

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasuti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A válság háttere.

Írta: Mezei Ernő.

Odáig jutottunk volna-e már a magyar politikában, ahol teljesen le kellene mondani arról, hogy akár a józanság, akár a tisztesség mértékét alkalmazzuk a közélet eseményeire? Hogyan történik, hogy mikor a válságos helyzetet minden irányban erős világítás önti el és a komor kilátásokat a leggyengébb szemnek is áttekinthetővé lehet, akkor azok, akik az előtérbe tolakodnak, az égisz alá csapó lángokat észrevenni nem tudják, és csak egy káprázatos csillagot látnak maguk előtt? Hogy amikor a végső tanulságok a legdörgőbb hangon szólanak az országhoz, párttekinélyek és kluborakulások boldogan hirdetik, hogy az ő exponált füleikhez csak édes halk harmóniák jutnak. Hogyan gondolhatják éppen ők a veszedelem feltáruló örvényét az üdvözülés kapujának? Hogyan foghatják fel Lukács László udvari ügynökségét és klauzulás megbízatását a függetlenségi program utörésének? Talán éppen a szemszűrő fény teszi őket vakokká, talán éppen a riadó hangtól válnak siketekké? Vagy az udvari küldetés a csörgőkigyó igézetével hat-e rájuk és úgy járnak, mint a megejtett madár, amely hiába hallja az erdő egyéb vadjait figyelmeztető csörgést, éppen ettől beleszédül a kigyó méregfogai közé? Vagy egyszerűen az évtelenség annyi közönséges játéka után a politikai szédelgésnek valamely magasabbrendű, minden fordulatával meglepő „noch nicht dagewesen” mutatványát akarják előttünk színre hozni?

A válság kezdetétől fogva látva láthatta mindenki, hogy Bécsben a magyar államiság minden további fejlesztése és bármilyen nemzeti kívánság irányában a legmerevebb negáczió álláspontjára helyezkedtek. Ridegen visszautasították az engedmények szerényebb mértékére alapított tervezeteket, amelyeket 67-es elvű államférfiak terjesztettek elő, annál kevésbé vették figyelembe azokat a merészebb kívánságokat, amelyek a függetlenségi párt szempontjából látszottak a válság megoldására járhatóknak. Sem a katonai kérdés, sem a bank-kérdés irányában annyi alku és annyi kihallgatás az udvari előítélet falán rést nem törhetett. De ime a válságnak heteken át való posványosodása után, klauzulás emlékü Lukács László királyi megízgatásból fölkeresi a függetlenségi vezérférfiakat. Ez a királyi megbízatás bizonyára igen megtisztelő — Lukács Lászlóra nézve, sőt nyilvánvalóvá teszi, hogy a régi szabadelvűség

skartba tett hősenek bizalmi viszonya az uralkodóhoz külön természetű és egészen más, mint akár ő felségének kereskedelmi miniszteréé. És küldetése bizonyára világos abban is, ami nyíltan nincs benne kifejezve. Aki az előbbi riktó tanúságok után sem volt még tisztában a Hofburgban uralkodó diszpozíciók felől, Lukács László kiküldetésében megkapta rá a végső bizonyosságot. Mi jó jöhet Nazarethből — az ilyen profétasággal? Nem jöhet vele sem gazdasági, sem katonai vívmánynak, semmi nemzeti programnak komoly számbavétele. De nem hozta-e el a függetlenségi közértelem személyes hatalom kísértéseit? Nézzétek, a mámoros képzetek milyen gőzfelhője gomolyog a függetlenségi tábor fejei fölött. És az ör-tüzeknél veszettül lármázzák, hogy a nazarethi megváltás hírnöke érkezett közéjük, a függetlenségi eszme immár hódítóni vonul be az ellenséges hatalom fellegvárába.

Lármázhatják akárhogy ezt a vakmerően hamis profécziát, azokat, akik komolyan elhinnék, országos feladat helyett csak a lipótmezei internátus számarára lehetne jelölni. Lukács László, aki a Hofburgból jön, mint a függetlenségi kormányának tagja, inspiratora, csak olyan, mint Robespierre az alkotmányos béke hirdetőjének, mint Torquemada a vallásegynélőség tanítójának. Az a hatás, amelyet Lukács küldetése a függetlenségi pártra gyakorolhat, csak az utolsó választóvonal lehet, egyfelől olyanok között, akiket még elvi felfogások, programszerű kötelezettségek vezérelnek, másfelől olyanok között, akiket a személyes érdekek bűvölete csábít. Lukács László kezében a bécsi bűvészszerű, amely miniszteri tárczákat, hivatalokat, kitüntetések és egyéb jót hullajt. Ki kapkod utána?

Mindez az új próba és új megpróbáltatás, új szükség és új tanulság, mindez csak újra megerősíti a válságról idáig vallott meggyőződésünket. Nincs itt más feladat, nincs más helyes álláspont és kibontakozás sem, mint a visszaterés a paktum kötelezettségeihez. Ebben az egy pontban a király követelésének nagy erkölcsi ereje is van, amelyet a körülmények napról-napra még szembe-tűnőbbé tesznek. Viszont föltétlenül a nemzetnek is legnagyobb érdekében áll, hogy azt a korszakos újítást, amely a jelenlegi törvényhozásnak létfeladata és egyetlen jogzúna, nagyban és egészben az eddigi koalíció az együttesen elvállalt kötelezettség értelmében megalkossa és biztosítsa. Örök történelmi szögyen terhelné ezt a parlamentet, ha ezt a kivételes feladatot a koalíciós pártok nem tudnák úgy megoldani, ahogy

együttes fogadalmuk és a nemzeti állam jövőjéért való mérhetlen felelősségük előírja. Nem a választási kérdés hozta létre a nemzeti pártok szövetségét és mégis ebben a kérdésben találta legfőbb igazolását a koalíciós viszony is, a paktum is. Ha eddig fenn nem állott volna, éppen ezért a kérdésért kellene a pártok koalícióját létrehozni, mert a nemzeti érdekek óriási kockázata lenne belőle, ha a nagy választási reform nem mint a nemzeti korszak egységes kifejeződése jönne létre. Nem láttuk-e, hogy még Ausztriában is éppen a választási reform körül és érdekében az egymás ellen halálosan küzdő pártoknak koalíciós viszonya és megegyezése jött létre?

És mi úgy akarunk áthaladni történelmünknek ezen határmegyéjén, hogy egy közös becsületbeli tartozás lerovásánál és egy oszlopos nemzeti intézmény megalkotásánál a magyar pártok a merő uralomvágy szilaj tüekedéseit folytatják egymás ellen, összes ellenségeink és vádolóink nagy elégtételére és a szétbontó nemzetiségi irányzatok diadalmos örvendezése mellett.

Micsoda nagyfejű baglyok azok, akik erre a kivételes helyzetre a normális parlamenti versengések és a konvencionális többségi igények szabályait vagy éppen a nyomoruságos kanapék mértékét alkalmazzák. Sehogyszem méltányoljuk mi azokat a politikusokat sem, akiket a végleges rendezés mániája szállott meg s mindenáron már ezzel az átmeneti parlamenttel akarják a függőben maradt súlyos kérdéseket rendeztetni. Igen jól mondotta Bülow, a német kancellár éppen legutóbbi nagy beszédében: Néha éppen azért, hogy egy távolabbi jövőben a jót biztosítsuk, arra lehetünk kényszerülve, hogy a jelenben a rövid lejárattal és a kevésbé kívánattalossal beérjük. No hát a választási reformfeladattal szemben a mai magyar parlamentnek felelőssége akként van meghatározva, hogy neki is csak a legközelebbi feladatra kell gondolnia, csak hogy éppen ebben a pillanatnyi feladatban a nemzet történelmi kérdése és százados sorsa van befoglalva. Hagyják meg tehát a mi államférfiaink ezt a parlamentet annak, aminek a paktum és az idők végzése rendelte és ne akarják annak a jövő nemzeti kinyilatkoztatásnak, amely az új választói rétegek mélységeiből támadni fog, bírói jogát megcsontítani. De még mily itéletre érdemesek azok a derék urak, akik a történelmi fordulónál csak személyes kedvteléseiket és pillanatnyi érdekeiket veszik számába. Minekutána három évig szilárdan csuszáltak az elvtagadások lejtőjén, hiába harsogják, hogy ezentul

a hatalom paripáján merészen akarnak száguldozni messze elvi célok felé. Az afajta politikusokat most végleg kiismerhetette a magyar közvélemény, amely jól tudja, hova viszi a henczegő rossz lovasokat a számukra választott és eleve betanított udvari paripa.

A jövő nagy kinyilatkoztatás, igen, ez leszen a nagy bíróság. A jövő parlamentben kifejezett nemzeti akaratnak kell döntenie a mai pártok föntartott elvei és követelései fölött. Mindenki érezheti, hogy bármi nemzeti igény, amelyet a széles választói alapon létrejött új többség kifejezni fog, százszoros tekintéllyel fog birni a korona előtt is, amely az új választási alapot követelte és szanckezionálta. Ellenben bizonyos, mert a dolgok természetében fekszik, hogy a mai parlament, amely a maga kivételes feladataért és a jövőnek előkészítéseért előre is ünnepélyes rezignációját jelentette be a nemzetnek, éppen csak ez egyetlen hivatásához nyerhet a közszellemtől erőt és lendületet. Milyet ezt be nem tölti, vagy ettől eltér, mint az átlukasztott hólyagnak össze kell lapulnia. Hiába erősködik most oly hősies függetlenségi pózban az ugrádozó stréberség, mintha a korona hatalmával szemben a nemzet igazát akarná képviselni, napról-napra nevétségesebb látványt tár fel a világ előtt. A függetlenségi pártot saját szóvivői sokszor hasonlították Anteusához, aki Herkulussal való küzdelmében mindig új erőt nyer, valahányszor lábával az elvek anyaföldjét dobantva érinti. De ahogy most némelyik szóvivője feltünteti, milyen különös alak ez az Anteus.

Ime a bécsi Herkules egy hirtelen fordulattal elcsuszta s már a levegőbe is ragadta. És látjuk, látjuk a borzalomig nevétségesebb helyzetet, szegény Anteus a levegőben függve azt li-

szi, hogy Herkules barátságos öleléssel emelgeti. Pedig egy perc még, és meg kell fulladnia.

A kormányválság.

— A miniszterek tanácskozása. —

— Kossuth Ferencz új kibontakozási terve. —

Budapest, június 19.

Lukács László missziója, bárha a mai nappal semmiféle nevezetesebb változás nem történt, még mindig a válság tengelyét képezi, amely körül a politikai világ forog. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternél ma délelőtt igen fontos tanácskozás volt, amelyen gróf Andrássy Gyula és gróf Apponyi Albert miniszterek, valamint Sztérynyi József államtitkár vettek részt. Ez a tanácskozás természetesen a politikai helyzettel foglalkozott és miután a résztvevők valamennyien egészen határozottan Lukács László propositiói ellen nyilatkoztak, arról tanácskoztak, hogy hivatalos formában a kabinet milyen álláspontra helyezkedjék a Lukács-féle misszióval szemben. A kiszivárgó hírek szerint a hétfői minisztertanácsban egy újabb kibontakozási tervet fog Kossuth Ferencz előterjeszteni, amelyet már ma beszéltek s amely a koalíció föntartását kívánja a választói reform megvalósításáig. A választói reform kérdésében ugyanis gróf Andrássy belügyminiszter Kossuth Ferenczrel egy uton kíván haladni és — mint ismeretes — nem zárkózik el a hármass pluralitás és a közvetett szavazás elejtésétől sem, de ragaszkodik azokhoz a követeléseikhez, amiket Kossuth és Apponyi is magácvá tettek, a magyarság szupremáciájának föntartása érdekében. A minisztertanács határozattal Wekerle Sándor még hétfőn délután Bécsbe utazik, ahol két napot fog tölteni. Ezalatt az idő alatt a királynak teendő előterjesztésén kívül a bécsi körökkel is fog tárgyalni s ezek a tár-

gyalások mind ezzel az új kibontakozási tervvel lesznek összefüggésben.

Azt mindenki őrzi a függetlenségi pártban, hogy a válság a mai stádiumában tovább el nem húzható s hogy megoldást, még pedig gyors megoldást kell találni. Ha magában a pártban vannak is ellentétes fölfogások, azok nem olyan mélyrehatóak, hogy a párt egységét veszélyeztetnék. Hisz az kétségtelen, hogy Lukács László vállalkozását soha egy pillanattig sem lehetett komolyan venni s még azok sem vehették komolyan, akik tárgyaltak vele. Mert maga Lukács László személye sem volt arra garancia, hogy amiben a párttal megállapodik, az végrehajtható s hogy vagy fenn Bécsben, vagy lenn a parlament többségénél nem fog ellenállásra találni. De különben is, minél nyilvánosabban lépett föl Lukács László a maga kibontakozási tervével, annál kétségtelenebb volt, hogy nem vezette jó szándék s hogy a függetlenségi pártot olyan posványba akarta vezetni, amelybe az egész párt és az egész függetlenségi politika belefullt volna. Ez annyira átlátszó csalafintaság volt, hogy már csak azért sem lehet csodálni azt, hogy éppen a legmértékesebb vezéreinek a függetlenségi pártnak visszautasításban részesült.

Hisz kétségtelen, hogy ha Lukács a kibontakozásra becsületes módot akart volna ajánlani, akkor nyíltan jött volna s egyenesen a kormányelnökhöz, vagy pedig mint homo regius tárgyalt volna a függetlenségi párt vezéréivel. De ravaszul azt hitte, hogy a függetlenségi párt majd kapva-kap az alkalmon, hogy a koalícióhoz tartozó hatvanhetes pártokon megtorolja a bankkérdésben elfoglalt ellentétes álláspontjukat s hogy éppen azért hajlandó lesz a hátuk mögött megállapodásokat létesíteni s a koalícióból őket kiugratni. Abban a pillanatban, mikor a függetlenségi párt zöme átlátott a szítán s nem akarta a koalíció romjain a régi szabadelvű pártot restaurálni, akkor egyszerre vízbe pottyant az egész Lukács-féle vállalkozás.

Lidérczfény.

Írta: Hevesi József.

(Utánnomás tilos.)

I.

Sok álmatlan éjszakájába került, sok tépelődésébe és aggódozó töprekedésébe Csímay Gábornak, amíg végre eltökélte magát arra, hogy itt hagyja azt az országot, azt a földet, amelyen apáinak vére folyt, ahol a bölcsője ringott és az édesanyja dajkálta. Hogy itt hagyja szép Magyarországot, pénzzé teszi kis házikóját, kocsiját, lovát, tehenét, borját, egyszóval mindenét és vándorbotot véve a kezébe, elvándoroljon idegen világba, az Operenezián túl levő igéret földjére.

Egy szó, mint száz: Csímay Gábor, gergelyfalvi földműves arra határozta el magát, hogy kivándorol Amerikába.

Sok minden keserűség birta rá erre a szándékára. Sehogysem tudott boldogulni az ő kis falujában. Mert nem igen tudott hozzá, hogyan kell a mostani sanyaru viszonyok között az élet nehéz küzdelmeivel szembe szállani.

Kis földeskéje bizony nem igen termelt annyit, hogy abból ő meg a felesége megélhessen. Adót és adósságokat fizessen és a közterhekhez, melyek évről-évről nyomasztóbbak lettek, hozzájárulhasson.

Mert hát hiába, mind drágább lesz az élet és mind több munkát és küzdelmet követel a szegény embertől.

Most már nem futja ki a tücsökéletből, amit eddig a mi népünk folytatott, nyáron gyűjteni a télre. Tél idején pedig semmit-

tevéssel henyélni. Régente bizony, ha a szegény ember elment aratni, a nyári egy-két hónap alatt megkeresett annyit, hogy szegényesen ugyan, de kitelelhetett a rész-ből, amit az aratási munkáért kapott.

Hanem most már nagyon sokat követel az élet és egy-két havi munkából bizony nem igen lehet megkeresni annyit, hogy egy egész esztendőn keresztül tengődhessen belőle.

Csímay Gábor is nagyon jól érezte ezt, de nem tudott magán segíteni. Kis szántóföldjét becsületesen megművelte ugyan, de egy-két esztendő rossz termése nagyon sok adósságba keverte és az a kis föld bizony nem győzött teremni, még jó esztendőben sem annyit, hogy abból kifussa a mindennapi kenyér, a mindennapi adó, a mindennapi súlyos kamattéher az adósságai után.

Lett volna ugyan módja a téli hónapokban is munkálkodni. A faluban ugyanis volt egy gőzfűrész, ahol szívesen adtak volna neki munkát; de már ettől bizony luhozódzkodott. Csak nem fog ő, Csímay Gábor, akinek az édesapja bíró-viselt ember volt, akinek magának földje, háza, lova van, csak nem fog napszámba járni!

Ennyire nem alázhatja meg magát. Így indult aztán lassacskán pusztulásnak, így keveredett mind jobban, jobban súlyos adósságokba. Már pedig az adósság olyan, hogy annak a kamatai egy tálból esznek velünk, leszedik a kertünk fájáról a gyümölcsöt, elszedik tyukjaink alól a tojást és ott gunyasztanak esténként az ágyunk szélén és az álmuakat is elveszik.

Sok álmatlan éjszakája volt Csímay Gábornak is, mikor látta, hogyan gyülemlik meg feje körül a veszedelem, hogyan kötöz-

geti nyaka köré fojtó hurokját az adósság.

Végre is eltökélte magát, hogy kivándorol. Kovács Vendeltől, Kocsis Gergelytől, Andorka Istvántól, akik valamennyien gergelyfalvi emberek és akik pár év előtt kivándoroltak, Amerikából egyre jött a sok biztató levél, hogy hát milyen jó soruk van nekik odaát, hogy milyen sokat keresnek. Az igaz, hogy baromi munkát is kell végezniök, sőt, nedves, hideg bányákban heteket eltölteni, anélkül, hogy napvilágot látnának; — de meg is fizetik érte őket gazdagon.

És hogy mind valóság volt az, amit irtak, annak ékes bizonyossága volt az a sok dollár, amit hazaküldöztek a takarékpénztárba.

Mind erről tudomása volt Csímay Gábornak, hiszen azok az emberek irtak neki is, hogy így, meg amúgy, tegyen pénzzé mindent és jöjjön Amerikába, olyan munkás, szorgalmas, józan és takarékos ember, amilyen ő, nagyon szépen fog ott boldogulni és igen sok pénzt fog szerezni.

Igy történt aztán, hogy egy átvirrasztott éjszaka után (azelőtt való napon a takarékpénztár foglaltatott a házában) a következő szavakat intézte a feleségéhez:

— Kati lelkem, én nem bírom ki tovább.

— Mi baja van kendnek? — szólt ijedten az asszony.

— Én nem tudom tovább nézni ezt a züllést. Hogy pusztulunk, hogy szegényedünk!

— Már az igaz, hogy egy kötényre való sem telik.

(Mert hát az asszonyok elsöben is a ruhafélére gondolnak, ha már panaszkodni kell.)

A kibontakozást meg kell találni, az kétségtelen, de kétségtelen az is, hogy ennek sem a bankkérdés, sem a választójog reformja akadályul nem szolgálhat. Mert éppen a függetlenségi párt legbefolyásosabb vezérei azok, akik a választójog kérdésében az eredeti *Andrássy*-féle javaslatot az ország érdekében állónak tartják, mert ezt tartják a legalkalmasabbnak arra, hogy az ország vezetése továbbra is a magyar intelligencia kezében maradjon meg. Ez ellen lehet népszerűbb jelszavakkal küzdeni, de kétségtelen, hogy mikor a kormány az *Andrássy*-féle javaslat mellett annak idején szolidaritást vállalt, azt jól megfontolva tette; s nem *Andrássy* Gyula kedvéért, hanem az ország érdekében. S nem hiszünk, hogy ha a függetlenségi párt a reform megvalósítása előtt fog állani, hogy akkor a párt zöme is nem fog erre az álláspontra helyezkedni, melyet *Kossuth* Ferenc is aligha fog elhagyni.

Ami a bankkérdést illeti, az azért nem lehet komoly akadálya a kibontakozásnak, mert hisz a király ellenzése aligha megingathatlan. Nagyon mérvadó helyről, s igazán beavatott helyről tudjuk, hogy a király nem azt mondta, hogy az önálló jegybank ellen királyi vétőjét fogja szegelni, hanem azt, hogy ő az önálló jegybank felállításához azért nem járulhat hozzá, mert azt nemcsak hogy nem az egész ország követeli, hanem még a függetlenségi pártnak is csak a kisebbik része.

Hogy kik informálták így a királyt, azt könnyű kitalálni, ha nem a koalíció soraiban keressük az illetőket. Nagyon természetes, hogy mikor a király aztán a koalíció hatvanhetes minisztereitől kért felvilágosítást, ők már pártállásuknál, s saját pártprogramjuknál fogva nem exponálták magukat annyira az önálló jegybank mellett, hogy a király téves informáltságát el tudták volna oszlatni. S a király megmaradt abban a hitben, hogy tényleg csak az országnak és a koalíciónak kisebb része az, mely az önálló jegybankot követeli, s *Kossuth* információi utóbb már döntő szerepet azért

neh játszhattak a király elhatározásában, mert a bankkérdésben a király *Kossuth*-ban is csak az elfogult pártember felfogását látta. S ha mindezt tudjuk, akkor a király álláspontját is könnyebben megértjük; s akkor nem lehet már ab ovo kizártnak tartani, hogy állásfoglalását megváltoztatja, s hogy amit a rosszul informált király megtagadna, abba a jobban informált király bele fog egyezni.

Most tehát az a helyzet, hogy *Wekerle* Sándor kétnapos bécsi tárgyalásai jelentékeny változást idézhetnek elő a válságban, sőt *Kossuth* Ferenc újabb kibontakozási terve alapján a megoldás is megtörténhetik. *Lukács* László valószínűleg *Wekerle* visszaérkezése után folytatni fogja próbálkozásait, de azután Bécsbe utazhatik, hogy jelentést tegyen a királynak missziója teljes faskójáról. Politikai körökben azt hiszik, hogy ezután az audienzia után fog a döntés megtörténni ugyan módon, hogy a király a *Wekerle*-kormányt fölmenti és a dezinált miniszterelnököt kiküldi. A válság megoldási módjától fog aztán függni, hogy ki lesz a dezinált miniszterelnök. *Lukács* László csak akkor jöhet, ha a király nem kíván alkotmányosan kormányozni. Ez pedig alig hihető.

Miniszterek tanácskozása.

A kereskedelemügyi minisztériumban ma délelőtt gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter és gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter meglátogatták *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi minisztert, akivel hosszabb ideig tanácskozást folytattak.

Wekerle a királlyal.

Wekerle Sándor miniszterelnök hétfőn reggel délmagyarországi hírtokáról, Klopodiáról, ismét Budapestre érkezik. Hétfőn délben miniszteri értekezlet lesz, amelyen részt vesz a kabinet valamennyi tagja. *Wekerle* miniszterelnök hétfőn délután öt órakor utazik Bécsbe. A miniszterelnök bécsi tartózkodását két napra tervezi. Más audienzia, mint a „Budapesti Tudósító” mértékadó helyről értesül, nincs kilátásban.

A pártok álláspontja.

A pártkörökben természetesen igen nagy ólnkséggel foglalkoznak *Lukács* László homo regiusi mivoltával és kalandos vállalkozásával.

A függetlenségi párton még nem alakult ki egységes felfogás, mert amíg *Kossuth* Ferenc és gróf *Apponyi* Albert a leghatározottabban ellene nyilatkoztak *Lukács* László próbálkozásának és egyedül a koalíció fentartásában látják a válsági megoldásának módját, *Jástó* Gyula és hívei azt hiszik, hogy *Lukács* László révén megszerezhetik a függetlenségi pártnak a kormányt. Ez utóbbi felfogás nyilvánul meg abban a jellemzésben, amely így mondja el, hogy mit várnak:

A függetlenségi párton legjobban szeretnék a végleges megoldást létrehozni, amely azonban csak akkor jöhetne létre, ha a király már most megadná hozzájárulását az önálló banknak 1911-ben leendő felállításához. Ha azonban ez most nem volna lehetséges, a függetlenségi párt hajlandó egy ideiglenes, átmeneti megoldáshoz is hozzájárulni. Ennek az az alapeszméje, hogy a függetlenségi párt átveszi a kormányt és megcsinálja a választói reformot; a bankkérdésben azután a kiterjesztett, általános választói jog alapján a nemzet dönt, de hogy a döntésnek fogantatja is lehessen, az önálló bank felállítására szükséges előmunkálatokat időközben elvégzi. Mindezek a teendők, beleértve az új választásokat is, egy időben bonyolítandók le, hogy az önálló bank 1911. január elsejére felállítható legyen. Azok a követelmények tehát, amelyek mellett a függetlenségi párt átmenetileg kész a válságot megoldani, a következők:

1. A függetlenségi és 48-as párt kebeléből kormány alakítatik, mely a választói reformot mihamarabb megalkotja, hogy az új választások keletkezésében megtehetőek legyenek.
2. Ez a kormány időközben az önálló banknak 1911. január elsejére leendő felállítására szükséges előmunkálatokat elvégzi.
3. Az önálló bank kérdésében az új választásokon a nemzet dönt és a nemzet döntését a király figyelembe veszi.

Ez a függetlenségi párt álláspontja, amelyhez még hozzá kell tenni, hogy bankprovizóriumról, bármily rövid időre is, szó sem lehet.

Kossuth Ferencnek többször kifejezett felfogásával ez a beállítás teljesen ellentétes, amit a legjobban igazol az is, hogy *Kossuth* éppen most új kibontakozási terven dolgozik,

— En hát meghánytam-vetettem a dolgot és oda lyukadtam ki, hogy ki kell vándorolnunk Amerikába.

— Amer—, — hebegte ijedten az asszony.

— Igen, Amerikába megyünk, Kati lelkem. Ott szorgalmaskodunk, dolgozunk, pénzt szerzünk és ha majd lesz tisztas vagyunk, akkor — akkor talán megint haza jövünk.

— És most itt hagyjuk a szegény édesanyámat, meg a testvéreimet, meg az Ollé komáékat? — jajveszékelt az asszony.

— Itt hagyunk mindenkit, — a szüleim sírját, az édes testvéreimet. Mert nem maradhatunk tovább. Ha csak azt nem akarjuk bevárni, míg fejünk alul kihuzza a végrehajtó az utolsó vánkost is.

Kata asszony elhallgatott és merengve nézett ki az ablakon a kis kertbe, melyben oly szép rendezen voltak megkapálva a veteményes ágyak, körülszegélyezve a főszaгу istenfűvel és melyben most kezdett virítani a muskátli meg a rozmarin.

Valami úgy sajgott a szíve körül, valami mélyeséges fájdalom. Bánatosan hajtotta le a fejét és hallgatott.

Csimay Gábor elhatározása pedig megmásíthatatlan volt. Nem is titkolta egy napig sem, közhírré tette, hogy mindene eladó, mert ő is „át” megy, az újvilágba *Kovács* Vendel, *Kocsis* Gergely és *Andorka* István után.

Volt Csimay Gábornak egy öcsese is, a Bertók. Szép, fiatal legény volt, éppen hogy a katonaságtól haza került. Ezt is egyre hajszolgatta a Gábor, hogy hagyja itt ő is a falut, az országot és induljon vele szerencsét

próbálni. Itthon ugyanis csak szegénység és nyomoruság vár rá.

Bertóknak tetszett is eleinte a bátyja ajánlata, nagy kedve is lett volna vele tartani, Amerikába. De volt ám egy nagy bökkenő! Hogy most a katonaságtól haza került, sokkal szebbnek, virulóbbnak találta Sós Erzsókot, aki jóformán csak csitri leány volt, mikor őt katonáék behívták és aki most egy szépségesen nyíló virágszállhoz hasonló hajadon lett.

És ezt a szép virágszálat nagyon szeretne volna Bertók a keblére tűzni. Hiszen gyerekkoruk óta nagyon szívelték egymást és most itt volna már az ideje, hogy a sors összehozza őket.

Hogy hagyhatná ő itt Erzsókot?! Még egész Amerikáért sem!

— Ha nem jössz, Bertók öcsém, itt maradsz! — szolt Csimay Gábor, aki most már szentül el volt tökéltve a kivándorlásra és ettől semmi sem tartotta többé vissza.

Szomorú napok következtek ezután. Eladogatták minden holmijukat. Először a lovaikat. Bizony Gábornak egy kissé megsajdult a szíve, mikor a vásáron hagyta a két pejlovát.

Azután a tehénre került a sor. Azt meg Kata asszony siratta meg keserves könyekkel. De csak jámbor, jó, tejes állat is volt a Riska!

Majd a butorokra került a sor.

Bizony csak ugy elköttyavetyélték a sok kedves holmit, amihöz anyai kedves, drága emlék fűzte őket. Ha ezek a székek, almáriumok, az asztal, a tornyos ágyak beszélni tudnának!

Utóljára akadt vevője a földeskének is. Bizony az is eleső áron kelt el. Mert hát

jól tudta a vevő, hogy Gábor gazda most már minden áron szabadulni akar tőle.

Igy aztán pénzzé téve mindent, miután beszereztek a sokféle irományokat, elhatároztak, hogy már másnap nekiindulnak a nagy utnak, Operenczián tulra, az újvilágba.

Nagyon keservesen esett nekik a buszkodás a kis akáczlombos temetőtől, ahol drága halottaik aluszszák örök álmukat, az atyafiságtól, a jó barátoktól, a kis falu aprajától, nagyjától; akik mind kikisérték őket a falu végeig.

Mikor aztán eljutottak a szomszéd községbe, a vasuti állomáshoz, ott aztán nagy meglepetés várt rájuk.

Ez a meglepetés pedig nem volt más, mint Bertók, aki tudtukra adta, hogy ő meg gondolta a dolgot és velük utazik Amerikába.

— Hát az Erzsók mit szól hozzá? — kérdezi Kata asszony.

— Bánom is én! — szolt hányaveti mozdulattal a legény. — Összekaptunk tegnap és ő énekem most már többet se üstöm, se füstöm!

— Csak aztán majd vissza ne kívánkozzál hozzá a más világból, — szolt nevetve Gábor gazda.

De ime berobogott a vonat. Felültek.

És a gőzparipa prüszkölve vágatott végig az alföldi nagy rónaságon és Csimay Gábor, meg Kata asszony, meg a Bertók kissé elszontyolodva nézte az ismerős, kedves tájakat, ahol életük javát eltöltötték és ahova ebben az életben talán sohasem fognak többé visszakerülni...

amely azon alapul, hogy a koalíciónak a választói reform megvalósításáig együtt kell maradnia.

A függetlenségi pártkörben azonban ma este még nem tudtak Kossuth Ferencnek erről a kísérletéről s így ma is inkább Lukács Lászlónak Justh Gyulánál tett látogatásáról folyt a beszélgetés. Hoitsy Pál ügyvezető elnök, aki hosszabb idő után ma este látogatott föl először a pártkörbe, volt a társalgás központja. Körülötte csoportosultak a képviselők, akik természetesen a Lukács-féle próbálkozásról beszélgettek, amelyről *Uszmadia* Endre, Kossuth Ferencz fölfogásával szemben, úgy vélekedett, hogy egyáltalában nem volt inkorrektség benne, különösen nem a függetlenségi pártra nézve.

Hoitsy Pál ekkor elmondta, hogy három nappal Lukács László feltűnése előtt egy függetlenségi képviselő, aki *Kristóffy Józsefnek* iskolatársa volt, bejelentette már, hogy a király homo regius-t fog küldeni. Lukács László ténykedésében nem lát semmi hibát, mert ő előtte egészen közömbös, hogy ki a homo regius, ki hoz nekünk Bécsből nemzeti engedményeket. Hangsúlyozza, hogy önálló bank nélkül nincs kibontakozás. Mindenkiel tart, aki a bankot hozza és elősegíti Magyarország gazdasági függetlenségét. Tökéletesen mindegy neki, hogy Lukács Lászlónak hívják-e, vagy másnak.

— Nagyon helyes volt, — mondta *Uszmadia* Endre — hogy tárgyalásba bocsátkoztunk vele. Az sem biztos, hogy valóban Kristóffyval van-e összefüggésben.

— Ezt csak a hatvanheteesk hirdetik — vetette közbe *Visontai* Soma.

Sághy Gyula arról tartott hosszabb fejtegetést, hogy a koalíció megszűnt, amely olyan természetellenes alakulás volt.

(Az alkotmánypárt.)

Az alkotmánypártkörben ma rendkívül nagy számmal voltak fenn a párt tagjai. Hosszabb időt töltött a klubban *Szell* Kálmán, a párt elnöke, gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter, *Hadi* János és *Bolgár* Ferencz államtitkárok, *Nagy* Ferencz, az alkotmánypárt másodelnöke is.

Az alkotmánypárt tagjai kufözumnak tartják Lukács László kísérletezését. Elégtétellel látják a Lukács deignálásában annak a perfid vádnak a czáfolatát, hogy az alkotmánypárt volna a bécsi politikának az a bizonyos mindenre kapható képviselője. Az események egészen mást fognak bizonyítani. Kétségtelen, hogy az öszabadelvűeket igen kellemetlen emlékek választják el *Andrássy* Gyulától és híveitől, mert *Andrássy*ékban látják bukásuk tulajdonképpeni okozóját. Hogy éppen az öszabadelvűek egyik tipikus vezérlő alakja jön rendet csinálni, ezt hadüzenetnek tekintik az *Andrássy*-féle kibontakozási terv ellen, mely a függő kérdések gyökeres elintézését kívánta. Ilyenformán ugy látják, hogy a helyzet öszinte tisztázása helyett a megkerülések politikájával tesznek kísérletet. Ez nem az alkotmánypárt javaslata volt, csak természetes tehát, ha ennek a politikának a végrehajtására más vidékekről keresnek vállalkozókat. A függetlenségi kormányalakítás ellen semmi kifogásuk nem lehet. Az alkotmánypárt eddig se tanácsolta, ezután se tanácsolja a függetlenségieknek, hogy az 1911-es bankköveteléshez ragaszkodjanak. Nem lehet tehát kifogásuk az ellen, ha másnak, esetleg éppen Lukács Lászlónak a tanácsára mennek bele valamely bankprovizóriumba addig, míg eredetileg vállalt feladatukat teljesítik. A többségnek joga van a királylyal tetszésezerinti megállapodásra jutni, ezt a jogát az alkotmánypárt mindig elismerte s már a múltban is készségét fejezte ki arra nézve, hogy félreálljon. Kritikai jogát mindenesetre fentartja, hivatása el nem enyészik mindaddig, míg a 67-es kiegyezés meg nem dől. Teljesen az új kabinet dolga lesz, hogyan magyarázza ki helyzetét a nyilvánosság előtt. Az alkotmánypárt, világért se fog nyulni vitriolhoz. A *Justh* által tervezett általános, egyenlő és titkos szavazati jogra vonatkozólag az alkotmánypárti képviselők ezt a programot legnagyobb mértékben tisztázatlannak látják, mert *Kossuth* az *And-*

rassy-féle javaslattal szolidáris, *Justh*ék pedig a *Kristóffy* tervezetét akarják végrehajtani. Ezt a tervezetet ama parlamenttel kivihetetlennek tartják. Hogy ez a terv testté válhassék, előbb le kell törni a mai nemzeti intelligenciát.

(Lukács László reménykedése.)

A párfok álláspontjának tisztázáshoz tartozik Lukács László fölfogásának ismertetése is, amelyet a homo regius a következő értesítésben küldött meg a lapoknak:

Mint a lapok közléseiből és a nyilvánosságra jutott dolgokból látni lehet, a közvélemény nap-nap után mindinkább belátja, hogy a Lukács-féle terv az egyedüli, amely alkalmas a kibontakozásra. Ezt a függetlenségi párt legintranzigensabb csoportja is belátja és hogy a *Kossuth*-csoport még nem helyeskedett ugyanerre az álláspontra, ezt tisztán az a körülmény magyarázza, hogy *Kossuth* Ferencz egyénileg van feszélyezve erre az alapra rálépni, mindaddig, amíg abból a szoros kapcsolatból, amely őt minisztériumaihoz fűzi, valamely nem sértő módon kiszabadulhat. Mert azt, hogy *Kossuth* ne igyekeznék elfogadható és pártjára nézve egyáltalán nem sértő feltételek mellett a függetlenségi párt kormányrajutását előmozdítani, azt róla feltételezni nem is lehet. Ennélfogva minden azon fordul meg, hogy a függetlenségi párt a maga igényeit a tulságig ne fokozza és hogy ő felségével szemben olyan követelésekkel ne álljon elő, melyek a királytól, annak negyven éven át elfoglalt korrekt és törvényes álláspontjának feladását követelnék. Midőn a felség bámulatraméltó korrekt alkotmányos érülete által vezéreltetve, ezzel a többséggel együtt akar politikát csinálni és a végrehajtó hatalmat gyakorolni, anélkül, hogy a függetlenségi párttól elvei feladását kíváná, joggal elvárhatja, hogy a párt viszent tőle se kívánjon elfeladást, már csak a monarchia másik államára való tekintettel is; már pedig ezt jelenté annak a kívánságnak a teljesítése, hogy ő felsége a maga elveit képviselő férfiaknak a kabinetben való részvételéről mondjon le s így minden garanciát kiadja a kezéből, ami annak a biztosítására szolgálhatna, hogy az új kormánynak és a többségnek a politikája egy szép napon nem fog ellene fordulni.

(Bécsi információ.)

Végül pedig Bécsben, ahol mindig a legjobban vannak informálva a magyar politikai helyzetről, az a legigazabb hír tartja magát, hogy *Lukács küldetésének kevés kilátása van a sikerre*. Bécsben azt hiszik, hogy *Kossuth*, még az esetben, ha *Lukács* és a bankcsoport közt közeledés történék, sem mutatkoznék hajlandónak arra, hogy a Lukács által felajánlott alapon a kibontakozásban részt vegyen. Ellenkezőleg, az a vélemény van tulsúlyban, hogy *Kossuth* tovább is a koalált pártok együttműködése mellett foglat állást.

Erre a hírre vonatkozólag a „N. Fr. Pr.“ mai esti lapjában „Lukács megbízatása“ cím alatt következőket írja:

— *Justh*, aki halálos ellensége a koalíciónak, *Lukács* javaslataiban csak az általa gyűlölt hatvanhetesekkel való közösségnek a végét látja. Csak hogy a hatvanhetesek pusztuljanak, kész beleegyezni a bankkérdés eldöntésének az elhalasztásába. *Kossuth* azonban nem akar ebbe belemenni és kötre érzé magát a koalícióhoz. Lukács ezáltal megbízásával ahhoz a ponthoz ért, ahol eddig a döntés összes akadályai voltak. *Kossuth* politikájának állandó biznyaltlanságához. A függetlenségi párt vezére tartja tehát ismét kezében a kabinet-alakítás sorsát. Mi csak azt tudjuk, hogy Lukács fellépése a koalíciót keményen sújtotta, és hogy a korona a kormány kinevezésével már nem várhat sokáig. A magyar miniszterelők a napokban Bécsbe érkeznek és akkor a jelenlegi kormány felmentési kérelmét vagy az egyik, vagy a másik irányban el kell intézni.

Justh elutazott.

A vasárnap pihenőt jelent abban a munkában, melyet a válságból való kibontakozás a vezető politikusoknak ad. *Justh* Gyula, a képviselőház elnöke is pihenésre szánta a vasárnapot. Ma elutazott

Budapestről esanádmegei birtokára. *Justh* hétfele visszajön, hogy a helyzet további alakításában aktív részt vegyen.

Glosszák.

Cikkben és entreflékben magyarázza az egész sajtó tegnapelőtt óta, hogy milyen tapintatlan formában történt a Lukács László királyi megbízatása. Hogy milyen bántó, milyen megalázó az a miniszterelnökre nézve, hogy a tudta nélkül, egyszerre a háta mögött termelt a homo regius. És az egész sajtó siránkozik, hogy mennyire nem parlamentáris ez, hogy mennyire ellenkezik a király tényle minden alkotmányos szokásformával.

Mindenki sir és sopánkodik a miniszterelnök helyett, csak maga a miniszterelnök mosolyog ma is ugy, mint — Lukács László előtt... Sőt haza is ruezezant egy kicsit Klopodiára, megnézni a vetések állását. Mondván ezzel igen-igen diszkrét formában, hogy bánja is ő Lukácsot, ugy is mint homo regius! Nem a királyi levelekben van az országos válságok megoldása, hanem a haragszóld, zsendülő kalászbán.

Es elutazott *Wekerle* Klopodiára, buza-
virágot szedni a kalapja mellé.

Elutazása előtt azonban még se tudta megtagadni magától azt a gyönyöröséget, hogy legalább egy kis maliciát ne mondjon Bécsbe czimezve.

Közvetlenül az elutazás órája előtt beszólt még a miniszterelnök a sajtóirodába, hogy egyben-másban utasításokat adjon. A bucszkodásnál aztán, finom, szarkasztikus mosolylyal fordult a körülötte csoportosuló sajtóirodai tagokhoz:

— Igaz! Arra akarom még kérni az urakat, hogy ha távollétem alatt az ujságokban a hivatali fölmentésemet olvasnák, legyenek szivesek róla engem is értesíteni...

A sajtóirodai urak nevettek az ötleten, pedig a miniszterelnök nem is egészen tréfált.

Függetlenségi képviselő uraknak olvasom a vezérezikkeit és gusztsusom támad azokat a cikkeket bele deklamálni valami üres hordóba.

Holt bizonyos, hogy a hordó duplán kongara. Egyszer a saját ürességétől és egyszer a képviselői vezérezikkektől...

Szeretném tudni különben, hogy a bécsi kabinetiroda sajtóosztálya elébe rakja-e ezeket a kurucz cikkeket a királynak?

Ha ezt tudnám, meg tudnám jószolni, hogy lesz-e függetlenségi kabinet, vagy se.

Ha a király olvassa a cikkeket, akkor lesz. Mert a király régi katoná és tudja, hogy az a legengedelmesebb tömeg, amelyik nem gondolkozik. Azokból a cikkekből pedig föl-tétlenül látszik, hogy a függetlenségi honfiak jó katonák, ha még az írástudóiból is csak ennyi gondolat telik.

A *Kossuth* Lajos-utca ma népes volt politikusoktól. Csaknem mindenki ott volt, akivel a homo regius nem tárgyal. Egy nagy csoport az árvizi hajós emléktáblája alatt beszélgetett a Ferencziek temploma mellett, a *Kossuth* Lajos-utca körüti végében pedig, egy másik konventikulum tanácskozott. Az egyikben egy alkotmánypárti képviselő vitte a szót, a másikban pedig egy függetlenségi precizizozta az álláspontját.

Nemtudom, ki miről beszélt, mert csak messziről néztem a társaságot. A gusztsusokból azonban megállapítottam, hogy az ujságírók ellentmondanak a képviselőknek. Vérmes fantáziájú ember vagyok és ezt tudom magamról. Leszorítottam tehát, már-már szárnyatbontó képzelődésemet, nehogy valami lehetetlen fantasztikus dimenziók felé ragadjon. A kíváncsiság azonban mégis zaklatott valami pozitív tudás után, elsétáltam tehát mind a két csoport közelében, hogy a futólagos kézszerítések pillanatai alatt egy-két jelentős mondatot elfoghassak.

Az alkotmánypárti politikus nagy hévvel erősítette:

— De ha mondom, hogy nem lehet! Az öreg nem engedi... Mintha bizony én is,

meg a többi is nem akarnánk. De nekünk nincs is hozzá pénzünk. Hiszen ahhoz annyi arany kell, hogy...

Tovább nem hallgattam.

— Ezek itt a bankról vitatkoznak. — Mondtam magamban egy Sherlock Holmes fölényével és tovább akartam menni. A vitázó alkotmánypárti államférfiu azonban hirtelen vállon ragadott és a fülembe kazagta sátáni kajánsággal:

— Hát hallott már ilyet? Ezek azt mondják, hogy Serafin közforgalomban van. És hogy ok...! Na mondja! Ezek a szegények akarnak azzal a nővel kezdeni. Serafinnal, aki eszi az aranyat...

Valahogy kiszabadítottam a kabátom szárnyát a képviselő ur kezei közül és némi lehangoltsággal indultam hallgatóni a másik csoport felé. Talán a függetlenségiakat mégis a haza gondja bántja. Ott a legelső mondat lesújtott.

— Serafin?! — sivitotta az önálló banknak egy ifju előharczósa. — Az a nő ugy tapad ahhoz a vén számárhoz, mint a bojtorján. Mert az Párisból hordat neki bécsi rongyot.

— De hát ki az a Serafin? — hördültem fel egy kollégát félrehangolva.

— Serafin? De kérlek, azt csak mindenki tudja! Serafin egy magas állású és néppárti érzelmű politikusnak a... a... igen...

Egyszerre Méray-Horváthszzerű világosság gyúlt a koponyámban és átszellemülten suttogtam magam elé:

— Megvan a konkrét érintkezési pont a koalíció pártjai között... Ezzel lehet valamit kezdeni...

— Igen. Ha sok a pénzed! — csattant rá a kollega epésen és a faképnél hagyott.

(-vay.)

Budapest, június 19.

Lányi Mór nyilatkozata. Lányi Mór, a bajai járásbeli regőzei képviselő a kerületében elterjedt téves hírre, mintha az ellenzékbe lépett át, a következő nyilatkozatot tette: Kossuth híre vagyok és nem igaz, hogy az ellenzékbe megyek. Magatartásomat a függetlenségi párt legközelebbi határozatától teszem függővé, melynek a leghatározottabban és félreérthetetlenül az önálló bank mellett kell állást foglalnia. Félígéret, félnyilatkozat nem elegendő. Az általános választói jogot, míg az önálló bankra határozott garanciát nem ad a korona, még az Andrássy-féle formában sem szabad megvalósítani, mert teljesen mindegy, hogy a király 800,000 vagy 2 millió választóval helyezkedik szemben.

Az önálló bank mellett. Baja város törvényhatósági bizottsága esütörtökön délután tartott ülésében tulnyomó többséggel elhatározta, hogy feliratot intéz az országgyűlés képviselőházához az önálló nemzeti jegybanknak 1911-ik évben leendő felállítására érdekében.

Justh János beszámolója. Justh János, a hajduszoboszlói kerület képviselője holnap tartja meg beszámolóját kerülete központján, Hajduszoboszlón. Justh Jánost beszámolójára elkísérik Nagy Dezső, Kállay Tamás és Papp Elek országgyűlési képviselők. Vasárnap délután nagy népgyűlést tartanak, hogy állást foglaljanak az önálló magyar jegybank mellett.

A Reichsrathból. A képviselőház ülése ma azokatlanul korán — reggel 10 órakor — kezdődött, mert a pártelnökök úgy határoztak, hogy ma délig vagy délután kettőig le kell tárgyalni a költségvetés harmadik csoportját: a vasúti, kereskedelmi, közmunkaügyi, földmívelési és honvédelmi társzák költségvetését.

Miután több szónok beszélt, a tárgyalást megszakítják. Elnök közli, hogy Pagnini képviselő letette mandátumát. Következő ülés hétfőn délután.

A császártalálkozás utóhangjai.

Budapest, június 19.

A császártalálkozásról még mindig szállnak a békésnél-békésebb hírek, amelyek csak úgy esöpögnek a naivitástól és a békességes érzülettől. A hivatalos jelentések minden erejüket megfeszítik, hogy elhitelessék a világgal, hogy a német császár és az orosz atyuska csak a meleg, baráti esőkváltás irányában mentek Reválba. Angliában kezdik már a helyzetet komorabban megítélni, — az angol gőzessel történt katasztrófa kiváltja az elnyomott ellenszenvet és így a német-orosz közeledés mindinkább meghozza azt a gyümölcsöt, amely a Vilmos császár ölébe hull: az angol-orosz entente gyöngyülését.

Részletes híradásunk a következő:

A Wolff-féle távirati iroda képviselőjével a cári hajórajon hivatott helyről a következőket közölték: Miklós császár és Vilmos császár találkozási bizonyítéka a hagyományos és szíves barátságát áthatható viszonynak, amely egy a két uralkodóhoz, mint személyesen a két uralkodó között fennáll. Világosan kitűnik ez az elhangzott pohárköszöntőkből, amelyekben mindkét uralkodó kijelentette, hogy ebben a viszonyban zálogát látja az országai között fennálló jó viszonynak és az általános békének. Az uralkodók kíséretében lévő államférfiak tanácskozásiokon természetesen érintették a különböző függő politikai kérdéseket. Ez alkalommal megállapították, hogy Oroszország és Németország között semmiféle ellentétes fölfogás nincs és hogy mindkét részről őszintén kívánják a két ország jó viszonyának fennmaradását és megszilárdítását. Együttal elismertették, hogy a nemzetközi megállapodások, amelyekben Oroszország és Németország szerepel, e jó viszonytal semmiképp nem esnek ellentétben és hogy mindkét birodalom találkozik abban a törekvésben, hogy minden, esetleg fölmerülő politikai kérdés békés megoldásához járuljon hozzá.

A „Daily Chronicle“ a finn vizeken végbement tanácskozásról ezt írja: A szíves érzelmek, amelyeket a két császár kölcsönösen kifejezett, a nemzetközi béke minden barátját csak meglepéssel töltheti el. Elégtételül szolgál meg tudni, hogy a két ország viszonya legyőzte a Balkán-válság által okozott feszültséget. Hogy e viszony más szövetségekkel nem összeharhadatlan, annak bizonyossága az, hogy Miklós császár legközelebb Fallér elnököt és az angol uralkodót is meglátogatja.

Ámbár az angol sajtó lehetőleg kerüli az angol kereskedelmi hajó ellen a finnországi vizeken követett támadásnak nagy dologgá való fölfújását, mégis éppen azok a lapok, amelyek különben barátságos érzületet szoktak tanusítani Oroszország iránt, szükségesnek tartják figyelmeztetni az orosz-japán háború idejében történt esetre s ebből az alkalomból az ideges orosz hajóparancsnokokra ráterítik a vizes lepedőt. A „Globe“ ezt írja:

Ugy látszik, hogy az orosz haditengerészetnél sok olyan tiszt szolgál, akire nem szabad ügyet bízni. Az ilyen incidenseknek meg kell szünniök, mert különben a brit hajók elfogják veszteni túrelmüket a hisztérikus orosz kapitányokkal szemben. Az orosz hajóparancsnokoknak eddig még volt az a szerencséjük, hogy védtelen halászbárkákat vagy kereskedelmi hajókat szemeltek ki lövöldözésük célpontjánál, de ha egyszer oly angol hajókkal követhetnek el ezt a trófiát, amelyek védkezni tudnak, akkor a dolog nem fog rájuk néve ily mulatságosan végződni. Most beéri Anglia a boeánatkérréssel és a kártérítéssel, de azután elég is legyen az efféle tévedésből, mert mégsem járja, hogy az angolok agyonlövezzék magukat csak azért, hogy az orosz parancsnokok idegeit megnyugtassák.

Orosz részről az angol gőzessel történt incidensét sajnálatos félreértésre vezetik vissza.

Pétervárról jelentik, hogy a császár utazásának programja némi változást szenvedett az által, hogy a német trónörökös pár július 29-én Londonba érkezik. A cári család e miatt Dániában legelsőben Franciaországot fogja meglátogatni és július 31-én érkezik Cherbourgba. A császár családjával augusztus 2-án érkezik Cowesbe, ahol ugyanazon a napon lesz a nagy regatta.

Szent-Pétervárról jelentik, hogy ottani jól értesült körökben, dacára a különböző demontiknek, erősen tartja magát az a hír, hogy Miklós orosz császár még a nyár folyamán találkozik Ferencz József királlyal. A találkozás vagy Bécsben, vagy Ausztria valamelyik más városában fog megtörténni. A hírek azért van nagy valószínűsége, mert így a csárnak királyunknál teendő látogatása egyszerűen hozzácsatlakoznék a csárnak a többi európai nagyhatalmak államfőivel való találkozásihoz. — Ferencz József király és Miklós császár hetedfél éve találkoztak utóljára, 1903. októberében. A császár akkor Bécsbe utazott, ahonnan a királlyal Münchenbe indult. Lamsdorff és Goluchovszki külügyminiszterekkel együtt itt beszéltek meg akkor a macedón reformprogram ügyében hozandó határozatokat.

A Morningpost arról értesül, hogy a császár az orosz királynál teendő látogatás után Konstantinápolyban meg fogja látogatni az új szultánt és Mohamed szultán a császár látogatását viszonzni fogja Livádiában.

Pétervárról táviratozzák a Fossische Zeitungnak: A Wotburg angol szállítóegység a björköli révkapitányság engedelmével hagyta el a kikötőt, egy orosz torpedó kísérte és fedélzetén egy orosz révkalauz volt. Az Aszia ezirkáló hadihajó három rak-töltéssel, majd egy éles löveggel tüzelt a Wotburgra. Az eset világos nappal, délután 3 órakor történt.

A tegnapielőtt mondott császárbeszédnek csak ma reggel váltak Pétervárott ismertté és ezért a sajtó még nem közölte azokat. Az egyéb lapvélemények azt mutatják, hogy a konzervatív sajtó ismét két táborra van osztva. A Saiget igen gyűlölködő cikket hoz, amelyben kifejti, hogy Németország Oroszországnak természetes ellensége. Németország sikerei Oroszország vereségét jelentik. Ezzel szemben a Ruszkoje Znamja a Németország és Oroszország között támadt surlódásokat angol igazgatásra vezeti vissza. Emlékeztet a szolgálataokra, amelyeket Németország Oroszországnak tett és hangsúlyozza a Németországgal való jó egyetértés szükségességét. A Peterbuszkoje Gazetta, amely a külügyminisztériumal is érintkezni szokott, igen szívesen üdvözlő cikket ír a találkozásról és azt mondja, hogy a találkozás oly szíves, őszinte és barátságos, mint soha azelőtt. Kiemeli továbbá a német császár által Stolypinnak adott kitüntetését és az azelőtti orosz-német vitás kérdéseket csak az évszázados barátság muló elhomályosításának mondja.

A Daily Graphic szerint Vilmos császár és Miklós császár teljes mértékben bizalmat érdemelnek a jó viszony és az általános béke irányában kifejtett működésüket illetőleg. Ha törekvéseiket azonban alátámasztják, azok nem lesznek nagy jelentőségűek. A kelettengeri találkozás körülbelül abban az állapotban hagyja a világpolitikai helyzetet, amelyben jelenleg van.

Neufahrwasserből táviratozzák: Vilmos császár a Hohenzollern yacht-on félnyolc órakor ideérkezett és negyedóra múlva automobilon utazott kíséretével együtt Langfuhrba a gárdahuszárok banketjére. Langfuhrból a császár 10 óra 20 perczkor Berlinen át Hamburgba utazott. A Hamburg és Gneisenau ezirkálók megszakítás nélkül folytatták utjukat Kielbe.

KÜLFÖLD.

A törökországi események. Az új-török körök nagyon föl vannak habozva az államtitkárok-ról szóló javaslat ismételt elvetése miatt, annyi-val inkább, mert csak egy szavazat hiányzott a kétharmad többséghez és mert egyetlem miniszter sem volt jelen. A bizottság haragja legelsősorban Ferid basa belügyminiszter ellen irányul, de kérdés, vajjon van-e annyi hatalma, hogy a minisztert Mahmud Sefket basa akarata ellenére megbuktassa. Mahmud Sefket kijelentette, hogy ha a bizottság nem tágít, föl fogja osztatni a kamarát. A hadügyminiszter ma újra megtiltotta a katonáknak, hogy nem lehetnek tagjai kluboknak vagy

politikai pártoknak; azokat, akik ezt a tilalmat megszegik, le fogják fokozni.

A *Turquie* értesülése szerint Észak-Albániából előkelőségek küldöttségileg fognak Konstantinápolyba jönni, hogy a szultánnak kifejezzék lojalitás érzelmeiket. — *Marasban* (aleppói wilajet) kihirdették az ostromállapotot.

Von der Goltz basa berlini tábornok július 10-én kezdi meg szabadságát a Konstantinápolyba megy. Katonai körökben erősen tartja magát az a hír, hogy legközelebb több német tiszt belép a török hadseregbe, amelyben mint instruktorok kapnak alkalmazást.

A *Pol. Kor.* konstantinápolyi jelentése szerint a portánál ezionista részről izraelita kolonizáció Kiszásiában avagy Mezopotámiában való alapítása tekintetében egy illetékes török személyiség a következő nyilatkozatot tette: A régi uralom alatt a töröknek ebben az irányban pénzügyileg ismételtén igen csábító ajánlatokat tettek; azonban minden alkalommal visszautasításban részesültek, mert az a gyanu merült föl, hogy a kolonizációs javaslatok csupán egy zsidó nemzeti államnak későbbi felállítását célozzák. Maga *Kiamil* basa így nyilatkozott annak idején a nagyvezíri tanács előtt: Mi magunk segítettünk a magunk hibájából egy örmény-kérdést csinálni, nem akarunk tehát egy zsidó-kérdés fölvetéséhez segédkezni nyújtani. Ebből az okból idegen zsidóknak Palesztinában való tartózkodását a törvényes időben törvényekkel állapították meg, amelyek közül az utolsó, amely hat hónapra terjedt, még érvényben is van. Most hogy új uralom következett, az említett rendelkezéseket megújították, a régi fel-fogás azonban ebben az ügyben nem változott és a zsidó gyarmatosító terveknek Kiszásiában és Mezopotámiában most sincs több kilátása arra, hogy azokat a török kormány elfogadja, mint előbb.

Tekintettel arra a körülményre, hogy a vidékről sok letartóztatott reakcionáriust hoztak ide, akiket azután a hadbírótság felmentett, *Sefket* pasa generalissimus elrendelte, hogy csak igazán kompromittált egyéneket szállítsanak ide.

Alaptalan egyes lapoknak az a híre, hogy a *Yildiz* közelében levő rendőrkapitányság helyiségében talált halálfeje *Midhat* pasa feje, akit *Abdul Hamid* ölelt meg. Valószínű, hogy ezt a halálfejet egy orvos lakásában foglalták le.

Demetriades volt görög bandafőnök lakásában letartóztatásakor kompromittáló iratokat foglaltak, amelyekből kitűnik, hogy ő a nagygörög eszme szolgálatában állott.

Maykoff orosz államtanácsost, a nagykövetség első dragománját Pétervárra hívták. Valószínű, hogy cettinjei követét nevezik ki.

Az angol flottafőszerelem, *Mac Kenna*, az admirális első lordja *Middletonban* (Lancaster) beszédet mondott, amelyben a flottára vonatkozólag ezt mondotta: A kormány három éven keresztül azon fáradozott, hogy a főszerelemeket csökkentse, de a többi nemzetek nem követték példáját. Ennek következtében a legelőrelátóbb emberek sem mondhatják, hogy a jelenlegi reményések a flottaprogramok korlátozására, alaptalanok. A kormány inkább szociális reformokra adja a pénzét, mint hajókra. De nem fogja abbahagyni a gondoskodást a biztonságért kifelé, valamint belső reformokért. Ami a mostani megadózást illeti, nem romboló hatása, amennyiben a nemzet erejét tekintetbe veszi.

A német pénzügyi reform. A birodalmi gyűlés folytatta a pénzügyi reform tárgyalását. A vita megkezdésekor *Rheinbaben* pénzügyminiszter emelkedett szólásra és kifejtette: Mommsen képviselő tegnap az újsághírek szerint azt mondta, hogy a hagyatéki adót nemcsak a szabadlevű és szegényebb lakosság, hanem a nagybirtok ellen is alkalmazni kell. Tiltakoznom kell azon gondolat ellen, mintha a nagybirtokosok más elbánásban részesülnének. Adótörvénykezésünk az összes államokban arra irányul, hogy a gyengébb vállalatokat kímélje. Hálás volnék, ha ezt a gyanúsítást a birodalmi gyűlésen megzavarnák. Minden esetben továbbá, amíg megsejtik a törvényt, orvoslást nyerne az illetők. Az újságok által felhozott esetek többnyire koholmányok. Azelőtt erős, most pedig lanya adókiszabás miatt támadnak bennünket. A jövedelmi adó Poroszországban 1892-től 1902-ig 120-ról 273 mil-

lióra emelkedett, mihez a gazdasági fellendülésen kívül hozzájárult az adózók nagyobb megterhelése is. Mint eddig, úgy most is arra törekszünk, hogy az önálló rendszert javítsuk.

Bruhn (reformpárti) kijelenti, hogy pártja egyetért az örökösödési adóval. A kotirozási adó nem sujtaná a középosztályt.

Gessler württembergi pénzügyminiszter ezután kifejtette: A württembergi kormány különös nyomatékkal szállott sikra az örökösödési adó mellett. Mindenkor szükségesnek tartotta, hogy a birodalmi bevételek jelentékeny része az egész birtokot a maga összességében szolgáltató képessége szerint terhelő adóból kerüljön ki, aminő az örökösödési adó is volna. Ragaszkodunk ehhez az alapelvhez, hogy a direkt adók az egyes államoknak maradjanak. Elvben a birodalmi vagyoni adót ellenezzük. Württembergben nem sujtaná a parasztbirtokot a hagyatéki adó jobban, mint Poroszországban.

Pauer (déli német néppárt) azt mondja, hogy az egész lakosságnak csalódást okozott, hogy az eddigi tárgyalások a legeseményes mértékben sem tisztázták a helyzetet. Semmiféle égi hatalom nem fogja a konzervatívokat és centrumokat megakadályozni, hogy a kormányt az örökösödési adóról szavazás alkalmával ne állítsák erőpróba elé. A tűz elleni biztosítási kötvények adója nagyon igazságtalan. Birodalmi vagyoni adó a legjobb módja a birtok megadóztatásának.

Ezután a pótdadó vitájának berekesztésére vonatkozó javaslatot a kormány javaslata értelmében a szociáldemokraták szavazatai ellenében elfogadják és egyhangulag elhatározzák a bizottsági tárgyalást. Következik a pénzügyi téren eszközrendező változtatásokra vonatkozó eredeti kormányjavaslat második olvasása. A házszabályokhoz két indítványt nyújtottak be. *Bassermann* képviselő javasolja, hogy a bizottság által javasolt pótdadók háromszori olvasásban tárgyalassanak. *Singer* képviselő javasolja, hogy a kitűzött határidőket be kell tartani. A házszabály szerint benyújtásuk sorrendjében kerülnek tárgyalásra.

Báró Richthofen kijelenti, hogy a házszabályok megsértéséről szó sem lehet. *Müller Meiningen* dr. szabadlevű néppárti azt hiszi, hogy a legeseményesebb volna a mai ülés megszakítani. A parlament kisebbségének védelméről van szó. Pártja *Singer* javaslata mellett és második olvasásban *Bassermann* javaslata mellett van. *Dr. Spahn* kijelenti, hogy pártja visszautasítja a javaslatokat. További vita után *Singer* javaslatát a szabadlevűek és a szociáldemokraták szavazatai ellen elutasítják, szintugy *Bassermann* javaslatát 186 szavazattal 116 ellen elfogadják. Tehát a bizottsági határozatokról az eredeti kormányjavaslat szerint második olvasásban fognak tárgyalni. Az elnök javaslatára első sorban a kotirozási javaslatról tárgyalnak. *Westep* konzervatív a bizottsági tárgyalásokról tesz jelentést. *Weber* nemzeti liberális aggodalmának ad kifejezést, hogy a kotirozási adó gátolná Németország gazdasági fejlődését. Pártja reméli, hogy a Hanza szövetség hatalmas szervezetté fog alakulni.

Következő ülés hétfőn lesz.

Szerb minisztertanács. A minisztertanács tegnapi ülésén *Stojanovic* és *Prodanovic* ifjú radikális miniszterek azt indítványozták, hogy a szerb kormány tegyen erőteljes lépéseket Czettinjében a bombamerénylet miatt bajba jutott és elítélt szerbek megkegyelmezése céljából s előre jelezték, ha a montenegrói kormány nem tesz eleget ennek a kívánságnak, akkor az ifjú-radikális párt nagy tüntetéseket fog rendezni *Nikita* fejedlem ellen, aminek következtében az ó-radikális miniszterek helyzete tarthatatlanná válnék. *Péter* király ajánlatára elhatározta a minisztertanács, hogy kijelentést küldött a szerb kormányhoz, hogy a szerb követeket meneszt Czettinjébe s az fogja kérni a bombapörben elítéltek megkegyelmezését.

A minisztertanács ezután a kereskedelmi szerződések ügyével foglalkozott és hosszabb vita után, amelyben a király is részt vett, úgy határozott, hogy azonnal megkezdik a kereskedelmi szerződéses tárgyalásokat, míhelyt e részben Ausztria-Magyarországtól meghívást kap.

Ugyanezen a minisztertanács az igazságügy-miniszter kegyelemre ajánlotta azokat a kereskedőket, akik a boszniai annexió következtében támadt gazdasági válságban csödbe és vizsgálati fogásba jutottak.

A krétai kérdés. Az *Ittihad* jelentése szerint a szenátus Krétából petíciót kapott, melyben figyelmet föl hívják azokra a következményekre, amelyek Krétának Görögországhoz való csatolásából előállhatnának. A szenátus elhatározta, hogy erre vonatkozóan interpellációt intéz a kabinethez.

A *Daily Telegraph* jelentik Konstantinápolyból, hogy a krétai kormány öt ügyütegét rendelt külföldi bíróságokhoz Görögország számlájára.

Tegnap egy osztrák gőzhajó 5000 *Manlicher*-puskát szállított partra Krétán.

Gamble angol tengernagy, aki újjászervezi a török flottát, visszautasította a haditengerészet főparancsnokságát azzal a megokolással, hogy csak a reorganizációra vállalkozott. Most, mikor a kormány utnak indította a hajóhadat, *Gamble* kijelentette, hogy addig nem megy Mitilene felé, míg nem tudja utjának célját. Azt hiszik, hogy az angol admirális a londoni külügyi hivatal intencióját követte.

A kamara mai ülésén a külügyminiszter a Krétára vonatkozó interpellációra válaszolt. Kifejtette, hogy a kormány osztja a kamara azon óhaját, hogy a Krétára vonatkozó jogok megóvassanak. Eziránt megtette a szükséges intézkedéseket és köteleességét híven fogja teljesíteni. Törökország a békét kívánja szolgálni, de ha jogai veszélyben forognak, hathatósan védeni fogja azokat. A ház ismeri a krétai helyzetet. A múlt évben hozott határozat teljesítését meg kell várni. Vagy kiürítik júliusban a szigetet, vagy ottmaradnak a csapatok. Ez ügyben ma tárgyalások folynak s ezért részletek tárgyalásába nem megy bele, de kijelentheti, hogy Törökország legitím jogait semmiféle hatalom sem vonja kétségbe. (Helyeslés.) Többek felszólalása után a miniszter újból szólásra emelkedett és visszautasítja a vita során előhozott azt a vádat, hogy a kormány elpocsékolta az időt. Kifejti, hogy a kormány kellő időben értékre adta a hatalmaknak, hogy kész bármi áron is megvédeni jogait. Végül a kamara hazafias hangú határozati javaslatot fogadott el, mely kielégítőnek mondja a miniszter választát.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a hadügyi kormány a 3. hadtest vezérkari főnökét kiküldte a görög-török határ megvizsgálására.

A „Patri” közli, hogy a rendkívüli minisztertanács az általános mozgósítás kérdésével foglalkozott, mozgósítás esetén 20 tartalékos korosztályt hívnának be. A minisztertanács határozatát mélysegen vizsgálják. A görög flotta most czéllövési gyakorlatokat tart a salamisai öbölben.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A Nagy-Alföld tanulmányozása. A Magyar Földrajzi Társaság balatoni bizottsága, miután esztendőközön át tartó fáradhatlan munkássággal befejezte a Balaton természeti viszonyainak tanulmányozását, a Nagy-Alföld felkutatásához fogott. Az esztendőközön át tervezett munkában a társaság a magyar társadalomhoz fordult támogatásért, megkereste az érdekelt alföldi vármegyéket és városokat, hogy bizonyos évi segítséggel támogassák a nagy tudományos munka elvégzésében a társaságot. A felhívás következtében már eddig is több törvényhatóság jelentette be, hogy állandó támogatással fogja részesíteni az alföldi-bizottságot. Így Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye évi 1000 koronát, Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye évi 100 koronát, Bács-Bodrog vármegye évi 200 koronát, Heves vármegye évi 100 koronát, Temesvár városa 600 koronát, Nyíregyháza 400 koronát, Arad 300 koronát, Szabadka 200 koronát, Nagykőrös pedig 20 koronát ajánlott fel. Ezenkívül támogatásukat megígérték Debreczen városa és más törvényhatóságok is. De akadtak olyan törvényhatóságok is, mint Borsod, Krassó vármegye, Eger, Hódmezővásárhely, stb. városok, amelyek megtagadták hozzájárulásukat. Más törvényhatóságok még határozatokat nem hoztak, de remélhető, hogy nem fognak elzárkózni a tudományos cél anyagi támogatása elől.

A magyarságért. Vasvármegye vendeklakta vidékein hosszabb idő óta lappangó kulturharcz folyt a magyarosító törekvések ellen. Ennek a harcznak vezetője és szíatója a vendvidék papsága volt, mely a „Szeviti Mohor” nevű szláv szövetségben egyesült s amely magyarelles magatartásával különösen a felekezeti és az állami iskolák közt való surlódásokat tette mindennapivá. A küzdelem különösen most az utolsó évben éleződött ki igen erősen, annyira, hogy sok helyütt (főképen a muraszombati járásban) nyílt összeütközéstől lehetett félni. A legutóbbi hónapokban azonban a vendvidéki papság fölvilágosodott eleminek sikerült az egész vonalon fölülkerekedniök s erőteljes fellépésüknek az lett az eredménye, hogy a magyarelles hangulatot szító vend papok legnagyobb rész kilépett a Szeviti Mohorból s magyargyűlölő magatartásáról végleg lemondott. A legtöbb plébános a vend nyelvű hittanítás helyébe a magyart vezatja.

be s most, amikor Vasvármegye magyar nyelvi bizottsága a vendvidéken körutat tett, örömmel tapasztalta, hogy a nemrégben még összeütközéssel fenyegető feszültség fölengedett: az iskolákban magyar nyelven vizsgáztatták meg növendékeiket a hitvánból is s igen sok vendvidéki pap, aki azelőtt a Szeveti Mohorba való tartozásának idején pánszláv érzelmeiről volt ismeretes, szívesen köszöntötte a bizottságot magyarosító munkájában és támogatását ígerte annak. Betetőzte a magyar érzésű vend papság föllépésének sikerét az a lépés, hogy a nemrégben még pánszláv izgatást folytató vend papok nagyrésze belépett a vendvidéki magyar közművelődési egyesületbe s ezzel maguk is részt kívánának venni az egyesületnek épp a vendvidéken folytatott magyarosító munkájában.

Komárommegye közigazgatási bizottsága Kálmán Rudolf főispán elnöklésével látogatott ülést tartott. Napirend előtt a főispán meleg szavakkal emlékezett meg Antal Gábor ref. püspöknek a közigazgatási bizottság régi tagjának negyvenéves jubileumáról s indítványára a bizottság jegyzőkönyvbe foglalja a jubileum felett érzett örömet. Ghyozy Dénes alispán, a közigazgatás zavartalan menetéről számol be. Az aratási szerződések már meg vannak kötve, a kivándorlás csökkent és munkásmozgalom nem volt és nem észlelhető a megyében. A tisztí orvos a tatabányai tifuszi járványból kifolyólag javaslatot nyújt be, hogy Tatabányán vízvezeték és csatornahálózat építtessék. A bizottság a javaslatot elfogadja és elismerését fejezi ki a járvány elfojtása körül szerzett érdemekért dr. Fáy István, Niklovits Aladár főorvosnak, dr. Virágh Gyula orvosnak, stb. A közigazgatási előadó jelentéi ezután, hogy buzából rossz, rozsából közepes és az árpa és zabból, valamint kapásnövényekből kitünő termés várható.

A városokért.

Budapest, június 19.

Mikor egy hónap előtt — május 21-én — a városok kongresszusa megnyílt és gazdag napirendjének programmpontjai tárgyalásra kerültek, bizonyos aggodalom fogott el bennünket és szorongva kérdeztük: nem jutnak-e a kongresszus munkálatai némileg olyanféle sorra, aminőre, hogy egyebet ne mondjunk: az 1902-iki hirneves székelykongresszus munkálatai jutottak?

Ki emlékszik meg vajjon arra a kongresszusra és annak munkálataira?

Soha szebb kongresszust elképzelni nem lehet. Marosvásárhelyre összegyűlt akkoriban a bérczes, kis hazának, minden számottevő közigazgatási tekintélye: mágnások és lateinerek, főispánok, alispánok, országgyűlési képviselők, megyebizottsági tagok, tudósok és gyakorlati szakférfiak. Ott volt minden erdélyi magyar és vérbeli székely. Az előadók a legkiválóbb kapacitások voltak; s a viták valósággal ideálisan magas színvonalra emelkedtek. A székelyföldnek olyan ismertetését kaptuk, aminő nincs meg semmiféle gyűjteményes munkában, értesítünk a természeti kincsek állapotáról és kiaknázásuk feltételeiről, a lakosság veleszületett tehetségeinek ezerféle áldásairól és elmaradottságának átkairól. És a háromnapos tárgyalás végén megtudtuk azt is, hogy mi mindenre van tehát szüksége a székelyföldnek?

Akkor irtuk meg e helyen, miaderekre reflexióképen, hogy még csak egyet kellene megtudnunk, azt tudniillik, hogy az a sok szép reform, aminek szükségességét a kongresszus kimondta, külön-külön és együttevén — vajjon miibe kerül?

Kérdeztük a kongresszus vezetőit, sőt kértük őket, hogy számíttassák ki, helyezték ezáltal munkálataikat az eszmények fellegvilágából az édes anyaföld prózai terére. De bizony ez nem történt meg. Megpróbáltuk aztán, hogy hátha kiszámíthatók mi magunk? De az első milliárdnál szürnyaszegretten abban hagytuk a hálátlan munkát, ellenben honfibanattól vérző szívvel kijelentettük, hogy a nálunk szokásos módon nem lehet országot reparálni. Minden komoly férfimunka alapja lévén a számítás. Ahonnan pedig ez hiányzik, az olyan munkálathoz sohasem lesz valóság, hanem marad az idők végtelenségeig költemény. Merő véletlen, hogy pár évvel utóbb e költeményen fölielkesedett egy nagy gyakorlati eszű államférfiu, a most távozóban levő földművelésügyi miniszter, s a székelyföldi kirendeltség szervezésével a

ragyogó program egy szerény töredékének megvalósítását magára vállalta.

A városok kongresszusán tárgyalt eszméket és terveket nem féltettük ugyan ily nagyfokú kudarczól, mert hiszen az indítványozók és tervkészítők mögött ez esetben a városok vagyonának milliói állanak. A községi földbirtok területe ötmillióhatszáz ezer hold, tehát az ország területének majdnem egy nyolczadrésze. Vannak városaink, melyek területe a nagyobb német fejedelemségeket felülmulja, Debreczennek 90 ezer holdja van, Szegednek 71 ezer, Brassónak 68 ezer, Kecskemétnek, Szabadkának közel 50 ezer, Kőrmöczbányának, Kassának 20—21 ezer, Sopronnak van 17 ezer, Nagykőrösnek 16 ezer, Iglónak 13 ezer, Szatmárnak 11 ezer, Pozsonynak 8 ezer holdja. Ezek mind nagy vagyonok és sok anyagi erőt jelentenek. Helyén lenne itt kimutatni. (ugyis ritkán van rá alkalom), hogy a nemzeti köztalponnak az a nagyon is cselekvő része, amelynek jövedelméből a községi közigazgatás költségei fedeztetnek, vagyis a törvényhatósági, a rendezett tanácsú városok, valamint nagy- és kisközségek vagyona és jövedelmei mekkora összeget tesznek ki? Csodálatos dolog, de tény, hogy a legtöbb ember ezzel nem is törődik, hivatásos pénzügyi szakférfiak, kik az állami költségvetésnek minden egyes tételét kinos pontossággal vizsgálják, ismerik és megtanulják, a községi háztartásra vonatkozó dolgokban teljesen tájékozatlanok, miért is teljesen tájékozatlan marad efelől a nagy közönség is... A kilenczvenes években Wekerle Sándor tett kísérletet a kis- és nagyközségek törzsvagyonának kiderítésére, ki is mutatott 270 millió koronát, de hozzátette, hogy az sem egészen helyes szám, mert 391 község vagyoni leltárát még neki sem sikerült megszerzeni. Pedig ő akkor már pénzügyminiszter volt! Ez a vagyon ma megér 300 milliót.

A rendezett tanácsú városok vagyona a millennium évében kitett 224 millió koronát, a törvényhatósági városoké 210 millió koronát, a két csoporté együtt 434 milliót, s ez ma már fölemelkedett 500 millióra. Ha ehhez hozzávesszük a főváros vagyonát is, melyet ma közel 400 millió koronára tesznek, kiderül, hogy a kongresszuson képviselt községi vagyon értéke 900 millió korona körül van. Ha pedig hozzá vesszük a fenti 300 milliót, kiderül, hogy Magyarországon 1200 millió olyan köztalpon jövedelmét költjük el a közigazgatásra, amelynek hire-hamva hiszen az állami költségvetésben, de még könnyen hozzáférhető statisztikát sem csinálnak róla. Hogy miért nem csinálnak, és az összegyűjtött adatokat (mert hogy gyűjtik, több, mint bizonyos), miért nem hozzák éppen ugy nyilvánosságra, mint az állami költségvetést? ez közéletünk ama rejtélyei közé tartozik, aminők kisebb-nagyobb dolgokban százával vannak, de megfelelni senki sem tud rájuk.

És itt egy indítvánnyal állunk elé, amelynek elfogadása a városok kongresszusának jelentőségét ugy lehet nem közönséges mértékben fogna emelni. Ugyanis gondoskodjék a kongresszus elnöksége arról, hogy központi irodája szerezzé be a városok, valamint a községek költségvetését, állítsa össze, nyomozza ki, és terjeszse a negyven tagu állandó bizottság évi gyűlése, vagy pedig a kongresszus elé, olyan években, amikor ez ülést tart. Ez a munkálathoz, mint az állami költségvetés kiegészítése nagy politikai és tudományos értéket fogna képviselni, és véget vetne annak a szegénytelen állapotnak, ha ma nincsen szaktudós házában, aki a községi vagyon cselekvő és szenyedő állapotáról, a községi jövedelmek és kiadások mérlegéről, hozzávetőleges becslésen alapuló számadatoknál egyebekkel szolgálai tudua.

Ne vegyék fölünk rossz néven ama kiváló férfiak, kik a városok kongresszusát létesítették, ha nyíltan megmondjuk, hogy voltaképpen ezzel kellett volna kezdeni az egész mozgalmat. Mert amíg nem ismeretes a kongresszuson képviselt városok anyagi ereje, addig ott mindig csak elméleti dolgokkal lehet foglalkozni. Elmondhatják egymásnak, hogy milyen szép dolgok a közegészség-

ügyi alkotások, a jó ivóvíz, a tökéletes esztornázás biztosítása, a kórházak, a városi parkok, kertek létesítése, milyen előnyös a közbiztonságra a jó éjjeli világítás, mennyire emeli a forgalmat az utcák kövezése, közúti vasutak építése és a többi. De ezek mind régei ösmert dolgok, nemkülönben azokat a jó tanácsokat sem a szereplő kongresszusi tagurak találták fel, akik kifejtették, hogy minő üzemek házi kezeléséből lehet pompás községi jövedelmekre szert tenni. Ezekről egész könyvtárak vannak már összeírva.

Mi a városok kongresszusának működését sokkal gyakorlatibb alapra helyezkedve szeretnők látni. Szerény véleményünk szerint a kongresszusnak elveket kellett volna kimondania, amelyek szerint a városok belétele a jövőben szabályoztassék. Hogy például a legfontosabbat említsük, ki kellett volna mondani egy új törvényjavaslat előkészítését, amely kiegészítse a községi közegészségügyről szóló 1876. XIV. : t.-cz. ugyancsak hiányos intézkedéseit. E törvény 139—152. szakaszaiban van szó ugyan a betegek gyógyításáról, temetőkről, halottas kamrákról, községi orvosokról és járvány-kórházokról, stb. de hogy az egészséges emberek meg ne betegedhessenek a rossz ivóvíz miatt, erről nem gondoskodik semmiféle szakasz, illetőleg mindeztideig nincs törvényünk, amely kimondaná, hogy a község a lakosainak egészséges ivóvizéről gondoskodni tartozik. Ugyazintén nincs törvény, mely a csatornázást kötelezővé tenné bizonyos lélekszámon felül minden városra nézve. Csak az 1885. XXIII-ik törvényezikk rendelkezik az ivóvizről annyiban, hogy ahol megvan, nem engedni megfertőztetni, korlátozván a szabad víz fölötti rendelkezési jogot és vizgyűjtők, vezetékek létesítésére kisajátítási jogot engedvén. Am a hazai halálozási magas arányszámok, amelyek egészen balkáni jellegűek, figyelmeztetnek bennünket, hogy ennyivel nem szabad megelégednünk. Ime Budapest volt husz év előtt a világ egyik legegészségtelegebb városa és amióta a vízvezeték kiépült, az évekint elhalt budapestiek száma egyszerre alászállott. Nemde ebből az következzék volna, hogy tegyük kötelezővé minden városra nézve, ha nem is a vízvezeték, de legalább a bizonyos feltételeknek megfelelő jó kutviz biztosítását? De hát nem tettük kötelezővé, sőt a kongresszus sem ilyen irányban fogott hozzá teendőihez, illetőleg nem vette fel programjába egy ilyen törvény előkészítését.

Nem vette föl, mert nem is vehette. Akadályozta ebben az a teljes sötétség és tájékozatlanság, amelylyel a kongresszus tagok egymás városának vagyoni állapota felől voltak. Ki merne ilyen viszonyok közt oly indítvánnyal előállani, amelyről nem sejtethi hány város lakosságát érintené nagyon is érzékenyen? Félni lehetett volna, hogy egy ilyen indítvány elfogadása szétugrasztaná az egész kongresszust. Hiszen a tagok kilencz-tizedrésze nemesak a vagyoni viszonyok felől volt tájékozatlan, de a saját városár kívül alig ismerte 8—10 más város egészségügyi intézményeit. Ki tudná például hamarjában felsorolni, hogy Magyarország hány városában van vízvezeték és hányban van megvizsgált és kifogástalannak talált ártézi víz? És hányban van esztornázás? Ilyen adatok ismerete nélkül pedig bajos dolog törvényeket előkészíteni, ha csak a székely kongresszuson elfogadott indítványok sorsára nem akarják juttatni a javaslatot.

Jövöre tehát mindenekelőtt pontos statisztikát kérünk.

Addig, amíg ez meg nem lesz, a kongresszus az igazi alkotások terére nem léphet és érdemleges határozatainak megvalósításához nem foghat.

Azaz, boessánat, egyhez már hozzáfogott és amint hírlik, ez egynek megszületése már biztosítva is van. Megalakítják tudniillik a városok központi takarékpénztárát. De hát ebben nem kételkedtünk: bankot, takarékpénztárát alapítani mindig tudott a magyar. Hát még ha kongresszusi határozat mondja ki, hogy erre szükség van?

Lehet, hogy ez igaz, de mi azt hisszük: a magyarnak mégis nagyobb szüksége lenne

jó ivóvizre és egészséges levegőt biztosító csatornázásra. Erre méltóztassék törekedni.

Először statisztikával, azután költségvetéssel, a városi lakosság megterhelésének pontos kimutatásával és harmadszor a szükséges állami hozzájárulás összegének megállapításával. És ha ez megvan, akkor kérjék, sürgessék és követeljék, hogy ebből törvény legyen.

Egyelőre elég lesz ennyit megvalósítani a bőséges programból s ha ez megtörtént, a kongresszus már nem jött össze hiába, sőt azután hozzáfoghat többi határozatainak életbe léptetéséhez is. De csak azután!

Déri Gyula.

Abdul Hamid bünei.

— Börtönök és holttestek. —

Vajjon a modern korban élünk-e? ... A huszadik század elején, amikor a világossággal együtt, melyet a tudomány gyújtott, az ember jogviszonyai is megfelelő szabályozás alá estek? ...

Vagy talán még mindig a középkorban vagyunk, amikor oligarchák és zsarnokok az embert, annak életét, összes jogait, de az élethez való jogát is a maga jószáguknak tekintették és sántái kegyetlenséggel bántak el azzal? ...

Olvassuk csak át figyelemmel azt a távirati jelentést, mely Berlinen át Konstantinápolyból érkezett. Ha ezt a táviratot nem valami gonosz fantázia sugalta, ha nem rémlátás az egész, akkor csakugyan még hónapokkal ezelőtt a középkor rettenetes korszakában volt az oszmán birodalom. Akkor a bűn úgy virágzott ott még, mint Shakespeare szavai szerint a nyíló tavasz.

Mindenekelőtt hadd szóljon maga a tudósítás:

Konstantinápoly közelében, Bosikdas külváros egy pinczejében tágas pinczét fedeztek fel, amelyben Abdul Hamid áldozatai voltak bebörtönözve. Mikor a pincze vasajtáját felnyitották, dögletes hullaszag áradt ki. Az áldozatok közül már senki sem élt és a legtöbb holttest teljesen feloszlott. Sok csontvázat is találtak s egyes jelekből és ruhákból ráismertek egykor nagyállású udvaroncokra, akikről köztudomású volt, hogy nem értettek együtt az önkényuralommal s egy szép napon eltűntek a Yildizből. A pincze egyik szegletében kis ládát találtak, amelynek fedelére ez a név volt vésvé: Midhat. A ládikában megtalálták Midhat basának, az egykori nagyvezérnek, a török alkotmány megteremtőjének koponyáját. Midhat hívta életre Törökországban az első parlamentet, de nemsokára kegyvesztett lett és Abdul Hamid Délarábiába száműzte. Számkivetésben orgyilkosok által ölette meg Abdul Hamid Midhat pasát, de nem bizott benne, hogy a népszerű államférfiut csakugyan meggyilkolták, azért rendelte el, hogy fejét hozzák el neki. Minden kétség ki van zárva, hogy ez a koponya a török alkotmány megteremtőjéé. A mostani kormány unnepeken fogja eltemettetni.

Csak a jóhiszeműek tételezhetik föl, hogy ez a tudósítás nem egyéb betegesen elfajult fantázia szüleményénél. Ilyent nem tud fantázia kigondolni, mert elfáradna, mire a tudósítás közepére érne. Csak akkor lehet ilyent leírni tudósítás formájában, ha a valóságot írja le valaki.

Látható ebből, hogy Abdul Hamid bünei oly nagyok voltak, hogy azok az ő bukását szükségszerűen előkészítették. Ekkora bűn súlyával terhelten nem maradhatott tovább a trónon. Ha kevesen tudták is, micsoda szörnyűsége tettek nyomták a lelkét, de kellett, hogy ez az uralkodó a fényből aláhulljon a pokol sötétségébe, a kárhozatos megsemmisülésbe.

... De vajjon aláhullott-e oda? ...

A trónjától megfosztották ... Ez igaz. Többé nem börtönözhet be senkit; többé nem bérlehet orgyilkosokat, akik megölnék és fejét vennék akár annak, aki az alkotmányt megteremtette, akár annak, aki az alkotmányt megmentette. Inkább ő maga is rablá lett ... De vajjon milyen rab? ...

Eppen az ő börtöne bizonyítja legjobban, hogy az emberiség, vagy annak legalább egy része még a kora...

Ha közönséges ember ezeknek a bűnöknek csak századrészét követi el, a hóhérnak esik martalékul. Aminthogy tömegesen végzik is ki most Törökországban azokat, akiket gramu terhel, hogy Abdul Hamid hivei maradtak.

De ő, a főbűnös, valamennyi rémtettnek okozója és főbérleje, fényes palotában van internálva és állami pénzből egy milliót, vagy ennél is többet kap évenként, nehogy szegény valamiben szükségét szenvedjen. És elküldötték kedvenc macskáját is, melylyel oly szívesen eljátszadozott és elküldötték neki kedvenc háremhölgyeit is, nehogy szegény matkozók és legyen kívül megoszthassa a legnyomorultabb élet örömeit.

Igy bünhődik egy uralkodó, aki térdig gázolt vérben és minden törvényt, a vér és természet törvényeit is lábál tiport ...

Vajjon mikor válik oly nagykorúvá az emberiség, hogy a bünt egyformán megtorolja, akár polgárember, akár király, vagy császár követi azt el?

Vizsga után.

Egy budapesti bérház harmadik emeletén szomorúan összebukik két kis gyerek. Mind a kettőn meglátszik, hogy a családban most ők a leglenyettebb teremtések: alázatos a nézésük, halk a hangjuk és alig mernek mozogni. Rövid ideig nagyon jó kis fiúk, mert az egyik a német nyelvet kivéve mindentől megbukott, a másik csak hat tárgyból.

Jenőke: Én a földrajzból is átjöhöttem volna, de minek? A Gálos tanár ur kiszégyelte volna a szemit a fejből, ha elégséget kellett volna adni, hát inkább azt mondtam, hogy Angolország fővárosa Toulon.

Péterke: Az is egy szép város, azért nem kellett volna téged megbuktatni. Most mi van neked abból, hogy így van? Most Nagymarosra is eljön a Fürediv ur és fizethetnek nyáron is a nevelésért.

Jenőke: Hozzánk ki fog járni a Steiner, az a büflázó.

Péterke: Én pedig nevelővel nem tanulok... Ha úgy hagynak, akkor nem bánom, de nekem a Fürediv nem kell... Az egész évben direkt ezért nem tanultam. Ez a niemend mindig henezegett a papámnak, hogy ő ilyen legény, olyan legény, ő egy pedagógus, vagy tudom is én micsoda... Hogy ő nála a kisfiú úgy tanul, mint a fene... Na hát én megmutattam neki... Mikor hazavittem a bizonyítványt, olyan kicsi volt, mint egy szilvماغ...

Jenőke: A papád ránézett a Füredivre...

Péterke: A papám ránézett a Füredivre...

Jenőke: Aztán azt mondta neki: Was sagt man?

Péterke: Igen... Nekem jött: te Fratz...

Jenőke: Stümmt... Fratz... Kétszer?

Péterke: Háromszor. A harmadik fejbe ment, két óráig nem hallottam a fülelmen... Hinaus.

Jenőke: Igen... hinaus... ne lássalak.

Péterke: Ne lássalak... te tönkre fogsz tenni... a mamához: Dein Werk...

Jenőke: Ezt ezek egyformán tanulják valahol egy iskolában... Aztán jött: suszternek adlak...

Péterke: Lakatos leszel... piszok, csirkefogó...

Jenőke: Kétszer?

Péterke: Háromszor... A mamám sirt: genug. Ezzel vége...

Jenőke: Vége... Mindig így van...

Péterke: De azért dühös vagyok... Hányszor tudtam volna jelszre, meg jóra felelni, de hallgattam, mert azt hittem: ha megbukok, ezt a Füredivt úgy kidobják, hogy kitöri a nyakát és most tessék, még Nagy-Marosra is jön... Ezért a pénzért én megmondhattam volna, hogy Angolország fővárosa Cöln.

Ray.

Nostra culpa.

— A czimkórság. —

Budapest, június 19.

Semmiféle epidémia nem vitt véghez oly kegyetlen pusztítást a magyar faj közt, mint a czim- és rangkórság. Amit a török szultánok ezernyi ezer hadai, Dzsingiz és Tamerlán tatár hordái elraboltak tőlünk, az semmi ahhoz képest, mit ez örökké élő molochnak áldozunk. Nemzeti kórunk ma már a czimkórság. A mai középbirtokosság nem elég-szik meg a tekintetes czimmal — nagyságosnak csufoltatja magát. Az ilyképen „nagyságossá” vedlett ifiur aztán rövidesen tőkre megy, s birtoka idegen kézre jut. Pedig hát, akié a föld, azé a haza. Így leszünk lassanként idegenek saját honunkban. Egy üres czim miatt. A „nagyságos” czim velünk ül asztalhoz, velünk utazik és mulat.

A régi tekintetes urak, kiknek épp anynyi birtoka volt, mint nekünk, megélték a magukéból tisztességesen, s amellet tudtak az irodalomra, a művészetre, s a közzjóra is áldozni. Vendégszeretük pedig határtalan volt. Szívesen osztotta meg a régi, jó tekintetes ur vendégével azt, ami „házától kikerült” s emellet gazdasága is virágzott. Az egyes megyék székvárosaiban, a megyegyűlések és vásárok alkalmával, csak ugy hemzsegték a középbirtokosok négyes fogatai, melyek mind saját nevelésű csikókból kerültek ki. De ezek a lovak nem csupán parádénak voltak tartva. Ha a gazdaság ugy kívánta, hát huzták a boronát, fogast, vagy a sima hengert. Egyszóval, megkeresték, be is hozták gazdájuknak a tartási költséget, s amellet az évi csikózással, minthogy a négyes anyaló-anyagul is szolgált, nem kis jövedelmet juttattak a tekintetes ur zsebébe. De ma, ugyan melyik nagyságos ur menne vizitbe csikós lovakkal? Egy sem.

Inkább jár a „nagyságos ur” két rossz digdancosnal, mit a honvédségtől kölcsönzött ki, de „parádés kocsisal” az ölmagasságu „homokfutó” kocsiján, ki otthon az inassal együtt mást sem tesz, mint a napot lopja horribilis bér mellett. Ma a vendégszeretetek is vége. Mert hát a nagyságos ur-tól a pezsgő nem kerül, tehát inkább nem hív vendéget és maga is otthon marad. Ugyan, ki adna ma ebédet pezsgő nélkül!

A nagyságos gentri kényes gyomrának nehéz a budacsonyi, somlyai, moóri, vagy másféle másodrendű bor. Saját termésű, kerti borral itatni a vendéget, — pláne minden elegancia, sikk és bontom ellen elkövetett merénylet volna.

A „tekintetes papa” jól tudott lakni délben, ha vendég nem volt, két tál étellel, mit a saját felesége, vagy leánya hordott fel az asztalra. A nagyságos fiam uramnak már öt tál étel kell, mit az inas szerviroz. A nagyságos asszony pedig, (míg szakácsnője kétszer annyit ellop naponta, mint amennyit megfőz) az asztalfőn „adja a honeurt.” De hát ez másképp nem lehet?

Nem! — Mert a „nagyságos familiát” saját fehér keztyüs imasa szólná meg legelőbb. De még tán vissza sem adnak a vizitjüket a hasonló nyomoruságban lélegző szomszédos, már félig-meddig földnélküli földbirtokos gentrik. Így megy aztán az egész vakparádé, míg mehet. Mig nemcsak az erszény, lesz üres, — de a „kredit” is elfogy, s dobraütik az ősi nagy birtokot.

A nagyságos ur pedig elgőzöl Amerikába, hol beáll pinczérnek. A nagyságos asszony valamelyik, még vagyonos rokon nyakára megy élősksödni. Hát a kisasszonyok? Nos, azok folytatják ott, ahol elhagyták. Ülnek tovább is a bársonyszéken a kávéházi divák bársonyszéken. Ez is jó foglalkozás egyéb híján. Legalább nem kell dolgozniok.

De nem kevésbé dühöng a czimkórság iparosaink között is. A esizmadia „majszter” ma már főnök urnak czimezheti magát, s csinál fuser munkát. A borbélylegény (pardon, segéd ur), fodrász műteremnek nevezi főnökének öt lépés hosszú, négy lépés széles műhelyét, s ötször vágja meg egy borotvá-

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

lás alatt a szerencsétlen kliens arcát. Így terjed ez a kór a nép legalsóbb rétegéig. Ezért van már oly sok magyar Amerikában.

Előfizetési felhívás.

Az Egyetértés negyvennegyedik évfolyamát futja most meg, negyvennégy esztendő óta szolgálja ez az újság a magyar kultúra ügyét. Az a hosszú út, melyet a függetlenségi és negyvennyolczas eszmék törhetetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, amelyeket elért, igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarországon önállóságának leghevesebb előharcosa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelen programja és a jövő mértéke. S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy negyvennyolczas eszmék kivívásában.

Az Egyetértés hirszolgálatát elsőrangú, mert úgy a hazai, mint a külföldi hirforrásokkal való összeköttetései révén a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket. Cikkeinket a legkiválóbb publicisták írják, rovataink bőveket és változatosak, közgazdasági, színházi híreink érdekesek és változatosak, szép irodalmi közleményeink magas színvonalon állanak.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos szép és érdekes reprodukcióval tarkított gazdag mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a külföldi híreket, a híres nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket és háztartási tanácsokat.

Az „Egyetértés” előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor.	40 fill.
Negyedévre	7	” — ”
Félévre	14	” — ”
Egész évre	28	” — ”

TÁVIRATOK.

A szerb kormány hitele.

Belgrád, június 19. (Saját tudósítónktól.) Alaptalan az a hír, hogy Balugiesics úszkubi főkonzul 150.000 dinárt sikkasztott. Ez a híresztelés ugyanabból a forrásból ered, amelyvel elárastják az ausztriai és magyarországi lapokat, hogy a szerb kormány hitelét rontsák az európai közvélemény előtt.

Stolypin ellen.

Pétervár, június 19. (Saját tudósítónktól.) Az igazi orosz férfiak astrachan szövetsége május

közepén Stolypin miniszterelnökhöz kérvényt nyújtott be, amelyben az oktobrista pártot a birodalom felforgatásával vádolta meg és felszólította a miniszterelnököt, hogy hagyjon fel kétszínű politikájával, amely az oktobristáknak kedvez. A kérvényt a miniszterelnök irodájából ezzel a megjegyzéssel küldték vissza: „Mivel a beadvány aljas kifejezéseket és rágalmatokat szór olyan személyiség ellen, aki a császár akaratából áll a kormány élén és ő felsége bizalmát bírja, visszautasítottuk”. Az astrachani igazi népszövetség ezzel nem érte be, hanem újból beküldte a folyamodást s azt írta hozzá, hogy abban semmi aljas kifejezés, sem sértés nincsen s felszólította a dumában pártfeleit, hogy interpellálják meg a miniszterelnököt, amiért az államfelforgató oktobrista-párttal szövetségelt, amely a császár autokrata uralmát meg akarja dönteni s követeljük, hogy a kormány rendelje el a bünyenyítő eljárást az oktobristák vezérei ellen.

A kínai kölesön.

Newyork, június 19. A „Newyork Tribune” washingtoni jelentése szerint a kínai kölesönre vonatkozó angol felszólításokban Amerikát csak arra szólítják fel, hogy álljon el attól, hogy követelését a kölesönben való részvétel szerint vigye keresztül, amíg a német, angol és francia bankoknak Kínával folytatott üchéz tárgyalásai befejezést nyerne.

Lateiner-nyomor.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 19.

A rendőr egy kopott, sápadt embert állít a főkapitányság ügyeletes tisztviselője elé és közömbös hangon jelenti:

— Ez az ember lopott.

A sápadt ember zavartan néz körül a rideg inspekezős szobában, betegesen köhög, azután át áll a másik lábára. Az ügyeletes tisztviselő a megszokás nyugalmával teríti maga elé a papírost s hivatalos hangon fölteszi a kérdést:

— Hogy hívják?

A kopott ember zavartan forgatja a zsiros kalapját, szinte rémülten néz a várakozó tisztviselőre, végre nagynehezen, vonagló szájjal mondja:

— A nevem Szász József. Középkolai tanár vagyok.

A rendőrtisztviselő megütödvé néz föl az írásból és ráfüggeszti szeméit a kopott alakra. A sápadt ember lehorgaszja a fejét, a melléből mintha zokogás törne föl.

A csöndet a rendőr szakítja meg:

— Kernács Lajosné, Nyakas Katalin gyümölcsárúsnő Mátyás-u. 13. sz. házában lévő lakására fölment ma délután ez az ember és átadta az asszonynak elvesztett árusító igazolványát. Az asszony megköszönte szívességét és látogatója kérésére egy pohár vizet hozott. Mialatt a gyümölcsárúsnő kint járt a konyhában, Szász József fölnyitotta a szekrényt és a fehérnemű alól kiemelt nyolcz koronát. Később távozott, de a Mária Terézia-tér 9. sz. alatt lévő kávéházban fölismerték. Most előállítottam.

A rendőrtisztviselő részvétellel kérdezi a szerencsétlen embertől:

— Hogy tudott ennyire sülyedni?

Az előállított ember sirni kezdett.

— Éhes voltam, uram, és éhes vagyok most is. Napok óta némi meleg kávéból élek. Egy hónap óta csavargok a fővárosban és küzködöm az étellel. Diplomám van, de munkát senki sem ad. A Mária Terézia-téren van egy kávéház, abban megtértek, mert egy kis meleg kávéért tanítottam a tulajdonosnő fiát. Aludni az öcsémhez, Szász Ignácéhoz jártam, aki asztalosinas a Futó-utca 3. szám alatt lévő műhelyben. Sokszor úgy esett, hogy ott nem tudtam meghuzódni, ilyenkor étlen-szomjan az utcán kóboroltam és éheztem. Tanár voltam Szekszárdon és Rákospalotán a Wagner intézetben és bizonyítványaim most is itt vannak a kultuszminisztériumban. Hitegettek, de nem segítettek. Amikor már nagyon kint volt az éhség, loptam.

A rendőrségen utána néztek a bejelentőben és megtalálták a tanár nevét. Ugyanakkor küldt, hogy a szerencsétlen embernek már volt baja a

rendőrséggel. Valami biciklit kerestek rajta, de eredmény nélkül.

A rendőrség letartóztatta a mélyre sülyedt embert.

UJDONSÁGOK.

A munka halottjai.

* * *

Hiába tanították rá, hiába verték belém a nekik szolgáló moráljukat: nem tudom hősöknek látni azokat a szerencsétleneket, akik rabszolgamódra hullottak el a munkában. Nem is tudom megérteni, hogyan csufolják meg az emléküket a „hős”, „mártír”, „vértanu” és egyéb sűrűn hulló titulusokkal. Úgy érzem, mintha ez az egész furcsa kis játék csufolódás volna a halottakkal szemben. Akik egyszerűen köznapi halálrikoltással zuhantak bele a halálba. És a rabszolga életük minden borzalma dacára csukló, megvonagló zokogással siratták azt, amit itt kell hagyni. Szomorúak, de pöz nélkül, egyszerűen, hősi glóriásfény nélkül szomorúak ezek a munka halottjai. Az életük, a nyomorúságuk, az elpusztulásuk egyformán mindennapi, és még szomorúságuk is az.

Ezek a szerencsétlenek, akiknek nagyon okosan titulust ad haláluk után az élet, mindig többen és többen lesznek mostanában. És a munka, az embert lenyigogzó, minden nap többit és többit kerget a halálba. Hirtelen megszakadt életek halmozódnak egymás fölé, mind szomorúak és mind igénytelenek. Nem marad utánuk semmi, csak egy-egy kiáltás, egy-egy fájdalmas, éles sikoltás, olyan, mintha durva, gyantázati vonó szoritotta volna ki a hegedű e-húrjából. Nem marad meg belőlük semmi, — elmúlnak nyomtalanul a munkájuk mellől, éppen olyan szerényen és esőndesen, mint ahogyan éltek. Megfulladt bányász, lezuhant cserepező, géptől elkaptott munkás, épület alá temetett kőműves: ki törődik ezekkel?

Semmiiben sem olyan kegyetlen a társadalom, mint a munka halottaival. Olosón szabadul tőlük, egy-egy frázis árán, de egy percze se sóhajtja el, egy pillantásnyára sem könyezi meg őket. Egyszerűen nem törődik velük. Végre is, mi köze van hozzájuk; ha már egyszer nincsenek. Egyszerűen napirendre tér fölöttük, tudomásul veszi, hogy a munka, a sokat dieszített munka átváltozik rettentő emberirtóvá.

Olyan a társadalmak gépektől feketéllő nagyipara, mint valami könyörtelen, ádáz hódító, aki rohanó bigán vágat keresztül a földeken és ezeket temet az útjában maga elé. A sok diadalba belémamosodott, megbódult a vérszagtól, a fejébe szálltak az üdvözlő dithirambusok és könyörtelenül, kőtyagosan a saját diadalaitól, rohan előre. És máig — minden az övé. A lába alá tepert mindent. Az övék a diadalok. A nagy mámorok. És a mindenben keresztüljárások. A tőke győzött. Emberek fölött való uralom jutott a nagytőkés nagyiparnak, a legzsarnokabb zsarnokság, amely ur az életek fölött. És ezzel a hatalmával tud banni. Ezzel az erejével tud ütni, hirdeti az erős szabad érvényesülését, az erős jogát, mert ő az erő és individualista a gazdasági fölfogásában, mert ő az erős individuum. Az erős és a hatalmas. A legnagyobb energia az övé, mert az energiája a helyzetében van. És ezt a helyzetenergiát aknázza ki úgy, ahogyan még helyzetet uralkodó társadalmi osztály ki nem használt.

De nem is a helyzet kiaknázása az, amit fájlalni szabad. Nem is a gyöngébbek elnyomása, a könyörtelenség, a száraz, léleknélküli nyugodtság, amivel százezreket és milliókat küld a pusztulásba. Ez csak szomorú, csak rideg, csak — élet, ami bánt, ha bennünket ér, fölsajog, ha a mi bőrünket hasogatja, de nem lázít. De lázít és izgat az a győzelmi örület, amivel a diadalmaskodó nagyipar kivégez embereket és ami lelkiismeretlenségbe és gyilkolásba hajtja. Lázít és izgat, ha napról-napra olvasok bányakatasz-

trófiákról, amelyeket a gondatlanság okozott, épületről lezuhanásokról, amelyek korhadó gerendák miatt következtek be, és ezer és ezer változatáról a nagyipar erejének. Ugy értem szinte, hogy az emberélet megszünt érték lenni. Az anyag értéke föléje kerekedett az ember értékének. Az anyag, ha egyszer megsemmisül, vagy elrongálódik, használhatatlanná lesz és a pótlása új pénzbe kerül, — de az ember? Az ember munkaerő. Értéke semmi. Ha ledől az egyik, a másikat se kell többet fizetni. És másik mindig akad. Mert ember van sok és majd föleszi egymást a nagy éhségben.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, június 20. — Róm. kath.: C. 3. Szív p. — Prot.: C. 2. Szilvia. — Görög-ország: jun. 7. D. 3. Teod. p. — Zsidó: Thamus 1. — A nap két reggel 4 óra 3 perccor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két reggel 6 óra 5 perccor, nyugszik este 10 óra 22 perccor.

A miniszterek nem fogadnak. Tavasz kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—1 óráig. Belépődíj 1 korona. — Allandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok és könyvtárak: A Nemzeti Múzeum összes terei 9—12-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum 9—12-ig és 3—6-ig. — A Póvárosi Múzeum 9-től fél 2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képesarnok 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum 9—12-ig. — Az Aquinumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig. — A Póvárosi Könyvtár 9—12-ig. — A pedagógiai könyvtár 9—12-ig.

Hétfő, június 21. — Róm. Kath.: G. Alajos hv. — Prot.: Alajos. — Görög-ország: jun. 8. Theodor. — Zsidó: Tham. 2. — A nap két reggel 4 óra 3 perccor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két reggel 7 óra 11 perccor, nyugszik este 10 óra 55 perccor.

A pénzügyi államtitkár fogad 12—2-ig.

— Az „Egyetértés” e heti képes mellékletében természetesen a múlt napok európai szenzációja,

a *Henrik herceg automobil turantja* domborodik ki leginkább. Egy egész oldalt foglal el a

Berlin—Budapest—Müncheni verseny főintézőinek arcképcsoportja,

Henrik porosz herceg portrajta a tulsó oldalon látható a

Tátralomnici versenyképek és a megyeri esárdánál a versenyzők érkezését váró

József főherceggel és gróf *Andrássy Sándorral*. Ebben a kategóriába sorolható a berlini vendégeinkkel érkezett

Vilmos, szász-weimar-eisenachi herceg is, akit fényképésziünk abban a pillanatban örökített meg, amint a margitszigeti amateurfényképiállítást látogatja meg.

A *politikai válság* is helyet kap mellékletünkön. Két elsőrendű érdekességű kép mutatja a Bécsben járt miniszterünket, még pedig

Kossuthi Ferencz kereskedelemügyi minisztert, amint titkára *Pallay Sándor* kíséretében a Magyarházból, királyi kihallgatásra a Burgba hajtat. A másik pedig

Gróf Andrássy Gyula belügyminisztert ábrázolja, amint *Márkus Miksa*, udv. tanácsos, főszerkesztő és *Moskovitz Géza*, az alkotmánypart tagjának kíséretében, Bécs utcáin sétál.

A főváros két főiskolájában lezajlott rektorválasztás eredményeként mutatjuk be

Dr. Wartha Vincze, a világhírű magyar kemikus, a műgyémant és

Sághy Gyula, orsz. képviselő, udv. tanácsos. — a tudományegyetem új rektorának arcképét. Velük egy lapon

Münster Tivadar Kassa elhunyt volt polgármestere,

Dr. Walter Gyula, az új osztrói címzetes püspök és

Papp Elek a nádudvari kerület jubilált országgyűlési képviselője.

A most kinevezett új udvari szállítók érdemes csoportjának élén

borsódi *Horváth József* és

borsódi *Horváth Zoltán*, az európai hírű „Deák és Horváth” cég köztisztelőben álló

beltagjai vannak. Majd

Misoga Sándor, volt orsz. képviselő, *Nagy Imre*, virággyűjtő-kereskedő, *Krausz Cecília*,

a „Naeter Lujza” cég tulajdonosa, — és *Balogh Lajos* a „Balogh Béla és Lajos” fővárosi szabócég tulajdonosa, következnek.

Dr. Vlad Aurélné, — a román nemzeti-ségi képviselő neje, aki e napokban nyert gyelmet, — a szászvárosi román hölgyek társaságában látható, amint börtönbüntetés kiállása végett hazulról elutazik.

A *szabadkai szenzációk bűnügyre* vonatkozik két érdekes kép. Az egyik a meggyilkolt *Haverda Boldizsárné* szabadkai háza, a másik pedig

A *szabadkai Park-kávéház*, melynek sarokablakában ilve Jánossy és Vojtha az áldozatuk jöttére leselkedett.

A „Tarka krónika” egyebek közt három *nyári ruha*, egy *szép kézimunka* és egy pompás *cseszesnyefagylalt* rajzát és leírását tartalmazza.

A *szellemi részből* kiemeljük *Vissnyovszky Rezső* „A hét csirke” és *Gara Kornél* „A nőhódító” című elbeszélését, valamint

Peterdi Andor és *Kálmán József* hangulatos költeményeit.

— Az uralkodó a bécsi kereskedelmi akadémia új palotájában. Az uralkodó ma megjelent a bécsi kereskedelmi akadémia új palotájában, ahol Weisskirchner kereskedelmi miniszter, Kielmannsegg helytartó, a közoktatási és kereskedelemügyi minisztériumok, az ipari és kereskedelmi érdekeltég elölke képviselői fogadták. Neumann kereskedőegyleti elnök és Popper alelnök üdvözlő beszédei után az uralkodó megtekintette az intézet felszerelését és hosszabb ideig tartózkodott a természet-tani teremben, ahol több kísérletet mutattak be. Ezután résztvett a francia órán. A megtekintés után az uralkodó a bemutatott személyiségek körében cseleget tartott és a vendégek, a tanulók és a közönség élénk ovációi közben hagyta el az intézetet.

— A szerb trónörökös utazása. Belgrádból jelentik: Sándor trónörökös június elsején külföldre utazik; legelőször Bécsbe megy, ahol néhány napig marad s aztán a nyarat egy furdőhelyen fogja tölteni.

— **Miniszterek a komáromi földműves-iskolában.** A komáromi földművesiskolát *Daranyi Ignác* földművelésügyi miniszter a nála vendégül idűző gróf *Andrássy* belügyminiszter, *Stoll Kálmán*, gróf *Haidik János* és *Mezőssy Béla* államtitkárok, gróf *Semsey László* és *Szereday Aladár* orsz. képviselők kíséretében megálltoga. A vendégek *Ferencz Károly* igazgató kalauzolása mellett megtekintették az egész telepet, meghallgatták az előadást, behatóan érdeklődtek az iskola berendezése és gazdálkodása iránt s végül a látottak felett teljes megalázkodásuknak adtak kifejezést. Ugyanezen a héten látogatta meg a földműves iskolát *F. H. Middleto* angol földművelésügyi államtitkár is, aki *Szilassy Zoltán* orsz. képviselővel érkezett s a földművesiskola berendezését, gazdálkodási módszerét és tananyagát tanulmányozta.

— **A honvédség köréből.** A király galanthai *Nagy Károly* helyi szolgálatot teljesítő nyugállományú századosnak, a honvédruhatári műszaki tisztek tényleges állományába való átvételét kegyelemből megengedte, *Papp Béla* trenseni 15. jekel- és margitfalvi *deklafussy* Pál pécsi 19. *Uszár* Dezső miskolci 10. honvédgyalogezredbeli és *Losonczy Jenő* pápai 7. honvédhuszárezredbeli hadnagyoknak, a magyar lötenyészintézetek meneskarához való áthelyezését elrendelte, dr. *esikmindzenti Tamásy István* törzsorvosnak, a nagyváradi honvédalomás orvosfőnökének hason minőségben a munkési honvédalomásra való áthelyezését elrendelte, *Judocz Miklós* marosvásárhelyi 22. honvédgyalogezredbeli honvédnek, hasiagyamzárjárvány alatt tanúsított átfeloldozó betegápolási szolgálataiért az ezüstéremkeresztet legkegyelmesebben adományozta.

— **Az amerikai flotta Finnországban.** Augusztus elején tízenöt nagy hadihajóból álló hajóraj érkezik a fiumei kikötőbe és hat napot fog itt tölteni. Az amerikai flotta tiszteletére gróf Nákó kormányzó nagy estélyt, a városi hatóság pedig fényes fogadtatást rendez.

— **A magyar főudvarmesterei bíróság elnöke.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király a magyar minisztérium meghallgatásával *Wolfenau Wolff Károlyt*, a főudvarnagyi hivatal személyzetéhez tartozó udvari tanácsost a magyar főudvarnagyi bíróság elnökévé nevezte ki.

— **Merényletterv Taft elnök ellen.** Mikor Taft elnök tegnap Washingtonban elhagyta a Fehér házat, hogy automobilon kikocsizzék, a detektívek egy fa mögött észrevettek egy embert, aki szemlátomást az elnökre leselkedett. Letartóztatták és megmozdításakor kiderült, hogy őv van a derekán sok patronnal. Kibátja bőlésében revolver és tölténytáskát is találtak. A titokzatos ember Stricklengnek mondja magát s azt állítja, hogy Arkauszából jött, mert látni akarta az új elnököt. Azt hiszik, hogy örült és a főbolydába vitték.

— **Kitüntetett máv. főtisztviselő.** József főherceg Bleyer Zsigmondnak, a nyugati pályaudvar raktárfőnökének egy igen értékes gyémántfűt ajándékozott. A tü. fejé a főhercegi monogrammját és a főhercegi koronát ábrázolja.

— **Edvárd király nyaralása.** Beavatott párisi körökben, amelyek összeköttetést tartanak fönn az angol kormányval, a legnagyobb határozottsággal állítják, hogy Edvárd király az idén is Marienbadba utazik fürdőhasználatra. A király az orvosok tanácsára határozta el ezt, akik föltétlenül szükségesnek mondták, hogy Edvárd király ezidén is használja a marienbadi kurát. Eddigélé még nincs tervbe véve Edvárd király ischli látogatása *Ferencz József* királlyal.

— **Kitüntetett jószágfelügyelő.** A király Pál József jószágfelügyelőnek a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül a *Ferencz József-rend* lovagkeresztjét adományozta.

— **Lueger beteg.** Bécsből jelentik, hogy *Lueger* polgármester állapota tegnap, kevéssel a községtanács ülése előtt, rosszra fordult. Egyszerre elvesztette látóképességét. Ez különben egyike a polgármester bajával járó muló zavaroknak, melyek legfőkébb néhány napig szoktak tartani. Lueger ma délelőtt a városházán elnökölt egy bizottsági ülésen.

— **Új udvari szállító.** A király Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére a császári és királyi udvari szállító címet adományozta Nagy Imre budapesti virággyűjtőnek, aki a Park Klub és az Országos Kaszinóknak állandó szállítója. Pompás virágdíszítését a spanyol király is megdicsérte budapesti látogatása alkalmával. Állandó növény- és virágkiállítás és nagy kertészet van s élénk kiviteli forgalmat tart fenn ugy Szerbiával, mint Romániával. Magyarország legnagyobb élővirágkereskedése.

József főherceg 6 es. és kir. fenségé *Salvator-kétszerygárnak* az „udvari szállító” címet adományozta. **Kitüntetés.** A király Balog Béla és Lajos szabóceget császári és királyi udvari szállítóknak nevezte ki. Ez a kitüntetés folytatólagos sorozatát képezi az eddigieknek, mert alig van magyar cég, melyet az utóbbi időben annyi kitüntetés ért volna, mint a fentnevezett céget. Vasmarokkal vette fel a versenyt azokkal a külföldi cégekkel, melyek learatták a magyar iparosok elől az előkelő vevők megrendeléseit, olyannyira, hogy ma nemcsak ezek jórészt hódította vissza, hanem szállítója sok külföldi arisztokratának és hercegnek is. Ezen a címen három évvel ezelőtt az állam egyesített ezimerének használata lett megengedve, ezt követő József főherceg, 6 es. és kir. fenségének kamarái szállító címe. Ma is állandó szállítója a cég a kir. fenségének, 6 Felsége, a király unokáinak, kik a magyar ipart támogatni kívánva, ruháikat — kezdve az utcán ruháktól, egész a smoking és frack-öltönyökig — kizárólagosan a Balog-cégnél szerzik be, mintegy jó példát adva az előkelő magyar vevőkörnek, hogy ilyhon Magyarországon is van elég cég, mely a legkényvesebb igényeknek is meg tud felelni. A király legkegyelmesebb kitüntetését örömmel fogadták a cég rendelés és jóbarátai, kik sietve gratuláltak a cég egyedüli tulajdonosának, *Balog Lajos*nak.

Naeter Lujza cég tulajdonosa — *Krausz Cecília* — Budapest, VI., Andrássy-ut udvari szállítóvá nevezetett ki. A cég s annak agilis tulajdonosnője méltán megérdemlik e kitüntetését, mert a szakmában a legelső egyike s megrendelésekkel a legmagasabb körök állandóan felkeresik.

— **Tanárok áthelyezése.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter áthelyezte *Végh Kálmán* kismárki, *Sarkadi Adolf* miskolci és *Hajmóczy Iván* kismárki állam felső kereskedelmi iskolai r. tanárokat ebben a minőségben a budapesti VII. ker. állami felső kereskedelmi iskolához.

— **Kassa angol vendége.** Az angol földművelésügyi minisztérium egyik államtitkára érkezett pénteken délelőtt Kassára, hogy Magyarország egyik legnagyobb telepét, a kassai kir. állami javítóintézetet s főleg annak országos hírű műkertészetét megtekintse. Az illusztris vendég *Middleton* angol földművelésügyi államtitkár, aki a magyarországi gazdasági viszonyok tanulmányozására jött Magyarországra. Kíséretében vannak *Szilassy Zoltán* országgyűlési képviselő nejevel és *Piukovits József* országgyűlési képviselő. A város részéről nem volt hivatalos fogadtatás. A vendégek a pályaudvarról egyenesen a javítóintézetbe hajattak, ahol *Latzkowsky Lajos* kir. tanácsos, javítóintézeti igazgató és *Fürst Sándor* műszaki tanácsos fogadták az érkezőket. Az államtitkár a szerzett impressziókról a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott.

— Az új műegyetem. Nemsokára itt lesz az ünnepje, hogy az új Műegyetemet felavatják. A Lágymányoson levő hatalmas arányú épület egész kis városrészt képez, amelynek négy része van és pedig: 1. egy főépülete, 2. egy kémiai pavillon, 3. egy fizikai, elektrotechnikai és a vegytani pavillon és végre 4. egy gépműhely. A kémiai pavillon már évek óta készen van s kupolás homlokzatával, az egész terület hegyesebb csucsában, az immár készen álló főépületeknek kezdetét képezi. Az első emelet keleti oldalán van a laboratórium, déli részén, a magas földszinten a nagy fűtő-terem van, amelynek felszerelése a hallgatók gyakorlati kiképzésére is alkalmas. A pavillon 2636.05 négyzetméteren épült 54.782 köbméternyi helyet biztosítva a tanteremmel s mellékhelyiségek részére. A fizikai pavillon 2950 négyzetméternyi területet foglal el, 80.000 köbméternyi belső térfogattal. Ekörül a két épület körül folyt 1907. év óta a lázas munka, hogy tető alá emeljék a főépületet és a gyártelepet, ami egyúttal a Műegyetem építkezésének befejezését is jelenti. Arányában a leghatalmasabb, kivételben a legnagyobb és a Hauszmann által tervezett főépület, melynek oszlopos homlokzata a Dunára néz. Az első emeleten van az aula, melynek pazar díszítése és nagysága felülmúlja a főváros összes eddigi dísztermét. Ugyancsak az első emeleten lesznek az összes adminisztratív helyiségek, tanári szobák stb. A többi emeletek tanteremre vannak berendezve. A nagyarányú épület felavatása rövid idő múlva meglesz.

— Hírek Tosellinéről. Hosszu idő óta nem érkezett hír Szászország egykori trónörökös asszonyáról. Olykor-olykor azt írták róla a lapok, hogy válni akar mostani férjétől, Tosellitől, de ezt a hírt hol megegyeztetik, hol megerősítették. Most Svvers ügyvéd, Toselliné jogi képviselője ezeket mondta egy újságíróknak:

— Igaz, hogy Toselliné olaszországi hosszú tartózkodása után most mindent elkövet, hogy visszatérhessen szülőföldjére s ott esőndesen és visszavonulva állandóan tartózkodhassék. Minden rágsza az, hogy gyermekeinek közelében lehessen. Alig mulik el nap, amelyen ne fejezné ki azt az óhaját, hogy a trónörökös és Pia Monika hercegnőt láthassa. Legjobban szeretné, ha Münchenben telepedhetnék meg, mert itt leginkább volna módjában, hogy a bajor követnél gyakrabban találkozzék gyermekeivel. Azt a kívánságát azonban, hogy állandóan Németországban élhessen, a mértekdadó körök elutasították; arról sem lehet szó, hogy Ausztriába menjen, mert az osztrák császár nem engedte meg neki, hogy itt letelepedjék. Az a hír, hogy Toselliné férjétől válik, nem igaz.

— Az új csukaszürke uniformis. Báró Schönaich közös hadügyminiszter az új csukaszürke egyenruha ügyében a következő rendeletet adta ki:

a) Valamennyi tényleges és nem tényleges tiszt, aki olyan csapatot tartozik, amelyet a csukaszürke egyenruhával már elláttak, valamint a körrendelet kibocsátása után újonnan kinevezett tartalékos tisztok kötelesek az új tábori öltözéket azonnal beszerezni; b) Azok a tényleges és tartalékos tisztok, kik olyan csapatokhoz tartoznak, amelyeket a csukaszürke egyenruhával még nem láttak el, arra az időre kötelesek az új tábori öltözéket beszerezni, amikor csapatuk a csukaszürke egyenruhát az egyenruhaktárból megkapják; c) Valamennyi többi tényleges és nem tényleges tiszt köteles a gyakorlatokra való kivonulásnál csukaszürke ruhában megjelenni; d) Azok a zászlósok, hadapródok, rangsorba be nem osztott díjasok, szolgálatukat önként tovább folytató altisztek, továbbá azok az egyéni önkéntesek, akik a csukaszürke egyenruhával ellátott csapatokhoz tartoznak, vagy amely csapatoknál az új egyenruhát a rendelet hozza be, kötelesek az új tábori ruhákat azonnal beszerezni. Ebből a célból a zászlósok, hadapródok, továbbá a szolgálatukat önként tovább folytató altisztek tábori öltözékeiket a zászlók megvásárlásáig félírnem szövetből készíthetik; e) Az új szürke köpenyeket szolgálaton kívül a tisztok valamennyi egyenruhadarabhoz, tehát a díszöltözékhez is, a csukaszürke kabátok pedig — természetesen olyan alkalmankor, amikor annak felöltése megengedett — a kékszürke nadrághoz és lovaglónadrághoz is viselhetik. Ezek a rendeltetések a kékszürke nadrág (lovaglónadrág) viselését nem érintik. A mohamedán vallású katonai személyek, valamint a bosznia-hercegovinai csapatok legényeinek a vörösbarna fezt továbbra is meg-

— Az egyetem hittudományi karának újjászervezése. A budapesti tudományegyetem hittudományi kara a fakultás újjászervezésére még a múlt iskolai évben javaslatot dolgozott ki, mely a négy évi tanfolyam kiterjesztésére, szemináriumok szervezésére és a gyakorlati tárgyak magyarnyelvű előadására vonatkozik. A javaslat szerint a hittudományi karon a négyévi tanfolyamot öt évre emelik föl és négy új szemináriumot szerveznek a következő rokontárgyak csoportosításával: 1. ó- és újszövetségi szentirástudomány, keleti nyelvek; 2. előkészítő bölcsélet, alapvető és ágazatos hittan; 3. egyháztörténelem és egyházjog; 4. erkölestan és lelkipásztorkodás. Ez újítással kapcsolatban változnak az előadók tanárok és a hallgatók kötelezettségei is. A reformjavaslatot az egyetem tanácsa fölterjesztette a kultuszminisztériumhoz. A napokban pedig a hittudományi kar megbízásából dr. Dudák János dékán tisztelt gróf Apponyi Albert kultuszminiszternél, kérve a reformtervezet jóváhagyását és az új tanszékeknek, illetőleg szemináriumoknak a jövő évi költségvetésbe való beillesztését.

— A horvát bán Lipik-fürdő. Báró Rauch Pál horvát bán automobilon nagy körutazást tesz és ennek következtében legutóbb Lipik-fürdőt látogatta meg, ahol a lakosság és a fürdővendégek nagy ovációval fogadták. A bán automobiljával a fürdőtelepre vonult, ahol a fürdőigazgatóság fogadta őt és kíséretét. Este a telep dísztermében banket volt a bán tiszteletére, amelyen résztvett a fürdőn időző arisztokrácia néhány tagja, valamint Pozsegamegye előkelőségei és a fürdőigazgatóság is. Reggelre rózsákkal díszítették fel a bán automobilját, amelyen az kíséretével együtt lelkes éljenzés közepette elbogarogott. Lipikről Daruvara ment a horvátok bánja.

— Egy magyar község ünnepe. A temesmegyei Nagyszám községben tegnap vette kezdetét a háromnapos ünnep, melyet a község fennállásának százéves évfordulója alkalmából Wekerle Sándor miniszterelnök fővédősége alatt rendez. Az ünnep keretében gazdasági, bor- és iparkiallított rendeznek és jubileumi emlékünnepet tartanak, amely iránt az egész vármegyében élénk érdeklődés mutatkozik. Az ünnepeken részt vesz Wekerle Sándor miniszterelnökön kívül gróf Hadik János belügyi államtitkár, báró Baich Milán, Hertelendy Ferenc főispán, Ferenczy Sándor alispán, báró Sztojanovics György és Blaskovics Ferencz apátkanonok, báró Sztojanovics Iván országgyűlési képviselő és Csernoch János csanadegyházmegyei püspök. A tegnapi napon a kegyeletnek áldoztak: reggel nyolc órakor Grósz Antal esperesplébános istentiszteletet tartott, azután a hívők körmenettel a temetőbe vonultak az elhunytakért imádkozni. Délután sikerült népiünnepély volt. Ma tartották meg a százéves évforduló jubiláris közgyűlését, holnap pedig ünnepi istentiszteletet tartanak, amelyen Csernoch János megyéspüspök az ottani hívők között a bérmlás szentségét osztja ki.

— Jäger Mari megint fogoly. Szalai Jäger Mari, aki őszszel került vissza a márianosztrai fegyházból tizenkétévi fogság után, névtelen feljelentés folytán a hódmezővásárhelyi rendőrség két gyanus haláleset miatt letartóztatta. Április 15-én a gorzsai tanyarészen meghalt Szántó Pál gazda felesége, május 27-én pedig a Kistopári-utczában Rácz Mihály gazdálkodó. Kiderült, hogy egy orvosságszerű folyadékot Jäger Mari adott ügyészségre szállítják.

— Minden áron meg akart halni. Berlinben tegnap egy huszonhárom éves fiatal leány háromszor követelt el öngyilkossági kísérletet: reggel magára sűrítte a revolvért; de csak könnyebb sérülést ejtett magán, délelőn a konyhakéssel felvágta kezét az ütőerő, a szomszédok azonban rajtaérték s orvosot hívtak, aki bekötözte a sebeit és a kórházba szállította a makacs öngyilkos jelöltet. A leány azonban nagyon megkíváná a halált, mert estefelé kilopozott a betegszobából, fölszaladt a kórház harmadik emeletére és ledobta magát az udvar kövezetére. Eltörtött mind a két lába és veszedelmes belső sérüléseket is szenvedett; de életben maradt. A fiatal leány szerelmi bánat miatt akart az élet-től megválni.

— A köpeniki suszter Franciaországban. Voigt Vilmos mester, a nagy hírnévre vergődött köpeniki suszter már csak nem fog visszatérni többé soha a csirizes tál mellé. A munkából, becsületes mestersége révén nem tud megélni, ellenben szélhámosságai sem sikerülnek. Mivelhogy Németországban nem volt már talaja, szeretett volna valamivel megpróbálkozni Franciaországban. Tegnap Metzben vasutra ült és a határon át Nancyba utazott, hogy az ottani kiállítás megtekintse. Egy olesó szállodában vett lakást, de a szobájában rögtön német tiszt egyenruhába öltözött át és így kiment a kiállítás parkba. Egy kis hiba folytán, hogy tudniillik a gyalogos tiszti egyenruhához egy főerdésznek a sapkáját tette a fejére, magára vonta a közfigyelmet. Eleinte nem bántották. Egy kávéházban, ahová beült, a pincér minden kifogás nélkül kiszolgálta. Csakhamar azonban az egész városban hire ment, hogy egy német tiszt vakmerő módon egyenruhában mer Nancyban mutatkozni. Kétség kívül kémkedni jött és veszélyezteteti a város biztonságát. Egy rendőrbiztos, aki a hírt meghallotta, azonnal egy csapat rendőrt küldött ki a tolokodó elfogatására. Azután a departement prefektusának telefonált s előadta neki a tényállást, majd kétségbeesetten információt kért a további teendőkre. A prefektus egy magasabbrangú hivatalnokot küldött ki, aki az időközben elfogott német tisztet kihallgatta és hamarosan kitiűnt, hogy kellemetlen félreértés történt. A gyanus német tiszt egy szót sem tudott francia nyelven. Ebből azonnal sejtették, hogy az illető nem lehet magasabbrangú katonatiszt. Egy tolmács segítségével sikerült végre Voigt mester személyazonosságát megállapítani. A hatóság hamarosan véget vetett a tréfának és ráparancsolt a cipészmasterre és „kapitány“-ra, hogy vagy polgári ruhában járjon, vagy a leggyorsabban hagyja el Franciaországot.

— Birói elfogultság. A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéken a budai Otthon-kávéház zárlati ügyének tárgyalása alkalmával a zárlatot szenvedő ügyvéde felszólalt az ellen, hogy a bíróság szabálytalanul, az ellenfél egyoldalú és sutytyomban tett előadása alapján hozott határozatot. Kérte egyszersmind a szabálytalanság helyreigazítását és a jelenlevő tanu kihallgatását. A bírő ezt indokolatlanul megtagadta, sőt megtagadta a kérelmem jegyzőkönyvbevételét is. A zárlatot szenvedett képviselője ezeketán elfogultság miatt kifogást tett a bírő ellen és eltávozott. Az eset élénk fel-tűnést keltett és érdeklél várják a további fejleményeket. A zárlatot szenvedett képviselője az esetről azonnal jelentést tett az igazságügyminiszterhez.

— Abafi Aigner Lajos meghalt. Abafi Aigner Lajos a Petőfi Társaság tagja, a Nemzeti Múzeum tisztviselője, több kitűnő tudományos munka szerzője ma reggel 3 órakor Budapesten, József-utca 31. szám alatti lakásán meghalt 69 éves korában. Halálának oka véredényelmeszesedés volt, amely már egy éve gátolta őt rendes munkájában s az utóbbi időben már teljesen munkaképtelenné lett. Abafi Aigner Lajos egyik legelső magyar könyvkiadó volt. 1840. február 11-én született; könyvkereskedő akart lenni és nagy ambícióval tanult Magyarországon és a külföld több nagyobb városában. 1868-ban önálló könyvkereskedést nyitott, számos irodalmi vállalat kiadója volt. Mint író pedig a 60-as években tette ismertté számos irodalmi tárgyú értekezése, főképp a Kisfaludy-Társaság pályázatán díjat nyert munkája: „Az Elégiáról.“ Irodalmi vállalatok közül legjelentékenyebbek a „Magyar Könyvesház“ és a Nemzeti Könyvtár“, továbbá a „Figyelő“ című irodalmi folyóirat, mely a maga nemében másfél évtizedig egyedül állt. Ritka buzgósággal, gyakran nagy anyagi áldozatokkal is, fáradozott régibb írónk ismertetésén s irodalomtörténetünk előmozdításán és népszerűsítésén. Ez a munkássága maradandóvá teszi a nevét a magyar irodalomtörténetben. Temetése hétfőn délután fél 4 órakor lesz a kerepesi temető halottas házában.

— Tévedés, ha valaki azt mondja, hogy osztrák cég jobb kávét adhat, vagy olcsóbban számít, mint Fratelli Deisinger fiumei cég Budapesten, a királyi bérpalotában.

— **A lövőpetrii méregkeverő férj.** Dr. Rádics Géza, a Roth-család háziorsosa a következőket mondotta a lövőpetrii hitvesgyilkosság ügyében: Róthné halála előtt egy nappal gyomorfájásról panaszkodott. Az orvos erre porokat irt elő. Másnap ismét elhívták Rádicsot azzal, hogy meghalt az asszony. Az orvos Róthné ágyán karboloseppeket talált, de karbolosüveget sehol nem látott. Róth a felesége halála óta nagyon izgatottan viselkedett és sokszor faggatta az orvost, hogy közölje, mint áll a dolog. Az orvos azt ajánlotta, hogy exhumáltassa az asszony holttestét, akkor majd kiderül az ártatlansága. Róth azzal tért ez elő, hogy az exhumálás sokba kerül és neki nincsen hozzá elegendő pénze. Azt is el akarta hitetni Róth, hogy a felesége öngyilkosságot követett el, holott az asszony egy nappal a halála előtt rimánkodott az orvosnak, hogy mentse meg, mert szeretne tovább élni. Egy lövőpetrii polgár állítja, hogy az asszony még pénteken este maga beszélte, mennyi szeretettel volt iránta aznap a férje. Megölelte, megcsókolta, pedig azelőtt nem valami gyengéden bánt vele, sőt nem egyszer annyira kirozta, hogy a szegény asszonynak idegekhez kellett menekülnie a férje brutalitása elől. A csendőrök kihallgatták a két letartóztatott cselédet. Mind a ketten tagadták, hogy tudnak valamiről. Azt vallották, hogy ők hívták haza gazdájukat, mikor az asszony meghalt. Ezzel a kijelentéssel meghazudolták Róthot, aki úgy nyilatkozott, hogy felesége az ő karjaiban halt meg. Róth Albert a vizsgálóbíró előtt felesége haláláról ezeket vallotta:

— A feleségem gyöngéledett. Tulhizott asszony volt, 106 kilós és a soványító kura egy kisét elhuzta. A gyürei körorvos ricinust rendelt, azt szedegette szegény asszony. Reggel ágyban maradt, én templomba készültem. Az utóbbi időben nagyon jól éltünk és mielőtt elmentem, megcsókoltam a feleségemet. A szomszédok már sürgettek, hogy essek, együtt mehetünk a templomba. Fél-órát lehettem oda, mikor jött az egyik cselédem és jelentette, hogy nagy baj van. A feleségem meghalt. Hazasiettem és szomrouan láttam, hogy a hír igaz. A feleségem halott volt.

— **Iskolatársak találkozója.** Székely (Spitzer) József felkéri volt iskolatársait, kik 1899-ben a budapesti Aranyosi-féle felső kereskedelmi iskolában érettségiztek, közöljék vele (Elemi biztosító részv. társ. V. Bálvány-utca 10. czimen) sürgősen az annak idején történt megállapodás értelmében jelenlegi pontos lakozimüket, hogy a bizottság a tízéves találkozó ügyében az intézkedéseket megtehesse. — Szávost Zoltán (Budapest, V. Fűrdő-utca 8.) felkéri volt iskolatársait, kik véle 1899. június hóban a Budapesti II. ker. felsőkereskedelmi iskolában érettségi vizsgálatot tettek, valamint volt tanárait, hogy az e hónap 28-án megállapodásuk szerinti tíz éves találkozásukon megjelenni sziveskedjenek. Az összejövetel helye: a szentmargitszigeti felsővendéglő, ideje: este 8 óra. — **Kovordányi János főmérnök** felkéri azokat, akik 1874-ben július hóban Nagyváradon, az ottani gimnáziumban érettségi vizsgát tettek, hogy a harminczöt éves találkozó rendezése alkalmából vele Bereg-Ilosvára czímüket közölni sziveskedjenek. — **Mayer Kálmán székesfővárosi** tisztviselő felkéri volt iskolatársait, kikkel a budapesti II. ker. kir. egyetemi kath. főgimnáziumban érettségi vizsgálatot tett, hogy az annak idején folyó évi június hó 29-én, délelőtt 9 órára megállapított találkozón az intézetben jelenjenek meg, esetleg pedig tartózkodásukat vele az I. ker. előjárósághoz ezimezve közöljék.

— **Az északi sark.** Ma indult a Spitzbergák felé Walter Wellmann, hogy kormányozható léghajóján megközelítse az északi sarkot. Elkíséri a nagy utra a léghajó készítője, két mechanikus és egy orosz tudós. Wellmann új léghajója két motor, amelyek 80 lóerőt képviselnek s abban bízódik, hogy óránként ennek a két motornak segítségével 25 mérföldet fog megfuthatni léghajója a 8—12 napig maradhat egyfolytában a levegőben s így elérheti az északi sarkot.

— **Vonatösszeütközés.** Piskin a Gyulafehérvár felől jövő tehervonat hibás váltoállítás következtében összeütközött egy tartalékmozdonyval. Tíz kocsi összeroncsolódott és a vasúti személyzet közül hárman megsebesültek.

— **Sikkasztó szerb konzulok.** Egész Szerbiában a legnagyobb felháborodással tárgyalják azt, hogy két szerb konzul ugyancsak megdézsmálta a szerb állam pénztárát. Szalonikiból ugyanis ezeket jelenti egy távirat: Síviics szerb főkonzul, akit állásától fölmentettek, visszautazott Belgrádba. Helyébe Tomicsot nevezték ki, akinek legelső dolga volt, hogy a konzulátus pénztárát megvizsgálja. A pénztárban a könyvek szerint százötvenezer franknak kellett volna lenni s a pénztár egészen üres volt. Tomics jelentést tett erről a szerb kormányának. Úszkúbben is hasonló malverzácziót fedeztek föl. Balusztics ottani konzul százhatszázvanezer frankot sikkasztott. Péter király magánpénztárából fogja fedezni ezt az összeget, mert Baluszticsnak magy része volt abban, hogy a Kara-gyorgyevics-dinasztia újra Szerbia trónjára jutott.

— **A szabadkai gyilkosság.** A szabadkai vizsgálóbíró a mai napon elrendelte Klein Pál Lipót ellen mint bűnség ellen a gyilkosság büntetőjében a vizsgálatot a vizsgálati fogsággal együtt. A vizsgálóbíró ezen határozata ellen Klein Pál védője, dr. Rendes Miklós felfolyamodással élt a törvényszék vádtanácsához. Felfolyamodásában a Bp. 151. §-a alapján szóbeli tárgyalást kért a felfolyamodás tárgyalására. Egyben pedig a Bp. 113. §-a alapján panaszszal élt a vizsgálóbíró ellen, mert ez a Bp. 62. §-a daczára titkolózik és nem mutatja meg neki mint védőnek az iratokat. A felfolyamodás, illetve a körvény és panasz felett a szabadkai törvényszék vádtanácsa dr. Josziics Milorád bíró előadása alapján e hó 22-én, kedden fog dönteni.

— **Elmebetegek családi ápolása.** A törvény értelmében azok a gyógyítható és gyógyíthatatlan elmebetegek, akik a közbiztonságra veszélyesek, gyógyítás, illetőleg eltartás végett tébolydákba helyezendők el; ellenben nem közveszélyes gyógyíthatatlan elmebetegek, továbbá ártalmatlan bányguk, buták és hülyék vagyontalanságuk esetén, amennyiben az őket eltartani köteles rokonoknak vagyonuk van, ezeknek terhére, különben pedig illető községek által tartandók el. A törvény csak általánosságban állapítja meg azt, hogy a közveszélyes és nem közveszélyes elmebetegekről mi módon történjék gondoskodás, de nem számol azzal az elmeorvosi tapasztalattal, hogy a minősítések a két főcsoportja közé az elmebetegeknek széles rétege ékelődik be, amelynél a közveszélyesség csak viszonylagos, vagyis az e réteghez tartozóknak elmebetegekben való tartása bizonyos kedvező körülmények között nem szükséges. Az elmebetegeknek számszerűleg jelentékeny része tehát az esetben, ha gondozásuk és felügyeletük megfelelő módon biztosítható, nem minősíthető oly módon közveszélyesnek, hogy elmebetegekben való elhelyezésük a törvény imperatív rendelkezése szerint szükséges volna. Ennek fogva, mivel az államkincstár érdekei is ezt kívánják, hogy egyfelől az elmebetegek befogadására szolgáló intézetekben olyan betegeket közzétségen ne ápoljanak, akiknek ottartása nem okvetlenül szükséges s másfelől az intézeteknek már hygienikus szempontból is kifogás alá eső állandó túlszűfolt-sága ne szolgáltatson okot arra, hogy az állam újabb meg újabb építkezési befektetésekre kényserüljön, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter elhatározta, hogy gondoskodni fog arról, hogy a csak viszonylagosan közveszélyes elmebetegekről intézetben kívül is gondoskodás történhessen. Az elmebetegeknek intézetben kívül való tartására szolgáló családi ápolási rendszer, amely kétféle, u. m.: a) heterofamiliáris, vagyis a betegek meghatározott ápolási díj mellett idegen családoknak adatnak ki (családi ápolási telepék) s egy központ részéről szakszerű felügyelet és ellenőrzés alatt állanak; b) homofamiliáris, azaz a betegek szükség szerint, segélydíj mellett, saját családjainak adatnak ki kellő hatósági felügyelet mellett gondozásra. A családi ápolási telepéket hazánkban már meghonosították Dieőszentmártonban, Balassagyarmaton, Nyitrán s kísérletképpen Nagyszében környékén és Sátoraljaújhegyen. Ezek a telepék a gyakorlatban már beváltak s a lakosságban nagy a vállalkozó kedv elmebetegek befogadására. Ennek fogva a miniszter a családi ápolási rendszert véglegesen szervezni kívánja s erre vonatkozólag megfelelő részletes rendelkezéseket tett, amelyekről körrendeletben értesítette az érdekelteket.

— **Kirabolt utasok.** Varsóból jelentik: Ötven utast, akik postakocsikon Kálisba akartak utazni, a Kális közelében lévő erdőben rablók megtámadtak és kiraboltak. Néhány gyanús embert letartóztattak.

— **Villámsujtott színház.** Gyulán, ahol ez idd szerint a szegedi színház társulata tartja előadásait, a nyári szinkörben, a napokban „A táncos huszárok” előadása közben hirtelen nagy vihar keletkezett. Zuhogó zápor csapdosta a deszkaalkotmány tetejét, villámlott és dörgött szüntelenül, úgy hogy a színészeket alig lehetett hallani. Egyszerre hatalmas dördülés reszkettette meg a szinkör falait, becsapott a villám a villamvezetékekbe. A villámlámpák hirtelen kialudtak. A színészek és a közönség rémület vett erőt, melyet a beállott éjtéség még növelt. A rendező utasítására hirtelen gyertyákat kerítettek elő és a jegyszédők gyertyákkal világították meg a nézőteret; hosszabb szünet után, miután már megnyugtatták a közönséget, hogy semmi baj nem történt, folytatták az előadást.

— **Öngyilkos asszony.** Scheinbach János szegedi géplakatos 18 éves felesége, született Efenberger Mária néhány nap előtt érkezett Szabadkára szülőihez látogatóba. A fiatalasszony feltűnően szomorú volt, egyre sírt, de az okát nem mondta meg még az anyjának sem. Csütörtökön valahonnan mérget kerített és megitta, de mert az csak lassan hatott, kiment a vasúti töltésre és a Zombor felől jövő vonat elé vetette magát. A kerekék rettenetesen összeroncsolták testét és darabokra szakgatva huzták ki a kerekék alól. Levelet találtak nála, amelyet a rendőség még nem bontott fel.

— **Az inzultált ügyész.** Megirtuk azt a botrányos jelenetet, amely tegnap történt a budapesti büntető törvényszék esküdtszéki tárgyalásán, ahol a hallgatóság soraiban ülő *Faragó Dezső*, egy szociálista hetilap szerkesztője, inzultust követett el a tárgyalást figyelő *Vargha József* királyi ügyész ellen. *Vargha József* tegnap délután megbizta dr. *Ráth Endre* országgyűlési képviselőt és dr. *Farkas Pál* író, hogy szerezzenek neki elégtételt. A megbizottak ma a következő levelet intézték a megsértett ügyészhez:

Igen tisztelt Barátunk! Megbiztál bennünket tegnap, hogy a *Faragó Dezső* által ellened elkövetett tetteles sértés tárgyában nevedben a megtorló lépéseket megtegyük. Az úgy alapos megfontolása után a következő eredményre jutottunk: Fölmerülhetnek körülmények, amelyek által a megsértett férfibeccület vagy a társadalmi formák parancsoló szüksége meg a Te exponált állásodban is hasonló megtorló lépéseket követel. Vannak viszont esetek, amelyekben a sértés természete minden további lépést, amely a Te becsületre van alapítva, eleve kizár. És ez a Te eseted az utóbbiak közé tartozik. Durva és indokolatlan inzultusok, amilyent ellened elkövettek, önmagukat diszkvalifikálják, és ezért, tisztelt Barátunk, vissza adjuk megbízásodat azzal a kijelentéssel, hogy ebben az ügyben más lépéseket, mint a törvényeseket, tenned nem lehet és nem szabad. Budapest, 1909 június 19-én. Dr. *Ráth Endre* s. k. dr. *Farkas Pál* s. k.

— **Asztalfában heverő szerződésék.** A bácsóvárosi letartóztatott jegyzőről, Nákolics Aurélról ujabbán kiderült az a visszaélés, hogy az általa készített szerződéseket nem terjesztette be illetékezés végett, hanem a munkálatokért 200—300 koronát szedve be a felektől, évekig hevertette fiókjában. A főszolgabíró most vizsgálja a hivatalt. Eddig harminczegy ilyen szerződést találtak, amelyekben a telekkönyvhöz, az árvászekhez benyújtandó kérvényeket kellett volna szerkesztenie, a bélyeget és a munkadíjat beszedte, de a munkát nem teljesítette. Így történt, hogy a késedelmesen benyújtott szerződésekre háromszoros illetéket szabtak ki.

— **Betörő banda.** A berlini rendőség nagyszerű fogást csinált. Nyomára jutott és kézrekerített egy betörőbandát, amely 25 emberből áll, legnagyobb részt oroszokból, akiknek főfőszük Berlin volt s innen keltek utra német városokba, de Londonba, Párisba és Amerikába is s mindannyiszor nagy betöréseket követtek el. A házkutatás alkalmával egy egész arzenálra való betörő szerszámot találtak. A rendőrség nyomában van a banda többi tagjának is. Ez a szövetség sok ezer betörést követett el.

— **Halálig kényszermunka.** Gentben az esküdtszék négy napos tárgyalás után életfogytig tartó kényszermunkára ítélte Hartenstein orosz terroristát, aki február 12-iki letartóztatásakor két rendőrt megölt.

A fuvarosok sztrájkja. Ismeretes, hogy a fuvarosok sztrájkja ügyében a munkaadók az éjszakai taktikát változtatták és elhatározták, hogy hétfőtől kezdve megszüntetik a kizárást s új szerződéssel új munkásokat fogadnak. A munkaadóknak erre a lépésére a fuvarosoknak teljesen hajthatatlan magatartása adott okot, amely csak a munkaadóktól kívánt engedményeket. Ezen a merev állásponton megtört a főkapitánynak minden békítő kísérlete s a munkaadók belátták, hogy fenniük kell valamit. Az éjszakai gyűlésen hozott határozatukat a délelőtti folyamán már végre is hajtották. Kiadták az új munkarendet, amelyet hirdetményekkel tudattak a sztrájkolókkal. Az új rend egy órával rövidebb napi munkaidőt biztosít a fuvarosoknak s így napi tizenhét óra helyett tizenhat órát dolgoznak, azonkívül január elsejétől kezdve a munkabért hetenkint egy koronával megjavítják s így huszonöt koronát kapnak az eddigi huszonnégy korona helyett. Az új rendet aláírhatja bármelyik sztrájkoló s hétfőtől kezdve megkezdik a vidéki jelentkezők fölvetését. Ma délből megjelent a főkapitánynál Schön Ignác, a fuvarosok ipartestületének elnöke, aki jelentést tett a munkaadók elhatározásáról. Együttal kérte a főkapitányt, hogy hétfőtől kezdve nagyobb rendőri segítségre gondoskodjék, nehogy a sztrájkoló fuvarosok megtámadják a dolgozó alkalmazottakat. A főkapitány kijelentette, hogy a zavargást minden rendelkezésére álló eszközzel meg fogja akadályozni.

A sztrájkoló fuvarosmunkásoknak Ujpesten, a Szunyog-szigeten levő sztrájkanyagján megjelent ma délután Forrai Soma, a fuvaros- és szállítógazdák egyesületének titkára és megismertette a sztrájkolókkal az új munkarendet. A munkarend igen kedvező hatást tett a munkásokra s tetszett Forrai titkárnak az a kijelentése is, hogy a munkaadók azért nem teljesíthették egészében a sztrájkoló követeléseit, mert anyagi erejük nem engedi; változott viszonyok között igyekezni fognak a munkaadók, hogy az új munkarend teremtette helyzetben is javítsanak. Tereza Lajos, a sztrájkolók vezére hosszabb beszédben az új munkarend ellen nyilatkozott. A munkaadók egyébként ma délután abban állapodtak meg, hogy hétfőn legelőbb a legkisebb fuvarosgazdák kapnak munkásokat s a nagyobbakra, akik anyagi erővel jobban bírják, csak ezek után kerül a sor.

Házasság. Lázár István, Bethlen-főiskolai rektorprofesszor leányát, Pannikát eljegyezte Scits Elemér m. kir. honvédhadnagy Nagyenyeden.

Singer Bertalan könyvelő holnap, vasárnap délután 5 órakor tartja esküvőjét Róth Katókéval a Dohány-utcai izr. templomban.

Nándor Pál építész, a Neuschloss Ödön és Marczel-czég vezetője eljegyezte Mangold Irmát, dr. Mangold Armin fővárosi ügyvéd leányát.

Neubauer Dezső, vasárnap, folyó hó 27-én délután 3 órakor tartja esküvőjét a Dohány-utcai templomban Fürth Felice-vel, Fürth Jakab és neje, Borovitz Aranka kedves leányával.

Nemes József, a Révai Testvérek Irod. Intézet r. t. tisztviselője, eljegyezte Klein Irmát Budapesten.

Huszár Károly, a Modern Színpad kedvelt tagja a hó 29-én a VI. ker. anyakönyvvezető előtt házasságot köt Medek Annával.

Dr. Némess Zsigmond aradi ügyvéd, volt orsz. képviselő leányát, Boskót a hónap 27-én vezeti oltárhoz Vágó Jenő.

Nászajándékok. Jegygyűrűk legelőnyöscheiben Polgár Kálmán műrész ékszerterelepen, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29., I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

Tolvajná a vonaton. A budapest—kolozsvári gyorsvonaton Krausz Bertalan nagykereskedő több ezer koronát tartalmazó pénztárcáját ellopják. A tolvajt Mezőtelegden Pollák Frida régóta

között tolvajná személyében a csendőrség elfogta és letartóztatta.

Tanítók kinevezése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Brucker János okleveles tanítót a fakerti új állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Péli Lajos és János János okleveles tanítókat a gymnasiumi állami elemi népiskolához rendes tanítókká, Stampay Miklós és Fejér Borbála okleveles tanítókat, illetve tanítókat a négrádmarecai új állami elemi népiskolához rendes tanítónak, illetve tanítóknak, Teleki Géza és Somogyi Mária okleveles tanítókat, illetve tanítókat a mátravéki állami elemi népiskolához rendes tanítónak, illetve tanítóknak, György János és Fodor Gáspár okleveles tanítókat a mádfalvi új állami elemi népiskolához rendes tanítókká, Gyöngyösi Albert okleveles tanítót a Jelei új állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Ferencz Márton okleveles tanítót a vaskapui új állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Szöcs Ábrahám okleveles tanítót a lukai új állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Frauenhoffer Péter, Weber Ádám és Weber-Mayer Vilma okleveles tanítókat, illetve tanítókat a kisteremiaci új állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítóknak, Torbics János okleveles tanítót a felsőszlatinai új állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Mickmann Rezső és Szentmihályi Anna okleveles tanítókat, illetve tanítókat a kyulaj tanyai új állami elemi népiskolához rendes tanítónak, illetve tanítóknak, Kozár József okleveles tanítót a tótkomlói új állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Ujabb földrengés Délfranciaországban. Marseillei és touloni jelentések szerint a legutóbbi földrengés által okozott kár közel tizenhatmillió frank. Tegnap és tegnapelőtt az egész rangési területen ujabb földlökéseket éreztek, ami a lakosság között pánikot idézett elő. A földrengés következtében megrongált épületeket lerombolják, vagy kijavítják. Lambeseben dinamittal robbantották fel a templomtornyot, mivel beomlásra fenyegetett. Venelles falu népe elhagyta a helységet, mivel a földrengés alkalmával valamennyi ház bedőlt és lakhatatlanná vált.

A bródi zavargások. A bán elleni tüntésekben való részvétel miatt ma hét asszonyt tizenháromnapos elzárásra ítélték. hét asszonyt pedig további eljárás végett átadták a pozsegai ügyészségnek. Ugyancsak a pozsegai ügyészségnek átadtak kilenc férfit is, kik közül az egyikre rábizonyult, hogy nyolc napon át járta a szomszédos falvakat romlott tojásokért. A többi letartóztatott szabadon bocsátották.

Kézrekerült betörők. Jó fogást tett a kolozsvári rendőrség tegnap. Elfogott egy veszedelmes betörő bandát, amely öt év óta több gazdasági rablást követett el. A rendőrség kézrekerítette ezenkívül a betörőszervezet két orgazdáját, Zika Pál és Dietrich Gyula kolozsvári ismert ékszerészek személyében. Öt évvel ezelőtt történt, hogy ismeretlen tettesek éjnek idején kifosztották a Pieger-féle nagy ékszerüzletet. A kár több mint ötvenezer koronára rugott. Hasztalan nyomozott a rendőrség. A nyomozást már-már megszüntették, mikor Rimóczy kapitány több gyanus nyomra akadott. A szálak Bécsbe vezettek. A kapitány megtudta, hogy Dietrich Gyula ékszerész gyakran utazik Bécsbe, ahol ékszereseket ad el. Rimóczy kapitány hetekig tartózkodott az osztrák fővárosban állóruhában és sikerült is helyes nyomra vezetnie a vizsgálatot. Kiderült, hogy Dietrich ékszerész a Sieger-féle betörésből származó aranyholmit adogatja el Bécsben. Az ékszerész ugyanis a betörő banda fejtől, Pál Ferencz rovvott multu embertől szerzőségi koronáért megvette rokonának, Zika Pál aranyművesnek közvetítésével az ötvenezer korona értékű aranyholmit. Rimóczy kapitány mihelyt visszaérkezett Bécsből, letartóztatta a betörőbanda összes tagjait s a két orgazdát szintén, Kolozsváron nagy feltűnést kelt a leleplezés.

A Közhiztonság e heti száma változatos és élvezetes tartalommal jelent meg. Az aktuális közleményeken kívül ismerteti az asztali gyermekjuttatás-intézet s a budapesti gyermekbíróóság eddigi működését.

Kémkedési pör Belgrádban. A közönség óriási érdeklődése mellett kezdtek meg ma Belgrádban a tárgyalást Müller Károly osztrák kereskedelmi ügynök, valamint Jankov és Nusics szerb tiszték és Sachin postahivatalnok ellen, akiket a kémkedés büntetével vádolnak. A vádlevél felolvasása után Nusicsot hallgatták ki, aki tagadta bűnösségét és csak arról akart tudni, hogy Müller Károly Tanczos őrnagy katonai attaséval érintkezett, aki különösen a szerb gyorstüzézők ágyúk iránt érdeklődött. A tárgyalás több napig eltart.

Fai Géza uriszabó-czéget, aki üzletének át-helyezése folytán árait lényegesen redukálta, olvasóink figyelmébe ajánljuk. Budapest, IV., Szervita-tér 5. sz.

Sovány járásbíró ügye. Sovány Dezső mártészalkai járásbíró ügyében a tárgyalást a szatmári törvényszék a debreczeni tábla intervencziójára június 25-ikére tűzte ki. Sovány védője, Kardos debreczeni ügyvéd több orvos és ügyvéd tanunak való beidézését kérte annak igazolására, miszerint Bordás Demeter kéményseprő betegsége első napjaiban azt hangoztatta, hogy nem tudta felismerni támadóját.

Ezüst éremmel tüntette ki az Országos Iparégyesület Fleischmann Lipót hentesmestert Budapest, VII., Király-utca 11. Készítményei elsőrendűek. Gyára 24 éve áll fenn és teljesen modernül, minden szükséges géppel fel van szerelve. A czég az 1907. évi husipari kiállításon aranyéremmel lett kitüntetve.

A szovátai jegyzőgyűlés. Dész Zoltán pénzügyi államtitkár Marosvásárhelyre érkezett, hogy a holnap, vasárnap Szovátá-fürdőben tartandó jegyzői nagygyűlésen résztvegyen. A jegyzők nagygyűlése Uszkaí Bálint elnöklésével a házadó, a kaztster és a földadórevízió tárgyában tart ülést és a jegyzők egyuttal kárpótlást is kívánnak az államtól a munkatöbblet miatt.

Az alkohol ellen. A torontálmegyei szövetségek szövetsége az alkoholizmus ellen való küzdelem sikere érdekében az iszákosság romboló hatását ábrázoló képek kiadására és terjesztésére vállalkozott, melyeket 60 fillérért árusít. Hasonló képek a nyugati államokban nyilvános helyeken, lépten-nyomon láthatók és tapasztalat szerint különösen a serdülő nemzedékre nagy, állandó hatással vannak. A tetszetősen kiállított képek az említett szövetségnek Nagybeeskereken rendelhetők meg.

Szenzációs műsor látható a Beketow-cirkuszban. A műsor egyik száma, a Trilby-Szvingáli-pár annyira feltűnést kelt, hogy igen előkelő helyekre hívták meg a művészpárt, hogy szeánszokat rendezzen. A szerződés azonban, mely a művészeket a cirkuszhoz köti, nem engedi meg, hogy másutt is fellépjenek. Páratlan sikere van a repülő embereknek, a Roeder-Rainats csoportnak, a közönség valóságos ünneplé a művészeket. A műsor minden egyes száma kiváló attrakció. Vasárnap két előadás. Mindkettőben a teljes műsor, a repülő emberek, Trilby-Szvingáli és a bohóc-ballet.

Amerikai Park — Ós-Budavára. A rossz idő elmúltával a nagyközönségnek ismét alkalma nyílt kedvenc mulatóhelyét, az Amerikai Parkot felkeresni és annak renkiült látványosságáiban gyönyörködni. — A Nagy-Varieté júniusi műsora valóban európaszerző páratlan és minden egyes száma, különösen pedig dr. Angelo művészi nivón álló élő márványszobor mutatványai és a Farabonis-csoport esodátánca, valóságos elragadtatja a közönséget. A Moulin-István vasuti rakéta-ékekességi táncmutatványok egész sorozata látható. Vasárnap két előadás lesz. A délutáni előadás, mely már 5 órakor kezdődik, az összes művészek fellépnek és bármely helyre a belépődij egy korona. Miután a remek júniusi műsor rövid ideig tart, ne mulassa el senki azt meglekinteni.

Hütelén gyakornokok. Huzamosabb idő óta tolvajok dözsmálták meg a rákosi rendező-pályaudvar raktárait. A rendőrség most kikutatta és letartóztatta a tolvajokat Szendák Lajos és Mittel István vasuti raktár-gyakornokok személyében. Részes volt még a lopásban az egyik gyakornok nőtestvére, Szendák Margit is. A leány azt mondta, hogy bátyja csakis miatta lopott, mert el kellett tartania. Harminezhat forint fizetést fölemészttette rettenetes betegsége: a tüdőbaj. A testvéreknek Elemér-utcai lakásán harmincznyolcz zálogczédulát találtak, amelyek mind lopott árurol szóltak. Mittel István is nyomorával mentette magát. Az országbíró-utcai lakásán hetvenegy zálogczédulát találtak, amelyek közül kettő szől csak lopott árurol. A kár ezer-kétezer korona, melynek nagy része a zálogczédulák révén megtérül.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. MOLL-készítmény kéréndő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatatlan háziser mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kéréndő eredeti dobozokban 2 kor.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A városligeti színház megnyitása.

Budapest, június 19.

Szépszámu és előkelő közönség jelenlétében folyt le a Fővárosi Városligeti Színház mai megnyitó előadása. Már jóval az előadás kezdete előtt nagyszámu közönség lepté el a színház környékét, melyen itt-ott még folytak a esinosítási munkálatok. Bennet a nézőtéren erős festékes szag fogadta ugyan az érkezőket, de a színház belsejének rendkívül izléses berendezése kibékítette még azokat is, kik nem nagy barátjai a terpentinnak. A páholyközönség sorában ott láttuk *Molvár* Viktor és *Bezerédy* Viktor államtitkárokat, *Herceg* Ferenczet, *Boda* Dezső főkapitányt, ezenkívül *Tóth* Imre igazgatót a Nemzeti Színház, *Alsöghy* főrendező, a m. kir. Operaház és *Ditrői* igazgatót a Vígyszínház képviselőiben. Az előadást *Pakots* Józsefnek szép alkalmi prólogusa vezette be, melyet *Feld* Irén mondott el igen nagy hatással. Utána a társulat tagjai előkeltek a Hymnuszt, melyet a közönség állva hallgatott végig.

Ezután az ünnepi bevezetés után zajos tapsal hívták a lámpák elé *Feld* Zsigmond igazgatót, ki látható megindultsággal köszönte meg az óvációt. Az új színház első darabjaként *Rákosi* Jerőnek „Éjjel az erdőn” című népsziművét adták *Blaha* Lujza asszony vendégfelleptével, ki még a régi Népszínházban oly sok telt házat vonzott ezzel a szerepével. A közönség percekig tartó tapsal fogadta a nemzet csalóganát. Ugyanaz a lelkesedés nyilvánult meg ezuttal is a csodás nagyasszony iránt, mint mindannyiszor, ha megcsendül ajkán a magyar nóta.

Magáról az előadásról nem akarunk ezuttal szigorú kritikát mondani, mert ha az egyes szereplők nem is álltak teljesen a helyükön és az összjátékban is kifogásolni való akadt, készséggel elismerjük a becsületos törekvést, mely pótolni fogja a jövőben a mai házagokat. A szereplők közül *Andorffy* és *Veszpréminé* ismeri a fővárosi közönség még a Népszínházból, mindkettő elsőrangú erő. *Mecsy* Ilonka temperamentummal rendelkezik, amellyel azonban ma minden volt, csak parasztleány nem. *Csapó* sem tudta eltalálni a *halkó* hangot, de reméljük, hogy ez a szimpatikus színész egyéniségének megfelelő szerepkörben teljesíteni fogja a hozzá fűzött reményeket. A többi szereplő kisebb szerepükben nehezen tudtak hozzáilleszkedni az összjátékhoz. A zenekarról, melyet *Barna* Izó dirigált csak jót mondhatunk.

S. V.

(*) Évrő előadás és beszámoló. A Nemzeti Színházban ma volt évrő előadás. „Az ember tragédiája”-t adták elő *Hegyesi* Marival és *Bakó* Lászlóval a főszerepekben. Aránylag elég közönség volt a színházban, amely osztatlan figyelemmel kísérte az előadást. — A Nemzeti Színház elmúlt szezonjának művészi mérlegéről már hetekkel ezelőtt beszámoltunk. Kimutattuk, hogy az eredmény inkább negatív, mint pozitív volt. Most a színházigazgatóság az elmúlt színházi évről maga számol be és egyszersmind a jövő évre előkészített programot is ismerteti a következőkben:

A Nemzeti Színház 1908—1909-iki játékéve alatt, amely 1908 szeptember elsején „A pártütők” előadásával kezdődött és az évi június 19-én „Az ember tragédiája” előadásával záródott be, a Nemzeti Színház a Népszínház épületében 286 estí és 48 délutáni előadást tartott. Ezenkívül a budai Várszínházban az október—márciusi hat hónapi szezon alatt hónapankint 8, összesen 48 előadást tartott. A 286 estí előadásból 95 estén (és 23 délután) 32 eredeti darab; 191 estén (és 25 délután) 58 idegen darab került színre; az utóbbiak között 22 klasszikus mű, 57 estén és 5 délután. Előadott 15 új darab, ezek közül 5 eredeti és 10 idegen mű. A lefolyt évadban az előadások bevétele az estí előadások után 575.327 korona 75 fillér volt, tehát 83.165 korona 40 fillérrel több, mint a múlt évadban. A délutáni előadások bevétele 103.787 korona 50 fillér, tehát 27.893 korona 90 fillérrel több, mint tavaly. A Várszínházi előadások bevétele 33.938 korona volt, tehát az előző idény bevétele-

hez képest 2879 korona 80 fillérrel több. A Nemzeti Színház igazgatósága az 1909—1910. színi évadra a következő művek előadását tervezi: 1. „A nagyszönyeg” Szomori Dezsőtől. 2. „Laczkovics kapitány” Abonyi Árpádtól. 3. „Drághy Éva” Pekár Gyulától; ezeken kívül *Herceg* Ferencznek és *Rákosi* Viktornak egy-egy darabját, melyeken a szerzők most dolgoznak; ezimük még meghatározva nincsen. II. Teljesen új betanulásra a következő eredeti műveket: 1. *Rákosi* Jerő „Endre és Johannát”-ját. 2. *Bartók* Lajos „Thurán Annát”-ját. 3. *Szigligeti* Ede „Nőuralom”-ját. 4. *Szigeti* József „Rang és mód”-ját. 5. *Székely* Ferenc „Utazás az özevesség felé” című vígjátékát. 6. „A falu rossza”-t *Tóth* Edétől, továbbá *Szigligeti* és *Szigeti* egy-egy népsziművét. III. Új idegen darabok: 1. *Barrie* J. M. „Amihez minden asszony ért”. (What Every Woman Know). 2. *Bataille* Henry „A botrány”. (Le scandale). 3. *Shaw* Bernhard „Brassbouds kapitány megtérése”. (Captain Brassbouds Conversion). 4. *Fabre* Emil „A győztesek”. (Les vainqueurs). 5. *Sacha* Guitry „A svihák”. (Le muffle). 6. *Hernant* Abel „A kéjvadás”. (Train de Luxe). 7. *Pierre* Wolff és *Courtelin* „Torkig vagyok Margot-val”. (J'ai en plein, de dos de Margot). 8. *Hervey* Paul „Ismerd meg tenmagad”. (Connaiss-toi). 9. *Auerheimer* Raoul „A boldog mátkaság”. (Die glücklichste Zeit). 10. *Pierre* Wolffnak „A lilom” szerzőjének a Theatre Francaisban színre kerülő új műve, amelynek címét még nincs meghatározva. 11. *Rostand* Edmond „Chanteclair” című új műve. 12. *Ibsen*tól „A kísértetek” és 13. a „Rosmersholm”. 14. *Gerhardt* Hauptmann „Henschel fuvaros”-a. IV. Új betanulással Shakespeare „Szentiványi álom”, „Cymbeline” és „III. Richárd”. 2. Goethe „Faust”. 3. *Ibsen* „A nép ellensége”. 4. *Moliere* „A nők iskolája”. 5. *Hellai* Jenő fordításában és a „Szeleburdi”. 6. *Gerhardt* Hauptmann „Crampton mester”-e.

(*) *Komlóssy* Emma vendég szereplése Budán. Ma este a Budai Nyári Színházban a „Varázskeringő” Francijának bájos melódiai *Komlóssy* Emma ajkán esendültek meg. A kitünő művész ma vendég szereplésén is igazán mesteri alakítást mutatott le. Tele volt a játéka kedélyvel, a dalok mintha újra születtek volna az ajkán, a mozdulatai plasztikusak voltak és bájosan, könnyedén beszélt. Valóságos tükröz operette-stílusban ez a művész, a maga stílusában, amelyet mástól el nem tanult, senkitől le nem nézett. A nagyszámu közönség méltányolni tudta ezt az előadást és valószággal ünnepelte *Komlóssy* Emmát. Majd minden dalát megénekelte, felvonásvegeken számtalanszor hívták ki és elárasztották virággal. Kivülre a siker részesei voltak *Falussy*, aki szépen játszotta meg a *Niki* szerepét és *Bejczy*, aki gyönyörű énekével aratott tetszést.

(*) *Mikszáth* Kálmán jubileuma. *Mikszáth* Kálmán az az év októberében tartandó jubileumi ünnepségéből a magyar képzőművészek is ki akarták venni részüket és *Benczur* Gyula kezdeményezésére az irányban mozgalom indult meg. *Benczur* Gyula indítványát ebben a tárgyban a Magyar Képzőművészek Egyesülete is magáévá tette. Az indítvány abban áll, hogy minden aktív magyar művész egy-egy grafikai művel járuljon hozzá a jubileum alkalmából *Mikszáth*nak átadandó gyűjteményhez. A részvételt illetőleg mindennemű felvilágosítást *Déry* Béla, a Nemzeti Szalon ügyvezető titkára ad meg.

(*) *Mészöly* Géza életrajza. *Mészöly* Gézának az elmúlt század végén, élete delén elhunyt zsenialis magyar festőművésznek, aki a többi nagyokkal egyetemben hazájának igen sok maradó dicsőségét szerzett, a közelben meglesz a teljes kimerítő életrajza. Dr. *Jalovszky* Károly, közoktatásügyi miniszteri fogalmazó vállalkozott a nagy munka elkészítésére, kinek különösen a művész müncheni életére vonatkozólag vannak rendkívül becses, eddig teljesen ismeretlen adatai a birtokában. A dr. *Jalovszky* és ottani életét felderítendő, dr. *Jalovszky* a nyár folyamán a francia fővárosba utazik, hogy a legelső kuforrásokból szerezzon be adatait.

(*) Színházaink műsora. A Vígyszínház jövő heti műsora a legutóbbi játékrend legkedveltebb darabjai szerepelnek, amelyekhez kedden a „Zsába” repríze is járul. *Hennequin* és *Duval* mulatságos bohózatát 1901 december 19-én adták először és azután minden este zsufolt ház előtt játszották január 1-ig, amikor a száz előadásra terjedt magyar ciklus félbeszakította a „Zsába” estéinek sorozatát. A főszereplők, *Hegedűs* Gyula és *Góth* Sándor, megtartották szerepeiket. A legutóbbi repríz, „A férj vadászni jár” című bohózatot holnap, vasárnap ismétlik, azután pedig hétfőn és szerdán

Halálozás. *Riegler* József Ede kereskedelmi tanácsost, a *Riegler* József Ede papírműgyár részvénytársaság vezérigazgatóját és megalapítóját ma délután temették el a Rózsa-utca 53. számú gyászházban. A halottat *Schieber* Vince terézvárosi apátplébános szentelte be, ezután felvették a koporsót a hatfogatu gyászhintóra és a menet az *Andrássy*-úton, *Váci*-körúton, *Károly*-körúton és *Rákóczi*-úton át a kerepesi temetőbe haladt, ahol az új arkádus sírboltok alatt talál örök nyugalomra az elhunyt. Az engesztelő miseáldozat június 21-én, hétfőn délelőtt 10 órakor lesz a terézvárosi plébániatemplomban.

Milosevics Katinka, *Popovics* Sándor postafőtiszt unokahuga 25 éves korában Budapestén elhunyt. Temetése holnap, vasárnap délután fél 6 órakor lesz a Kerepesi-úti temető halottasházából.

Balla Lajos életének 67-ik, lelkipásztorságának 36-ik évében elhunyt Monoron.

Dr. *Csernák* Sándor, *Dobos* bányaváros polgármestere, rövid szenvedés után fiatalon, 32 éves korában meghalt.

Fessler Antal mérnök, nyugalmazott magyar állami vasúti felügyelő június 18-án hatvannyolc éves korában, érdemekben gazdag életet bevégezve. Temetése e hó 21-én a Kerepesi-úti köztemető halottasházából történik.

x Ki akar egyéves önkéntes lenni? ez hirdetésre felhívjuk az olvasóink figyelmét.

x „*Glorialis*” illatszer-újítás. Alig remélt nagy sikert ért el a „*Glorialis*” virágivonat, amely alkohollal nem állították elő a legjobb híművek örövendő *Klein* és *Fia*-féle udvari illatszer-gyáros által. A „*Glorialis*” a jelenkor legkellemesebb illatszere, használatban a frissen lépett virág illuzióját kelti. Felhívjuk a n. é. közönség figyelmét a mai „*Glorialis*” hirdetésére.

x *Bob*-hashajtó a legkellemesebb. 10 fillér.

x *Fodor*-féle vívóterem a Koronaherezeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítanak a gyermektorna- és vívásra.

x Új czimbalom. *Mogyoróssy* Gyula hangszer-gyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-út 71. feltalálta az acélszerkezettű czimbalmot s így a czimbalmot a legkélettebb hangszernek közé emelte. Bő ismertetést ingyen küld a feltaláló.

x Szolgálatot vélnék teljesíteni, ha felhívjuk t. olvasóink figyelmét *Guttermuth* János (Baross-tér 22.) mai hirdetésére. E fogszéplőlista szájpádlás nélküli fogorokot a természetes fogaktól meg nem különböztető módon, 10 év szavatosság mellett készíti.

x *Tamássy Park-Szanatóriuma* Dunaharaszti-ban, Pestmegye. Elsőrangú gyógyító-intézet alkoholisták, morfinisták és idegbetegtek részére. Prospektust kívánatra küld az igazgatóság.

x Hogy a ló ereje milyen rohamosan fogy megérteltet munká mellett, minden ló tulajdonos előtt ismeretes. Az inak megmerevedése leggyakrabban esakis a túleröltetés káros következménye. A lóvak kiváló örökfejése és rendes munkaképessége esakis a *Kwizda*-féle és. és kir. kizárólagosan szabadalmazott *Restitutiofluid* rendszeres alkalmazása által érik el. Ezen szer kitünően beválik, serkenti a lovat munkabírára s készíti a legnagyobb örökfejésre.

x *Csuz* (rheuma) és *köszvény* (húgsavas lerakodások), izületi és esontbántalmak villamos hő- és fényfűrdőkkel való kezelése, még oly eseteknél is vezet sikerre, melyek hosszú éveken át minden orvosi kezeléssel makacsul dacoltak. E kezelés idegcsövéknél (neurálgia) főleg az ülőideg zsabájánál (ischias) is bevált. Előnye, hogy esak az a testrész (kez, vagy láb) kerül a villamos hőszekrénybe, amely a fájdalom székhelye. E kényelmes és teljesen fájdalomtalan kezelésmód dr. *Hönig* Izó villanygyógyító intézetében (Károly-körút 24.) számos esetben eredménytel kerül alkalmazásba.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102—39.

Gyógytényezők: Finsen-féle ilylámpa fűrdők szívbarj és veredénytelmeszedés ellen. Elektromágnesesgyógyítás Röntgen sugarakkal való kezelés. Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio). Kék fényvel való kezelés. Villamos hőfűrdők (Elektrotherm). Villamos fényfűrdők. Villamos massage (Vibratio). Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés. Villamos vízfűrdők. Szénsavas fűrdők.	Főbb javallatok: Általános idegesség (neurasthénia, hystéria). Ideggyengeségi állapotok. Almatlenség, Fejfájás, Műderek (Paralysis). Idegfájdalmak, idegzsabák (Neuralgiák, ischiás). Gerinözvelősorvadás (Tabes). Szívbetegségek. Veredénytelmeszedés. Köszvény és osz, reuma, izületi és esontbajok. Székrekedés, Daganatok, Anyagcserebajok (Elhízó eszokorabaj, verszegénység). Borbajok, Borviszketeg, Lupus. Hajhullás, kopaszság, Szörtelenítés (móknél es arczon). Aranyeres csomók.
- Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus.

adják. Az „Édes teher”, Heltai Jenő nagyszerű énekes vígjátéka csütörtökön, pénteken és a jövő vasárnap szerepel a műsoron. Szombaton a „Vigyázz a nőrel”, Feydeau hatásos bohózatát kerül színre. Holnap, vasárnap délután az Országos Színházi Iskola növendékei hangversennyel és tánczazzal egybekötött vizsgálóelőadást rendeznek. Ugyancsak vizsgálóelőadás lesz jövő vasárnap délután is.

Magyar Színház: A Magyar Színház az évadjának utolsó hetét az év legkiválóbb sikerű darabjainak az előadása töltik be. Holnap, vasárnap este, kedden, pénteken Schönthan Ferencz vígjátéka, „A szabin nők elrablása” kerül színre. Hétfőn Drégely Gábornak sokszor adott satirikus komédiáját, „A szerence fia”-t adják; szerdán megismétlik Shakespeare „Hamlet”-jét, Márkus László új szociálművészeiben; Törzs Jenővel a címzerepben. Csütörtökön Földes Imre társadalmi színművének, „A hivatalnok urak”-nak lesz a harmadik előadása. Szombaton Sophus Michaelis költői műve, a „Forradalmi nász” kerül színre. Vasárnap lesz az évad utolsó előadása, amely alkalommal Rostand nagy hírű darabja, „A Sasfő” kerül színre. — Holnap, vasárnap délutáni előadás is lesz a Magyar Színházban. Három órakor a Rákosi Szihi magániskolájának növendékei „A kerülő ut” I. és II. felvonásában és „A holnap” I. és II. felvonásában fogják haladásukat bemutatni. Erre a vizsgálóelőadásra is, amelyre a sajtójegyek érvényesek, rendkívül olcsó (koronás) áron lehet jegyet váltani.

Királyszínház: Martos Ferencz és Jacobi Viktor fantasztikus zenés játéka, a „Jánoska” e hó 25-én jut el a második jubileumához, az ötvenedik előadáshoz. A Királyszínház ezt a kivételes jubileumot méltó formában fogja megünnepeelni. Minden előadáson, természetesen a jubiláris előadáson is, Fényes Annuska játsza a címzerepet, aki a darabot e nagy sikerhez segítette. Partnere Lakos Vilma lesz, a kis hadvezér pedig Bellák Miklós. — Vasárnap, e hónap 27-én délután három órakor lesz a Rákosi Szihi-féle magániskolájának az évzáró vizsgálója, amely alkalommal a „Vasváros” két első felvonása és „Elektra” kerül színre, utána pedig táncgyakorlatokat tartanak a növendékek. Ez a vizsgálóelőadás is, mint mindegyik, rendkívül olcsó (koronás) helyűre.

A Budai Nyári Színházban a jövő héten két újdonságnak lesz a bemutatott előadás. Kedden Guthi Soma „A mozgópostásné” című eredeti bohózatát mutatják be. A mozgópostásné Haraszthy Miczi, míg a többi főbb szerepeket: Déry Rózi, Bánhazy Teréz, Kádas Mariska, Virágh, Latabár, Szegehő és Fekete játszzák. Pénteken Fall Leó, a „Dollárkirálynő” szerzőjének „A kedélyes paraszt” című új operettjét adják először. Az újdonság női főszerepét vendég: Szentgyörgyi Lenke fogja játszani. Holnap, vasárnap délután a „Sulamith”, este „Szép Heléna”, hétfőn pedig „A cigánybáró” van műsoron.

Városligeti Színház: Vasárnap két előadás lesz a Városligeti Színházban. Délután fél négy órakor mérsékelt helyárrakkal, Blaha Lujza fellépésével az „Éjjel az erdőn” című énekes népszínművet adják, este félnyolc órakor felemelt helyárrakkal „Az erdőszelvény” című gyönyörű zenéjű új operett kerül színre. A főszerepeket Mezey Ilonka, Lendvai Mici, Láng Etel, továbbá Thury Elemér, Andorff Péter, Szalay Gyula, Csapó Jenő és Keller Gyula játszzák. Hétfőtől fogva rendszeres helyárrak mellett folytatódik „Az erdőszelvény” előadásai. Jegyek egész napon át az ismert elővételi helyeken és a Városligeti Színház pénztáránál válthatók.

(*) **Kainz és a Burgtheater.** Kainz József e hó 30-án bucsuzik el a Burgtheaterben és csak decemberben 1-én játszik ismét Bécsben. Kainz júliusban Boroszlóban fog hosszabb ideig vendégszerepelni, azután októberig pihenni készülni. Októberben művészkegyelme kötelezte magát, novemberben pedig három felolvasást tart Budapesten, melyekért esténként 5000 korona tiszteletdíjat kap.

(*) **Arany-emlék Nagykőrösön.** Nagykőrös közönsége a közelmúltban egyhangú lelkesedéssel határozta el, hogy a városban maradandó emléket állít a magyarok legnagyobb epikus költőjének: **Aranyának**, akit annyi kedves költeménye kötött a városukhoz. Az emlékhöz szükséges pénzt előteremtendő, a gyűjtést a maguk körében nyomban meg is indították, s mi sem bizonyítja a szép eszme kivétele iránt való őszinte, igaz lelkesedést, mint az, hogy a költségek már csaknem teljesen együtt vannak. Az emlékhöz megmintázására az illetékes bizottság **Strobl** Alajos szobrásztanárt, a budapesti **Arany-szobor** alkotóját kérte fel, akinek felügyelete alatt készítette egyik növendéke a költő nagyszalontai szobrát is. A művész az emlékhöz tárgyalva a költő kedves alakját, a vén gulyást választotta, akit olyan szépen megénekelte. A vén gulyás a hagyományok szerint Nagykőrösön élt, s mikor több mint száz esztendő kora után meghalt, harminczöt éves koráig a koporsóját a háza szögletébe

és utolsó útjára elkísérte nemcsak az egész város, de az egész ménés is. Ezt a vén gulyást mintáztatta meg Strobl, amint fáradtság munkája után székében ülve megpihen, s jószágos ezemeivel a messze-ségre révedez. Mellette ott van hátszeges kutyája, amelyik egy percze se tágitott gazdájától. A vén gulyás szobra életnagyságu lesz s mögője, magasabb talapzatra kerül magának a költőnek kétszeres életnagyságu mellszobra. Mindkettőt magyar terméskőbe faragják, s még az őszi, vagy a jövő tavaszon nagy irodalmi ünnepély keretében leplezik le az emléket.

(*) **Baja színháza.** Hegedüs Aladár bajai polgármester a színügyi bizottságot értekezletre hívta egybe, hogy Polgár Károly igazgató azon ajánlata felett tanácskozzanak, mely szerint saját költségén színterület épít.

(*) **Dankó Pista szobra.** A Dankó-szoborbizottság szombaton, június 19-én ülést tartott az Otthon-írók és hírlapírók körének elnöki szobájában. Pósa Lajos, a bizottság elnöke örömmel jelentette, hogy a jeles dalköltő szobra a megvalósítás stádiumába jutott s köszönetet mondott Rákosi Jenőnek és dr. Lázár György szegedi polgármesternek, akik lelkesen karolták föl ennek a szobornak az ügyét. A bizottság egyhangulag megbízta Margó Ede-t, a jeles szobrászművészt, Dankó szobrának az elkészítésével. Margó rövid idő alatt bemutatja mintáját úgy, hogy a jövő év tavaszán állni fog Dankó hegedüs szobra Szegeden.

(*) **Mérő Jolán a Nemzeti Zenede tanárnője.** Mérő Jolánt, a kitűnő zongoraművésznőt a Nemzeti Zenede igazgatósága az intézet tanári testületének tagjává választotta és őt a zongora középosztályok vezetésével bízta meg. A zenede igazgatósága egyelőre egy évre szabadságot adta a művésznőnek, hogy hosszabb időre terjedő amerikai körutját befejezhesse.

(*) **Vizsgahangverseny.** Fuchs Emil, a Budai Zeneakadémia és a „Vakoktatás Gyámoltó Orsz. Egyesület” rendes tanára ezidén a Lloyd Casino diszteremben tartotta meg hangversenyét. A tervet előkelő közönség töltötte meg s a szereplők szép készségét sok taps jutalmazta. A mindennapinál nagyobb sikert aratott Fuchs tanár vak növendékeivel, akik kivétel nélkül valamennyien fejlett technikával, finom nuancirozással a czéltudatos pedagógiának, a szakavatott tanítási módszernek gyönyörű eredményeit produkálták. A vakok Mendelssohn nárszindulóját s kiváló mesterüknek 8 kére irt csárdajelenetét adták elő, ahol Fuchs tanár nem közönséges zeneszerzői kvalitásáról is meggyőződtünk. Kiváltak még: Friedenthal Mariska, Vitár Margit, Klein Lili, Polgár Ferencz, Weisz Erzsébet, Dóri Ervin, Balázs Margit, Tausz Ilona.

(*) **A Nádaj-síremlékbizottság felhívása.** A főváros előkelő köreiből mozgalom indult meg az iránt, hogy a magyar társadalom Nádaj Ferencznek síremlékét emeljen. Az előkészítő bizottság, melynek munkálatait Almády Géza székesfővárosi tanácsos végezte, a minap megalakult és a síremlék létesítése céljából értekezletet hívott össze, mely június 26-án, szombaton délután 5 órakor lesz az Újvárosi közgyűlési termében. Az értekezletre hivatalosak a fővárosi urkaszinóinak vezetői férfiai, előkelő hölgyei, továbbá a politikai, irodalmi és művészvilág kitűnőségei. Az előkészítő bizottság elnökei Rákosi Jenő főrendiházi tag, gróf Széchenyi Béla és dr. Bárczy István, a székesfőváros polgármestere ma a kegyeletes ügyben a következő felhívást boasztották ki.

„Nádaj sírjára emléket!” Három egybefonódó nemzedéken belül van e ebben a szép fővárosban művelt ember, aki sok, vidám és gyönyörteljes órát ne köszönne Nádaj Ferencz művészetének? Söt van-e az országban? Mert hiszen a magyar ember nemes házaftóságában kultuszt csinál fiatal fővárosával! Szépsegit, anyagi és szellemi kincsét közzévonásnak tekintti, melyet számon venni időkönként ellátogat ide. Gyertünk hát emberek, gyertünk hazafiak, gyertünk a nemzeti művészet barátai és örökösök meg jó kedvűnk, művészi gyönyörködésünk e forrásának proteuszi arcát, Nádaj deli alakját megfelelő síremlékben. Lássuk kőben vagy ércben becsületes vonásait s adjuk át az utánunk jövő nemzedékeknek, had tudják meg rólunk, hogy szeretjük, amíg él és megbecsültük haló porában a jelet. A színes művészetete illó, mint a virág illata. A tünő percz magával ragadja a mulandóságba. Még tapsolsz neki és már szemeid előtt semmivé lett a remeklése. Senki sem méltóbb a megőrkítésre, mint akinek művészi alkotásaf az a percz, az a pillanat őli meg, amely szállt, Semmi sem marad meg belőle, csak az emlékezés, hagyomány, gyarló följegyzések. Aki ebben a futó árnnyekhoz hasonló művészetben nagy, részolgált, hogy alakját megőrkítsük, haesak a sír felett is, amelyben pihen. Kérünk benneteket, honfitársaink, kerünek szép asszonyok, adakozzatok Nádaj Ferencz síremlékére, melynek elkészítésére az alulírott bizottság alakult. Alományt, a legesekélyebbet is elfogad a bizottság s szivesen közvétenek az összes újságok. Dr. Bárczy István, dr. Széchenyi Béla gróf, Rákosi Jenő.

(*) **Uj zongoraiskola.** Hajósne Pollatsek Elza okl. zongoratanárnő, Thoman István volt tanítványa, szeptember 1-én zongoraiskolát nyit Budapesten VI., Nagymező-utca 41. sz. a. Tekintettel arra, hogy a művésznő minden növendékét személyesen oktatja, csak korlátolt számban vesz fel je-

lentkezőket iskolájába, amelyben az Akadémiára is előkészít. Jelentkezni lehet augusztus 1-ig Szondy-utca 21. szám alatt, azontul pedig az iskolában.

(*) **Az Akadémia szünete.** A Magyar Tudományos Akadémia június 15-én tartotta a nyári szünetek előtt utolsó ülését. A szünet október 5-éig tart, amikor az őszi üléseket kezdik meg, mely alkalommal összes ülés lesz, utána az I-ső (nyelvi és széptudományi) osztály ülészik.

(*) **A Piccoló.** Dr. Hódy Lajos színesen illusztrált élelapijának most megjelent 14-ik száma *Földes, Polgár, Bér, Gáspár* és több kiváló karikatúrarázó humoros rajzait tartalmazza. A sok-sok színes és fekete rajz mellett a friss jókedvvel és paján humorral telt szövegrész minden sora beigazolva e lap irányát; mely a minden frivolástól ment *családi élelapi* irányára. A „Piccoló” előfizetési ára 2 kor, 50 fillér negyedévenként. Mutatványszámot a kiadóhivatal (Budapest, Rákóczi-ut 16.) szivesen küld.

IRODALOM.

* **A „Vasárnapi Ujság” június 20-iki száma** a mult napok legnevezetesebb eseményének, a Henrik herceg automobil-turájának szentel nagyobb teret, a berlini startot, a Tátrában időzést, a Budapestre érkezést egész sorozat kitűnő képből mutatja be. A többi képek a sárospataki nagyszabású kerti ünneppel, a magyar evezősök bécsi győzelmével, a szerb háboruban résztvevőre jelentkező székelymuzsnai önkéntes csapatokkal stb. foglalkoznak. Mikszáth Kálmán regénye, Könyves Tóth Kálmán és Mezey Sándor verse, Haraszthy Szederkényi Anikó novellája, Williamsen angolból fordított regénye adnak bő szépirodalmi olvasni valót. Egyéb közlemények: Antal Gábor és Könyves Tóth Kálmán arcképe és életrajza jubileumuk alkalmából, tárczacikk a hétről s a rendszeres heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* **Uj Idők.** A Henrik herceg automobil-turáról közöl számos érdekes képet az „Uj Idők” e heti száma, amelyben Herceg Ferencztől találunk érdekes irodalmi rajzot „Politika” czímen. Novellát Vándor Iván, Lőrinczy György és Szűcs Sándor írta, cikket pedig Farlas Pál, Gereblye és Vojnich István, Szini Gyula regényének folytatása, Ambrozius Dezső és Jékel Aladár verse, apróbb cikkek, könyvkritikák, aktuális képek, fordított regény, Mühlbeck elmés fejlezei tarkítják még a lap gazdag tartalmát. Előfizetési ára negyedévre 4 kor. Kiadóhivatal VI., Andrassy-ut 10.

* **Az „Ország-Világ”** 1909-ik évi 25-ik száma különösen érdekes és gazdag tartalommal jelent meg. A szépirodalmi részből kiemelkedik Abrányiné Katona Klementin ezikke a Margitszigetről, Moldován Lajos novellája, Horváth Elemér, Rudnai Győző és Török Miklós versei, Dr. Falk Zsigmond a Nemzeti Színház bemutatójáról írt cikket, Bánász László Henrik herceg automobil-turáját mutatja, Braun Samu pedig Maeterlinckről írt tanulmányt. Az illusztrációk sorából első sorban Dreyschock Sándor, Gábor József, dr. Kelemen Lajos és Piller Géza művészi fényképei emelendők ki. „Az Amatőr” című szaklap margitszigeti kiállításáról, Henrik porosz herceg és Vilmos szász-weimari herceg arcképén kívül nyolcz képet közöl az „Ország-Világ” Henrik herceg magyarországi automobil-turájáról, melyek aktualitásuknál fogva is méltók az érdeklődésre. A divatos női hajviseletről hét képet találunk ebben a számban, mely még több más képet, apróbb cikket is közöl a sok-sok tartalmas rovattal együtt.

* **A Család.** Változatos és gazdag tartalommal jelent meg *Ruttkay* György lapjának legújabb száma. Szikrá-tól novellát, Kosztolányi Dezsőtől és Mercutio-tól hangulatos erős egyéni színezetű verset közöl a lap. Sienkievics Henriknek egy pompás elbeszélése „A kis muzsik” képviseli a külföldi irodalmat. A „Család” előfizetési díja egy évre öt korona. Kiadóhivatala: VII., Erzsébet-körut 26. sz.

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államlapvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikerrel

Dr. ERŐS VILMOS
jogi szeminárium

Budapest, VII. ker., Wosselenyi-utca 18. szám. Fiókintézet: Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 14. szám.
TELEFON 118-57. TELEFON 118-57.

FŐVÁROS.

)(Szabályrendelet a fogadókról, vendéglókról és kávéházakról. A fogadó-, vendéglő-, kávéház- és kávémérési iparoknak a székesfőváros területén való gyakorolhatóságáról szóló szabályrendelet az év július hónap 1-én lép életbe. A tanács megfelelő intézkedéseket tett arra, hogy az érdekeltek kellő tájékozódást nyerjenek a szabályrendelet rendelkezéseiről. A nagyközönséget is érdeklő szabályrendelet főbb intézkedései a következők:

Az általános határozatok szerint a székesfőváros területén fogadó-, vendéglő-, kávéházi és kávémérési üzletet csak az tarthat, aki ennek az ipar-
nak a gyakorolhatóságáról szóló szabályrendelet az év július hónap 1-én lép életbe. A tanács megfelelő intézkedéseket tett arra, hogy az érdekeltek kellő tájékozódást nyerjenek a szabályrendelet rendelkezéseiről. A nagyközönséget is érdeklő szabályrendelet főbb intézkedései a következők:

A fogadók tekintetében a szabályrendelet a fogadós kötelességévé teszi, hogy az előirt közegészségi, köztisztviselési és rendőri szabályok megtartassanak. A fogadóban megszállt vendégekről havonként kimutatás készítenő a székesfővárosi statisztikai hivatal részére. Az egyes szobákért és a mellékszolgáltatásokért megállapított maximális és az illetékes előjárás által láttatott árszabály minden egyes szobában kifüggesztendő.

A vendéglők czéljaira szolgáló helyiségek lakásul fel nem használhatók. A készletben tartott fogyasztási cikkekéről szerkesztett árjegyzékek az üzlet összes helyiségeiben szembetűnő helyen tartandók. Tanköteles gyermekek csak felültek társaságában jelenhetnek meg vendéglőkben. Kivételt képeznek ez alól a környéken lakó szülők iskolás-gyermekei, akik a szülők felkérésére az üzlettulajdonos felügyelete alatt ebédelés czéljából keresik fel a vendéglőt. A fővárosi összes vendéglők éjjel után 1 órakor bezárandók és reggeli 4 óráig zárva tartandók. A rendőrfőkapitánynak bizonyos körülmények közt jogában áll a záróra meghosszabbítása, illetőleg korlátozása. A székesfőváros területén levő vendéglőkben kizárólag rézfúvóhangszerekből és dobokból álló zenekarral való zenélés éjjeli 10 óráig kezdve az éjjelen át egyáltalában tilos.

A kávéházakra vonatkozólag a szabályrendelet megköveteli, hogy a vendégek befogadására szolgáló résznek legalább 150 négyzetméter alapterülettel és 4 méternyi magassággal kell bírnia. Ennél azonban jóval fontosabb az az intézkedés, amely a kávéházakban kiszolgáltatható ételneműket sorolja fel.

A szabályrendeletben foglalt tilalmak és rendelkezések megszegése, kihágás, amelynek elbírálása részben a kerületi kapitányságok, részben pedig az előjárások hatásköri illetékességébe tartozik. A kerületi kapitányságoknak elsőfokú ítéletei, másodfokban a főkapitányhoz, harmadfokban a m. kir. belügyminiszterhez, a kerületi előjárások elsőfokú ítéletei ellenben másodfokban a tanácshoz, harmadfokban pedig a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez feleltethetők meg.

A jelen szabályrendelet életbelépésével az idevontatkozó régebbi szabályrendeletek érvénytelenné válnak.

)(Öt ezer fős közválasztás. A közválasztók összehívása ellen a felszólalás ideje most járt le. Az összehívás komolyságát jellemzi, hogy kerek számban öt ezer választóra vonatkozólag adtak be felszólalást. A legtöbb felszólalást az V. és VII. kerületben adták be.

)(A fővárosi közválasztók zárszámadása és költségvetése. A fővárosi közválasztók bizottsága a hó 22-én, kedden tartandó ülésében tárgyalni fogja a fővárosi közválasztók 1908. évi zárszámadásait és az 1910. évre szóló költségvetését. A zárszámadások főbb tételei a következők: Az összes kórházak bevételei az 1908. évre 3.476.913 koronával, a kiadások 3.476.913 koronával voltak előirányozva. Ezzel szemben a tényleges bevétel 3.897.522 korona 65 fillér, a tényleges kiadás 3.843.823 korona 77 fillér volt. Eszerint a tulkiadás az 1909. évre fenn tartott 4700 koronát tevő hitelösszeg beszámításával 41.001 korona 12 fillér volt. Hozzáadva ehhez

a kiütéses hagymáz elfojtásával kapcsolatosan felmerült 21.120 korona 36 fillérnyi kiadást, az összes tulkiadás 62.121 korona 48 fillért tesz ki. Az ápolási napok összege 1.310.119 volt, az ápolási napi ápolási költség az engedélyezett 2 korona 80 fillér ápolási díjjal szemben tényleg 2 korona 82.77 fillér volt. A kórházak összes tartozása az 1908. év végén a közválasztók alappal szemben 2.872.343 korona 66 fillér. Az 1910. évre szóló költségvetésirányzat a Szt. Rókus-kórházalappal kiadásait 2.687.378 koronában, bevételeit 2.696.918 koronában, a Szt. János-kórházalappal kiadásait 1.378.198 koronában bevételeit 1.368.658 koronában állapítja meg. Eszerint az összes kiadások 4.065.576 koronával az összes bevételek ugyanannyival vannak előirányozva.

)(A közválasztók. A belvárosi magán-tisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak értekezletre gyűltek össze a Belvárosi Kávéházban, hogy a közválasztók dolgában állást foglaljanak. Az értekezleten, amelynek Árvay Sándor volt az elnöke, körülbelül négyszáz-an vettek részt. Élénk vita után egyhangulag elhatározták, hogy a Belvárosban szavazó magántisztviselő és kereskedelmi alkalmazottak a közválasztókhoz csak olyan jelöltek támogatnak, akikről tudják, hogy a kispar és kisember érdekeit szívóknak viselik.

)(A marha-közválasztók jégszükséglete. A főváros tanácsa a szarvasmarha-közválasztók jégtartóinak megtöltéséhez az 1910-től 1912-ig terjedő három évre szükséges jég szállítására nyilvános árlejtést hirdet. Az árlejtést július hónap 14-én délután tízenegy órakor tartják meg a központi városházán a közgazdasági ülésteremben.

)(Alapítvány iparosok segítésére. Néhai Hessler György az Országos Központi Legényegyesület javára 10.000 koronás alapítványt hagyományozott azzal a kikötéssel, hogy az összeg kamataiból szegény iparosokat segítsenek. Az alapítványról kiállított alapítólevelet a belügyminiszter jóváhagyta.

)(Uj honpolgár. Most tette le a honpolgári esküt dr. Vasziljevics János alpolgármester előtt Karaszek Ferenc kazánkovácsgyáros és háztulajdonos, akinek VI. ker., Váci ut. 163. szám alatt van saját gyártelepe. Az ünnepélyes akciónál jelen voltak dr. Holzpachl Ödön fő- és székvárosi fogalmazó és dr. Bielek Károly budapesti gyakorló ügyvéd, Karaszek Ferenc gyártelep tulajdonos jogi tanácsosa.

EGYESÜLETEK.

(—) Széll Kálmán és a D. K. E. Széll Kálmán titkos tanácsos, aki a Dunántúli Közművelődési Egyesületet két évtizeddel ezelőtt megalapította s ma is az ország egyik legnagyobb kulturregisztrálásának örökös díszelnöke, mint a Jelzálog-Hitelbank kormányzója 2000 korona újabb alapítványt tett a D. K. E. javára. Az egyesület igazgatósága Széll Kálmán érdeklődésének ezen újabb áldozatkész megnyilatkozásáért átiratban mondott köszönetet. A kulturregisztrálás újabb beléptek alapító tagul 200 koronával: Fenyvesy Adolf országgyűlési gyorsíró-főnök, Gyurátz Ferenc református püspök Pápa, Mészöly Gáspár nyugalmazott főgimnáziumi tanár, Franklin-Társulat Budapest. Pártoló tagok lettek 100 korona befizetéssel: Az Adria Biztosító Társulat Budapest és dr. Mansfeld H. F. Radafalva.

(—) Az Országos Magyar Nőfürdő Egyesület munkássága. A gróf Batthyány Lajos titkos tanácsos vezetésével álló Országos Magyar Nőfürdő Egyesület munkásságának évkönyvét dr. Weinberger Miksa főorvos, főtítkárszerkesztésben most jelentette meg, s az igen értékes jelentésű tükrök a fontos munkásságnak, amelyet ez a nagyközönség részéről ma még mindig kevéssé nem méltányolt egyesület kifejt. Az egyesület hálás tette lép akkor, amikor a magyar társadalomnak figyelmét reá irányítja a fürdés nagy higiénikus jelentőségére, nevezetesen pedig az iskolai fürdőkre, mint a tisztasági érzék legbiztosabb kifejezőire. A kezdet kezdetén állunk ugyan, de programot adni nem nehéz. Egy kis jóakarát és megindíthatók a nép ezrei a fürdők felé. Hiszen vízünk van bőven, nemcsak Budapesten, a világ legnagyobb fürdővárosában, de az ország sok városában, falujában. És ha nem is csinálhatunk hamarosan minden iskolában fürdőt, a gyermekek fürdetéséről gondoskodhatunk, hogy azonban az Országos Magyar Nőfürdő Egyesület kétségtelenül áldásos tevékenységét minél intenzívebben gyakorolhassa, szükség van a társadalom áldozatkész támogatására, amit annyival könnyebben tehet meg, mert az egyesület évi tagdíja mindössze 2 korona. Taggyűlést és mindennemű felvilágosítást dr. Weinberger Miksa főorvos, főtítkárszerkesztés Budapest, Tcz. közp. 24/b. lehet fordulni.

DITRICH (ES) **KOMLÓS**

OKL. MÉRNÖKÖK
BUDAPEST, V. NÁDOR-U. 2.

SIRIOS Léggáz, acetylen-
és brikettfejlesztő

készülékek, magánvilágítási
berendezések és központi telepek
Árjegyzékek és tervek díjtalanul.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az ügyvédi kamarák köréből. A szatmári ügyvédi kamara dr. Egeli Imre ügyvédet Nagykároly székhellyel a kamaránál vezetett ügyvédek névjegyzékébe felvette.

§ A zágrábi pör. A nagyszerb felségárulók pörének mai tárgyalásán Alexics József molnár azt vallja, hogy egyszer a szerbek, akik lisztárt jöttek hozzá, az ő szobájában azt beszéltek egymás közt, hogy Horvátországot nem sokára Szerbiához fogják csatolni és akkor Péter lesz a király. — Dr. Gáj védő: Egyet nevezzen meg legalább a beszélők közül. — Tanu: Nem emlékezem. — Ügyész: Ugyan kérem minek faggatja védő ur mindegyik tanut ezzel a kérdéssel. Én a tegnapi tüntetésen hallottam például éltetni a szerbeket, de ma már nem tudnék az éljenzőkre ráismerni. — Védő: Ezt elhiszem, mert ez az utczán történt. De a tanunak a szobájában beszéltek olyan emberek, kik gyakrabban megfordultak nála. — Elnök: A tanu nevekre nem emlékezik. Elég, ha azt mondja, hogy a nép körében hallotta azt beszélni. — A védők erre kiabálni kezdenek: Most már látjuk az ítéletet. De akkor felesleges itt lennünk. — Az elnök esendően inti a zajongó védőket. — Lijka Antal német ügyök azt mondja, hogy Vukdrakovics csak másodrangu propagálója volt a szerb eszmének. Két kereskedőt nevez meg elsőrangú agitátorokként. — Vukdrakovics az elnök engedélyével megkérdezi a tanutól, akivel gyakran beszélgetett, hogy szolt-e valaha Szerbiáról vagy Péter királyról. — A tanu azt válaszolja, hogy tényleg ilyesmire Vukdrakovics sohasem beszélt. — Docskal Ferenc, cseh napszámos, azt vallja, hogy a szerbek a gazdasági szövetkezetekben gyakran tartottak összejövetelt, de hogy ott politikáról beszéltek-e, nem tudja. A nép beszélt, hogy Bosznia és Herzegovina Szerbia tartományai lesznek. — Ezután a tárgyalást berekesztették.

Kossutics vizsgálóbíró, aki a felségárulási pörben az előzetes vizsgálatot vezette, ma este tartotta beköszöntő előadását az egyetemen. Mivel fél volt, hogy a szerb diákok meg fogják zavarni az előadást, körülbelül kétszáz Frank-párti diák jó előre elfoglalta a termet és előadás után Kossuticsot vállukon vitték haza. Utközben összeütközés támadt a szerb diákokkal, de a kivonult lovasrendőrség szétugrasztotta a két tábor. — Az a gyűjtés, amelyet egy bolgári lap a zágrábi pörben vádolt szerbek fölségítésére indított meg, máris huszezer dinárt eredményezett.

§ Igazságügyi tisztviselők mozgalma. Az Igazságügyi Tisztviselők Orsz. Egyesülete Szilágyi József monori irodatiszt vezetésével mellett monstre-küldöttséggel járult az igazságügyminiszter elé abból az alkalomból, hogy a pénzügyminiszter a státuszrendezés folytatásaképp felvett magasabb állásokat, különösen pedig a tervezett 171 irodafőtiszt állást, amelyet az 1910. évi költségvetésbe felvételre a minisztertanács elhatározott, törölni akarja. A miniszter és Meskó államtitkár távollétében dr. Tóry és dr. Imling államtitkár fogadta a nagy küldöttséget, akik megígérték leghatározottabban támogatásukat, hogy az említett állások, amelyeknek a költségvetésbe felvételét a mult költségvetés indokolásában a miniszter határozottan megígérte, az 1910. évi költségvetésből ki ne maradjanak.

§ A józsefvárosi pálinkamérgezés. A rendőrség és a büntető törvényszék erőlyesen folytatja a nyomozást a józsefvárosi tömeges pálinkamérgezés ügyében. A boncolásokat már megkezdtek, de a Grünfeld-csögre vonatkozólag semmiféle kompromittáló adat nem merült fel. Ma az ügyben igen jelentős fordulat állott be, ugyanis dr. Gál Jenő

védő kinyomozta, hogy az elhaltak közül Kupás András és Kupás Andrásné orvosi gyógykezelésben részesültek. Bar az elhaltak környezete a kezelő orvos nevét megmondani nem tudta, a felkutatott receptek alapján sikerült megállapítani, hogy ez az orvos dr. Harrer Ferenc józsefvárosi gyakorló orvos volt, akit a rendőrség által a védő sürgősen kihallgatni kért. Kórody M. Béla rendőrfogalmazó tegnapi beidézte az orvost, aki azt vallotta, hogy a kezelése alatt mérgezés gyanúja egyáltalán fenn nem forgott, mérgezés ellen ő a beteget nem is kezelte, csak erős purgatív szereket rendelt a két betegnek, mert valamely romlott étel elvezetése gondolt. A halálozás bekövetkezése után ő maga is rejtélyesnek találta az esetet különösen azért, mert míg Kupás előzőleg sok pálinkát ivott, az asszony egyáltalán nem ivott szeszes italt s mégis hasonló tünetek között halt meg, mint az ura. Ezért gondol ő arzenmérgezésre, azonban tüzetesen ezt csak az igazságügyi orvosi tanács véleménye alapján lehet eldönteni. Dr. Harrer az esetet most már a boncolás után határozottan olyannak jelenti ki, melyet ő daczára annak, hogy kezelte a beteget, az eddigi adatok alapján orvosilag megmagyarázni nem tud. Dr. Nagy Béla vizsgálóbíró dr. Harrer orvos kihallgatásáról felvett jegyzőkönyvet nyomban kiadta a vegyi szakértőknek tájékozódás céljából.

§ A terézvárosi bucsu epilógusa. A múlt évben a Terézvárosi bucsu napján Varga IV. István rendőrelőnök belekötött Gelbmann Lipót és Strauszmann János utcai elárúsítóba s be akarta kísérni őket az őrszobába. A két kereskedő védekezett a jogtalan bekísérés ellen s erre a rendőrelőnök Molnár IX. István és Varga XIV. János rendőrök segítségével erőszakkal behurcolta őket az őrszobába, hol boszúját olyképp töltötte ki rajtuk, hogy mindkettőjüket tetleg bántalmazta, majd feljelentette utcai botrány és vásári kibagás címén. A megkínzott vásári árusok feljelentésére a királyi ügyészség indítványára alapján két rendbeli személyes szabadság megsértésének és egy rendbeli hivatalos hatalommal való visszaélés vétsége miatt került Varga IV. István rendőrelőnök a királyi ügyészség vádjai alapján ma a büntető törvényszék elé. A főkapitány által felfüggesztett vádlott rendőrelőnök a mai főtárgyaláson tagadta a terhő rótt büntetőeljárás elkövetését. Egész csomó tanura hivatkozott, akikkel azt bizonyította, hogy Strauszmannék és Gelbmann voltak okozói annak, hogy őket be kellett kísérteni a kerületi kapitányság őrszobájába. A bíróság dr. Domokos Andor védő meghallgatása után a vádlott rendőrelőnököt bizonyítékok hiányában felmentette a vád alól. A felmentő ítélet ellen az ügyész, valamint a sértettek a vádlott elítélése céljából felebbezést jelentettek be.

§ Lelketlen anya. A budapesti büntetőtörvényszék dr. Tholdt bíró elnöke alatt ítélező tanácsa ma vont felelősségre Takács Zsuzsanna eszéledéant, aki ez év április hónap végén újszülött törvénytelen gyermekét megfojtotta, aztán pedig földarabolya a közöbe dugta. A törvényszék a lelketlen anyát gyermekölés büntetvéért egy évi börtönré ítélte. Az ítélet jogerős.

§ Egy főszolgabíró sajtópanaszja. Kellemetlen afférje támadt Szakáll Ferenc sajtótarjáni főszolgabírónak Kiszely Pál ottani vendéglőssel. A főszolgabíró kihágási ügyben többször megbírságolta Kiszelyt. Midőn a megbírságolt vendéglős legutolsó büntetésének, a 200 korona pénzbüntetésnek lefizetésére halasztást kért a főszolgabírótól, ez elutasította, sőt még botot is ragadt Kiszelyre. A vendéglős erre elkeseredésben arszul ütötte a főszolgabírót. Ezt az esetet a lapok sajtótarjáni tudósítója megírta a Friss Újságnak, a Népszavának és a Hír című lapoknak, melyek többé-kevésbé kiszínezve adták közre az esetet. Az arszul ütött főszolgabíró a közlemények miatt rágalmazási sajtóperrel indított Habár Mihály, Hahn Béla és Herezeg Géza hírlapírók ellen, kik közül a mai tárgyaláson csak Habár Mihály jelent meg védőjével, dr. Farkasházy Zsigmondal. A bíróság a tanúk kihallgatása után Habárt felmentette, mert az esküdtszék a vádlottat nem bűnösnek mondotta ki. A ma meg nem jelent Hahn Béla és Herezeg Géza vádlottakkal a bíróság egy újabb főtárgyalási fog tartani ebben az ügyben.

§ Véres mulatozás. Bakonyi Elek dunaharaszti magánzó ez év februárjában kávéházi mulatozás közben két gyalogos őrmesterrel összeverekedett. Bakonyi a verekezés hevében revolverrel rálőtt Hauslinger őrmesterre, aki meghalt, özvegyet és öt árva hagyva hátra. A komáromi törvényszék ma Bakonyit szándékos emberölés miatt egy évi börtönré ítélte és arra kötelezte, hogy az öt árva-nak 12 éves korukig fejenként havi 12 koronát fizessen.

§ Vasúti katasztrófa. Az aradi törvényszék ma tárgyalta a tavaly Batca mellett történt vasúti szerencsétlenség ügyét. Ez alkalommal egy fűtő és egy vonatkísérő súlyosan megsebesült. A bíróság Józsa Lajos állomási felvigyázót és Veres Ferenc váltókezelőt egy-egy havi fogházra, Benesik János mozdonyvezetőt és Veres Gábor vonatvezetőt három-három heti fogházra ítélte.

SPORT.

( ) Magyarország athlétkai bajnokságai. Az eddig rendezett kisebb-nagyobb jelentőségű athlétkai versenyek után egy sportkörök, mint a közönség érdeklődése a MASz. vasárnap, e hónap 20-án rendezendő bajnoki athlétkai viadala felé fordul, mely — miként minden évben — a tavaszi athlétkai szezon főeseménye. A cseh Dvorakon kívül, ki a MAC. tavaly őszi és idei tavaszi viadalán már megnyerte a közönség szimpátiáját, az összes tréningben levő és számottevő hazai athlétkai sikre szállnak a legnagyobb kitüntetés: bajnoki cím elnyeréséért.

Áttérve az egyes versenyszámokra, a nevezésekből konstatálható, hogy kettő kivételével, valamennyi tavalyi bajnok kiáll ezúttal a védelmére. E kettő Somody, ki katonuskodása miatt nem folytathat tréninget s Lunczer, ki néhány nap előtt szenvedett csuklóarándulása miatt nem védheti bajnoksági címét a diszkoszvetésben.

A 100 yardos síkfutásban mult vasárnapi győzelme után Simonban kell a győztest keresnünk. A helyekért Jankovich, Rácz és Wiesner között lesz erős küzdelem. 220 yardon erős küzdelem várható Simon, a tavalyi bajnok és a kitűnő formában levő Graeber és Wiesner között; mellettük még Rácz jön számításba. Azt hisszük, hogy a hétről-hétre javuló Simonnak sikerülni fog bajnokságát megvédeni. — Az egyegyed angol mértföldre Bodornak kell legtöbb esélyt adnunk, bár az erősen fejlődő Wiesner elvitathatja tőle a győzelmet, Komoly számításba veendő Nagy is. — Az egymérföldön Bodor, Nagy és a cseh Dvorak neve emelkedik ki. Utóbbi odahaza 4 p. 30 mp. alatt futotta a távot; ennek alapján benne kellene a győztest keresni. Az a körülmény azonban, hogy az egy mértföldet a három mértföld után kell futnia, esélyeiből sokat levon, bár viszont Nagy és Bodor előzőleg egyegyed és fél mértföldön indulnak — A három mértföld Dvorak biztos versenye. Lovas, ha indul, második lesz, míg a harmadik helyért Bán, Fekete és Lengyel (Füme) küzdenek. — A gátfutás Kovácsból nem vitatható el. Második helyért Horner és Olasz versengenek. — A magasugrásban Halusinszky, Szabó és dr. Vadon a legerősebb konkurrensok. A BEAC. versenyen mutatott formája alapján a győztest Szabóban kell látnunk, tréningeredményei alapján azonban Vadonnak is egyenlő esélye van. — A távolugrásban Majunka, a tavalyi bajnok revánsot készül venni Holicsón, idei verséjét. — A rudugrás Szathmáry biztos versenye. — A súlydobásban Mudin Imrétől rekordjavítást várunk. A második hely Schilleré. — A diszkoszvetés Antaltól nehézen vitatható el, bár Müller, az 1906. évi bajnok és a pozsonyi Jesina esetleg meglepetést csinálhatnak. A viadal holnap, vasárnap délután három órakor kezdődik a MAC. margitszigeti sporttelepen.

( ) A váci regatta. A Magyar Evezős Egyletek Országos Szövetségének váci regattája holnap, vasárnap délután öt órakor kezdődik. Nézőhely gyanúnt a dunaparti korzót tartották fenn. A nézőterületre érvényes belépőjegy ára 1 kor., 50 fillér, a helyszínen 2 korona, sportegyletek tagjainak 1 korona.

( ) A Sport-Világ kerékpárversenye. A Sport-Világ nagy motor- és kerékpárversenye holnap, vasárnap délután öt órakor kezdődik a millenáris versenypályán. A Thököly-uti tribünökre a belépőjegy egy korona; a pályának Stefánia-uti oldalán belépőjegy nincsen és ott csak 30 filléres programokat árulnak. A versenyeket rossz idő

esetén is megtartják. Az eddigi megállapodások szerint az egyórás-versenyben tizenhét induló fog a starthoz állani.

( ) Királylövészet. A Budapesti Polgári Lovászegyesület a királynak a lövőháza történt látogatása emlékére évenként királylövészeket rendez. Az idei királylövészeket e hónap 27-én, 28-án és 29-én tartják meg. Ez alkalommal több mint 3000 korona értékű díjat osztanak szét a nyertesek között. A díjakhoz hozzájárultak: a honvédelmi minisztérium, Budapest székesfőváros tanácsa, József főherceg, a földmivelésügyi minisztérium és Weisz Manfréd. Holnap, vasárnap délután két órakor Szemere Miklós pusztaszentlőrinci lövöldéjében a honvédelmi minisztérium támogatásával létesített katonai czéllövő-tanfolyam tagjai részére záróversenylövészt rendez az egyesület. A tanfolyamot negyvenhatan végezték el. A tanfolyam hallgatóin kívül a kispest—szentlőrinci lövészegyesület kebelében szervezett katonai czéllövő tanfolyam és a Rakosligeti Sportklub czéllövő tanfolyama is résztvesznek a versenyben.

( ) Vízipóló az Orecz-kertben. A magyar uszás sportjának szép ünnepéje lesz folyó hónap 21-én, hétfőn délután hat órakor a Ludoviczeum uszodájában. A magyar királyi honvéd Ludovika-Akadémia és a cs. és kir. hadapródiskola növendékei előtt mutatja be a Magyar Uszó-Egyesület két csapata a vízipólót. A magyar királyi honvédelmi miniszter több esetben megmutatta a nemes sportok iránti érdeklődését s most a Ludovika parancsnoka, Weisz ezredes is megmutatta, hogy a nemes szórakozásokat meg kell kedvelni a növendékekkel.

( ) Sporttelep. Marosvásárhely város 60.000 korona költséggel sporttelepet létesít. A sportegylet megalakult és elnökevé egyhangulag Fenyvesi Soma orsz. képviselőt választották meg.

Nyiltér.

Erovatban közzétették nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.
Téli és nyári gyógyhely
Természetes forró-meleg kénforrások, iszappfürők, iszapporogtatások, masszázs, vizgyógyintézet, gyógyfürdő, kő- és kádfürők, gyógyvizuzodák. Orosz és gondos penzió. Csúz, kőszvény, ideg-bőrbajok. Lakás ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a
Szt.-Lukácsfürdő Igazgatósága Buda.

Serravallo
China-hora vassal
Hygieniai kiállítás Bécs, 1906. legmagasabb kitüntetés.
Erősítőszere gyengeségekben szenvedőknek, verszegényeknek és údulóknak. Étvágyat gerjesztő, ideget erősítő, vért javító szer.
Kínáló ízű. Több mint 5000 orvosi ajánlat.
SERRAVALLO J. csász. és kir. udv. szállító TRIESTE-BARCOLO.
Kapható a gyógyszerárakban 1/2 literes üveg 2 K. 60 fill. 1 literes üveg 4 K. 80 fill.

KRONSTEINER
Email homlokzatfestéke
(mosható) egy festésre fed, nem szükséges előbe alapozni. — Zománcokemény — már hideg vízzel kovács használható. — Antiszeptikus — mérgegmentes — porózus. Ideális mázolás belső helyiségek részére. faipitményeknek, mint felszer., pavilon., kerítés stb. — Kapható minden áruvalatban, költség négyzetméterenként 5 fillér.
Mintakönyv és prospektus ingyen és bérmentve.
Krayer E. és Társa, Budapest, V. ker. Váci-körút 6. 33.

30 fillért készít csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú kivitelben
Angol készpénzrendszerű uri-szabó termék.
ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3. Róssuth Lajos-utca mellett.
Minták kívánatra bérmentve
Telefon 116-59.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása.

Budapest, június 19.

Mai számunkban már közzétük a földmivelésügyi miniszternek jelentését a kenyérmagvak jelenlegi állásáról. Most közöljük a jelentésnek azt a részét, amely a kapásokról emlékezik meg. A jelentésnek ez a része így hangzik:

Egyéb vetemények.

Repeze. Terméskilátások változatlanul kedvezőtlenek, egyes helyeken ugyan a hüvelyképződés és magfejlődés tökéletes volt és így közepes eredményre is számíthatunk, mindazonáltal az összes eredmény, mivel nagyon kevés repeze maradt, csak kis közepes leend. Az aratás és cséplés már megindult, néhol azonban még csak most érik a repeze. Általában tehát a rendes időszaknál ez a termés is jóval később kerül kasza alá.

A **tengerivetések** további fejlődését az ismételve előfordult eső igen kedvezően befolyásolta, úgy hogy a szárazság, valamint a májusi utófagy okozta visszamaradást a vetések legnagyobb része helyrehozta. A növények általában erőteljesen és gyorsan növekednek. Állapotukat és fejlődésüket legtöbb helyen kedvezően itálik meg. Némileg hátramaradtak a májusi fagy által elpusztult és újrapótlott vetések, de mivel jól keltek, megvan az alap ahhoz, hogy további kedvező időjárás mellett szintén helyrehozhatók a mulasztást.

Első kapálását csaknem mindenütt elvégezték, sőt több helyütt a második kapálást, illetőleg töltögetést is megkezdték. A művelési munkát az esőzés hátráltatta és a gyomfejlődést előmozdításával nehezítette és akadályozta. Az ország több vidékén a drótféreg sok kárt okozott a vetésekben, sőt néhol nemcsak megriktította azokat, de nagyobb foltokban ki is pusztította.

A **burgonya** további fejlődésének az időjárás kedvezett. Az elültetett fészkek dus sötét zöld lombzatú erős száruak, melyek ugy a májusi utófagy, valamint a megelőző száraz időjárás okozta visszamaradást helyrehozta. Kevésbé kedvező megriktálás alá csak az Alföld szikes és homokos talaján levő ültetések esnek, amelyek fejlődésében némi visszamaradás mutatkozik. A korai fajták általában virágoznak. A kapálás és töltögetés munkálatai még sokfelé folyamatban vannak, de helyenként már el is végeztek. Az ültetésekben betegség vagy paraziták által okozott kár felől jelentések nem érkeztek.

A **kerti vetemények.** Az esős időjárás a kerti vetemények fejlődését lényegesen előmozdította és szárazság és májusi utófagy okozta visszamaradásukat helyrehozta, sőt a korai főzelék és zöldségféle már tömegesebben piacra került. Az esős idő a gyomok terjedését elősegítette, minek folytán a gyomlálás és kapálás mindinkább szükségessé és sürgössé vált. A csiga és a hernyó szórványosan több helyütt még mindig kárt okoz.

A **káposztapalánták** kiültetése nagyjából már befejeztetett és csak elvétve folyik kiegészítés és pótlás céljából, a kiültetett palánták az esőzés következtében általában jól megeredtek és a korábbi ültetések szépen megeresdtek, úgy hogy kapálásukat is megkezdhetik. A korai káposzta immitt-amott már borulni kezd. A hangya, hernyó és csiga szórványosan kárt okoznak.

A **babvetések** az esős idő hatására szintén szépen fejlődnek, de mivel a májusi utófagy miatt sok helyütt újra kellett vetni, ezek a korábbi és el nem pusztult vetéseket nem érthették utól. A kuszó bab már szép magasságot ért el karókon. A korai bab általában virágzik.

Egyéb hüvelyesek az esős időjárás hatására szintén szépen gyarapodnak és terméskilátásuk többnyire kedvező. A borsó bőséges és zöld termést nagy mértékben viszik a piacokra. A lenese terméskilátásai szintén kedvezők.

Köles és tatárka. A köles vetését utónövény gyanánt csak most végezték el. A korábbi vetések csak ott mutatnak kisebb-nagyobb mérvű elmaradást, ahol elegendő esőt nem kaptak, általában elég sűrűn és jól fejlődnek. A tatárka jól kelt és jól fejlődik.

A **csirok-vetések** az utóbbi esőkre szép fejlődésnek indultak és előző elmaradásukat többnyire helyrehozta. A másodszori kapálást megkezdték.

Kender és len. A lenvetések többnyire elvirágoztak és az utóbbi esőtől jól gyarapodtak, de azért helyenként alacsony növésűek és gazosak. A kendervetések általában szép sűrűn állanak és az utóbbi esőre szép fejlődésnek indultak. Az Alföld több vidékén azonban a vetések alacsonyak maradtak, bár a szálak elég finomak. A korábbi vetések helyenként virágozni kezdenek, itt-ott jégverés okozott kárt.

Komló. Az utóbbi esőre a komló szépen gyarapodott és gondosabban kezelt kertekben már az oldalágak fejlődése is mutatkozni kezd, míg az elmaradottabb kertekben alig érte el a karó magasságát. Jól gondozott komlóskertekben helyenként a korai fajta tobozait kezdi növelni. A kertek eddigi kedvező állapotához képest a terméskilátás eléggé biztató.

Dohány. A palánták kiültetése és a pótlások befejeztettek. Az esős idő a palánták megeresdését és fejlődését jól elősegítette. Helyenként, ahol az első ültetést jégeső tette tönkre, nagyobb mérvű pótlásra volt szükség. A korábbi ültetések kapálását bevégezték, a későbbi ültetések kapálása folyik.

Cukor- és takarmányrépa. A vetések további fejlődésére az esőzés befolyással volt. A vetések néhány utó és pótvetéstől eltekintve általában már előhaladott fejlődési fokon állanak, üde zöldek, erőteljesek és helyenként széles lombzatukkal a talajt egészen beárnyékolják. A vetések állapota eddig kedvező terméskilátásra jogosít.

A kapálás és egyvelés munkálatai még nagyobb részt folyamatban vannak és az esőzés által előmozdított gyomosodás sok helyütt ismételt kapálást tesz szükségessé. Az ormányos bogár és földi bolha több helyütt kisebb-nagyobb kárt okoz.

Mesterséges takarmány. A löhere sok helyütt rosszul telelt vetéseinek első kaszálása részint folyik, részint már befejeztetett. A termés tulnyomólag gyenge és több helyütt az esőtől minőségében is szenvedett. A luczerna-vetések első kaszálása némileg kedvezőbb eredményt adott és mivel többnyire az eső előtt takarították be, minőségileg sem szenvedett. Ugy a vöröshere mint a luczerna új hajtása az esős idő hatására erőteljes fejlődésnek indult és a második kaszálás eredménye tekintetében kedvező reményekre jogosítanak. A zabos búkköny és csalamádé az esőtől szépen megjavultak és erőteljes növekedésnek indultak. A búkköny helyenként virágozni kezd. A muhar, baltaczim, nyulszapuka és herefűkeverék jól fejlődnek. A korai muharvetések néhol nagyon gyomosak.

Rétfü. Az esős időjárás a réti fütermést bár sok helyen szépen gyarapította, de mivel általánosabban hiányos volt a bokrosodás és aljfü fejlődése elmaradt, az esőzés már nem javíthatta meg kellőképpen a többnyire szára indult fütermést. Az avarszéna termése részben közepesnek és egyes szárazságban szenvedett vidékeken gyengének ígérkezik. A kaszálást több helyütt megkezdték, sőt immitt-amott el is végezték. Az eső helyenként a reneteket megáztatta és a száritást és betakarítást megakadályozta.

A **legelő.** Az esős időjárás több helyütt szépen javította a legelők fünnövést, úgy hogy a jószágoknak ismét képes tápot szolgáltatni. Sokfelé azonban a legelők annyira kopárak, mivel a takarmányhiány miatt idő előtt használatba vétettek, — hogy utóbbi esőtől is alig javultak.

Szőlő. A további fejlődés kedvező feltételek mellett szépen halad előre. A tökéletesen növekednek és egészségesek. A májusi utófagy által okozott kár sok tekintetben helyrehozható és a másodhajtások aránylag elegendő fürtöt mutatnak. A kötözés s kapálás bevégeztetett, a másodszori permetezés folyik. A virágzás részint véget ért, részint még folyamatban van, de az időjárás nem kedvező reá.

A **gyümölcsfák** termésére a májusi utófagyok okozta káros hatás mindinkább nagyobb mértékben észlelhető. A terméskilátás csak olyan hűvösebb éghajlatú vidékeken ígérkezik kielégítőnek, ahol a fák a májusi utófagyok után virágoztak. Helyenként a jégeső tette tönkre a megmaradt csekély termést. A gyümölcstermés általában gyengének ígérkezik és csak elvétve mutatkozik némileg kielégítőnek. Még aránylag a meggy és cseresznye adja a legjobb termést. Az alma, dió- és körtetermés néhol kielégítő, hasonlóan a szilvatermés kilátás is.

Magyar Általános Bizalmi Bank R-T. Ezzel a czímmel új és sok tekintetben hízogató intézményt alapítottak Budapesten a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbankkal és a Trieszti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) karöltve a Magyar Általános Takarékpénztár

Részvénytársasággal az amerikai, angol, de különösen a német Treuhandbankok mintájára. Az új intézmény, amely a külföldön fényesen bevált, kereskedelmi és ipari életünk minden ágában a tőke társulását van hivatva hathatósan elősegíteni. Minthogy megbízható szakértő erőkben nálunk oly gyakori a hiány, ez intézmény az e téren nem ritka váratlan csalódásoknak fogja elejét vehetni és így valóságos hízogató gazdasági életünkben. Az új bank nemcsak ellenőrzésekkel és vizsgálatokkal foglalkozik majd, hanem mindazon bizalmi ténykedéseket magára fogja vállalni, amelyekkel bizalmi egyén (Treuhaender) teljesíthet. Minthogy ezen ügykör nem annyira nagy tökélet, mint inkább nagykörü és tökéletes összeköttetéseket igényel, az alaptőke egyelőre csak 1.000.000 korona lesz. Azonban az új banknak természetesen rendelkezésére fog állani tekintélyes alapítói hathatós támogatása.

A Salgótarjáni rendkívüli közgyűlése. A Salgótarjáni Köszénbánya Részvénytársulat részvényesei ma dr. Chorin Ferenc igazgatósági-elnök vezetésével rendkívüli közgyűlést tartottak, mely alkalmából 228 részvényes 47.400 részvényt tett le a 1768 szavazat képviselésében. A közgyűlés a társulat alaptőkéjének 20.000 darab egyenként 200 koronáról szóló részvény kibocsátása által 4.000.000 koronával való felemelését határozta el. Hozzájárult a rendkívüli közgyűlés az igazgatóság azon előterjesztéséhez is, hogy a kibocsátandó részvények fele elővételre a régi részvényeseknek ajánlatsék fel, második felét pedig eladták a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vezetésével több évre alakult syndicátusnak azzal a kikötéssel, hogy a syndicátus a részvényeket több évig piacra ne vihesse. Az új részvények a társulat 1909. és 1910-iki üzleti eredményében nem részesülnek, de 1910. végeig a befizetések után a 5 százalékos kamatmegterítést kapnak. Elhatározta továbbá a rendkívüli közgyűlés az alapszabályok 4. és 6. szakaszainak módosítását.

A hivatalos termésbecslés hatása. Mint előre látható volt, a gabonátözsde mai állásfoglalása a hivatalos termésbecsléssel szemben, mindenképpen megerősítette azt, amit a jelentésről ma irtunk. Megállapíthatjuk, hogy a tőzsdén és a legelőkelőbb gazdaságkörökben valóban kicsinylő mosolylyal fogadták a miniszteri becslést, mely az egész vonalon súlyos kudarcot szenvedett. Rendes körülmények között az ilyen inséget jelző termésbecslés legalább egy korona áremelkedést okozott volna, de az üzleti köröknek csak elenyésző része vette komolyan a jelentést, lévén az teljesen ellentétben a naponta javulást jelentő magántudósításokkal és így mindössze 50 kilónként 15 fillérryi emelkedés volt a kedvezőtlen becslés eredménye. A külföldi tőzsdék is alig vettek tudomást a hivatalos szerint bennünket fenyegető inségről. Az amerikai tőzsdék — ahol tegnap délután már ismeretes volt a becslés — $\frac{3}{4}$ ezennel olcsóbb, a berlini tőzsde pedig ma mindössze $\frac{1}{2}$ márkával drágább buza árfolyamokat küldtek. Ismételjük, hogy miként a múlt évben is megközelítettük a 41 milliós termést, most is fenntartjuk azt, hogy 38—40 millió métermássa termésre van kilátásunk. E véleményünket osztják a szakkörök is, hol ma igen jó hatást tett határozott és erélyes állásfoglalásunk, melyet semmiféle érdekeltség sem feszélyez. A földmivelésügyi miniszter jelentése pedig — mint már jelentettük — csak — az osztrákoknak szerzett örömet s éppen erre támaszkodva az osztrák kormány az osztrák képviselőházban már legközelebb napirendre fogja tüzetni a lengyel klubnak a gabonavámok felfüggesztésére vonatkozó indítványát. A lengyelek szerint az ő indítványuk mellett kitünő argumentum a magyar kormány tegnapi vetésjelentése, amely szerint Magyarország idei gabonatermése mintegy 22 százalékkal kevesebb lesz a tavalyinál.

Tanfolyamok iparosok továbbképzésére. A Technológiai Iparmúzeum igazgatósága július és augusztus hónapokban iparosok részére a következő tanfolyamokat rendezti: *Szaktanfolyamok férfiszabók részére.* Üzletbe dolgozó mestereknek. Julius hó 4-től fogva, vasárnap d. e. 9—12-ig és hétköznaponként d. e. 4—7-ig (szombatot kivéve), ösze-

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomorhajosoknak és székezerülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

sen mintegy 80 órában. Tárnya a polgári ruhaszabászat, kapcsolatban számolással, kalkulációval és a technológia alapismereteivel. Beiratási díj 2 korona. — *Polgári ruhára szabósegédnek.* Julius hó 1-től fogva, hétköznapokon (szombatot kivéve) d. u. 4-től—7-ig, összesen mintegy 80 órában. Tárnya a polgári ruha szabászata, kapcsolatban számolással, kalkulációval és a technológia alapismereteivel. Beiratási díj 2 korona. — *Egyenruhára szabósegédnek.* Julius hó 1-től fogva, mint fentebb. — *Gyakorlati tanfolyamok szabósegédnek részére.* Julius hó 5-től fogva összesen három tanfolyam, 10—10 napon át, délután 2-től—6-ig. Tárnya egyes polgári ruhafélék készítése. E tanfolyamok ingyenesek. A felvett tanulók egyenként 2 korona napi segélyben részesülnek. Egy-egy tanfolyamra 6—6 tanulót vesznek föl. — *Szaktanfolyamok női szabók részére.* Julius hó 5-től fogva hétköznapokon (szombatot kivéve) d. u. 3-tól—6-ig és vasárnap délelőtt 9-től—12-ig, összesen mintegy 80 órában. Tárnya a női ruhák szabászata és kalkulációja. Beiratási díj 2 korona. — *Női ruhakészítők részére (férfiaknak).* Julius hó 5-től fogva este fél 7-től—9-ig hétköznapokon (szombatot kivéve). Tárnya a női ruhák szabászata és kalkulációja. Beiratási díj 2 korona. — *Gyakorlati tanfolyamok cipészsegédnek részére.* Alj munkára. Julius hó 5-től fogva összesen négy tanfolyam 10—10 napon át, d. u. 2-től—6-ig. Tárnya a fontosabb lábbeli alja és egyéb munkája. E tanfolyamok ingyenesek. A felvett tanulók 2 koronányi napi segélyben részesülnek. Egy-egy tanfolyamra 6—6 tanulót vesznek föl. — *Hibás lábvaló ortopediáig készítés.* Ugyanúgy, mint az alj munkák tanfolyamán. Beiratkozhatni június hó 20-ától fogva naponként a Technológiai Iparmúzeum irodájában (VIII., József-körút 6. sz. I. em.) a hivatalos órák alatt (június 29-et kivéve) június hó 30-ig.

A Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. új beruházásai. Más helyen emlékezünk meg a Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. rendkívüli közgyűléséről, mely ma 4.000.000 koronával fölemeli alaptőkéjét. Ez az alaptőkémelés a társaság új beruházásainak fedezésére szolgál. E beruházásokról az igazgatóság jelentése a következőket mondja:

A szilvölgyi kincstári szénbányákat a társaság hasznosításra bírta, mely hasznosítási viszony 1916. év végéig terjedt. A bérben birt kincstári szénbányákban azonban szén sohasem aknázott, mert a tulajdonát képező szilvölgyi bányák ávszáradokra terjedő szénvagdasága és termelőképességük kitűnő minősége a szilvölgyi kincstári szénbányákban való művelést feleslegessé tették. Mídon a kincstár állami szénbányászati folytatására tökéltte el magát, felszólította a társaságot, hogy az általa amúgy sem művelt kincstári szénbányákat azonnal becsásssa a kincstár rendelkezésére és rövid időn belül adja át a kincstári szénbányákhoz tartozó tényleg használt üzemberendezéseket, tisztai- és munkálakásokat, rakodókat, iparvasutat, gépműhelyeket, kórházat, stb. *Ellenszolgáltatások ellenében, melyek közé az államvasutak részére tíz évre biztosított szállításon kívül az is tartozik, hogy 200.000 korona évi hasznosítás és 50.000 koronát tevő egyházi és iskolai járulékok fizetése alól felszabadult a társaság,* eleget tett a kincstári felszólításnak, 1908. január havában átadta a tulajdonát tevő szénbányákat. Az összes üzemberendezéseket azonban rövid időn belül pótolni kell, ami több millió korona kiadással jár. Éveken át tartó tárgyalások után 1906. év utolsó napjaiban szerződésre lépett id. gr. Pálffy János a társaság a bajmócsi uradalomhoz tartozó községek alatt található szén kiaknázása tárgyában. A megkötött szerződés szerint végzett kutató munkálatok a megszerzett területek szénben való rendkívüli gazdagságát igazolták és miután az elméleti és gyakorlati vizsgálódások azt is kitűntették, hogy a felkutatott szén a hazai legjobb szénfajták közé tartozik, miért is egy már 1900-ban a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulattal létrejött megállapodás értelmében ezzel a társulattal együtt megalapították a „Nyugatmagyarországi Kőszénbánya Részvénytársaság”-ot a Nyitra és Bars megyei szénletelek kiaknázása céljából és a társaság 10 millió koronában megállapított alaptőkéjének felét jegyezte.

Részben a pótlások, részben pedig az új alapi-

tás által származó kiadások tették szükségessé az alaptőkének 18 millió koronáról 20.000 000 darab, egyenként 200 korona névértékű részvény kibocsátása által 22 millió koronára való emelését oly módon, hogy a kibocsátandó részvények fele részére biztosítják a régi részvényeseknek az elővételi jogot akként, hogy minden kilenc régi részvénynek egy új részvény jusson. A fennmaradó 10.000 darab részvény tekintetében pedig felhatalmazták az igazgatóságot, hogy azokat a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vezetése alatt több évre alakult syndikátusnak oly feltétel mellett adhassa el, hogy ez a 10.000 darab részvényt évek során át a piacra ne vihessen. Az újonnan kibocsátandó részvények a társulat sem 1909-iki, sem 1910-iki nyereségében nem részesednek, hanem a befizetések után 5 százalékos kamattámogatást kapnak.

Sorsolás. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 3%-os nyereségekötvényeinek, illetve konverzionális nyereségekötvényeinek sorsolása folyó hó 23-án délután négy órakor fog a bank helyiségeiben kir. közjegyző jelenlétében megtartatni.

A hazalás szabályozása. A hazalókereskedelem rendezését a kiegyezési tárgyalások alkalmával a két állam kormánya kölesönösen elhatározta. Ez két okból történt. Az első ok, hogy a vidéki hazalók a kereskedőket, akik a fogyasztókkal közvetlen összeköttetésben állnak, állandóan megkárosítják. A második ok pedig, hogy a kormány Ausztriában a magyarországi, Magyarországon az osztrák hazalók hazalási jogát a közös vámterület fennállása alatt törvényes védelemben részesítse. A hazalás rendezésére vonatkozó törvényjavaslatot az osztrák kereskedelemügyi miniszter napokkal ezelőtt benyújtotta be a képviselőháznak. Az osztrák törvényjavaslat tartalmazza mindazokat a megegyezéseket, melyek a két kormány között az időközben folytatott tárgyalások következtében létrejöttek. Legfontosabbak a hazai hazalókereskedelemre nézve azok a határozatok, amelyek kölesönös kedvezményen alapulnak megállapítva, hogy a magyar hazalók Ausztria területén milyen cikkekkel árusíthatnak addig, míg az osztrák hazalók a részükre megjelölt árukkal Magyarországon hazalnak. Nem hallgathatjuk azonban el, hogy a törvényjavaslatnak van egy olyan pontja, amely a magyar hazalók árusítását Ausztriában megsemmisítheti. Ez pedig az a jog, melyet a községek nyernének és mely szerint azok a községek képviselői határozata alapján betilthatják a hazalást. Remélhetőleg a magyar törvényjavaslat majd tekintettel lesz erre és a joggal jogot állít szembe.

A Magyar Helyiérdekű Vasutak R.-T. közgyűlése. A Magyar Helyiérdekű Vasutak Részvénytársaság ma tartotta Lány Ló főrendiházi tag elnöke alatt XVI. évi rendes közgyűlést, mely az igazgatóságnak már közölt előterjesztését egyhangulag jóváhagyta. A mérlegben kimutatott 1.356.637,15 K tiszta nyereségből 900.000 K 9%-os azaz részvényenként 18 koronát kitevő osztalékra, 300.000 K a tartalékalap dotálására fordították, míg a fennmaradó 1.056.637,15 K új számlára való elővitelzése határozatott el. Az 1908. évi osztalék-szelvény folyó hó 21-től kezdve a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank értékpapír pénztáránál kerül beváltásra. A közgyűlés újból megválasztotta az igazgatóságot és felügyelőbizottságot és az igazgatóságba mint új tagot Heinemann Elkánt, a Deutsche Bank igazgatóját választotta.

A pamutgyárak kartelje felbomlott. Az orsónafonatot és horgoló pamutot előállító gyárak között egy kartel állott fön, amelynek magyar részről tagjai voltak a Hazai pamutfonó- és szövőgyár rt., Dugaresa, a Magyar pamutipar rt. Újpesten és a Magyar textilipar rt. Rózsahegyén. Ebből a kartelből személyes differenciák miatt az osztrák potendorfi pamutfonó kiugrott, aminek folytán a kartel felbomlott.

Közlegelők létesítése állami támogatással. A földmivelségi minisztérium ezideig több közlegelők tette lehetővé, hogy közlegelőt vásárolhasson. A földmivelségi miniszter évenként 200.000 koronát fordít közlegelők létesítésére és pedig nem tőke-szegély alapján nyújtja a segélyeket, hanem a közlegelők beszerzésére felvett községek hitelek kamattér-beinek enyhítésére járul segélyvel. A kincstári ha-

vási legelőkön egy-egy legelő területnél megállapították azt a maximális számot, melynél több marhát felhajtani nem szabad; intézkedtek az iránt is, hogy a havasi juhlegelők külön határozottassanak meg. Igen sok helyen gondoskodnak arról, hogy a legelők jobb karba hozassanak, utak, kutak készüljenek. A kúsgazdákat a havasi legelőkön tejszövetkezetekben egyesítették és a gazdákat három és félhónapon keresztül eszközölt havasi legeltetésről és tejszükséglet hasznáról kézzelfoghatólag meggyőzték, mert egy-egy kúsgazda a legelőbőr lefizetése után több mint 100 K-t kapott a havasi legeltetés idején. Az e téren szerzett kedvező tapasztalatok arra bírták a földmivelségi minisztert, hogy előkészítő intézkedéseket tegyen arra nézve, hogy a földmivelségi kormány jobb parlamenti időben a magánkézben lévő havasi legelők hasonló átalakítását lehetővé tudja tenni.

A Salgótarjáni új igazgatója. A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat igazgatósága ma tartott ülésében régi és kipróbált hivatalnokát, Dr. Zsényi Gyula igazgató-helyettesét igazgatóvá nevezte ki.

Magyar kivitel Egyiptomba. Atlasz Márton cáiroi bej. ügynök, a m. kir. kereskedelmi muzeum ottani levelezője ez idő szerint Budapestet idezőik és a m. kir. kereskedelmi muzeumban folyó hó 21—26-án déli 12—1 óra között felvilágosítással szolgál mindazon czégeknek, melyek az egyiptomi üzleti viszonyokról tájékozást óhajtanak nyerni. Üzleti ügyben a reflektáló czégek kivánságukra fel is keresi.

Pályázat a drágaság okainak elhárításáról szóló munkára. Az Országos Iparegyesület igazgatósága pályázatot hirdet annak a kérdésnek beható tárgyalására: Milyen okok idézik elő az élelmiszerek drágaságát Budapest és miképen lehetne ezeket elhárítani? Jutalom a báró dr. Kornfeld Mór vez. igazgatósági tag által erre a czélra rendelkezésre bocsátott pályadíj: kettőezer korona.

A palicsi gazdanagygyűlés. A Magyar Gazdaszövetségnek Darányi Ignác földmivelségi miniszter vezetése alatt június 23-án (szerdán) Palicsföldön tartandó nagygyűlésére. Budapestről a keleti pályaudvarról szerdán reggel 7 óra 20 perczkor, tehát a rendes vonat után 10 perczre külön vonat indul. Ezen a vonaton utazik Darányi földmivelségi miniszter is kíséretével. A különvonat Palicsról 6 órakor délután indul vissza Budapestre, a Magyar Gazdaszövetség igazgatóválasztmányának szintén 23-án Palicsföldön, közvetlen a közgyűlés előtt ülést tart.

A hordódrágaság és a szőlősgazdák. Az egyre növekvő hordóárak a szőlőbirtokosokra nézve súlyos adót jelentenek. Mult évben, szüret idején a faedények ára hektoliterenként oly magasra emelkedett, hogy sok helyen a must eladási árát kétszeresen is felülmulat. A folyó évben a helyzet még veszedelmesebbnek ígérkezik. Nem mintha a szüreti kilátások oly kedvezőek volnának, mint tavaly, hanem azért, mert a termelők hordóiban is még nagy készlet hever. Nehogy tehát a hordókereslet szüret idején rendkívüli arányokat öltössa, a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete felhívást intézett a szőlőbirtokosokhoz, melyben előre figyelmezteti őket, hogy hordószükségletükről idejében gondoskodjanak. Együttal pedig ajánlja a nagyobb pinceszőlősgazdák, hogy oly mennyiségben készítsenek cemenhordókat, melyek különösen a must kieresztésére rendkívül alkalmasak, hogy a koronkenti terméstebblet elhelyezésére elegendők legyenek. Végül felhívja őket, hogy hasanak oda, miszerint az államvasuti raktárakban, valamint egyéb közraktárakban megfelelő számú és nagyságu cemenhordók és tartályok állítsanak fel, melyeket ugy nagyobb termelők, mint szövetkezetek és borkereskedők szükség szerint bérebevehetnének.

Ipari vándorkönyvtárak. A földmivelségi minisztérium már jó ideje igen sikeres kísérleteket tett a vándorkönyvtárak intézményének meghonosításával. Ezek a sikerek indíthatják Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert arra az elhatározásra, hogy legközelebb az ipari szaktudás terjesztése érdekében ipari vándorkönyvtárakat szervezzen. Egyelőre csak a 26 állami ipari szakiskola részére szervezik ezeket a könyvtárakat, később azután a községi iparostanonciskolák, iparoskörök és egyesületek számára is hozzáférhetővé tesszik a könyvtárakat.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Ha fáj a feje ne tévovázzék hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát** mely 10 percz alatt a legmarkacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. **Ára 1 korona 20 fillér.** Kapható minden gyógyszerárban Három doboz nál ingyen postai szállítással. Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispesten.** Orvosok által ajánlva.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, június 19.

A készárupiaczon kifejezetten szilárd volt ma az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok jó vételkedvet mutattak, igen jó árakat is igértek, mégis csak kisszerű forgalom fejlődött ki, mivel az eladók roppant tartózkodóak voltak. Mindössze mintegy 9000 q buza kelt el, a tegnapiaknál 30-40 fillérrel drágább árakon. A legdrágább eladási ár 34.40 korona volt 80.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 32.40 korona 74.5 kilós pestvidéki buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a zab 30 fillérrel drágább, a többi változatlan. Forgalomba került: 5400 q rozs 20.80 koronás áron és 900 q zab 18.86-19.90 koronás árakon. A határidőpiacon a mai üzlet élénken indult meg. Jóval az üzlet megkezdése előtt csoportban tömörült a kulissz, amely türelmetlenül várta a kezdést jelző cseppet. Abban a pillanatban, amint ez elhangzott, nagyobb lármá közepette mindenki egyszerre venni akarta a kötések és így 48 fillérrel indult az októberi buza drágábban a tegnapi zárlathoz; de még tovább már csak néhány fillérrel emelkedett, mivel az erősen felszökött árfolyamok erős realizálási hajlamot idéztek elő, amelyek keresztülvitele az óriási kereslet dacára is, hamar tulsulyra juttatta a kínálatot. Ettől fogva valamivel nyugodtabb hangulat mellett a forgalom is megcsappant kevésbé, az árfolyamok pedig lassan visszafelé szorultak. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 38 fillérrel, az áprilisi buza 50 fillérrel, az októberi rozs 40 fillérrel, az októberi zab és a júliusi tengeri csak 2-2 fillérrel, az új tengeri 8 fillérrel emelkedett.

A készárupiaczon elkölt:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 80.5 k 34.40 K, 100 q 80 k 34.30 K.
 Pestvidéki: 100 q 78 k 33.70 K, 100 q 74.5 k 32.40 K.
 Romániai: 3600 q 77.5 k 33.20 K, 2100 q 76 k 32.70 K.
 Rozs: 5400 q 20.80 K kpf. malomba.
 Zab: 400 q 19.90 K, 100 q 18.86 K, 200 q 19.50 kpf., 200 q 18.86 K kpf. par.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	34.40	79	32.80-33.80
"	76	31.35-32.55	80	33.10-33.90
"	77	32.35-32.75	81	33.10-33.90
"	78	32.75-32.70	82	33.10-33.90
Kejérmegyei	75	31.50-31.85	79	31.55-32.85
"	76	31.50-31.85	80	33.70-33.80
"	77	31.90-32.00	81	33.70-33.80
"	78	31.95-32.00	82	33.70-33.80
Pestvidéki	74	32.50-32.60	78	32.50-32.60
"	75	32.50-32.60	79	32.80-34.15
"	76	32.05-32.75	80	32.85-33.90
"	77	32.80-31.90	81	32.85-33.90
Bánsági	74	32.95-33.90	78	32.95-33.90
"	75	32.95-33.90	79	33.25-34.20
"	76	31.90-32.05	80	33.80-33.10
"	77	31.45-32.00	81	34.25-34.30
Bácskai	74	32.05-33.05	78	32.05-33.05
"	75	32.80-33.40	79	32.80-33.40
"	76	31.90-32.05	80	32.85-32.60
"	77	31.45-32.00	81	32.85-32.60
Rozs I.rendű új	—	20.85-20.75	—	—
" középminőségű új	—	20.15-20.55	—	—
Árpa takarmány I.rendű	—	17.70-18.60	—	—
" II.rendű	—	17.10-17.00	—	—
Köles	—	—	—	—
Zab I.rendű	—	19.45-19.75	—	—
" II.rendű	—	19.45-19.75	—	—
Tengeri belföldi új	—	15.80-16.00	—	—
Korpa	—	12.80-13.10	—	—

A határidőpiacon kötött:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza októberre	27.64-27.60-27.72-27.48-27.58
Buza áprilisra	28.28-28.30-28.12-28.26-28.16
Rozs októberre	20.80-20.82-20.62-20.80-20.76
Tengeri júliusra	15.50-15.54-15.54-15.54-15.54
Újtengeri májusra	14.30-14.32-14.26-14.26-14.26
Zab októberre	15.80-15.88-15.74-15.74-15.74

1 óra 30 perczer. zárulnak:

Buza októberre	27.54-27.56
Buza áprilisra	28.24-28.26
Rozs októberre	20.78-20.80
Tengeri júliusra	15.52-15.54
Újtengeri májusra	14.26-14.28
Zab októberre	15.78-15.80

Budapesti gabonaforgalom.

1909. június 17-től 1909. június 18-ig.

	Érkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s a	
Buza	3081	—
Rozs	612	—
Árpa	157	—
Zab	105	1389
Tengeri	61	10566
Liszt	102	8975
Korpa	—	1147

Értéktőzsde

A politikai kibontakozás lehetősége s ezzel együtt a politikai helyzet kedvező megítélése szilárd irányzatot eredményeztek a tőzsdén, de a forgalom meglehetősen csekély maradt. A forgalom leginkább csak a két hitelrészvény, Rimamurányi és a Közuti vasuti részvényekre szorítkozott. Ezekben, valamint az államvasuti részvényekben kedvező alakulás jött létre s a vásárlások a hitelrészvényekben 2-3 koronás áremelkedést eredményeztek. A helyi piacoz ma nagyon esendes volt a forgalom. Árváltozás csupán névleges volt a forgalomba jutott papíroknál s kötés csak a Városi vasuti részvényekben volt. A járadékpiac kedvezőbb. A mai üzlet folyamán forgalomba került: Osztrák hitel 640.50-639.50 koronán, Magyar hitel 754.50-755.25-754.50 K, Államvasut 724.50-726.50-726 koronán, Jelzálog 440.50 koronán, Rimamurányi 574.25 koronán, Közuti 571-570.50 koronán, Magyar koronajáradék 93.20 koronán, Salgótarjáni 574 koronán, Irbélyegzett Bazilika sorsjegy 21 koronán, Magyar aszfalt 165 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 640.50-639.50, Magyar hitel 754.50-754-755.25-754.50, Osztrák-magyar államvasut 724.50-726.75-726.50, Közuti vaspálya 571-570.50, Magyar koronajáradék 93.20 koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 639.50, Magyar hitel 754-755-754.50, Osztrák-magyar államvasut 726, Jelzálogbank 440.50, Rimamurányi 574.25, Közuti vaspálya 570.50 koronán.

Dijbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 3-4 korona, nyolc napra 5-6 korona, június hónap végére 12-14 korona.

Utőtőzsde: Délután nem volt forgalom.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, június 19. (Saját tudósítónktól.) A mai hetitőzsdén a forgalom nagyon csekély volt. Buza 15-20 fillérrel állott magasabban, mint nyolc nap előtt, rozs irányzata szilárdult, zab 20-30 fillérrel drágult e héten, tengeri ellenben 15 fillért veszített árából.

Buza: tiszavidéki 17.20-17.60, mosoni 16.46-16.80, tótfelvidéki, delvasut és marebfeldi 16.40-16.60, 76-78 kg. romániai 16.30-16.65.

Rozs: tótfelvidéki 10.60-10.75, esepeli 10.55-10.70, pestmegyei 10.60-10.85, delvasuti 10.55-10.75, külsefele magyar 10.55-10.70, osztrák 10.50-10.75.

Árpa: maláta 8.90-9.15, takarmány 8.50-8.80, Magyar tengeri 8.10-8.30, Cinquantin 10.25-10.50.

Magyar zab 9.95-10.45, válogatott 10.45-10.65. Lisztben a forgalom a gabonapiac irányzatának folytonos hullámzása miatt rendszertelen, a konzum alig vásárolt és az árak egész héten változatlanok voltak, ma aztán a finom buzaliszt árát 20 fillérrel drágították. Takarmánylisztben és korpában esendes volt a forgalom, az irányzat valamivel nyugodtabb és a árak változatlanok.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, június 19. Az a barátságos irányzat, mely már a tegnapi forgalom végső szakában mutatkozott, a mai előtőzsdén határozottan kidomborodott. Mind a két hitelrészvény, államvasuti részvények, petroleum, keleti vasuti és simmeringi gépgyári részvények újból emelkedtek, csupán Lloyd-részvények hanyatlottak nyereségeladások miatt. Az előtőzsde irányzata zárlatig barátságos maradt. A déli tőzsde nyugodtan, tartott árfolyamokkal indult. Később a kulissza vezetőértékei alig változtak. Berlnből nyugodt forgalmat és tartott irányzatot jelentettek.

11 óraker zárultak:

Osztrák hitel 639.50, Laenderbank 452, Államvasut 726.50, Déli vasut 109.50, Keleti vasut 588, Államvasut élyj. 249, Alpesi 645.50, Galicziai Kárpát 675, Skodnicza 519, Nyugatcsehországi kőszénbánya 459.50, Török sorsjegy 186 K.

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 639.50, Magyar hitel 754, Anglo 299.50, Bankkegyesület 527.50, Laenderbank 454, Union 552, Államvasut 726, Déli vasut 109.50, Dunagőzhajózási 938, Alpesi 645.75, Rimamurányi 574, Orosz járadék 99.50, Török sorsjegy 186, Galicziai Kárpát 671, Skodnicza 519.

Bécs, június 19. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 113.55, Tiszai és szeg. köles, sorsjegy 144.—, Magyar hitelbank részvény 753.75, Magyar leszámítoló és váltó részvény 475.—, Rimamurányi 573.25, Magyar cukoripar 19.39, Adria hajózási részvénytársaság 19.39, Magyar koronajáradék 93.10, 4 százalékos magyar földterem. kötv. —, Magyar nyar.k. sorsjegy 291.25, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank —, Magyar keresk. bank —. Az irányzat szilárd.

Bécs, június 19. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 96.30, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.50, 1860-as sorsjegy 159.50, Osztrák hitel-sorsjegy 592.—, Angol-osztrák bank részvény 298.50, Bécsi Bankverein 527.40, Osztrák-magyar bank 1782, Déli vasut 109.25, Dunagőzhajózási társ. 935.—, Dohány részv. 373.—, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 117.53, Osztr. Lloyd 470.—, 4.2 szaz. ezüst jár. 96.30-99.25, Osztr. koronajáradék 96.25, 1864-es sorsj. 293.—, Osztrák hitelintézeti részvény 639.—, Union-Bank 552.—, Osztrák Laenderbank 453.40, Osztrák-magyar államvasut 725.25, Elbevolgyi vasut 463.—, Alpesi részvény 644.95, 20 frankos 19.06, Londoni váltóár —, Lippótkohó —, Törökorsorsjegy 185.40. — Az irányzat szilárd.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, június 19. A mai megnyitáskor az üzlet igen szűk határok között mozgott és a vas- és szénpiac helyzetéről, valamint a külföldi üzlet javulásáról szóló jelentések sem változtathattak ezen. Kohórészvények többnyire gyengülést hajlottak és bányarészvények később szintén engedtek. Bankok közül hitelrészvények arra a bécsi jelentésre, hogy az amerikaiakkal kötött petroleumszerződést felbontani kívánják, szilárd irányzatuk voltak, míg német papírok csak igen csekély változásnak voltak alávetve. Vasuti részvények egész egyenetlen irányzatot követtek. Osztrák-magyar államvasut Bécsre javultak. Keleti vasuti részvények tartottak voltak. A többiek közül a legtöbb gyengült. Járadékok elhanyagolva voltak. Gőzhajósrészvények nyugodtak. Káli értékek dacára azon szádnak, amely a szindikátusoknak egy későbbi gyűlésen való feloszlására vonatkozik, kevésbé változtak. A tőzsde további folyása sem befolyásolta a stagnáló beszirányzatot és a tőzsde gyengülten zárult. A készpénzpiac ipari értékei tulnyomórészt alacsonyabb irányzatot követtek. Napipénz 3 1/2%, magánleszámítolási kamatláb 3 1/2%.

Zárlathoz jegyeztek: 4-2 százalékos papír-járadék 96.30, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.50, osztrák hitelrészvény 592.—, Déli vasut 109.25, orosz-

Rohitsch-Sauerbrunn

Stajermark. Vasut, táviró és posta. Étrendi és talajkurák. — Kitűnő vízvezeték. — Villamos világítás. — Liftek. — Modern csatornázás. Állandó gyógyzene a hírneves trieszti vonós quartett közreműködésével.

Teljesen újjá alakítva!

Bevált gyógyhely gyomor- és bél-, máj- és vesebajok, idült székrekedés, aranyér, epekő elzsirosodás, cukorbetegség, csusz. kőszvény, gégefő- és légcsőhurut, szivbajok esetén.

Kaiserbad, modernül berendezett vízgyógyintézet.

Styria-bad, újonnan berendezett szénasavas fürdő: Karlsbad és Marienbaddal egyező gyógyforrások.

bankjegyek —, 4 százalékos új orosz kölcsön 84.98. Disconto Commandit 220.20, Dinamitruszt 177.70, Harpeni 179.50, Unifikált török járadék 93.20, 4 2 százalékos ezüst-járadék 96.20, 4 százalékos magyar arany-járadék 95.50, Magyar koronajáradék 93.10, Osztrák-magyar államvasut 154.80, Bécsi váltóár 850 25, Olasz járadék 186.60, Alt. villamosági Edison 223.50, Gelsenkircheni 177.70, Laurakohó 179.10, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) június 19. 4 2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjád. 99.90 Osztrák hitelintézeti részvény 300.90, Osztrák-magyar államvasut 155.—, Északi nyugati vasut —, Bustieli radi vasut —, Londoni váltóár 204.15, Bécsi Bank verein 182.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön —, 4 2 százalékos ezüstjádék 99.40, Osztrák koronajáradék —, Magyar korona-járadék 93.20, Osztrák-magyar bank 128.—, Déli vasut részvény 21.85, Elbhövelgyi vasut —, Bécsi váltóár —, Párisi váltóár 810.83, Union bank részvény —, Alpési bányarészvény —, Az irányzat szilárd.

Hamburg, (Zárlat) június 19. 4 2 százalékos ezüst járadék 98.90, 1860, sorsjegy 161.50, Déli vasut 21.40, 4 százalékos aranyjádék —, Osztrák hitelrészvény 200.60, Osztrák-magyar államvasut 152.50, Olasz járadék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyjádék —, Nyugodt.

London, június 19. Angol consol —.

Páris, (Zárlat) június 19. 3 száz. Francia járadék 97.27, Osztr. aranyjádék 100.—, Magyar arany-járadék 98.75, 3 százalékos Olasz járadék 103.70, Déli vasut elsőbbségi kötv. 292.—, 5 százalékos marokkói járadék 527.—, 4 százalékos spanyol járadék 189— 4 százalékos unifikált török jár. 400.—, Török sorsjegy 1166.—, Török közhelyrészvény 485.—, Osztrák földhitelintézet 466.—, Osztr. Länderbank 16.67, Magyar jelzálogbank 731.—, Banque de Paris —, Banque Ottomane —, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 35.—, Urikányi kőszén 368— Váltó Amsterdamra (rövid) 208.50, Váltó német piacokra (rövid) 123.31, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4 Olasz aranyváltó (rövid) 1/16 Váltó Svájcra (rövid) 1/16 Csek Londonra 23/49, Magán kamat 11/12, Szilárd.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Sertéskonzumvásári jelentés.

Június 19. Előző napi eladatlan maradvány 695 drb sertés, 2 drb süldő. Pótfelhajtás 124 drb sertés, 27 drb süldő. Mai felhajtás 85 drb sertés, összesen 804 drb sertés, 29 drb süldő. Eladatott 289 drb sertés, 5 drb süldő, 5 drb malac. Mai maradvány 515 drb sertés, 24 drb süldő. Következő árak jegyzetelték: Zsirsertés: Oreg I. rendű 350 kilogrammon felüli életsúlyban 108 fillér, II-odrendű 280—350 kilogramm 106 fillér, sílány 120—124 fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüli életsúlylevonással 147 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig életsúlylevonással 132—148 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogramm, levonással 136—146. Husser-tés, belföldi süldő 120 fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kisdékvattai igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

Szerkesztői üzenetek.

H. Lajos. Anank a körülménynek, hogy a téli hónapokban a hőmérséklet minimum átlag korábban van, mint a napkelte, csak általános oka lehet, olyan, mely gyakoriságánál fogva a jelenségre a maga belyegét rányomja. Ez pedig a felhőzet viselkedése. A felhőzet napi periódusa ugyanis télen a reggeli órákban maximumot mutat, mely a gyakori ködképződéssel (talajmenti köd) kapcsolatos. A borultság és a köd pedig a talaj lehűlési folyamatát mérsékli, esetleg megakasztja, aminek következtében a hőmérséklet minimuma jóval korábban áll be. Innen van, hogy télen az átlagos menetben a minimum korábban jelentkezik, mint várnék.

Opasno, Barátjának igaza volt. Ez a rendes mérték, de a kiválóbbak sokkal többet kapnak.

G. A. Sopron. Foglalkoznak vele, de ezidőig pozitív eredmény nem volt kimutatható.

P.—R. Ipolyos. Dr. Havas, V., Váci-körút 78. és dr. Berend, IV., Eskü-ter 8.

R. G. Z. E. Tudomásunk szerint 52 frank. Bármely bécsi menetjegyirodában megáltható.

H. S. Ezuttal semmi meglepetést nem találtunk közöttük.

K. J. Sátorfalja-Ujhely. Nem felel meg a követelményeknek.

P. F. Nem üti meg a mértéket.

K. L. Nagyvár. Nagyon sablonos igénytelen munkája. Nem közöljük.

K. E. Sepsiszentgyörgy. Nagyon kezdetleges munka. Nem közöljük.

E. T. V. Kiskörös. Dr. Bókay Árpád IX., Ráday-u. 13. szám.

A. A. Zolnagerseg. Nem találtunk közöttük nekünk meglepetést.

P. Gy. Zohoz. Ez teljesen a Máv. igazgatóságának jóindulatától függ. Próbálja betegségeire való tekintettel újulag megváltoztatni.

A. tengervíz gyógyereje. Legújabbban Simon Róbert párisi orvos foglalkozott ezzel a kérdéssel s azt találta, hogy a tengervíz bevitelét következtében a szervezet ellenálló képessége nő. Ez azonban egyelőre még nincs teljesen bebizonyítva.

Aradi olvasó. Jelenleg nem fogadnak, tehát utazása minden eredmény nélkül való volna.

K. M. S. Nagyon kezdetleges munka. Nem közöljük.

M. K. Egyik sem üti meg mértékünket.

K. F. Kiskunhalas. Okvetlenül forduljon orvoshoz. Ez az egyetlen tanácsunk.

Igazság. Természetesen nem volt ennek igaza. Ha másnak nem, a papdjának okvetlenül köszönni kellett volna.

A. B. Rozonyó. Ezt nem is annyira udvariasságnak, mint inkább durvaságnak szokták minősíteni. Ha bocsánatot kér, semmiesetre sem fog tekintélyéből veszíteni.

Gy. Zsiga. Szombathely. Eddig még nem kaptuk meg.

Sorsjegyekről.

H. J. Valkány. 1909. június 15-én 143 koronával sorsolták ki. — V. A. Diósjenő. Nem nyert. — K. B. Pujon. Nem sorsolták. Első kérdésére már mult héten üzentünk. — Olvasókör. Ménéhely Nem nyert. — Cs. L. Kopács. A 6852/31. négy koronával lett sorsolva. — K. Gy. Kassa. Nem nyert. — G. L. Szolnok. Nem nyert. — K. L. Pécs. Egyszáz koronát nyert.

P. L. Garam-Mikold. Nem nyert. — K. K. Kocsér. Nem nyert. — Erdőkötő. 4—4 koronát. — Garda. Páris. 50 koronát az első, 200 koronát a második. A többiekre legközelebb.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességügyi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az Alföldön, az északi keleti Fel-földön voltak kisebb esők, nyugaton, ahol a hőmérséklet maximuma Malackán 27 C. fok, minimuma Boffalun 7 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lassu hőemelkedéssel tulajdonán száraz idő várható.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 709 +, A hőmérséklet Celsius skálán, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

BILLITZ-féle

nyelv. joggal felruházott magán

elemi fiu- és leányiskola

VII. Rákóczi-ut 18. BUDAPEST, VII. Rákóczi-ut 18. I. emelet.

(Bejárni Kazinczy-utca 2. szám.)

Félfinternátus.

Delutáni ismételő oktatás. Német, francia, angol nyelvtanfolyamok. Sajtó és rajztanfolyam. Teljesen felszerelt svéd tornaterem. Tánczeneoktatás. Nyáron uszoda. Téli korcsolya. Elsőrangú tanterek. Korlátolt számú növendékek. Állandó orvosi felügyelet. Kényelmes, tágas tantermek.

Államérvényes bizonyítványok

Részletes ismertetéssel és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál az igazgatóság.

BILLITZ ARANKA. okl. tanítónő, igazgató-tulajdonos.

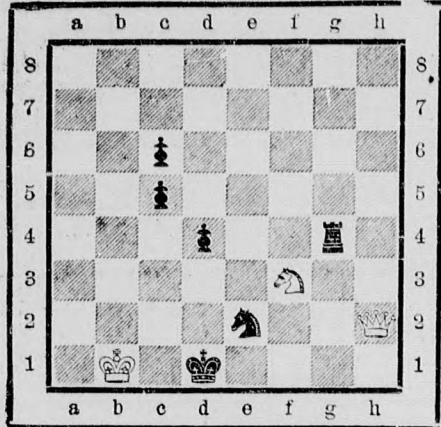
Large financial table with columns: BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE, Mai záróár, Pénz, Áru, Záloglevelek, elsőbbségek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Iparvállalatok, Készletek, Készletek vállalatok, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

19. számú feladvány.

Dr. Gold Samu, New-York.

Matt a harmadik lépésre.

257. számú játszma.

Tátszották a szentpétervári orosz főturnán 1909. február havában.

Bécsi huszárjáték.

- Világos: Alechin. Sötét: Gregory
 1. e2—e4 e7—e5
 2. Hb1—c3 Hg8—f6
 3. Ff1—c4 Hb8—c6

Ez a szokásos, helyesebbnek tartjuk azonban azonnal 3... Ff8—b4-et és 4. d2—d3-ra 4... c7—c6-ot, vagy akár azonnal 4... d7—d5-öt.

4. d2—d3 Ff8—b4

Ez a futár lépés most már, dacára annak, hogy csaknem mindenki ezt játszsa, ebben az állásban nem teljesen kielégítő. Dr. Tarrasch szerint a futárnak c5-ön van a helye.

5. Fe1—g5!

A legerélyesebb, melyet tudunkkal először Gottschall játszott az 1900. müncheni versenyen Berger ellen és később Mieses meghonosította a praxisban. A régebben szokásos 5. Hg1—c2-re előnyösen következett 5... d7—d5.

- 5... Hc6—d4

Ebben az állásban új Berger az említett játszmában 5... Hc6—e7-et játszott, míg rendszeren 5... d7—d6, vagy 5... h7—h6 történik.

6. a2—a3 Fb4×c3+
 7. h2×c3 Hd4—e6

A sötét által tervbevett huszármanőver nem bizonyult jónak; sötét nem tud jól kifejlődni a vezérszárnyon.

8. h2—h4! h7—h6

Érdekes, hogy 8... Hc6×g5 mily rohamos veszteségre vezetne; következnek 9. h4×g5, Hf6—g8

10. g5—g6! és sötétnek veszített állása van.

9. Fg5—d3 d7—d6
 10. Vd1—f3 Fe8—d7
 11. g2—g4 Vd8—e7
 12. g4—g5 Hf6—g8?

A természetes folytatás 12... h6×g5 13. h4×g5, Bh8×h1 14. Vf3×h1, Hf6—g8 s utána esetleg e8—f8, vagy 0—0—0 lett volna. A tett lépés súlyos pozíció-hiba, mert sötét királysárnyai figurái most sokáig tétlenségre lesznek kárhoztatva.

13. Ba1—b1 Fd7—e6
 14. Hg1—h3 Ke8—d7

Sötétet most látszólag nem fenyegeti veszély, de csakhamar az ellenkezőről fog meggyőződni.

15. Vf3—g4 Ba8—f8

Jobb volt 15... h6—h5.

16. f2—f4 f7—f5

17. e4×f5!

A minőségáldozat érthető, mert világosnak fenn kell tartani a támadást.

- 17... Fc6×h1
 18. f5×e6+ Kd7—c8
 19. Vg4—g1!

Meglepő lépés, melyet világos számításba vett már a 17. lépésnél. A játszma rendkívül érdekes lefolyású.

- 19... c7—c6!

Sötét is eltalálja a legjobbat; 19... Fh1—c8-ra következnek 20. Vg1×a7 azonnali döntéssel.

20. Vg1×a7!

Alechin, a fiatal orosz mester valóban mesterileg játszik. Itt 20. Vg1×h1-el a bástyáért két tisztet kaphatott volna, de ezzel nem clepszik meg, mert a rákövetkező 20... d6—d5 után elveszíti a támadást.

20... e6—e5
 A h7 pont ezáltal kellőképp védve van.
 21. d3—d4!
 Világos azonban még mindig talál módot a támadás megerősítésére.

21... Ve7—e7
 Sötétnek csak két választása volt, vagy üti a d4-gyalogot, mire 22. c3×d4 után a világos futár a5-re kerül a rohamos nyerés elősegítésére, vagy pedig ütés nélkül lehetetlenné tenni a d2-futár játékba hozatalát. Sötét ez utóbbit választotta, de erre viszont kizáródik a saját futárja a b7-pont védelmétől.

22. d4—d5 Hg8—e7
 A huszár későn jön segítségre.
 23. Bb1×b7! Vc7×b7
 24. Fe4—a6 Fh1×d5

25... c3—c4
 Világosnak egyik lépése erőleyesebb, mint a másik.

25... Vb7×a6
 Ha a megtámadott futár lép bárhová, úgy következik 26. Fd2—a5 és a matt ellen nincs védelem.

26. Va7×a6+ Fd5—b7
 27. Va6×d6 He7×c6
 28. g5×h6! g7×h6
 29. f4—f5 Bf8×f5
 30. Vd6—d7+ Ke8—b8
 31. e6—c7 He6×c7

Sötét játéka most már tarthatatlan; az anyagi túlerő győz.

32. Vd7×c7 Bh8—f8
 33. Vc7—d6+ Kb8—a8
 34. Fd2×h6 Bf8—f6
 35. Vd6—d8+ Kb8—a7
 36. Fh6—e3 Bf6—f3
 37. Fe3×e5+ Ka7—a6
 38. Vd8—b8! feladja.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 19. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Both István kataszteri napidíjas okleveles gazdát ideiglenes minőségi kataszteri becselőbiztosi gyakornokká; a budapesti törvényszék dr. Fuchs Mór budapesti lakos, ügyvédet a törvényszék területére állandó hites tolmácsná nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Feuer Gyula kiskunfélegyházi lakos Fejérre, kiskoru Kohn Sándor és Mór györszentmártoni lakosok Keményre, Weinwurm Ede budapesti lakos Vermesre, Müller Lajos merényi lakos Molnárra, Weinberger Ernesztine és Irma budapesti lakosok Oroszra, kiskoru Klein Miksa budapesti lakos Kabosra, kiskoru Rusu József kolozsvári lakos Mátéra, Goldberger Lupu (Farkas) budapesti lakos Gellértre, kk. Goldschmid J. Tamás várpalotai lakos Gergelyre, Bohacsok Agoston budapesti lakos Balassára, Schwartz Géza budapesti lakos saját, valamint Imre, Ferenc és Gizella kiskoru gyermekei Molnárra, Pollák Jakab budapesti lakos, valamint Ernő, László és Anna nevű kiskoru gyermekei Pálra, Öhlvang Károly szigetvári lakos Özvényre, Qancz Demeter budapesti lakos, valamint Emma, Jolán, Ilona, Margit és Irén nevű kiskoru gyermekei Váradira, Ehrenreich Izser (Izidor) budapesti lakos Erdélyire, kiskoru Drimer Hers budapesti lakos Darvasra, Stein Albert (Ernő) budapesti lakos család nevének Sárkányra kért magyarisítását megengedte.

Pályázatok. A cs. kir. Terézium igazgató-ságához (Bécs, IV., Favoriten-strasse 15.) a jövő tanév elején betöltendő magyar nyelvű (praefektusi) állásra június 30-áig: Baranyavérmege (praepänjához a pécsi járásban betöltendő járási irnoki állásra július hó 14-éig nyújtandók be a kérvények.

VIZÁLLÁS.

Ih	Schärding	jun. 18. jun. 19.		Tisza	M. Sziczet	jun. 18. jun. 19.	
		m	é			m	é
Duna	Passau	1.86	1.72	Telkeháza	0.39	0.20	
	Linz	2.79	2.52	V-Namény	0.08	0.10	
	Bécs	0.29	0.05	Tokaj	0.38	0.40	
	Pozsony	3.39	3.29	Tiszafüred	0.34	0.22	
	Komarom	3.30	2.92	Szolnok	0.33	0.40	
	Budapest	2.74	2.50	Csongrád	0.36	0.40	
	Pécs	2.16	2.03	Szeged	1.03	0.98	
	Mohács	3.14	3.20	T-Becse	1.40	1.21	
	Gombos	3.82	3.70	Titel	2.92	2.66	
	Ujvidék	3.10	3.03	Óndóva	0.92	0.46	
	Pancsova	2.34	2.05	Topoy	0.40	0.64	
	Orsova	2.90	2.58	Eodroj	0.81	1.12	
	Morvafalu	2.38	2.46	Sajo	1.76	1.95	
	Zsolna	0.60	1.34	Hernád	0.38	0.58	
Trencsén	0.33	0.85	Berettyó	0.05	0.—		
Szered	0.88	1.12	B-Ujfalu	0.08	0.01		
Szt.-Gothárd	0.54	0.12	Csucsca	0.40	0.55		
Sárvár	0.10	0.11	N-Várad	0.10	0.28		
Győr	2.55	2.42	Belényes	0.28	0.41		
Várasd	1.78	1.68	Tenkcs	0.04	0.12		
Zákány	0.12	0.08	Guarabona	0.38	0.56		
Baros	1.04	0.80	Borosjenő	0.50	0.10		
Eszék	2.22	1.75	Ikécs	0.24	0.84		
M. Szerdah.	0.98	0.94	Gyoma	0.56	0.94		
Zágráb	0.16	0.16	Gy.-Fehérvár	0.02	0.12		
Sziszek	0.67	0.68	Branyioska	0.64	0.72		
Mitrovicza	2.64	2.27	Soborsin	0.—	0.—		
Dees	0.22	0.06	Arad	0.70	0.58		
Szatmár	0.64	0.54	Mako	0.38	0.38		
Kraszná N.-Majány	0.70	2.38	K-Kostely	0.68	0.66		
Latorczamunkács	0.14	0.14	Kiszeto	0.98	0.24		
Laboroz Homonná	0.35	0.42	Temesvár	0.22	0.20		
Ung Perencseny	0.—	0.—	Becskekerék	0.50	0.58		

IDEGENEK UTMUTATÓJA
 Legajánlhatóbb beszerzési források
 Budapesten.

Élelmezési cikkek.

Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest, V., Deák Faronez-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bombonygár, teásütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközözi.

Fleischmann Lipót szalámi és füstölt húsrú gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27—08. Keleti Export. Szállítás naponta 17.000 pár. Állandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Triestini) ált. biztosító-társaság. Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 346.151.371.42 korona. Budapest, Dorottya-utca 10. az Intvzet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fuellátást és leánykiházasítási biztosítások. — Tűz, szállítmány, betérőes lopás elleni és fűveg biztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar jeg- és visontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 346.151.371.42 korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Ed-dig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályorszájék főeljárású helye: VI., Andrássy-ut 5. Kézi zálogüzle-tek: IV., Károly-körút 18; IV., Perenciek-tere 4. Irányi-utca sarkán, VII., Király-utca 57; VIII. ker., Jézset-körút 2., VIII. Üllői-ut 6. sz.

Gazdasági gép

Legfinomabb újkori találmány a szabadalm. kaszakiverő (kalapáló) gép, mely a kaszát 5 perc alatt a leg-tökéletesebben kioldoz. Munkája gyors, egyenetlen, a kaszát kiméli s kivált nagyobb gazdaságokban jelen-tékeny pénz- és időbeli megtakarítást jelent. Ara 40 korona. Egyedüli elárúsító: Reichmann Sándor Budapest, VII., Dembinszky-utca 46. szám.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Pizzurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalat, épületbádógos műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, arnyékszekek, vizeldők, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvíz-gyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtő-tűzhely összeköttetéssel vagy saját tűzhelyvel. Am-bergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és mű-szaki célokra. Saját légszusz-készülék minden ház-ban. Telefon 20—83.

Magyar-Siemens-Schückert-művek

villamosági részvénytársaság Budapest, V., Lipót-körút 5. Gyár: Possonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratezím: Siemenschuckert. Készít: Villa-mosvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berezdezeseket. Villamos vasutakat. Bányavasuta-tak. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékananyagot, kábe-leket, iv- és izzólampákat, kapcsolókészülékeket, biztosítékokat, wattórasmámlikát (Schuckert-rend-szer), vezetékerendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket. Ivlámpa-szeneket. Különlegességeik: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fúrógépek, villamos bánya fúrógépek, villamos berendezések, mezőgazda-sági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüsttárgyára. IV., ker. Király Pál-utca 13. szám 1906. évi december 1-én, gyár-épületében a kicsinyben való árusítás számára is pa-zár helyiséget nyitott. (Bejárát földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldisz, tá-lak, fénvűzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári áron, melyek minden tárgyon látha-tóan föl vannak tüntetve.

Selyemárak.

Szenássy, Hoffmann és Társa selyemárúháza IV., Bécs-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választék-ban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miatán helyben többféle szakmájú „Szenássy cég van, tisztelettel kérjük, selyemárúháznak az elő-b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives ki-írását, Szenássy, Hoffmann és Társa selyemárúház, kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

KÜLÖNFÉLÉK.

Nehéz elviselni.

Nehéz elviselni ezt a mi hitünk!
Mihelyt hívő közt tagadásban él,
Nehéz ilyen cseppnyi tudással babáim,
A nagy, szent csudában nem bízni, remélni.

Nehéz el-elmenni a templom előtt,
S megmosolyogni a hívő sokaságot,
Nehéz el-elhinni; a kicsi babáim,
Nem óvják, nem védik a hatalmasságok.

A hitetlenségnek nehéz a hit,
Gyenge rőzseláng csak a tudásunk lángja,
S nem tudjuk felszítani magasra tüzét,
Lobogó forgácsokkal gyújtunk csak alája.

Még egyszer adjátok vissza a hitmet!
Gyerekimádságom hadd jusson eszembe,
Még egyszer szeretném magamat kísérni
A templom zugában, esendők, térdelve

Egy ihletnyi perczig hadd higgyek megírt,
Hadd áldjam meg hittel az én kicsi lányom,
Hadd tegyem fejére áldón két kezem,
S higgyem, hogy meghallják fent az imádságom.

Még egyszer adjátok vissza a hitem,
Hogy imádkoztassam a kicsi virágom,
Od'adom a földi kincset, a tudást,
Csak adjátok vissza gyerek-imádságom.

Hinni akarom, hogy ha sír a babám,
Az isten a könyvet szeretően letörli,
Nem akarom hinni, hogy e kín, e gyász,
Valaha az ő kis lelkét is betölti.

Szebenyei József.

(Angol szélhámosok.) A szélhámosok a világ egy országában sem találunk olyan tág munkateret és biztos jövődelmet, mint Angolországban. Egy angol folyóirat, a Truth, érdekes példákat mond el, amelyek mutatják, hogy Angliában milyen könnyen lehet a csalás mesterségéből megélni. A legjobban boldogul az, aki szélhámoskodásait a jótékonyság mezébe bujtatja: árvaházat nyit, szegény gyermekeknek menedékhelyet létesít, vagy tüdő- és másféle betegségekben szenvedőknek kórházat rendez be, azután a közönséghez fordul anyagi támoga-

tásért. Hogy a közönség bizalmát megnyerjék vállalatuknak, fölvesznek néhány árvát, ellátnak két-három beteget s csekély könyöradományokat is osztogatnak, de az adományok és gyűjtések legnagyobb részét saját céljukra használják. Néhány évvel ezelőtt egyesület alakult Londonban a szegény eltávozott és éhező maeszkák elirtására. Az egyesület több mint hatvan ezer koronát szedett be évenként könyöradományokból. Csak véletlenségből tudódott ki, hogy a jószívű társaság a szegény éhező maeszkák sztrichniu-pihulákon kívül más nem adott. Az ugynevezett csodadoktornak is kitünő jövedelme van Londonban, ha csak egy kiséit is érti, hogyan lehet az emberek hiszékenységét kiaknázni. Egy ilyen doktor évekig boldogította a közönséget módszerével, amelynek ezt a czímét adta: A gondolatát való gyógyítás. Az orvos a napnak bizonyos óráiban elszórtított szobájában ült és a betegekre gondolt; ez volt az ő szógyógykezelése. A páciensek ezért a gyógyításért egy font sterlinget (huszonöt koronát) fizettek hónaponként. Egy másik orvos ingyen föl-dözgette betegeknek az orvosságot s csak gyógyulás esetén követelt honoráriumot. De ekkor követeléseit, amelyek igen borsosak voltak, rendszerint egy ügyvéd-barátjára ruházta át, aki a pácienseket pörral fenyegette. A legtöbben, hogy a pörrt és a vele járó kellemetlenségeket elkerüljék, szó nélkül kifizették a kívánt összeget. Egy fiatal és elegáns asszony azzal szerzett fényes jövődelmet, hogy a bánatos özvegyeket fölkereste és diszkrét vallomásokkal értesítette, hogy viszonya volt a megboldogulttal. Az özvegyek, hogy a botrányt elkerüljék, rendszeren kisebb-nagyobb összeggel vásárolták meg az asszony titoktartását.

(A világ leghatalmasabb erdeje) a calaverasi erdő Kaliforniában. A múlt nyáron ebben az erdőben nagy tűz pusztított és az egész világ részvéte kísérte Amerika veszteségét, ahonnan olyan hírek is érkeztek, amelyek az egész erdő pusztulását jelentették. Szerencsére, a hír többet mondott a valószínű. Elpusztult egy kisebb darab erdő, a tűz eldorzatá vá lett az „Erdők anyja” is, de az erdő nagyobb részét sikerült megmenteni. Az erdő gondozását most az Unio állama maga vállalta el. Már négy évvel ezelőtt egy kaliforniai szenátor törvényjavaslatot nyújtott be, az ugynevezett „Calaveras-bill”-t, amely az erdőnek az állam részéről való megvásárlásával és a nemzeti parkhoz csatolásával foglalkozik. A javaslatot akkor elvetették. A tavalyi tüzvész után ismét felmerült ez a javaslat és Roosevelt befolyásával rövidesen törvényerőre emelkedett. Az erdőnek az a része, amelyik egy külön gondozás alá került, aránylag nem nagy.

Északi fele 450, déli fele pedig 1400 hektár kiterjedésű. Az északi részben 93, a déli részben 1380 óriási fa van, amelyek mind a sequoia fajából valók. Itt megjegyzendő, hogy ennél a számításnál óriási fának csak azt vették, amelynek alsó területe legalább 5 és fél méter volt. Az óriási sequoia mellett még százával fordulnak elő az óriási fenyők, amelyeknek némelyike 80—90 méter magasságot is elér. Az északi részben tíz sequoia van, amelynek törzse 7—8 méter átmérőjű. A faóriások közül a legtöbbször külön neve van. A legnagyobb, az „Erdők apja” letört: magassága 135 méter volt. Mellette az „Erdők anyja” volt a legnagyobb, amelyik a tüzvész alkalmával pusztult el.

(Elektromos vasut a Kaukázuson át.) Nuban-dian Tifliszből jelenti a Rev. Elektr.-ban, hogy tervezet dolgoztak ki Tifliszt Vladikaukázussal összekötő 215 km. elektromos vasutról. A menettartam 6 órára van tervezve. A pályája 1 m. nyomtávolsággal készülne; legkisebb kanyarulata 100 m. sugaru volna és emelkedései 15—33‰-re terjednének; naponta mindkét irányban 20—20 tehervonat, egyenként 15 kocsiával és 180 t. terheléssel közlekednék; egy-egy elektromos vonólokomotív súlya 50 t.-ra van számítva; azonkívül 8—8 motorocsi-vonat járna mindkét irányban a személyforgalom lebonyolítása céljából. Az összes szükséges energia 18.000 lóerőre van becsülve, mit 2 vízerőmű szolgáltatna. Ezek egyttal áramot adnának a pályamenti községek részére is. A befektetési költségek összege 20 millió rubelre van előirányozva és az építés 3 évig tartana.

(A Campanille harangjai.) Bár a San-Marcotéri Campanille felépítésére még legalább két esztendő szükséges, a torony négy harangja már teljesen készen áll. A harangok költségeit X. Pius pápa vállalta magára. Mind a négy régi minta szerint van öntve, azzal a különbséggel, hogy mindegyiknek az oldalán a pápa arcképe és címere látható. A harangokat ugyanazon módszer szerint öntötték, amint azt a velenceiek Benvenuto Cellinótól tanulták. Ugy látszik, hogy a velenceiek már a legrégibb időkben is mesterei voltak a harangöntésnek, mert mint a legrégibb időkben fennmaradt iratokból kitünik, Orso Partecipazio doje 876-ban, Kr. u. 12 harangot adományozott Basilius görög császárnak. A Márkus-templom legnagyobb harangja, az ugynevezett „Campanone” 1498-ból való.

ZUG A NÁDAS...

— Regény a régibb hajduéletből. —

Írta: MÓRICZ PÁL.

23

Hébe-hóba azt is megeselekedte Slájfer. Buzászákkal rakott ókrós kocsi hajtattott a komiszáros urak udvarára; midőn is az öregbérés becsülettudóam emelintette meg zsiros kalapját.

— Slájfer téns ur tisztelteti a tekintetes komiszáros urat... Az öregbérés ilyenkor a ezimeres úrökröt, a rakott szekeret, még a hajlékoay nyelvü karikás ostort is a komiszáros udvarán felejtette. Az is nem egyszer megtörtént, mire felkelt a komiszáros ur, igazi pompalovak tomboltak a hidlason. Harapdálták a zablát. A komiszáros vén legénye gyönyörködve itatta a lovakat.

— Tekintetes uram! Ezeket is meglát-szik, hogy a Slájfer ur nevelési.

— És azok a hizott disznók is? Nem is esodálható, hogy ilyesmi történtek után, komiszáros urék sem látták meg azokat a különféle jószágnyomokat, melyek oly számos határdomb felől kanyarogtak a Kigyósérzug-tanya ligeteihez. Éjszakának idején támadtak az ilyen nyomok. Zúgva-búgva hajlungott a nádas. Azokat a vakszemre luzott süvegű hajtókat nem lett volna tanácsos kérdőre vonni:

— Honnét? Hová földi?...

Ellenben Slájfer uraság sohasem panaszkodott a lopók ellen, mint a többi éhiletlen uraságok. Sőt Slájfer uraságnál előfordult olyan esoda is, jószágolvasáskor kétszeresen szaporább volt a farka, mint midőn kiverték. Ámbár Slájfer uraság afelett sem ütődött meg, midőn felesége lóra ült. Vagy ha puskát akasztott nyakába és naphosszant bolyongott a rétségen. Mert kitünő lovas, kitünő puskás volt ez a keleti szilaj barna asszony.

Oh, Slájfer urat az sem ingerelte, midőn éjnek idején idegen férfigangot hallott felesége szobájából. Annymira különös emberke volt ez a Slájfer, a bankónak sem kérdezte eredetét. Pedig felesége akárhányszor virradtájt támitott haza. Kegyetlen, szilaj tekintettel nyújtotta át a gyűrött bankókat. Némelyik bankón talán a vértől ütött ki az a sötét folt? Slájfer uraság mégsem szólt. Egyébként sem szeretett sokat beszélni. Egy-más szemébe néztek. Beszéd nélkül is megértették egymást... Az évek multán a semmiből, a szemétből ekként szaporodott a fő-urí vagyon. A nyavalyatörös Slájfer fiucs-kát már is „bárónak” esufolták az emberek.

— Olyan ezinegetartásu, mint egy báró! — mondták a rátartós varjasi urak.

28.

Még lángett a napszállati fény. Betyár Sós Pista kedves Villám lova zabot ropogtatt az abrakos tarisznyából. Maga a betyár a kut körül foglalatoskodott. A bőrdömbé nyomta a kutosort a mohos eseberrrel, ugy hogy a tuskófejű kútgém hívogatolag ágaskodott a levegőben. Pusztai embereknek különféle jeledásai; ugy lehet ez is jeledás volt?...

Veres fényvel áldozott le a nap. A betyár végigheveredett czifra szűrén. Eyszor csak kapálai kezdett Villám lova. A Kigyósérzug felől zajlott a nádas. Fegyverét kézbe kapta a betyár. Villám lova hü kutyaként követte.

— Hahó! Ki az?

A nádfal ketté emlott. A rejtett víziö-vényről bizetl kézzel kormányozott esolnak durdott az iszapos partoldalba. Remek barna asszony lebbent ki a esolnakból. Vadász-fegyver volt a vállán. Vizlakutyája nyivogva ugrott utána.

— En vagyok, István...

Karjába ölelte a betyár.

— Azt hittem, hogy már el sem jössz?...

— Midőn észrevettem a jeledást, azt mondtam az uramnak, kacsahuzásra megyek.

Az asszony szemvedélyesen nyomta forró arczát a betyár ajkához. Ellágyult a betyár. — Igy hát mégis csak szeretsz?

Zibált a feketesemü asszony hangja.

— Drágám! Száraz sarju széna ezerjövívrag szaga illatozott a konyhából... A kutya az ajtó elé fekiúdt. Annál türelmetlenebb volt a Villám. Kiúruilt az abrakos tarisznyája. Szomjuhozott is a ló. Rázogatta fejét, midőn már sokáig felejtkezett róla a gazdája.

Valamelyik odvas fűzfán réti bagoly hubogott. Előbujt a heldvilág is a bodorodó felhők közül. Sós Pista Slájfermét derekon ölelve kísérte a esolnakhoz. Az asszony un-szolta a betyárt.

— Fogadja meg a szómat.

— Ha szeretsz, ne kívánj ilvent tölem.

— Akkor vesztemet akarja.

— Ha száz életem volna, azt is érted áldoznám.

— Hiszen maga is jól tudja, hogy a Vókáli eset óta mi minden történt.

— Nem félek én száz pandurtól se!

Azóta Karezi is mindétig ezen a tájou kutyborog a legényivel... István, menekülj erről a vidékről.

— Inkább elpusztulok, mintsem hogy töled meávjak.

Az asszonynak indulatosan rándult özsze vastag szemöldöke.

— Észterint mindnyájunkat el akar veszíteni?... Mert már miránk is gyanak-szanak.

— Jól van! Elmegyek. De te is gyere velem.

— Megbolondultál? Az asszony ingerülten taszitotta el az embert. A esolnakba ugrott. Evezőjét szilajul feszítette a partnak, ánde a betyár megragadta a kötőlánczot.

— Eszter! Ez az utolsó szavad?

— Minek beszéljek, midőn látom, hogy mindnyájunkat el akarsz veszíteni.

— Eszter, ne váljunk haraggal.

(Folvt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. június 20-án.

KIRALYI SZÍNHÁZ

Jánoska.

Fantasztikus és dalos vígjáték 3 felvonásban. Írta: Martos Ferenc. Zenéjét szerzte: Jakobi Viktor.

Személyek:
A nagymama Orley Fl.
Margit lányát Harmath I.
Böske Horváth G.
László, Margit férje Szirmay
Jánoska Fényes A.
Kázmér Németh
Magda Lakos V.
Rozsda báró Olivás G.
A tanár úr Papir S.
Kovács Döme Fenyvessy
Raskó

Kezdeté 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Rákosi Szidi magánvizsgáló-lajának vizsgálati előadása:

A holnap I. és II. felv.

Utána:

A kerülő ut I. II. felv.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendes helyárrakkal.

A szabin nők elrablása.

Vígjáték 4 felvonásban. Írta: Schönthan. Fordította: Rákosi Viktor.

Személyek:
Dr. Zomotor Réthey
Borbála a feleség Bera P.
Paula, a leánya Tóth I.
Marosán Bogdán Körmeendy
Első, a fia Z. Molnár
Dr. Kunter Csorcs
Marianne a feleség Mészáros
Borjádi Fridolin Boross
Róza, szakácsné Forrai R.
Sipka Vendel Czobor
Rati cseléd Béres M.

Kezdeté 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

Népszínház-utca 1-3. szám.
Telefon 68-39.

Naponta minden előadásban bemutatásra kerül

A Prinz Heinrich Fahrt 1909.

Henrik porosz herceg tura-utja Sajtó fölvetelünk.

És a heti műsor új szenzációi.

Az előadások hétköznapokon délután 7 órakor, vasár- és ünnepnapokon délután 5 órakor kezdődnek.

VIGSZÍNHÁZ

Az Országos Színészegyesület színésztalálójának előadása:

Az én jó csillagom.

Vígjáték 1 felv. Írta: Scribe.

Utána:

Hangversenyszámok.

Végül:

Táncgyakorlatok.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendes helyárrakkal.

A férj vadászni jár.

Békezat 3 felv. Írta: Feydeau

Személyek:
Justinian Herédia
Lontine, feleség Varsányi I.
Gontan Marillon Sakudi
Gustave Mauricot Góth
Cassagne Szerémy
Latour grófné Kiss I.
Babette Molnár A.
Bridois rendőrtiszt Balassa
Polgári biztos Bárdi

Kezdeté 1/2 8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(BUDAI SZINKÖR)

Déltűn méréseket helyárrak.

Sulamith.

Héber dalmű 4 felv. Kövessy A. átfordításából írta: Beöthy L. és Makai E. Zenéjét szerzte: Goldfaden Abraham

Személyek:
Manoach Vajda
Sulamith, leánya Hejczynd
Aron, fopap Kövesdy
Abigal, leánya Haraszthy M.
Absolon Róza
Zingitang, szolgálja Tábori
Behazar Kövessy
Avidonio Latabár
Jeremiás Virágh
Ezriel Abay
Egy pap Hejczy

Kezdeté 3 órakor.

Este rendes helyárrakkal.

Szép Heléna.

Operette 3 felvonásban. Írta: Meilhac H. és Halévy L. Franciából fordította: Latabár E. Zenéjét szerzte: Offenbach J.

Személyek:
Páris Bejczy
Menelaus Virágh
Heléna Bejczynd
Agamemnon Tábori
Clytemnestra Mihályfi J.
Orestes Dery Rózi
Pylades Dinnyési R.
Calchas Kiss
Achilles Kövessy
Salamist király Balogh
Loerisz király Kövesdy

Kezdeté 1/2 8 órakor.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntette

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: **Károly-körut 3. sz. alá.**

Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak aranyhidak, koronák, Tartós fogtömések, Jól használható fogsorok elkészítése és behelyezése.

Jóállás mellett mérsékelt szahott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogukat.

EDISON
Mozgófénykép Vállalat
VI., Nagymező-utca 21.
Telefon 64-20.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órakor.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órakor.
Utolsó előadás kezdete 11 órakor.

Szenzációs újdonság!
Műsoron kívül páratlan hatású énekes és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.

Minden órában változó műsor.
Helyárrak:
Felső hely 1 K., I. hely 40 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe
Még mindig 100.000 méter újdonságot tartalmazó legjobb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

AMERIKAI PARK "Friedmann R.

Telefon 4-49. sz. Telefon 4-49. sz.

Nyitva déltűn 3 órától reggel 4 óráig. Minden belépő gyermek egy értékes ajándék tárgyat kap. A déltűni előadás 5-től 8-ig tart az összes művészek fellépésével. Szigorú családi előadás! Dr. Angelo elő márványzóbor csoportozata. Bor de Very még rövid ideig és még is elsőrangú attrakció. A kapunál váltott 1 koronás jegy a Nagy Varieté déltűni előadására is érvényes. A Nagy Varieté déltűni előadásához belépőjegy minden helyre 1 korona. A Nagy Varietében a pomnás júniusi műsor! Az esti előadás rendes helyárrakkal. Kezdődik 10 órakor. „Tabarin Moulin Rouge” — 20 elsőrendű táncmuzsikus. Honvédzenekar Bachó karmester személyes vezetésével. Az előadások kedvességűen időben is megtartatnak. A területre szóló belépőjegy ára 60 fill., a 60 fill. után 1 kor. Kedvezményes jegyek az összes dohányozóképek kapnak. A Tabarin Moulin Rougeba és a Nagy Varietébe váltott jegyek a területre is érvényesek.

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telef. 107-46.
Ma vasárnap 1909 június 20-án 2 nagy ünnepi előadás 2 d. u. 4 és este 7,8 órakor. Mindkét előadásban Trilby és Svengali és az egész műsor. Gyermeknek déltűn félárat fizetnek.

Halló! Ki beszél? Itt az „Uj Idők“ kávéház

Váci-körut 45. szám.
Igaz, hogy ott a váci Kiss Lajos — üzenőgyár — zenekara hangversenyez?
Igen.
Igaz, hogy ott van a legfényesebb és legkényelmesebb helyiség?
Igen.
Igaz, hogy az igazságügyi, törvényszéki palota és miniszteriumok közvetlen közelében van?
Igen.
Igaz, hogy árutak Löwenstein M. utóda Horváth Nándor és az udvari szállítótól szerzik be?
Igen.
Igaz, hogy ott az ország összes vidéki lapján kívül, mindenféle sportlapok is kaphatók és hogy a lövészeny eredményei — külön — táviratilag lesznek közölve?
Igen.
Igaz, hogy a kávéház-tulajdonos pontos, lelkiismeretes és legfényesebb kiszolgálással érdemesül akarja magát tenni a nb. közönség bizalmára?
Igen.
Mondja csak kérem, hát a barátom ott van?
Igen.
Küldje a telefonhoz.

CIMBALKOM,

Legjobb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletesebbre is legmesszobbmre jótállással kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, cittrák, okarinák stb. olcsón legjobbak. Kitértetve elismert jó munkáért.

Árjegyzéket ingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalm. hangszergyára
Bpest, VIII., Rákóczi-ut 71.
Telefon 58-20.

Alkalmi vétel folytán kiárúsítunk

Nagy selyem damast abroszt	darabját	1 frt 50 krért.
Nagy selyem damast szalvétát	"	" 30 "
Vászon női ingeket	"	" 1 " 30 "
Csipke függönyöket	métert	" 3 " 30 "
Füto szőnyegeket	"	" 35 "
Tavaszi divat kelméket 120 cm széles	"	" 68 "
Divat selymeket	"	" 68 "
Mosó delaineket	"	" 25 "
2 ágy és 1 asztal terítőt	"	" 6 " 50 "
Jaquard szőnyeg újdonságot	"	" 5 " 80 "

Rosenberg és Quitt
VI., Király-utca 32. sz., sarok üzlet.
Alapították 1895. évben. 26698

CZIMBALKOM!

Hangfokozó piano-pedálú czimbalmok a jelenkor legtekélyesebb czimbalmai!

Leírást és árjegyzéket ingyen és bérmentve küldenek a fel-találók és egyedűl készítőik

Komáromi M. és Társai
első magyarországi m. kir. szab. hang-fokozó piano-pedálú czimbalomgyár

SZOLNOK
(ezelűt: Nagymaros-Visegrád.)

MARGIT GYÓGY-FORRÁS

(Bereg megye)
a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha vérzések esete forog fenn
Megrendelhető: Édeskúty L.-nél Budapesten és a forrás kezelőegységénél Munkácsón.

A világ legfényesebben és legszebben berendezett kávéháza

megnyilt!!

„Français“ kávéház

VI., Andrassy-ut 32. szám alatt.
Esténként Váci KISS LAJOS hírneves cigányprímás vezetésével
14 tagú zenekar hangversenyez.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajelölmeleket megszerző a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASZTOR (bej. cég)

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 17. sz.
Fejlesztés díjtalan. Telefon 34-20.

FOGAK

és fogsorokat szápadlás nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít

Guttermuth János
Külföldi.
mű-fog specialista
Budapest, VII., Baross-tér 20. l. em. jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk e házban. — Erkezéskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék.
Telefon 159-63.

Alkalmi vételt butorok, szőnyegek, csillárok-ban

ajánl szép és finom perzsa-

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház
VI., Lázár-utca 3.
(BAZILIKA KÖZELÉBÉN.)
Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

Butor

kézpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezése 360 frtért,
mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalonból. 100 szoba állandóan készen raktáron a leggyorsabb kivitel-től a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata
Budapest, Váci-körut 9. (Szerecsen-utca sarok).

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. június 20-án.

Fővárosi Városligeti Színház

Délután rendez helyarákkal

I. Ünnepi nyitány.

Szereplő: Barna Izsa.

II.

Alkalmi prólóg.

Irtó: Pakots József. Előadja Feld Irén.

III.

Himnusz.

Éneklj az egész személyzet.

Est követi:

Blaha Lujza felléptével:

Ejél az erdőn.

Eredeti népszínmű énekek 3 felvonásban. Benitzkynek Bajza Lenke «Hármas határ» című elbeszélése után írta Rakosi Jenő zenéjét szerző Szentirmay Elemér.

Személyek:

Paczor Márton Blahy Béla
Boriska, leánya Blaha Lujza
Agnes asszony Veszpreminé
Balog Imre, vadász Szerdahelyi
Gyurka, fia Csapó Jenő
Máli, forradott leánya Mészay I.
Májás Gábris Andorffy

Zátonyi Balázs Szalay
Marcsi, fia Kiss
Rektor Kellér
Óreg asszony Láng E

Kezdeté 4 órakor.

Este rendez helyarákkal.

Küry Klára felléptével

Az erdészleány.

Operette 3 felvonásban Szövegét írta: Jarno. Zenéjét szerzte: Eysler.

Személyek:

II. József császár Thury
Leoben G. d. r. Andorffy
Erdész Judka Küry Klára
Földessy Ferencz Csapó
Jozefine M. z. I.
Othograven Láng E.
Milka cigányleány Lendvay M.
Walpen, szobó Szalay
Reutern báró Keller
Kolonitzky gróf Pinter
Sternfeld gróf Szerdahelyi
Lango János Bihari
Kleinán báróné Farkas I.
Franck grófné Markus L.
Stegern báróné Hattai A.
Fli-Gen comtesse Berzsényi M.
Werben grófné Kovács L.

Kezdeté 8 órakor.

JARDIN DE PARIS

Városliget, Erzsébet Királyné-ut 1.
(Telefon 167-25.)

Kezdeté fél 9 órakor.

Nemzetközi Cabaret.

Ujjonnan szerződött tagok:

Schäffer Antal

teljesen eredeti műsorával.

MASCHA DIGNOM

kabaret-diva.

A Tabarin Ball Mabilé-ban

3 Aquileras, Maurice & la belle Leona

s ezeken kívül még 20 elsőrendű szám föllépte.

Jegyek d. u. 4 óráig előre válthatók Zíper és Königinél Andrassy-ut 4. szám alatt.

Siófok-fürdő a Balaton mellett.

Budapesttől 2 1/4 órányira.

Juniusban kiválóan alkalmas hely
csendnek keresők számára.

Remek park, pompás fürdő, kitűnő
ellátás, olcsó árak.

Lakás egy személy részére napi 3-6 kor-ig
" két " " 5-8 "
Pensioszerű ellátás " napi 9 koronáért
és gyermek részére osonnával napi 5 Kor-ért.

Levél- és sürgönyezim:

Fürdőigazgatóság Siófok

Telefon 1. szám.

Pénzkölcsönt

4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon
földbirtokra, jövedelmekre,
fővárosi, vidéki, városi és
Budapest környékén levő
birtokokra I., II., III., he-
lyen 15-60 évig törleszt-
hető. Személyhitelt tisztvi-
selőknek gyorsan eszkö-
zöltetik.

HOFMANN JAKAB

bankbizományi iroda, Bu-
dapest, Teréz-körút 1/a

Jakab Ödön könyvei.

Költői művei:

Nyár. Költemények. Diszkó-
tésben 4.—
Hangok az ifjúságból. Költe-
mények. Diszkótésben 5.60
Szilágyi és Hajmási. Költői
beszély 4 énekben. Neogrády
Antal művészi rajzaival.
Diszkótésben 3.60
Argirus. Tündérmese 4 ének-
ben. Nyolcz fénynyomatu
képpel és számos szöveg-
képpel. Diszkótésben 10.—
Fésztörzsek. Versgyűjtemény.
Pompás diszkótésben 4.—
Róza. Költemények. Neogrády
Antal képeivel. Diszkes bör-
kótésben 4.—

Próza munkái:

Élet. 14 elbeszélés egy kötet-
ben 2.—
A két impostor. Elbeszélés
gyermekeknek. Neogrády
Antal rajzaival. Szines disz-
kótésben 4.—
Falu. Elbeszélések Kinnach
László rajzaival. Szines disz-
kótésben 5.60
Komédiák. Elbeszélések gyűj-
teménye. Tull Odön művészi
rajzaival. Pompás diszkó-
tésben 5.60
Pihenő. Elbeszélések.
Neogrády Antal rajzaival.
Szines diszkótésben 5.60
A jövevények. Dráma 3 felvo-
násban. Kötve 2.—

Megrendelhetők:

LAMPEL R. könyvkereske-
dése (Wodianer F. és Fiai)
r.-t.-nál, Budapest, VI. ker.,
Andrassy-ut 21. sz. és minden
könyvkereskedésben.

Riválóan sikerült nyári ujdonságok.

Vénusz

8

korona.

Juno

8

korona.

Vénusz Meglepően sikkes, tunika-
szerű, volannal és izléses
selyemzsinor díszítésű alj. Szabása minden
eddigit felülmúl, díszítése remek.

Juno Praktikus fess szabású
sport- és utalij. Angol
fazon, a legdivatosabban, nagy
gombokkal díszítve.

Ezen 8 koronás aljak sima kelmékből, prima minőségben készülnek fekete,
tegethoi, zöldesbarna színekben, továbbá legdivatosabb angol mintás férfi-
szövetekből. finom csikos v. koczkás szürke, oliv, drapp és barna színekben.
színekben. Selyemfényű atlaszkamgarból, továbbá lüsterből, fekete, kék,
barna, és zöld színekben 10 korona.

Fehér vászonból 10 korona. — Egész finom kivitelben la lüsterből, la vászon-
ból vagy prima angol kelméből ezen aljak bármelyike 15 kor.

Kifogástalan állásért garantálunk. — Méretül kérjük a derék- és csipőbőségét.
Az alj hosszát elől, oldalt és hátul előírni.

„Schossenfabrik“ Bécs, XVI/2. Neulerchenfelderstrasse 2.
Magyar levelezés. Ugyancsak magyar nyelvű divat-album, mely aljakban gazdag választékú,
(6 koronától 50 koronáig) gratis és franko küldetik a t. hölgyeknek.

Elismert kitűnő minőségű

fényképező-készülékek

saját és idegen szerkezethen. Kodakok 6
kor. 50 mill-től, jobb objektívvel és vezető
készülékkel is, házi és iskolai használatra.
Száraz lemezek, masoló papírok és mindenféle
vegyszerek állandóan triss minőségben.
Aki egy jó készüléket akar kiválasztani, for-
duljon czégünkhez teljes bizalommal. Tudu-
mányos és technikai felvilágosítással öröme-
szolgálok.

Cs. és kir. udv.
fényk. készülé-
kek gyára.

R. Lechner, Wien, I. Graben 31.

CZIMBALMOT

ne vegyen, míg

REMÉNYI MIHÁLY

legujabb czimbalom árjegyzékét át nem olvasta,
melyet Reményi czimbalom osztálya küld
ingyen és bérmentve,

Budapestről
KIRÁLY-UTCZA 58.

Telefon 87-84.

Hang mipt a zongoráé. Kivitel
a legujabb stylusokban.

10 évi kezesség!
OLCSÓ ÁRAK.

Baumann-Album (10 kupa) zongorára és

énekre (postaköltség 45 r) 3 kor.
A legujabb 101 magyar dal, „Nador“-
félé ki-
adás 2-ik kötete zongorára és énekre (postaköltség
55 f.) 3 kor.

Mindkettő egyszerre rendelve 6.55 kor.
Szállítás utánvétellel vagy a pénz előleges beküldés ellenében.

Nador Kálmán zeneműkiadó

Budapest, IV., Károly-körút 8. sz.

ÖN BÉRETEL

egy ócska zongorát vagy pianót és

KIDOB

havonta 12 vagy 16 korona kölcsönjait, végie pénzt
kiadta, zongorája nincsen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, leg-
modernabb ércpánczéltékés keresztúros új zongorát
vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezest, nem
leköteleztetie bankszövetkezetnek és idővel mégis tulaj-
dona lesz a zongora. — Ilyen ideális szolid, liberális módon
kapható kizárólagosan csak

„MUSICA“ részvény-társaság

(igazgató: Sternberg Dezső.)

zongora eladási és kölcsönzési telepén.
Eufon tölcsernélküli legtekéletesebb grammofon- és művész-
lemezek feladásítása.

Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.
(Király-utca sarok, az Országos Zenekadémia közelében.)

Telefon 4-31.

Zongorák becsérlése, javítása, hangolása legkülansabban.
Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak
a fővárosban lakók részesülnek.

Heti műsor:

1909. június hó	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi nyári Színház (Budai Színház)	Fővárosi Városligeti Színház
21 Hétfő	A férj vadászni jár	A szerencse fia	Jánoska	A cigánybáró	Erdészleány
22 Kedd	A zsába	A szabin nők elrablása	Jánoska	A mozgópostásné	Erdészleány
23 Szerda	A férj vadászni jár	Hamlet	Jánoska	A mozgópostásné	Erdészleány
24 Csütörtök	Az édes teher	Hivatalnok urak	Jánoska	A mozgópostásné	Erdészleány
25 Péntek	Az édes teher	A szabin nők elrablása	Jánoska	A kedélyes paraszt	Erdészleány
26 Szombat	Vigyázz a nőre!	Forradalmi nász	Jánoska	A kedélyes paraszt	Erdészleány
27 Vasárnap	Vizsgafeladás Az édes teher	A sasfők	Jánoska A vasgyáros	A koldusdiák A kedélyes paraszt	Erdészleány

Házlerombolás

miatt

az üzlet teljesen feloszlik.

***

Perzsa és
keleti szőnyegek

mélyen leszállított árban.

Polgár Hugó

V., Dorottya-utca 5. sz.

Első es. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság.

Az 1909. évi nyári menetrend kibővítése. Ez évi május hónap 30-ikától a nyári menetrend szerint a következő sűrűbb posta- és személyszállító hajójáratok tartatnak fenn:

Naponkinti járatok: Passau—Linz, Linz—Wien Wien—Pozsony, Wien—Budapest, Budapest—Zimony és azonkívül Budapest—Mohács között. A naponkinti Passau—Linz—Wien—Budapest—Zimony-i postahajójáratokhoz való csatlakozással hetenkint háromszor közvetlen postahajók közlekednek Zimony—Belgrádról Orsova—Turnseverin—Rustesuk—Giurgevo—Galazra és megfordítva. A Budapest—Zimony—Orsova közötti postahajójáratokhoz való csatlakozással Drávatorok és Eszék között összekötő szolgálat rendezett be, melyhez képest Eszékéről és Eszékre naponkinti közvetlen járatok mindkét irányban tartatnak fenn. Galazról hetenkint háromszori csatlakozással a postahajóhoz személyszállító gőzös közlekedik Tulcea és Sulinaig úgy, hogy közvetlen személyhajó-összeköttetés tartatik fenn Passautól Budapest—Sulinaig. Ezáltal a gyorsútszolgálat is leggyorsabb és legolcsóbb összeköttetést nyer.

Ezen hosszuvonalu járatokon kívül még a következő összeköttetések tartatnak fenn: Engelhartszell—Linz—Grein—Melk—Spitz—Krems—Hollenburg között naponkinti helyi hajójáratok; Vukovár—Ujvidék között hetenkint hatszori, Szeged—Zimony, Sabac—Belgrad és Belgrad—Dubrovic között hetenkint háromszori járatok, valamint Budapest határában és Zimony—Belgrad—Pancsova között helyi hajójáratok.

Menetrendekkel, utazási ügyekben felvilágosításokkal, menetjegyekkel és fuvardíjakkal készséggel szolgál az alulírott forgalmi igazgatóság.

Budapest, 1909. május hó 22-én.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

BÁRTFA-GYÓGYFÜRDŐ Sarosvármegyében.

Posta, távirat, vasúti és interurban telefon állomás. Kiváló égvényes sós-vasas savanyúvízforrások — 6000 holdas gyógyfürdő fenyveserdő. Elismert helyi gyógyhely: női bajok, verszegénység és sapkór ellen, a legújabbak a gyomor és bélhurutos hántalmi, szivbajok, idegbetegségek ellen. Kimerülések és gyengeségeknek, utókoruként a karlebad, marienbad, halli, lipki fürdők használata után. Nagyszabású legmodernebb berendezésű ásványvízfürdőházak és vizgyógyintézetek. Lakás több első díj szállodában, számos magánvillákban konyhával is. — Kiváló vendéglő, cukrászda és szép új kávéház. A gyógyhely más bérletársaság kezébe ment át, melynek vezető emberei készségét nyújtják a fürdő céljait szolgáló és szolid üzleti vezetése iránt Mindennemű felvilágosítással, prospektussal készséggel szolgál.

A Fürdőigazgatóság Bártfafürdő.

Gyönyörű ház- és villatelkek GÖDÖLLŐN

200—400 □-os nagyságban 2, 3 korona és feljebb, 5 évi kényelmes lefizetésre kaphatók. Országut, vasúti állomás és 2 építő villamos vasút mellett. Villamosvilágítási kábel a telepen. Bővebbet Budapesten, Königes és Révész ingatlanforgalmi iroda, József-körút 68. sz. és Gödöllőn, a helyszínen. Telefon 167—08.

Ramström Károly Adolf Frigyes, Stockholm-ban

a 36533. számú

„Folyadékcentrifuga“

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása ezáltal magyar gyárokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással Kelemen M. István, mérnök, szabadalmi ügyvivő Budapesten, Royal-szállódt B/.

Borosznó-gyógyfürdő

Zólyomgyógyászat, mérföldekre terjedő fenyvesektől körülvett völgyben. Vasúti állomás, posta, távirat, telefon a fürdőtelepen. Por- és szélmentes havasi levegő. Glauber-sóforrással ivógyógyomlóra kitűnő sikerrel használhatók mindazon betegségeknek, melyeknek a karlebad kúra van javalva: gyomor-, máj-, epe-, vesebajok, cukorbetegség, elhízás, jól berendezett vizgyógyintézet; Kneip-kurára alkalmas rét és patak, szénsavas és fenyőfürdők. Hízoló és fekvő gyógymódok. Száznál több tiszta, száraz szoba, Konyha házi kezelésben. Olcsó árak. Állandó fürdőorvos. Képes prospektust küld a tulajdonos.

Rosenauer Lajos Besztercebányáról.

GÁNOCZ gyógyfürdő a Tatrában,

természetes szénsavdús forrásával kitűnő gyógyhatású:

SZIVBAJOK
RHEUMATISMUS
KÖSZVÉNY
GYOMORBANTALMAK
VESEBAJOK
NŐI BAJOK
NEURASZTÉNIA eseteiben

Méltányos árak. — Penzió. — Olcsó száraz szobák. Kiváló ellátás. — Figyelmes kiszolgálás. — Posta, távirat, telefon. Vasúti állomás. — Állandó fürdőorvos Budapestről.

Központi Menetjegyiroda (Vigadó-tér 1.) utján részletfizetési kedvezmények.

Prospektust és minden egyéb felvilágosítást díjtalanul azonnal küld. Fürdőigazgatóság Gánoczfürdő vagy Központi Menetjegyiroda Budapest, Vigadó-tér 1.

Legrégibb hazai gyár kizárólag TRANSMISSIÓK

gyártására.

Schlesinger Alajos

BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 30. SZÁM.

Transmissió-tengelyek I. rendű Bessemer-aczéból. Tengelykapcsolók a legkülönbözőbb rendszerekben. Szilke-tekercsek igen könnyű modellek szerint. Csapágyak gyűrűskenesű és minden más rendszerben. Fogaskerekek egy és kétrészes kivitelben. Kötélkerekek Rander- és sodrony-kötél számára.

Kitűnő és pontos kivitel!

Rendkívül olcsó árak!
Prospektusok díjmentesen!

Ezen szabadalmazott egy tömörreszettel, rézdiszszel, erős aczélsodronybetéttel 32 kor.

Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K. Rézagy sodronybetéttel 80 K Rézagy-csiszolás és javítás 17 K. Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K. Farkereket 7.50 K. Kárpított matracok minden kivitelben. Vas- és rézbutorokat legolcsóbban szállít:

PROHÁSZKA JÁNOS gyáros
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46.
(Volt Új-utca.)

Vétkezik

önmaga ellen minden nemi betegségben, vagy nemi gyengeségben szenvedő, ha nem olvassa el dr. GARAI szakorvos

Hasznos Tanácsadó
minden férfi és női
nemi betegségben

című legújabbban megjelent, számos ábrával ellátott könyvét. 2 korona beküldése után bérmentve, zárt borítékban küldi a szerző:

DR. GARAI
Budapest, VI., Andrassy-ut 24.

Rendel férfi és női húgyszervi, bőr és nemi betegnek naponta d. e. 10-től d. u. 4-ig és este 7—8-ig. Vasár- és ünnepnap d. u. 2-ig. — Levelekre válaszol, kívánatra gyógyszeréről is gondoskodik.

FÜVŐESZKÖZÖK

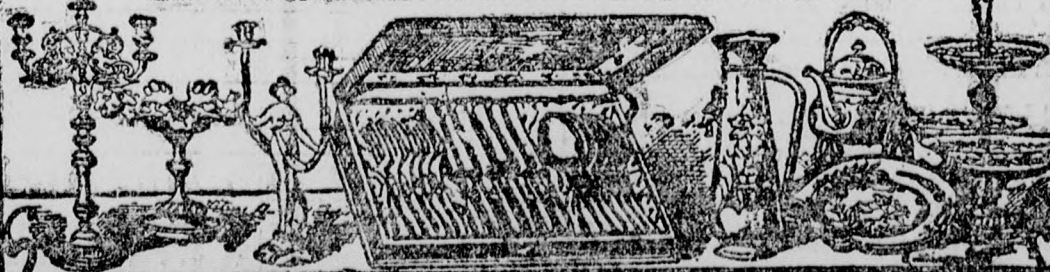
EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL,

DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

A LEGELŐNYÖSEBEN

POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPEN

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29.sz.

VIDÉKI MEZORENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 PÁJZZAL BÉRMENTVE KÜLDÖM.

TARCSA-GYÓGYFÜRDŐ

Vasmegyében.

(A magyar Franzensbad.)

SPECIÁLIS NŐI ÉS SZIVGYÓGYFÜRDŐ.

Hidegvizgyógyintézet. Világhírű vas-lámpa a Franzensbadival egyenértékű, sőt a marienbadit is jóval felülmúlja és hazánkban a legjobb, **Természetes szénsavas fürdők.** Glaubersóvasas és lithion tartalmu alkalikus sós források. Páratlan gyógyhatásu: **vérzegénység, csusz, hagszavas diathézis, idegbajok, a vese, hólyag, emésztési és légzőszervek hurutos bántalmái ellen.**

Fürdőorvosok: **dr. Bartha Kornél, v. tanársegéd és dr. Glück Gyula.** Évad május 20-tól szeptember 15-ig, esetleg végeig.

Vasut, posta, távirat- és telefonállomás. Közvetlen vasuti kocsik közlekedés „Tarcsa-fürdő” felirattal. Villanyvilágítás, fenyvesek. Kívánatra prospektus.

Új költői művek!

A múzsa búcsúja.

Költőművek.

Írta

Lévay József.

Kiadja a Kisfaludy-Társaság.

Ára füzve 4 kor.

Vászonkötésben 6 kor.

Jöttem hozzátok...

Költőművek.

Írta

Erdős Renée.

Ára 3 korona 60 fillér.

Kaphatók:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Salgó-Tarjáni Kőszénbánya Részvény-Társulat.

Hirdetmény.

A Salgó-Tarjáni kőszénbánya részvénytársulat részvényeseinek 1909. június hó 19-én megtartott rendkívüli közgyűlése a társulati alaptőkének 20.000 darab egyenként 200 korona névértékű, bemutatásra szóló részvény kibocsátása által 4.000.000 koronával leendő felemelését határozta el és az újonnan kibocsátandó részvényekből 10.000 darab részvényre a részvényeseknek elővételi jogot biztosított.

Ezt az elővételi jogot régi részvényeseinknek a következő módokat mellett ajánljuk fel:

- 1. **9 régi részvény után 1 új részvény jár.** Hányadrészvényeket nem bocsátunk ki; egyes részvények alapján az elővételi jog töredékekben nem gyakorolható.
- 2. **Egy új részvénynek átvételi árfolyama 500 korona.**
- 3. **Az elővételi jog folyó évi június hó 21-től június hó 30-ig bezárólag,** ezen jog különben elvesztésének terhe alatt, gyakorolható és pedig:

BUDAPESTEN, társulatunk központi főpénztáránál (V. ker., Arany János-utca 25. szám), hétköznapokon a rendes hivatalos pénztári órák alatt délelőtt 9-12-ig;

WIENBEN, a K. k. priv. allg. österreichische Boden-Credit-Anstalt-nál (I., Teinfaltstrasse 6.).

Ezen határidő leteltével az elővételi jog megszűnik.

- 4. Aki elővételi jogával élni kíván, tartozik részvényeit **szelvények nélkül, számszoros jegyzék kíséretében,** a fentemlített helyek egyikén lebélyegzés végett benyújtani és egyidejűleg az első részletfizetést, valamint az új részvényenként **3 koronát** tevő fokozatos bélyegilleték és költség lefizetését készpénzben teljesíteni. A pénztár a benyújtott régi részvényeket azonnal lebélyegzi, azokat visszaadja, a teljesített fizetésről pedig pénztári elismervényt ad. A pénztár ezen elismervényeket 8 nap múlva ideiglenes részvény-igazolványokkal cseréli ki, melyeken ugy a lebélyegzés alkalmával teljesített, miut a későbbi befizetéseket nyugtáztatványozza.
- 5. **A befizetések 5 részletben a következőképpen teljesítendő:**

- Az elővételi jog gyakorlásánál, azaz
- 1909. június 21-től június 30-ig bezárólag, első részlet gyanánt ... K 100.—
- 1909. szeptember 22-től 30-ig bezárólag, második részlet gyanánt K 100.—
- 1910. január 22-től 31-ig bezárólag, harmadik részlet gyanánt ... K 100.—
- 1910. május 22-től 31-ig bezárólag, negyedik részlet gyanánt ... K 100.—
- 1910. december 5-től 15-ig bezárólag, ötödik részlet gyanánt ... K 100.—

A társulat a megállapított módokatól eltérő — több részletnek, vagy az egész vételárnak egyszerre való fizetését el nem fogadja.

6. Az új részvények a társulatnak sem 1909., sem 1910. évi eredményében nem részesülnek, az ebben való részesedésük az 1911. évvel kezdődik.

7. **A társulat a részletfizetések után 5%-os kamatot térít meg készpénzben a részvényeseknek,** még pedig az egyes részletbefizetések utolsó határnapjától számítva **1910. december 31-ig,** az ötödik (utolsó) részletfizetés alkalmával.

8. A teljesített részletfizetéseket tanúsító ideiglenes részvény-igazolványok ellenében az új részvényeket 1911. év január 15-től kezdődőleg fogjuk kiszolgáltatni.

9. **A 2., 3., 4. és 5-ik részlet késedelmes vagy elmulasztott befizetése esetén:**

- a) minden elkésve teljesített részletfizetés után 6%-os késedelmi kamattal fizetendő;
- b) azoknak az ideiglenes részvény-igazolványoknak számai, melyekre a befizetések az utolsó részlet befizetése napjáig, azaz 1910. december 15-ig nem teljesítettek, a hivatalos lapban három ízben közzétételnek. Ha a harmadszori közzétételtől számított 30 nap alatt sem történik meg a befizetés, az igazgatóság az illető ideiglenes részvény-igazolványokat **érvényteleneknek nyilvánítani** és az érvényteleneknek nyilvánított ideiglenes részvény-igazolványok helyett ugyanazon számmal ellátott új ideiglenes részvény-igazolványokat kibocsátani és tozsedileg eladni jogosult. Ezen határozatot az ideiglenes igazolványok szövegébe szóról-szóra fel kell venni.

Buda pesten, 1909. június 19-én.

Az igazgatóság.

Miért használ mindenki GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszert alkohol nélkül?

Mert
Mert
Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
a legtekélyesebb gyöngyvirág-illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elképzelhető. Aki egyszer használta, soha mást nem fog használni.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
a legkoncentráltabb illatszer, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkiválóbb, minitán egy eszepp is elegendő az illatosításhoz.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
eltérőleg a többi parfümökötől, alkohol nélkül van kivonva a virágból, és ennélfogva a levegőn nem illant el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és pu gyöngyvirágillatot.

Glorialis virágkivonat alkohol nélkül kapható még: **ibolya, rózs, Ideál, Boquet de Chypre és Boquet Jeanette** illatokban.

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) **3 korona 50 fillér.**

Kapható minden drogeriában, illatszer- és gyógyárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi **3.50 K** utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Klein és Fia
főb. udv. szállítók, piperoszappan- és illatszergyár
BUDAPEST, VII/6.

BERLINI VICTORIA Általános Biztosító R.-T.

Alapítva 1853-ban.

Biztosítási állomány 1907. december 31-én: K. 1.776.134.314.—
Összes vagyon 1907. december 31-én: K. 740.681.973.—
Bevétel az 1907. évben: K. 155.704.550.—
Nyereség az 1907. évben: K. 33.272.370.—

Különös előnyök:

Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.

Farbaj vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek elteltevel pedig az egész biztosítási összeg fizetendő ki halál esetében.

Világ kötvény: A biztosított minden külön pótfizetés nélkül kezdettől fogva tartozkodhat és utazhat az egész földön.

A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenné.

Legmagasabb kölcsön- és visszavásárlási érték 3 évi fennállás után.

Megszűnt biztosítások érvénybe helyezhetők 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül.

Háború biztosítás teljesen költségmentes.

Nyereségrészesedés: A tiszta nyereség 90%-a biztosítottaknak szavatoltatik. Az 1907. üzletévre 30.316.381 korona utaltatott át a biztosítottaknak, mint nyereségrészesedés. Már 1878. óta az összes díjbefizetések 3%-val emelkedő osztalék fizetetik ki.

Példa: 10.000 koronás elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyéneknek csupán 664 koronájába kerül.

Rövid, világos biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. Ügyes képviselőket alkalmazunk. Igazgatóság Magyarország és a Kelet részére: Budapest, V., Szechenyi utca 1. szám.

LEGSZÉB... LEGJOBB... LEGOLCSÓB... PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Gichner János ágynemű, réz- és vasbutor-gyáros,
szőnyeg, függöny, pokrócz, terítő stb. nagy választék.
Budapest, Erzsébet-körnt 20.
Fióküzlet: **Rákóczi (Kerepesi)-ut 86. sz.**
Gyár: **VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.**

Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.

Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

Gyermekkoszák nagy választékban.

Rolletek 50 kr.-tól felj.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

VII., Rakóczi-ut 38/H. szám.

Női fürdő-

öltöny

míg a készlet tart

Ara:
2 frt **70**

Egyszínű piros vagy egyszínű kék, kitűnő minőségű voiletből, divatos hosszú kabáttal, francia bordürrel díszített matrógallérral, rendkívül sikkes fazon, minden nagyságban.

Képes nagy árjegyzék az összes létező árucikkekről ingyen és bérmentve.

Nagyon sok vizet fizetek!

Megszűnik minden háziurnak ez a panasz, ha a vízfogyasztást házában

vizmérő

ntán fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrnk által hetenkénti leolvastatja. Az ellenőrzés díja **15 koronától feljebb**. A heti ellenőrzés nyomban fölfedi a hálózat vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.

Budapesti Vizmérő Betéti Társaság Kunz F.

vizmérők szakgyára. Saját gyártelep.

Vízfogyasztás ellenőrzési osztály: I., Bors-utca 14. szám.

Telefon: 11-06.

DIESEL-motorral

a tényleges lóerő

óránként csak **1** fillérbe

kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgál a

Fegyver- és Gépgyár R.-t.

BUDAPESTEN.

Kényelmes havi részletfizetésre

szállítjuk a

legmodernebb és legjobb készítményü

vadászfegyvereket, ismétlőpisztolyokat, madarászó- és cél- lövő-fegyvereket stb.

Páratlanul gazdag, legujabb árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Elek és Társa

Budapest, IV., Károly-körút 10. szám.

1900. Párisi világiállítás Grand Prix

Kwizda Ferenc János kerületi gyógyszerész Korneuburg, Bécs melletti Cs. és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgár fejedelem udvari szállító.

KWIZDA-féle szabadalmazott

Szorító szárvédő-szalag ruganyos szorító szárvédő légvánkossal ellátva

szürke, fekete, barna és fehér színben,

gummból csak fekete színben.

4 nagyságban készülnek és pedig bal és jobb lábúak. A szorító

2-5-nél megmérve,

20-22 cm. átméretű megf. sz. 1-6 sz. nagyság

23-24 " " " a 2-ik " "

25-27 " " " a 3-ik " "

28-30 " " " a 4-ik " "

Egy darab ára:

Szürke színben darabonként 1. sz. 6 K 50 f., 2. sz.

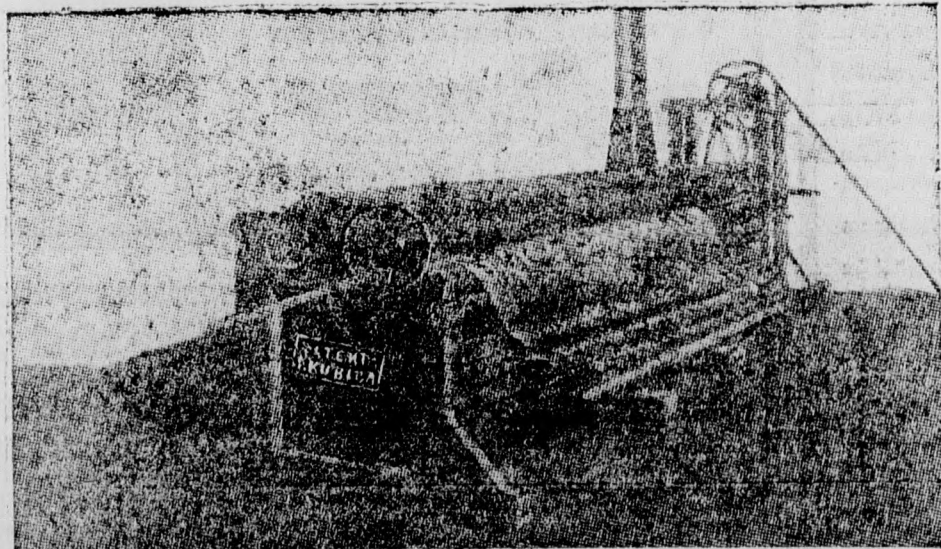
6 K 60 f., 3. sz. 6 K 40 f., 4. sz. 7 K 30 f.

Fekete, barna, vagy fehér színben: 1. sz. 6 K 90 f.

2. sz. 6 K 40 f., 3. sz. 6 K 80 f., 4. sz. 7 K 70 f.

Kaphatók: Dulcz A. utóda IV., Egyetem-utca 2., Freund és fia IV., Koronaherezeg-utca 3., Glass József IV., Koronaherezeg-utca 9., Háj és Sztánsny VIII., Múzeum-körút 10., Huzella M. IV., Váci-utca, Keleti J. IV., Koronaherezeg-utca 17., Kutachera S. VII., Kerepesi-ut 32., Olbrich L. VI., Teréz-körút 6., Wessely István IV., Váci-utca.

KERBER HENRIK

vilamoserőre berendezett szőnyegporló, megóvó és javító intézete. Telep: VIII., Nap-u. 10. Iroda: VIII., Gyöngygyuk-u. 7.

Elvállal lelkiismeretes és pontos kiszolgálás mellett szőnyegtisztítást, megóvást és javítást.

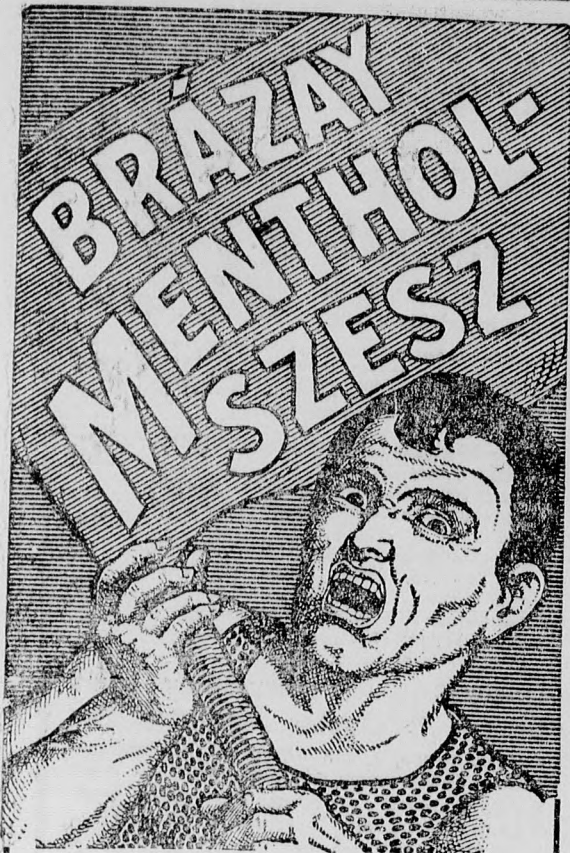
Szőnyeg - megóvásra száraz és szellős helyiséggel rendelkezem.

Ugyszintén elvállal ablak-, lakástisztítást, szoba-beeresztést, valamint lakások portmentesítését és biztos féregmentesítését. 3767

Telefonértesítésre a z o n n a l házhoz küldök.

Telefonszám 53-55.

Telefonszám 53-55.

Megszűnnek fájdalmi és megszabadul sok bajától, ha a

Brázay Menthol-Szeszt

használja, mert e páratlan háziszert

Egészségének Üdeségének és Testi erejének

fenntartásában utólérhetlen hatása. Mint üdítő ital versenyen kívül áll.

Asszonyok, lányok, férfiak, gyermekek, ifjak és öregek, munkás, gazda, iparos és hivatalnok, városban, falun, erdőn, mezőn, szárazon és vizen, télen-nyáron egyaránt mindenütt és mindenkor biztos sikerrel használhatják a könnyen megszerzhető és mindig kéznél levő

Brázay Menthol-Szeszt

Legbiztosabb háziszert az élet ezerféle bajában.

Igazi házi áldás!

- Egy próbaüveg . . . 40 fillér
- Nagyobb üveg . . . 1 korona
- Legnagyobb üveg . . . 2 korona

Kapható mindenütt!!

Legjobb minőségű **bontófésűk** hivatalos, kancsuk, békateknőc és elefantcsontból kész választék

MÜLLER J. L.-féle BRIST DE VIOLETTES a legjobb, legkeresettebb ibolya-illat. frissen szedett ibolyának illatával egyenlő kellemesség, tartóssága, finomsága foglalt.

3, 5 és 9 korona Angol és francia illatszerek kész választékban.

Müller J. L. Cs. és Kir. Udvy. Szállító Iroda Budapest, Rottenbiller-utca 6. sz. Koronaherceg-utca 3.

Gebhardt dr. tanár-féle **nővényszappan** 1 db 70 ml., 1 tucat 7.60 kor. Fejve Eau de Cologne-Szappan 1 k. megvás 1.60 k.

Haj- fog- és körömkezelők díszes kasszettekben Körömapolószeretek.

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt. Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 8-35 mm. Browning-patronok használatára készült. Legjobb előnye, hogy szabadkézzel minden szerszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A mellényzsebben elfér.

Ára 80 Korona. Havirészlet 4 Kor. 12 havi egyenlő részletre 72 korona

Levagandó és hosszank beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt _____ korona árban, fizetendő _____ kor. havi részletekben _____ tól kezdve, Budapestben, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Egy óra alatt

elveszi a láb kellemetlen szagát és megszünteti a

hónalj-, kéz- és lábizzadást

a

Hegedüs-féle „lábviz”

Ára 2 korona.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Megrendelhető a készítőnél **HEGEDÜS BÉLA** gyógyszerész. Budapest, Mátyás-ter 14. és Yörök József gyógyszerésznél, Budapest, VI. ker., Király-utca 12. szám.

Koporsó asztalosok részére mindenemű koporsók díszítései össze-temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

„Hungária” **beszélő-gépek** kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány. részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket

SZIVÓ GÁZ BENZIN MOTOROK és LOKOMOTIVOK BILK.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI MOTOROK

= EGYED = **ABELES EMIL** BUDAPEST V. VÁCI-UT 14. TELEFON 98-32 SÜRGÖNYCIM: BARSEL

Alsótátrafüred-

re vonatkozólag állíthatjuk, hogy nálánál **szerecsesebb gyógyfürdő** a külföldön nincs.

Gyógyeszközeink gazdagsága, főleg **lápfüdőjének gyógyereje** kapcsolatban a havasi levegővel, mintaszerűen berendezett **vizgyógyintézet**ei jólumolják bármely más hasonló fürdőhelyet. A **villamos világítás, a kényelmes ellátás, az olcsó és kitűnő konyha, penzió rendszerrel is, páratlan a maga nemében.**

Modern villamos vasut Poprádfelka állomástól közvetlen a fürdőbe vezet. Bővebb tájékozást szívesen ad és fürdőleírást küld

Hortl Valér, fürdőigazgató, Alsótátrafüred.

Butorok,
szőnyegek legolcsóbban részletfizetésre is kaphatók
BALASSA és RÓNA
butoráruház
Budapest, VI., Eötvös-utca 17/4. sz.
(Andrássy-út sarok.)
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Millió könyv

Sok száz meg százezer piros könyv fogyott el évek során. Bátran mondhatjuk, hogy körülbelül öt millióra menő piros könyvet találunk szerteszét az országban, könyvtárakban, a magyar házak könyvespolcán, ifjú leányok asztalán. Ez a piros könyv az „Egyetemes Regénytár”, mely mint egy piros kis hadsereg ide s tova 25 esztendeje, hogy megindult hódító útjára, rossz könyvek, drága könyvek, rossz fordítások ellen, A hadjáratból győztesen került ki:

Soha még magyar könyv olyan népszerűvé nem lett, soha még magyar könyv annyira nem terjedt el, mint az „Egyetemes Regénytár”

Népszerűségét, páratlan elterjedését annak köszönheti a piros könyv, hogy

soha unalmas nem volt, mindig szórakoztat, mindig magyar, mindig tartalmas, érdekes, mindig irodalmi színvonalon áll, mindig olcsó.

Egy-egy kötet ára 1 kor. 20 fill. Csak az újabb köteteket soroljuk fel ezen a helyen, az összes kötetek jegyzékét szívesen megküldjük annak, aki kéri.

XXV. ÉVFOLYAM	EGYETEMES REGÉNYTÁR
1-3. Az örök város. Irtó Hall Caine (A tékozló fia szerzője).....	3.50
4-5. Jó Piata Irtó Szikra, és más elbeszélések hívaló magyar írótól.....	2.40
6. Ahol a boldogság terem. Irtó Croker (A szép Neville kisasszony, Diana Barington, A milliomos stb. szerzője).....	1.20
7. Titkos veszedelmek. Irtó Barsony István.....	1.20
8. A biboros barnószelencéje. Irtó Harland.....	1.20
9-10. Megfizetek. Irtó Orczy Emma. (A vörös Pimpernel szerzője).....	2.40
11. A csák nemzetsége. Irtó Malonyay Dezső.....	1.20
12. Születel házasság. Chantepleure.....	1.20
13-14. Vészércsillag. Irtó Pemberton.....	2.40

Singer és Wolfner kiadása, Budapest VI., Andrássy-út 10

ROPS
FÖZŐ
A GYÖZŐ!

Ismeri ön már a
RICHTER VINCZE-féle
haj- és szakállnövesztő
= kenőcsöt? =

Utólaghatatlan hatású hajhullás és korpaképződés ellen és erőteljes hajszőnyves előidézésére
Egy tégely ára használati utasítással 3 kor.

Shampon (hajmosó por) a legjobb fej tisztító szer.

Egy csomagára 50 fillér. — 70 fillérlevélbélyeg ellen bérmentve küldetik. — Elismert legjobb készítmények. — Naponta szétkül-
dés a világ minden részébe. Ausztria és Magyarországra utánvétellel, a többi államokba készpénz ellenében.

RICHTER VINCZE
specialista hajápoló szerekben
:: WIEN 9/4. Sobieskygasse No. 22. ::
Bécsi raktár: MOLL A. gyógyszerháza,
I., Tuchlauben No. 9.

Hol vásároljunk?
Porcellán-háznál
Budapest, Baross-tér 4.
Áraink bámulatos olcsók.

Legújabb választék üveg, porcellán lámpa, románcaz edény, egész konyhaberendezések, mennyasszonyi konyha, neszajándékok. Minden vidéki megrendelőnknek jogában áll a árát kicsomagolni és nem felszámolás esetén saját költségére visszaküldeni.

- Étkezőkészlet 6 személyre, rokokó, (finom porcellán, csak) **3.50**
- Étkezőkészlet 6 személyre, teljesen modern fagon, festve és aranysegélyvel beégetve **6.50**
- Étkezőkészlet teljesen 6 személyre, rokokó-stílus, díszes festés, elsőrendű minőség **7.95**
- Étkezőkészlet 6 személyre, rendkívül díszes rokokó-stílus, pecsenyétál, elógáps festéssel **10.-**

Legolcsóbb és legnagyobb választék csakis elsőrendű 12 személyes étkező-készletben díszesen festve, dusan aranyozott rokokó-fagon kétszer égetve, finom minőségű porcellán árai:

- 2 ovál levesestál
- 2 mártás alja
- 2 nagy pecsenyétál
- 2 nagykanál
- 2 kis pecsenyétál
- 2 kiskanál
- 2 nagy tésztatál
- 2 sóartó
- 2 kis tésztatál
- 12 mély tányér
- 2 főzeléktál
- 36 lapos tányér
- 2 szótatál
- 12 kis tányér

25 FORINT.

- Aronkívül vannak készletek egészen 100 forintig.
- Étkező 12 személyre, rokokó-stílus, kisebb összeállítás, 42 db., díszes festéssel s beégetve **12.50**
- Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stílus **8.25**
- Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett üveg aranyozással, rokokó-stílus szép festéssel **4.-**
- 6 személyes likőrkészlet, festett és beégetett aranyozással **— 75**
- 6 személyes boros-, sörös-, vagy vizes készlet festett és beégetett aranyozással **1.75**
- 1 teljes angol díszes, nagy, valódi majolika mosdókészlet **4.50**
- Porcellán-tányérok, tiszta fehér, mély, lapos **— 8 és — 10**
- Vizes vagy boros pohár **— 5 és — 06**
- 1 asztali lámpa emulgyóval, díszes **— 1.50**

- 6 személyes finom üveggészlet vásárt, elegáns mintával
  - 6 vizes pohár
  - 6 pezsgős pohár
  - 6 boros pohár
  - 1 vizes kanocsó
  - 6 likőrös pohár
  - 1 boros butella
  - 6 sörös pohár
  - 1 likőr-üveg
- 6.50**

1 zománcozott kávédaráló csak **— 85**
Vidékre ingyen láda, ingyen csomagolás, ingyen vasúthoz szállítás.

Takács Ferencz
Budapest, VIII., Baross-tér 4. szám
Rákóczi-út végén.

Nem kell csüggedni!

Míg a szervezet elgyengülésének leküzdésére hatásos eszközökkel rendelkezünk, nem szabadna senkinek a gyengeség, kimerültség bajában sinylődni. Az elpetyhült izmu és idegyenge emberek, akikben nincs kitartás, erély, önbizalom és törekvés, akiknek elhatározási képességük ingatag, kik minden csekély akadály elől visszarettennek, kiknek tekintete hágyadt, fénytelen, testtartásuk lomha, fellépésük bátortalan, erőre egészségre tehetnek szert, ha tanácsainkat követik. Visszaadjuk az elvesztett erőt a szervezetnek oly formában, amint azt az őstermészet alkotta, t. i. az erélyt, a testi és szellemi erőt alkotó és fentartó villamosság alakjában. Az általunk ajánlott gyógyító eljárás folyamán a szervezetben felhalmozódik az élető erő, a szervek, izmok, idegek életműködése fokozódik, a testi és szellemi erő teljes mértékben érvényesül.

Ezen kiváló gyógymódot a „Modern Villamos Gyógymód”-ról című értekezésünk tárgyalja, amely könyvet bárkinek, aki e lapra való hivatkozással kéri, teljesen **ingyen**, bérmentve, zárt borítékban küldjük meg. Külön-külön kötet férfiak és nők részére.

Az „Elektro-Vitalizer” orvosi rendelő-intézet Bpest, Károly-körut 2., félem. 10.

Szelvény egy ingyen könyvre.
Az Elektro-Vitalizer orv. rend.-int.
Budapest, Károly-körut 2. félem. 10. sz.
Kérem részemre díjtalanul, bérmentesen, zárt borítékban elküldeni a Modern Villamos Gyógymódról szóló művet.
férfiak / nők részére. (A nem kívánt kötet törölendő.)
Név: .....
Cím: .....

Elismerő-levél.
Pálfalvy Róza, Debreczen, Vendég utca 70. Milyen tisztelt Doktor Ur! Örömmel értesíthetem, hogy a készülék igen jó hatással van szervezetemre. A fájdalom már kezdének egészen elmarni, étvágyam kitünően javult a kúra megkezdése óta, aludni most már kitünően alszom, Gyomrom nem fáj és székelésem kezd rendezőbb lenni. Megszüntek továbbá a hólyagzavarok is, az ingerültség nem vesz rajtam annyira erőt, gondolkodóképességem és emlékezőtehetségem szintén élénkebbé vált. Könnyen kelek fel, örömmel fogok hozzá munkámhoz szóval egész új világban érzem magamat.

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotot csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nem életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magaslatos hivatású Dr. Palócz v. kórházi orvos-specialista országos hírv. intézete (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-út 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hűgyeső-, hólyag-, ideg- és hátgerincz-bajokat, az úterötözés és szifilisz-utóbjait, magömlést, elgyengült férfierőt, (impotenciát), kezdődő elmezavart, aranyeret, sérveket, vérhajokat, hóbetegeket és a női nemű szervek minden betegségeit. Nők részére külön fogterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levélre kimerítő választ (a levélbe csak válaszlevegőt kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig.)

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-út 10.

„Old Park“
Legújabb angol Sacco-öltöny, szürke divatos szín és mintában 45 koronáért **csakis KOCH** testvéreknél kapható. Budapest, IV. ker. Károly-körút 26. sz.

A már 34 év óta a kerékpár-világ első eredeti angol **Helical Premier és The Champion** kerékpárokat dupla harang-csapágyval és szabadonfutóval, 3 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári árakon havi 12 és 15 koronás részletek adják és **herékpár-alkatrészeket** egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gummit, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és csepeket óriási forgalmunk következtében mélyen lecsökkent nagyban 30% **áriszállítással** re is bárhová **LÁNG JAKAB és FIA** kerékpár és alkatrész nagykereskedők Budapest, VIII., József-körút 41. szám. Fióküzletek: Bercs-út 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz. Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Titkos betegségek gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján **Dr. KAJDACSY** v. os. és kir. orvostudor és kórházi főorvos. Belső sikeres, rövid idő alatt gyógyít húgyútfolyást, hólyagbajt, sebeket, bűzöket (syphilis), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, ládabekötést is, onförtőzést és annak utóbajait, ideg- és hástigerimozbajt, valamint minden női bajokat. **RENDEL: 4-9-ig és este 7-9-ig.** **BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.** Levélre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. **Levél útján is biztos gyógyszer.**

Az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai r.-társulat kiadásában most jelent meg **MAGYAR CSALÁD ARANYKÖNYVE** **ELSŐ KÖTETE.**
Ez a munka megtanít annak a nagy és örök problémának megoldására: **hogyan érhetjük el adott viszonyok között a boldogulás legmagasabb fokát.** — A Magyar Család Aranykönyve utmutatója, tanácsadója minden magyar családnak. **A három nagyalaku, felette diszes, vas-kos kötet tartalma a következő:**
Megjelent!
I. köt.: EGÉSZSÉG. LAKÁS. RUHÁZAT. Családi krónika. Szépségápolás. — Irta: Dr. Garani Béla. **Az egészség könyve.** Irta: Dr. Bexheft Armin. **Elő segítség.** Irta: Dr. Kovács Aladár. **A női élet egészségtana.** Irta: Dr. Jakabné, Dr. Rózsa Hanna. **Lakás és egészség.** Irta: Dr. Bexheft Armin. **Gyermekápolás.** Irta: Dr. Bán Ilona. **A ruházatkodás.** Irta: Treitz Péterné.
Megjelent!
II. köt.: CSALÁDI NEVELÉS. A CSALÁDI ÉLET KÜLSŐ VONATKOZÁSAI. Tereaszólet. Irta: Gömbösi Géza Margit. **Pályamutató fiúk részére.** Irta: Mosdóssy Imre. **Mulatségek. — Játékok. — Sport. — Utazás. — Nyaralás.** Irta: Szabóné Nögall Janka. **Pályamutató leányok részére.** Irta: Bédg-Schwimmer Rózsa. **Családi nevelés.** Irta: Dr. Haacsókné Wolkenberg Ilona. **Jogi tanácsadó.** — Irta: K. Nagy Sándor.
III. köt.: A CSALÁD GAZDASÁGI ÉLETE. Általános háztartás. Irta: Gineverné Györi Ilona. **Házállatok tartása. Gazdasági termények házi értékesítése. — Kézmunka.** Irta: Kőrthy Emília. **Ház- és szobakertészet.** Irta: Kardos Árpád. **Házilpar.** — Irta: Treitz Péterné.
A három kötet ára vászonkötésben . . . 64k **A három kötet ára bőrkötésben . . . 84k**
Megrendelhető az Athenaeum r.-t. könyvkiadóhivatalában, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Baros Gábor és Fia **vegyészeti gyára** létező és létesítendő kisebb-nagyobb **likőr-, rum- és pálinkagyárakat** (vendéglőket) **italméréseket** berendez, az esetleg hozzá szükséges **iratokat beszerzi** továbbá szállít bel- és külföldön legjobbnak elismert **esszenciákat, kompozíciókat, aether-olajokat** stb. igen előnyös **hitelnyújtási feltételek** mellett. — **vegyésmérnökünket** díjtalanul elküldjük. **Költségvetést, árjegyzéket, épp úgy vidékre** **Központi iroda: Budapest, I., Városmajer-u. 42.** **Városi üzlet: Budapest, VII., Dohány-utca 1.** **Telefon 45-45.** **Telefon 8-72.**

Szliács acélfürdő **Felső-Magyarországon.** az egyedül ismert szén-savdús vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra. **Szezon május 15-től szeptember 30-ig.** **Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátrgerino- és idegbajok, bántás ellen, átcszenvedett betegség és erős munkásság után. — Fürdőorvos:** **Dr. PHORER ALADÁR, hiv. fürdőorvos.** Utazás Bécsből 9 óra, északról Óderbergen át 5 óra, délről Budapestén át szintén 5 óra. **Szliácsra vonatkozó halmozások** minden nagyobb vasúti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő fölvilágosítást és prospektust utazás, valamint lakásárkedvezményről (az elő- és utószobában) stb. ad a **Fürdőigazgatóság Szliácson (Zólyomgye).**

KI AKAR egyéves ÖNKÉNTES LENNI? Mindazon ifjak, kik az előírt iskolákat nem végezték, előkészültségre és foglalkozásra való tekintet nélkül megszerezhetik az **egyéves önkéntesi jogot.** **Aki már sor alatt volt, elkészett.** **Születési év okvetlen közlendő.** **Értesítőt ingyen és bérmentve küld:** **Járossy Lajos,** a Lichtblau-féle katonai előkészítő tanf. igazg. tulajdonosa Debreczen. **Az intézet állami felügyelet alatt áll.**

Dr. WEKERLE SÁNDOR **penzügyminister ő Exzellenziája 1908. évi 62309. szám alatt kelt rendelete alapján** **politikai biztos** **jelenlétében f. é. július 1-én tartjuk meg sorsjegyeink huzását, melynél** **minden sorsjegy feltétlenül nyer** **Akinek tehát még nincs Liga sorsjegye, az siessen és vásároljon, mert a sorsjegyek már fogytán vannak.** **Együttal meghívjuk a t. közönséget a régi Nemzeti Színház előtti üveg-pavillonban rendezett kiállításunk megtekintésére.** **AZ ORSZÁGOS GYERMEKVÉDŐ LIGA.**

E hirdetés rovásban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovásban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V. Bálvány-utca 6—C. 28

K.
Üdvözölök Ava... ról. Itt tizenkilenczédikéig.

Pénzt azonnal
butorra, zongorára, kosárra, varrógépekre, kerékpárokra, kereskedelmi cikkekre, melyeket utólagos díjfizetéssel legutóbban bizományba beraktározunk. Tauber (Armin és Társa, VII., Baross-ter 18. Telefon 97—66. Üzletünk máshol nincs

Ropogós
csereznyét, spanyol füveggyet, óriás egrest befőzésre és étkészésre postakosaránként 2 korona 40 fillérről szállítja: Gyümölcskivitel, Csongrádról.

Vajbabot,
zöldpaprikát, karalábét, tököt, ugorokát, csukorborsót, újburgonyát, postakosaránként 240 fillérről szállítja: Gyümölcskivitel, Csongrádról.

Fajborokat,
kölesönhorodokban, felelősséggel, 32 koronájával hektóliterenként szállítja: Gyümölcskivitel, Csongrádról. 27537

Csereznyét,
meggyet, nagyszemű, édes ropogókat, befőzésre, vagy eszemegényi 5 kilónként 2 1/2 kor-ért szállít Müller J. szőlőteleptulajdonos Kis-kunhalason. 27454

Mesterhegedű,
remekül kijátszott, 300 koronáért eladó, vagy motorkerékpárért elcsereíthető. Póherczeg Sándor-utca 22., I. em. 16.

Badacsonyi vidéki
rizling-bort, kölesönhorodokban, hektónként 36 koronáért szállít utánvéttel Balogh Gyula szőlőgazdasága, Balatonhenye.

Ingyenes gépirás-tanítás.
Kedvezményes magyar, német gépirás-oktatás. A „Stenografia” Országos Gabelsberger magyar, német gépirás- és gépiráskönyvben okleveles gépirás- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetésével havonként új gépirás, gépirási és sokszorosító tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kétfős könyvtárral kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és az írásközvetítés. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gépirás sűrűn egy hónap alatt is megtanulható. Külön órák. Sokszorosító és másoló iroda. Irásmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag: Rákóczi-ut 60. I. em. Az intézet ismert önévzéselt újabb megtevésztő módon utánaozzák. Tájékoztatót szívesen küld az igazgatóság.

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Kitűnő ó-bor
kadarka 26, rizling 30 fillér literenként; 50 literen felül szállítja Papp Gézaon szállótelepe, Nagykorösi. 5773

Elegáns
ebédlő eladó. Megtekinthető 8—9 reggel Dohány-utca 86. I. 10.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalon-, úri szoba és irodai teljes berendezések — Dns raktári szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SÁNDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ez előtt Gyár-utca. Telefon 14—09.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1868-ban. Biztos állásbiztosítás. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-ter 10., előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépegektől s más hirdetésünket utazó újabb tanfolyamoktól független. Ingyentanítás nem hirdetünk. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

Zálogszedőülakat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736
SCHILLER ISZIDOR
Észerkereskedő
Budapest, Sip-utca 8. szám.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferencziek tere 3. felemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, úri szobák angol bergarnitúrák és szalonbutorok, keleti — szőnyegek, csillárok. — Telefon 82—13.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámvevőtanári államszámvevővizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szeminárium. Bpest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ez előtt VI., Róza-u. 44.) Ne téveszse össze más hirdetéssel. 601

Kézimunka
hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománnygyár, Nagymező-utca 46. szám.

Élsőrendű vadonatúj Singer női varrógép
27 forintért kártyahajót 40 forintért, centrálóhat 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 5 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépári raktára Budapest, IV., Veress Pálnó-u. 40. fűsz. & Vizsonteladónak árendéim.

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb francia pezsgő.
Vezérképviselőség:
PRÁGA, Soukenicka 30.

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt
Készpénzben áron a legújabb rendszerű
bankhitel
után kizárólag csak
REMÉNYI
nagy magyar hangszerelőpen
Prospektus és árjegyzék ingyen. 610
Budapest, Király-u. 53.

+ Soványság +
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép tel testidomokat nyernek. — Hölgyek remek kóbit. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállás. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kétféle: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Réthy
név látható a valódi penmetefű csukorka minden egyes darabkáján. 26796

Pénz-szekrények
újak és használtak, valamint kazetták és másolók prósek legolcsóbban csakis Spitzer M. és Testvérenél, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gozsdu-udvar kaphatók.

Vasbutor.
Rézagy 35 frt, gyermek-ágy 11, összecsuható vas-ágy 5, agybetét vaskeretű 5.50, fakeretű 3.50, réz-garnis 2.50. Összecsuható tábori ágy aczélsodronnyal 8.—, sodronnyfonat kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hieker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22—66. 26975

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utodánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon 62—80.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzfelleggel beraktároz bármennyű ingóságokat, berendezéseket mintaszerű raktáraiba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110—08. 9984

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintézet
=**VÁC.**=
Gyárt: mindennemű fa-és vastalicskát, kő- és kézkocsit, szerszámokat, emelőgépeket, kétfős áttétellel, fűzfűzfűrészeszátalokat kerti és locomobilfeszendőköt stb. stb.
Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 23.
Telefon: 161—27.
Kérjen árajánlatot!

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszert és rózsáit megvásárolhat és eladhat. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95—43.—

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debrecenben.
A ki egy énekes harzi kanári veszen, életében soha ennél jobbát nem teszen, mert eloszlik ott a bu és víz lesz a ház, hol egy ilyen szaragólu kis madár larmáz. Forduljon tehát bizalommal hozzám mindenki, aki a szép énekes kanarit szeretni, megmondani a címét is, hogy könnyen meglegyenek. Dobozonként lakom és kanarit nevelék, Agoston István anevem Magyarországon a hazam, 28. szám alatt lakom a Péterfia utcán, énekes kanári 15. rubla 7, 8, 10, 11 forint. Tényezőre alkalmas nőstények darabja 2 frt. Szállítás a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen. A legnagyobb tenyésztő és szétküldési intézet.

Legjobb likőrök
és rum készíthető kivonatimmal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért bérmentve küldök. Árjegyzékét kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Bekés-Csaba. 27180

RÉTI JAKAB IMRE
műasztalosnál kaphatók a legjobb **BUTOROK** legutányosabban.
Finom sima angol butorok szép választékban. Minta-raktár s megrendelési hely Kazinczy-utca 2., I. em Mindig nyitva esti 8 óráig

Saját gyártmányú fűtőfűrdőkkel körmelegítő-kályhával kádak 14 koronától feljebb. Elvállalok; mindentéle kútszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. Lefkovicz Adolf, Bpest, VII., Wesselényi-u. 61/E. Telefon 218—46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségekbe bizományba beraktározza.
TAUBER és TÁRSA
csakis VI., Nagymező-u. 42. Telefon 162—57. 27477

BUTOR
részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid áron és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Fővilágosítással szolgál
LISZT ISTVÁN
Budapest, most: IV. ker., Kigýó-ter 4., I. em. butor-raktárában.
Képes árjegyzékünket bárkinék 50 fillér ellenében franko elküldjük.

Szász királyság **Technikum Mittweida.**
Igazgató: A. Holzt, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépészernökök, technikusok és művezetők képzésére. Gazdálkon felszerelt elektrotechn. és gépészeti laboratóriumok. Gyári tanuló munkhelyek. 3610 hallgató a 36. iskolai évben. Program stb. díjtalanul a titkárság által.

Falusi Könyvtár.

A csiperkegomba (sampion) és a szarvasgomba termesztése.
Irtó Eperjessy István.
Gyakorlati utmutatás e két igen jövedelmező termelési ág felkarolására.
Kiadja a **FRANKLIN-TÁRSULAT,**
Kapható: **LAMPEL R. Könyvkereskedése** (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál Budapest, VI., Andrássy-ut 21., valamint minden könyvkereskedésben.

!! Olcsó kölcsönök !!
Tisztviseelő kölcsön
6—6 1/2 % o-ra, 15—35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! **Lezálogkölcsönt 4-4 1/2 % o-ra 4-62—5.05 % annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2 % o-ra. Övadékokra az érték 75 %-ig katonaliszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Tárcahitelt, Váltókölcsönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok, erdők, bányák adásvétel. Ostálysorjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviseleők alkalmaztatnak! Kun és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda, Budapest, Róza-u. 29. III. 5. sz. Válaszbélyeg.**

Légszesz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerezhetőek be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9—11.

Kocsi árucarnok
VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyob kocsiraktára. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

Ajtók és ablakok
régii és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás zácszatok, kerti kerítések, keramittlapok, koholmi lapok olcsón kaphatók
Kelemen Mór
épület-bontós vállalkozónál Budapest, Nádor-u. 72—74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Tapéták
a legdusabb és legolcsóbb választék, szolid jó munka, csak

Lederer Ernőnél
Budapest, IV., Hajó-u. 6.

INGYEN DRÁGABB, MINT MÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK
KÉPTEK EGY ÉLET HÁGYÁSÁRA
KÉPTEK 5 KORONÁERT
DÍJZÁS PÁSZPARTIVÁL
55-60 CCM NAGYÁBRÁK
CSORAGYALVA ÉS BÍNES
OLAJKÉP
ARA 10 KORONÁ.
KÉPZISZELÉS HINDORMÉRT
PÉLVÁZTÉTELK. 6
SZAVATOSÁG
MINDEN IRÁNYBA
RAKÁKÉP PÉLVÁZTÉTELKÉP
BUDAPEST, VI. BOTTENHÖLLE-UTCA 46
KÖNYVTÉTELKÉP 1000 LEM PÁRSI
KÉPZETÉTELKÉP KIVÁLLTÁSON
DÍJZISZELÉS, KERESZTTEL
ARANY-ÉRELMÉSEL.

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS”-NEK

A hét csirke.

Írta: VISSNYOVSKY REZSŐ.

Gitta első szerelme nem épen banális, de minden esetre tulérezékeny merő diákromantika volt. Atyja nyugalmazott adótitkár volt, aki szolgálatainak elismerésül megkapta az arany érdemkeresztet, de ettől ugyan éhen halhatott volna az igen csekély nyugdíj mellett. Kosztos fiukat kellett hát tartani, különben szolgái munkára kárhozlatta volna a szép Gittát, aki atyjának nyugdíjaztatásakor mindössze tizenhét éves volt.

Igy került Várkonyiékhöz Kozma László, ki egy gazdag gyárosnak volt a fia és a gimnázium nyolcadik osztályát járta. Csinos, kedves fiú volt, komoly és szorgalmas s amellet romantikus, ábrándos hajlamu.

Egy napon sokat értően villant össze László és Gitta szeme. A fiu a diákszerelmenek nagyot akaró erejével közeledett az opál-szemű leányhoz, ki olyan szőke volt, mint az érett buzakalász olyan átlátszó, hogy szinte látni lehetett a vére keringését, ki olyan szép volt, mint egy sugárból és illatból öszeszöt, szerelmet gerjesztő Mab királynő.

— Meg fog várni engem Gitta, míg elvégeztem az egyetemet!

— Igen, László, megfogom várni...

És Gitta várt, várt mindaddig, míg egy szer azt a hirt hozta az ujság, hogy egy tengeri hadgyakorlat alkalmával Kozma László dr mérnök, tengerész önkéntes nyomtalanul eltűnt a habokban.

Gitta szívében galvanikus erővel, marcangolón csapott a fájdalom s ekkor határozta el magát arra, hogy örök gyászba temetkezik, hogy sohasem fog férjhez menni.

***

Tikkasztó nyári hőség volt. Gitta a kertben feküdt a fákhöz erősített hálóban s csak úgy félálomból nézte, mint nevet reá az ég. Alkony felé komoly tónusba verődő homály szállt a kertre. Gitta elaludt a hálóban. Olyan misztikusán szép volt, amint így feküdt, ajkán olyan boldog mosoly ült, hogy atyja nem akarta felébreszteni víziós álmából.

Mikor felébredt, szeme egyideig valami hágyadt melancholiát sugárzott, majd felkelt s így szólt:

— Különös álmom volt atyám. Valahol messze, egy gazdasági udvar közepén cinóber-vörös ruhában álltam, fejemen zöldfátyolos kalap volt és körülöttem sok-sok galamb. Egyszerre a szemétdomb felől hét árva csirke szállt felém s mikor már mellettem csipogtak a sárga, selymes apróságok, szegény tengerbe veszett Lászlóm így szólt hozzám:

— Gitta, nevelje fel ezt a hét csirkét!

Ekkor felébredtem.

— Különös — szólt az öreg Várkonyi. Hét csirke... Ezt a számot jó volna „extrató”-nak megrakni a lutribá. (Akkor még járta a lutri.) A megálmodott számokat rendszeren ki szokták huzni.

És Gitta másnap elment a tőzsdébe és megrakta a hetes számot. Ugyanakkor időzött a trafikban Darvas Kálmán, gyanafalvai földbirtokos is. Mikor Gitta elhagyta a tőzsdét, Darvas megkérdezte a lutri kezelő lánytól, hogy ki volt ez a szép lány?

— Ez a szép hölgy — felelte a leány — egy nyugalmazott adótitkárnek a leánya.

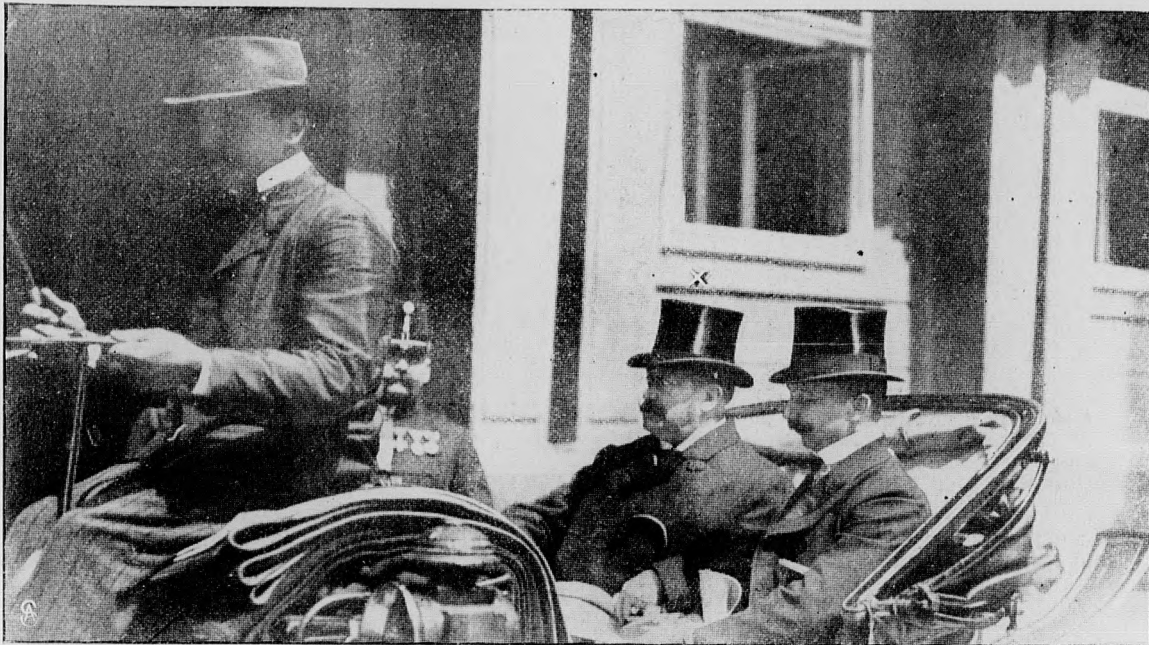
— Ezt a leányt feleségül venném!

— Csakhogy ez a leány nem megy ám férjhez!

— Nem megy férjhez? Aztán miért nem?

— Mert hű akar maradni a vőlegényéhez.

— Hű a vőlegényéhez? Nem értem.

Kossuth Ferenc Bécsben.

A kereskedelemügyi miniszter, titkára Pallay Sándor kíséretében, királyi kihallgatásra a Magyarházból a Burgba megy.

— Igen, hű a vőlegényéhez, aki mérnök volt és mint tengerész-önkéntes pusztult el a tengerben.

- Azert én mégis megkérem!
- Nem hiszem, hogy célt érne.
- Há ha! Hogy hívják?
- Várkonyi Gittának.
- Szülei ének?
- Csak az atyja él.
- Hol laknak?
- Erdő-sor... azt hiszem 42.
- Megfogom kérni.

Urnapja volt. Gitta és az öreg Várkonyi éppen akkor jöttek haza a templomi körmenetről; mikor egy elegáns hintó állott meg a lakásuk előtt. Gitta kiszaladt az udvarra és szembe találta magát a gyanafalvi földbirtokossal.

— Darvas Kálmán vagyok. Kisasszony,

remélem nem leszek alkalmatlan, ha arra fogom kérni, hogy legyen szives édes atyjának bemutatni.

— Uram, azt hiszem, hogy én már láttam önt valahol?

— Igen. Nem régen... talán két héttel ezelőtt találkoztunk a tőzsdében.

— Igen, igen, emlékszem már. Ó, ön bizonyára kinevetett, mikor látta, hogy pénzemet lutrira dobálom ki?

— Ellenkezőleg én magam is szoktam játszani.

— Szokott nyerni?

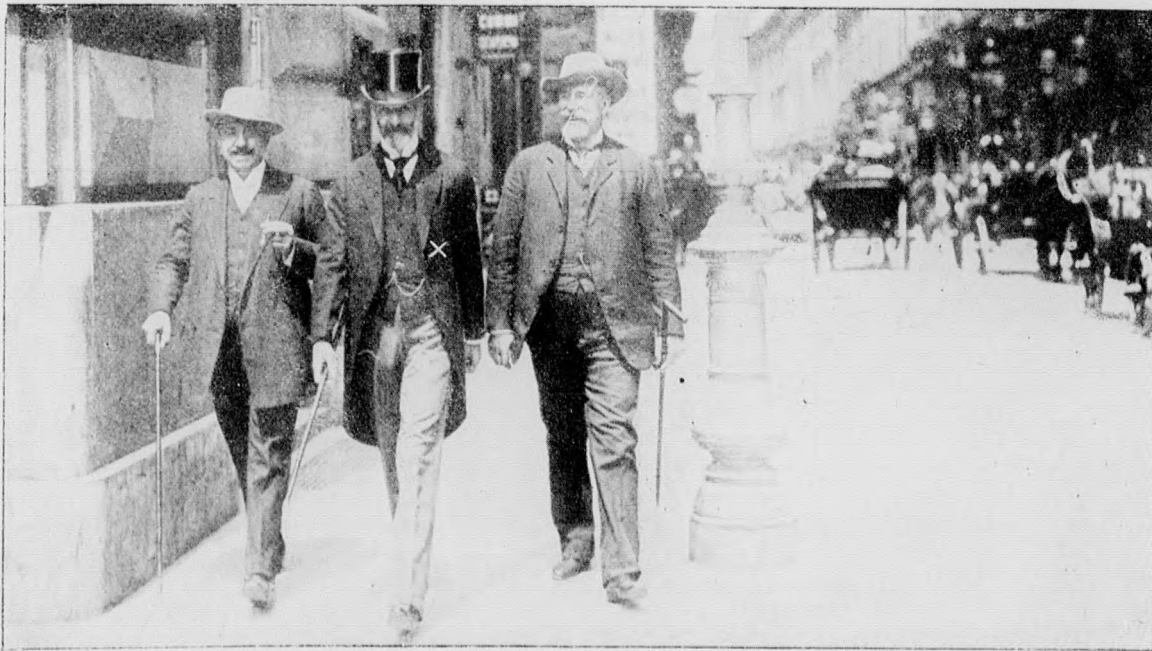
— Nem, még sohasem nyertem.

— Lásza, én nyertem arra a számra, a melyre akkor kockára tettem a pénzemet.

— Sajnos, de engem kerül a szerencse...

— Méltóztassék talán befáradni. Édes atyám itthon van.

Darvas Kálmán röviden adta elő jövelele

Gróf Andrassy Gyula Bécsben.

Képünk a beltügyminisztert a császárvárosban, sétaközben ábrázolja. Jobbján Márkus Miksa udv. tanácsos, balján Zempléni Moskovitz Géza, az alkotmánypárt tagja.

Dr. Wartha Vincze,
a világhírű magyar kémikus, a Zsolnay-féle — cozinmáz feltalálója, — immár harmadszor választották meg a műegyetem rektorának, a mi eddig még nem fordult elő s a nagy tudós kivételes népszerűségét világítja meg.

célját; röviden, de az életbekapaszkodók erős akaraterejével.

— Uram, — szólt Várkonyihoz — abban a pillanatban, amikor megláttam kedves leányát, elhatároztam, hogy megfogom kérni. A reménynek eddig nem látott csilláma költözött szívembe s meggyőződtem arról, hogy csak Gitta kisasszony lesz alkalmas arra, hogy boldogságomat megalapítsa, hogy segédkezet nyújtson temérdek birtokom kezelésében. Gyanafalvai tanyám idyllikus kastélyába hívom kedves leányát s ha ő is kész a csendes boldogság és megelégedés házába követni, kérem ne tagadja meg kérésem.

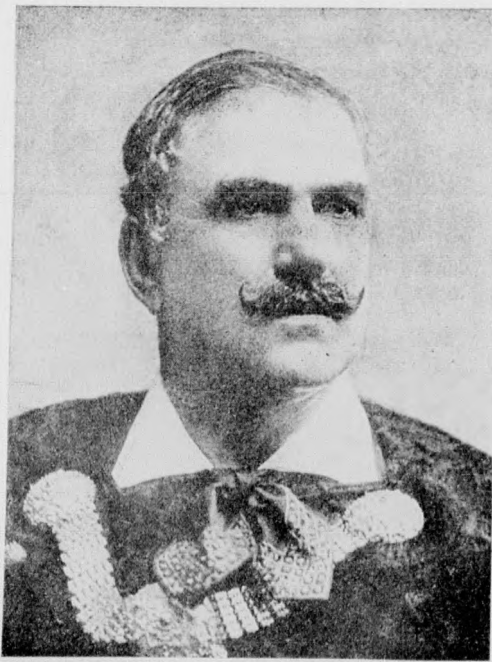
— Kedves uram, ami engem illet, ha szereti leányomat s úgy hiszi, hogy boldoggá tudja tenni . . . és ha ő is érez hajlandóságot . . . a legnagyobb örömmel áldom meg frigyüket.

— Darvas ur — szólt ekkor Gitta — rendkívül megtisztelő az ajánlata és szó sincs róla, egy percig sem kételkedem jóhiszeműségében és szíve vonzalmában s bár magam is érzem, hogy hűséges, odaadó élettársa tudnék lenni . . . mégis . . . fájdalom . . . kérem ne vegye zokon, ha ajánlatát nem fogom el, mert . . .

— Igen, mindent tudok. Ön kisasszony, ugy-e hű akar maradni a szerencsétlen tengerész-önkéntes emlékéhez, volt vőlegényéhez?

— Igen, eltalálta. Ha ismeri a történeteket, nem szükséges azokat elmondanom.

— Érdeklődtem s úgy mondták, hogy ez

Papp Elek,
a nádudvari kerület orsz. képviselője, ez évben töltötte be képviselőségének 25-ik évfordulóját. Kerülete ez alkalomból ritka nagy ünnepséget rendezett tiszteletére Kabán.

az egyetlen ok, amiért nem szándékozik sohasem férjhez menni.

— Ez az egyetlen ok s azt hiszem, hogy annak a nemes embernek az emléke elég nagy ok arra, hogy hajadon maradjak . . .

— Nem gondolja kisasszony, hogy egy önfeláldozó étellel csak erősíteni lehetne ezt az emléket?

— Nem értem . . .

— Voltaképpen kedves Gitta kisasszony, én még nem is mutatkoztam be egészen . . .

— Még inkább nem értem.

— Elfelejtettem megmondani, hogy én özvegy ember vagyok és hét nevetlen gyermeknek az atyja . . .

— Valóban . . . meglepő . . . hét gyermek . . .

Gittának eszébe jutott az álom. Hét árva csirkét látott és Kozma László, volt vőlegénye azt mondta, hogy azt a hét csirkét nevelje fel . . .

— És mondja kérem . . . hány éves a legidősebb gyermeke?

— Tíz.

— Csak tíz éves . . . szegény apróságok . . . Kedves Darvas ur! A neje lesznek! Hűséges, szerető feleség s fel fogom nevelni — gyermekeinket, a mi hét kis árvánkat . . .

Gitta boldog felesége volt a gyanafalvai földesurnak és fel is nevelte a hét árvát. Mikor az utolsó leányka, a kis Irénke letette a tanítónői képesítőt, akkor támadta meg gyenge szervezetét a gyilkos tüdőkor. Mikor férje a nápolyi partokra vitte, szeme már tulságosan

Münster Tivadar,
királyi tanácsos, Kassa sz. kir. városnak 35 éven át volt nagyéremű polgármestere. Meghalt 76 éves korában.

tüztelt a romboló vészről lesoványodott orcájában.

Alkony felé jött az orvos.

— Kedves doktor ur, ugy-e milyen szép vagyok ma? És olyan erősnek érzem magam . . . szeretnék sétálni, szeretném csókolni a napsugarakat . . . már nem is köhögök . . . lássa, mért nem engedi meg, hogy sétálni menjek?

— Nagyságos asszonyom! Ma mindent megfogok engedni. Mindent szabad, amit csak akar. Szép időnk van, majd elmegyünk sétálni, de előbb jó lesz pihenni egy keveset . . .

— Megint csak pihenni!

— Hát jó, nem bánom, künn reggelizhet a terrazon.

— De aztán elmegyünk, ugy-e, Kálmán elmegyünk sétálni?

— Igen, drágám.

— Ugy tele fogom szívni a tüdőmet . . . olyan rég láttam kék eget . . .

Mikor az orvos elbucszott, Darvas Kálmán kikísérte.

— Nincs remény?

— Fájdalom — nincs. Majd visszajövök nemsokára. Bátorítsa!

Darvas letörülte könnyeit és mosolyogva jött be feleségéhez.

— Kálmán . . . te sírál . . .

Sáhgy Cyula,

m. kir. udvari tanácsos, országos képviselő, a függetlenségi párt alelnöke, az osztrák polgári jog nyilvános rendes, s az egyházi és római jog jogosított tanára, számos tudományos mű szerzője, — a kít a jövő tanévire a Tudományegyetem rektorának választották meg.

— Igen, örömben Azt mondta az orvos, hogy pár nap múlva egészséges leszel.

— Igazán ezt mondta?

— Esküszöm. Milyen jó is lesz drágám; a jövő héten visszamegyünk Gyanafalvára, ami édes kis otthonunkba . . .

— Igen . . . jó lesz . . . Kálmán . . . fázom, add rám azt a nagy . . . kendőt . . . így, most már jól van . . . Tudod, mit fogok ma felvenni, ha elmegyünk sétálni?

— Mit édes fiacskám?

— Azt a cinóber-vörös ruhát és azt a zöldfátyolos kalapot . . . Olyan rég nem volt rajtam . . .

— Olyan szép vagy abban a ruhában. Mért szereted annyira?

— Ezt a ruhát . . . álomban viseltem . . . tudod, amikor arról a . . . hét csirkéről álmodtam . . .

Erős köhögési roham fogta el, majd szinte öntudatlanul, révetegen, gyenge hangon beszélt:

— Kálmán . . . édes uram . . . mért nem mosolyogsz . . . te sírsz . . . nézz rám . . .

— Édes jó angyalom . . .

— Fázom . . . takarj be . . . Kálmán . . . add ide a kezed . . . meghalok . . . nincs levegő . . . végem van . . . édes uram . . . abba a cinóber-vörös ruhába öltöztess fel . . . a zöldfátyolos kalapot is . . . akarom . . . abban temettes el . . .

Dr. Walter Gyula,

Esztergom fő székesegyházi kanonok, a budapesti központi papnevelőintézet tudós kormányzója, aki a napokban ozerói címzetes püspökké nevezetett ki.

Új udvari szállító.

borsodi Horváth József a „Deák és Horváth“ cég
beltagja.

A magyar ipar megbecsülésének újabb gyakran lájuk örvendetes jelét. Ez a régi ósdi előítéletekkel való szakítás fogja megszüntetni azt a szomorú és káros jelenséget, hogy a középosztály ifjai csak szórványosan lépnek a kereskedői s iparos pályára.

A király e napokban, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére ismét több magyar kereskedőt és iparost tüntetett ki a cs. és kir. udvari szállítói címmel. A királyi kegy ez alkalommal valódi érdemet jutalmazott. Sietünk a kitüntetettek arcképeit bemutatni.

A „Deák és Horváth“ céggel kezdjük. Ezt az európai híré szücsáru céget b. Horváth József alapította Deák Pál Kornél, régi magyar iparosok nesztorával. Deákot Horvát később kielégítette, s az üzlet egyedüli tulajdonosa lett. Fia, Zoltán, tartalékos szekerész-hadnagy és 10 évig az Országos Központi Hitelszövetkezet fő-hivatalnok volt. Semmi se mutatja jobban a magyar ipar megbecsülését mint az, hogy tekintélyes állását otthagya, s beállt az üzletbe. A lelegején kezdte: megtanulta a szücsmesterséget, annak rendje és módja szerint felszabadult, s most önállóan vezeti az üzletet, példadadással mindazoknak, akik még most sem ismerik föl a honi ipar nagy jelentőségét.

Udvari szállító lett továbbá **Misoga Sándor**, a nagyon előnyösen ismert fővárosi férfiszabó cég érdemes tulajdonosa, aki a politikai téren is nevet vívott ki magának;

Krausz Cecília, a „Naeter Lujza“ budapesti jóhírű élővirág kereskedő cég tulajdonosa;

Balogh Lajos, a „Balogh Béla és Lajos“ budapesti felkapott szabócég tulajdonosa és

Nagy Imre budapesti virágnagykereskedő, úgy a Park-klub, mint az Országos Kaszinó állandó szállítója.

Misoga Sándor
volt orsz. képviselő, fővárosi férfiszabó-cég tulajdonos.

MEMENTO.

Régi, reves koponya,
Gúnyolsz?!... kacagsz unokádon...
Ó én nem is hallom a szavad...
...„Az élet csak álom!...“

Volt neked is szeretőd...
Forrt-forrt neked is a véred,
S most kéjfel — bárgyún — kinevetsz...
...Ilyen, hát, az élet?...

Régi, reves koponya,
Gúnyolj!... kacagj unokádon...
Jól tudom, mily hazug a szavad,
Az élet nem álom!

Kálmán József.

borsodi Horváth Zoltán a „Deák és Horváth“ cég
beltagja.

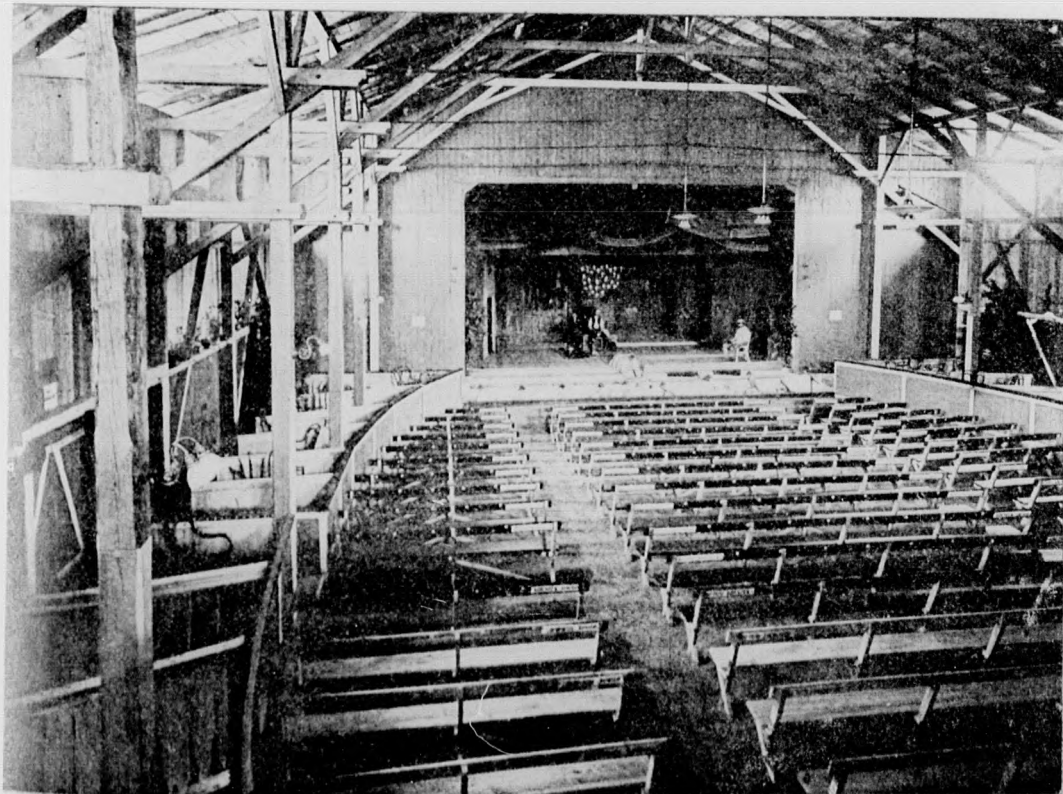
Sirt az anyám...

Anyámhoz kergetett megint az élet,
Fiatal fővel, oly fáradt vagyok.
Oly jól esik, ha mikor rája nézek
És áhitattal ráborulhatok.
Ó simogatja a hajam lazán
És sir, sir az anyám...

Én esőkott nyomok kiaszott kezére
És rászoritom zugó, bus fejem...
S lelkemre száll bűnbánóan a béke,
Mikor anyámat nézhetem
S eldalogom, akár a rossz gyerek:
Anyám... én... jó leszek.

A homlokára mély redőket véstek
Az évek és a bánatok,
S mit más anyák átélnek jót és szépet,
Arról ő nem is álmodozhatott.
Fejem még mindig jó kezén pihen
És gondolatban összeolvadunk
Anyám meg én, így: szívén a szívem,
A fájdalomnak szent szobra vagyunk!

Peterdi Andor.

A szombathelyi színház belseje.

Ő nem cudar...

Ő nem cudar és nem hitetlen
Az én bús, rakoncátlan lelkem,
Én nem vagyok hitelhagyott.
Hiszek, hiszek:
A szép, nagy, nemes hívője vagyok!

Nem rossz a lelkem, bár ha mondja
A tömjénfüstös templomokba,
Ne menjetek, ne járjatok,
Mert odabent:
A bamba, gyáva mult a halott!

Kint zúg az Élet száz siralma,
Templom: a holtak birodalma
És bent az don istenek
Mind numiák:
Az oltár ámit, a pap híteget.

Az új kor istenei élnek,
Éreznek, sirnak és beszélnek.
Darócbán, rongyban járnak itt
Mégváltani
Az Ember-milliók nyomorultjait!

Henrik herceg tura.

Gróf Bobb v. Oberstadt
a bajor automobil-club elnöke.

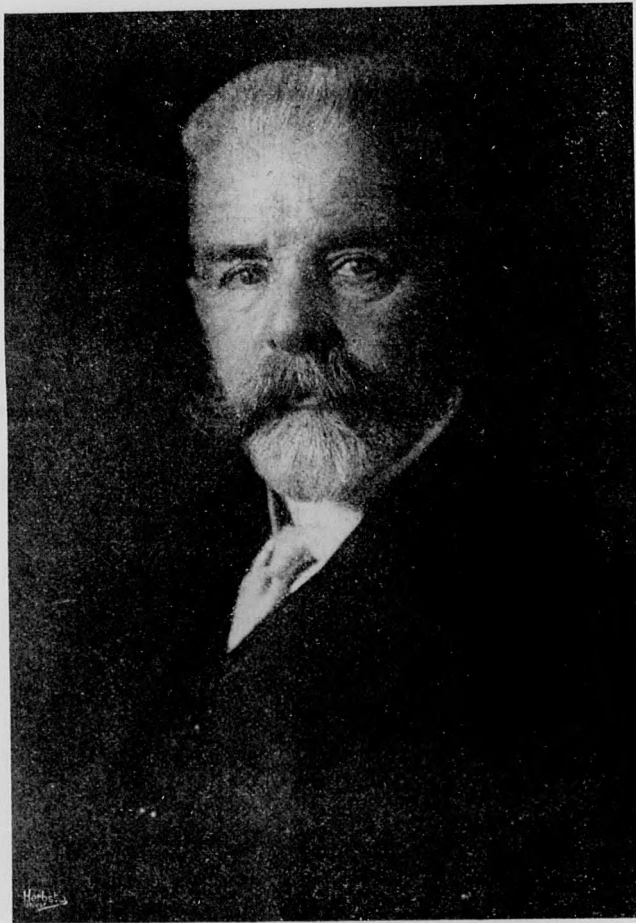
Gróf Andrássy Sándor
a magyar automobil-club elnöke.

Pallavicini Sándor őrgóf
az osztrák automobil-club elnöke.

Krisztinkovich Béla
a magyar automobil-club igazgatója.

Ratibor Viktor Herceg
a német császári automobil-club elnöke.

Gróf Zichy Béla Rezső
a magyar automobil-club alelnöke.

Fassbender Károly

Czermák százados

Dr. Delmár Tivadar
a „Prinz Heinrich-Fahrt” felügyelő-
bizottságának tagja.

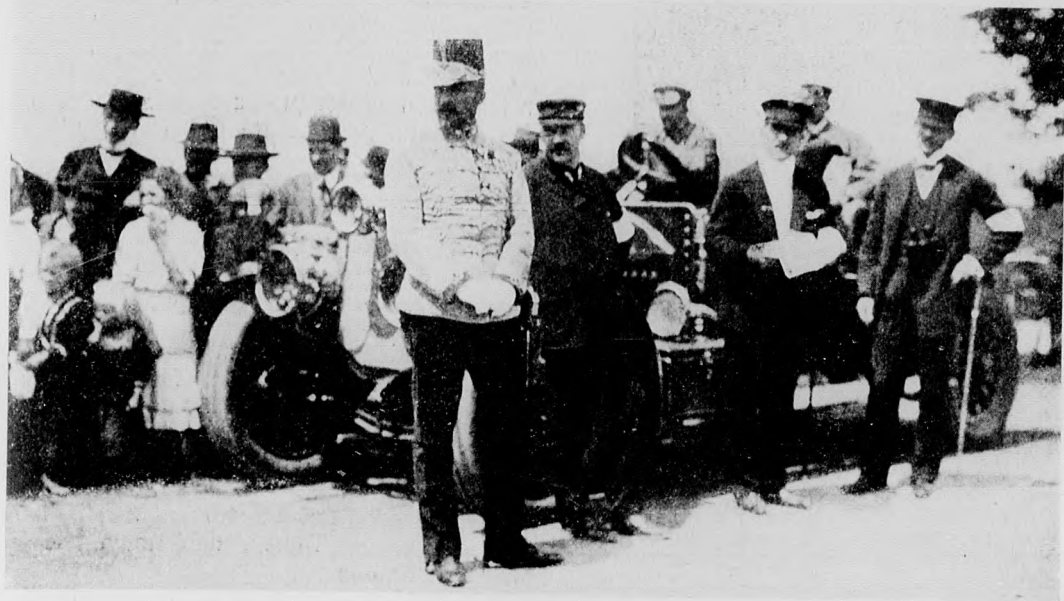

Gróf Sierstorpff Adalbert
a Prinz Heinrich-Fahrt elnöke.

Gróf Arco Vilmos

A Henrik porosz herceg Berlin – Budapest – Müncheneri automobil-turaútjának főintézői.

József főherceg a megyeri csárdánál várja a versenyzők érkezését.

Henrik porosz herceg.

Darvas zokva borult a haldoklóra és esőkjával életet próbált lehelni a már-már kihűlő testbe. Gitta elvesztette eszméletét, merev, hidegülő kezével intett még . . . Bucsúintés volt. A következő pillanatban erősen köhögve köhögte ki tüdejének utolsó roncsát . . .
A nápolyi kertek mögött épp akkor bukott le a nap.

* * *

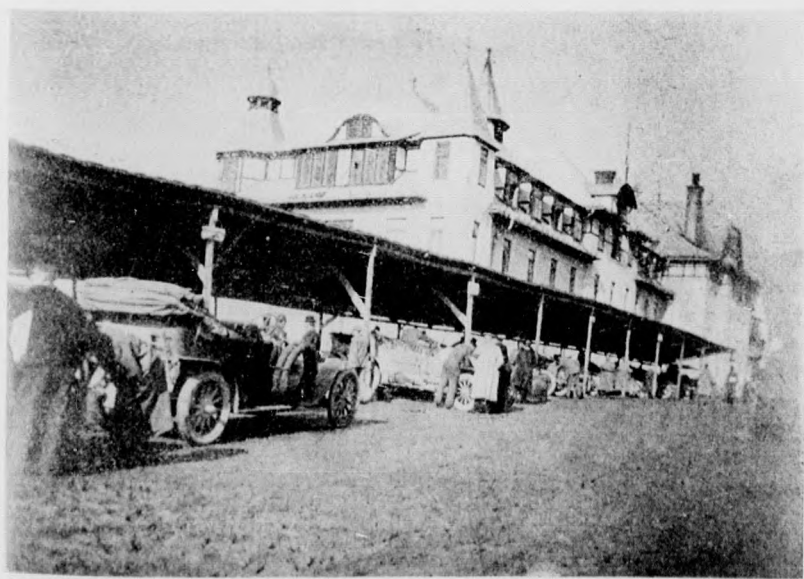
Gittát a gyanafalvai temetőben cinóber-vörös ruhájában, zöldfátyolos kalapban temették el. Formagno nápolyi szobrász gyönyörű domborművet készített a hóhérré sarkóra: egy filigram, gyenge asszony, amint hét csirkéjét eteti.

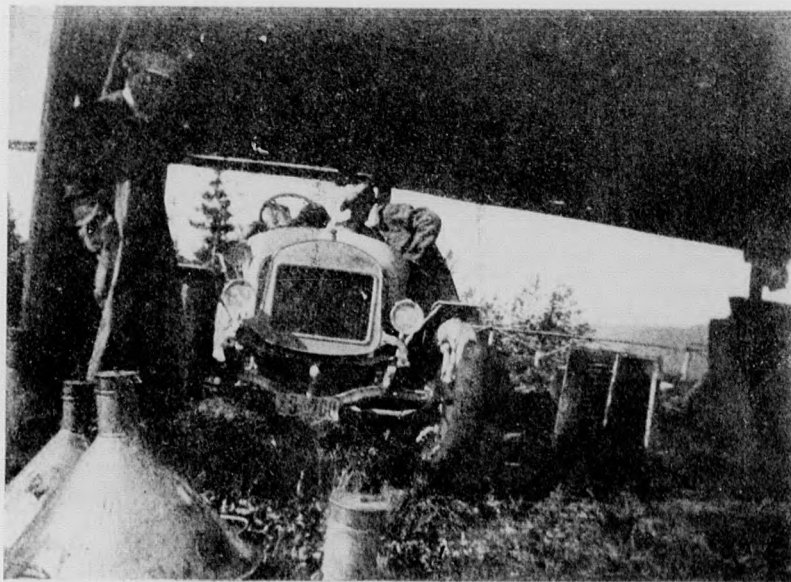
József főherceg és gróf Andrássy Sándor a megyeri csárdánál.

A szombathelyi nyári színház.

A legszebben fejlődő dunántúli parkváros, Szombathely, most gazdagodott a színművészet olyan otthonával, mely régen érezett hiányt pótol. Nádasi József színgazgató a maga költségén olyan színházat építtetett, mely az ország bármely városának becsületére válnék. 40.000 koronába került a szombathelyi nyári színház, mely belső konstrukciójában a legpraktikusabb, legfényesebb és legnagyobb színház az országnak. Földszintjén 20 sorban 350 ülőhely és 24 páholy van s erkélye és karzata mintegy 500 ember befogadására alkalmas. Földszintjén 300 személy számára van kényelmes állóhely. Színpadán a legnagyobb szintársulat kényelmesen működhet. Öltözői tágasak.

Automobil-garage a tátralomninci Palaci-Hotel előtt
(Urai Dezső felvétele.)

Br. Vay Imre a 700 számú gépet Tátralomnicon benzinnel látja el.
(Urai Dezső felvétele.)

Weimar-Eisenachi Vilmos herceg megtekinti a margitszigeti amateur fénykép-kiállítást.

Nagy Imre
budapesti virágnagykereskedő.Balogh Lajos
a „Balogh Béla és Lajos” budapesti szabó cég
tulajdonosa, kit a király az udv. szállítói címmel
tüntetett ki.

Dr. Vlád Aurélné,

az ismert román nemzetiségi képviselő neje, akit nemzetellenes, hazaáruló kifakadásai miatt elítéltek s a ki kegyelmet kapott. Képünk azt a jelenetet mutatja, midőn a szászvárosi román hölgyek a börtönbüntetésére utazó uriaszonytól bucsuznak.

1. Vládné.

2. Vládné anyja.

A nézőtér alapszíne oliv zöld s az ülőhelyek ugyanily bőrrrel vannak borítva. A páholyok háttére élővirág díszrel pompázik, amelyet 2 hetenként felfrissítenek. Ugy, hogy a szinkör egy előkelő nyaraló meleg hangulatát kelti. A szombathelyi közönség meleg lelkesedéssel honorálja Nádasi igazgató áldozatkészségét s a színházat napról-napra szorgalmasan látogatja. Mai számunkban a szinkör belsejét mutatjuk be olvasóinknak.

A nőhódító.

Írta: GARAI KORNÉL.

A vendéglő törzsasztalánál borozó társaságtól Nyék Tamás városi főlevéltáros elbucszott, holott, — mint mondani szokás — az idő még fiatal volt.

— A viszontlátásra urak, nekem dolgom van.

A főjegyző évődve szólott utána:

— Tamás, Tamás, már megint asszony van a dologban.

Nyék Tamás diszkrétan mosolygott és távozott.

A társaság egyik tagja, egy mostanában ide helyezett adótsízt szinte boszusan jegyezte meg:

— Érthetetlen, hogy micsoda érdekesség veszi körül ezt az embert. Mióta ide áthelyeztek, csupa titokzatos dolgot hallok, amelyek mind a Nyék személyével vannak összefüggésben. Állítólag a városnak csaknem minden asszonya szerelmes belé.

A főjegyző helyeslőleg bólintott:

— Valóban így van. Ennek a Nyéknek nagy szerencséje van a nők körül.

— De hát miért, az Istenért miért? — kérdezte az adótsízt — hiszen ezen az emberen a legjobb akarat mellett sem lehet hódító vonásokat felfedezni. Alakja nem a legimponálóbb, mert el van hizva. Aztán kopasz, nehézjárású, rőt hajszu ember. Ugyan mi a csodáért szeretik az asszonyok ezt az embert?

— Hja, kérem, ezt bizonyosan nem lehet tudni. Annyi tény, hogy valami varázslatos, valamely delejszerű hirmérvvel lopta be magát az asszonyok szívébe. Gyanítok ugyan valamit, de hát bizonyossággal még sem merem erről a dologról véleményemet nyilvánítani.

Az egész társaság érdeklődéssel tekintett a főjegyzőre. Nyék Tamás híres nőhódításai mindenkit érdekelték. Várták a folytatást.

— Mindnyájan tudjátok — szólott a főjegyző — hogy ez a Nyék meglehetősen jól nőstül. Gazdag és szép leányt vett feleségül. A fiatal asszony azonban egy rossz szokást hozott magával. Kacér volt, tulságosan kacér, bár nem voltak különösebb céljai a meghódított férfiakkal. Ez a szokása még leánykorából maradt reá, mert akkor is körülrajongták udvarlói. Nyék Tamás imádta feleségét, egyuttal azonban a legnagyobb mértékben féltékenykedett reá, amely féltékenykedést épen az asszony kacérkodása okozta. És itt álljunk meg egy percre, mert itt következik az a halvány gyanum, amelyről szólottam és ennek alapján most már le is adhatom véleményemet.

— Halljuk, halljuk — zugta kórusban a társaság.

— Azt hiszem, hogy ez a Nyék egy ügyes, ravasz kópé és sok szó fér az ő nőhódításaihoz, melyekben szerintem ő maga teljesen ártatlan. Azt hiszem, bizonyos érdekből teszi Nyék, hogy magáról intim és titokzatos kalandokat híresztel.

— Lehetetlen, szólott közbe az anyakönyvvezető, hiszen például Beregi Zizivel, a gyönyörű szőke primadonnával való botrányáról minden ember tud. Az egész városban senkinek sem sikerült a hideg primadonnát még csak meg sem közelíteni, ő azonban még mást is elért nála. Nyék feleségét névtelen levélben figyelmeztették, hogy az ura minden délután a primadonnánál uzsonázik és tényleg, az asszony ott is érte urát Kis hija, hogy a fiatal, különben kacér Nyéknek meg nem pófozta a primadonnát.

A főjegyző gúnyosan mosolygott:

— Nem tudok belátni a dolgok mélyébe. A névtelen leveleket maga Nyék írta a feleség-

gének, a primadonna mindenbe bele volt avatva és egyszerűen cinkostársa volt Nyéknek.

— Lehetetlen, lehetetlen — zugott fel a társaság.

— Már pedig így van. Beregi Zizi azóta férjhezment a társulat hősszerelméhez és jó multkor maga a hősszerelmes leplezte le nekem az egész dolgot. Nyék le akarta szoktatni feleségét a kacérkodásról és a primadonna volt ebben a szerepben a partnere. Nyék dolga várakozáson felül sikerült. Az egész város a színésznővel való viszonyáról beszélt, az asszonyok szemében kezdett ez a Nyék érdekes lenni és a felesége is most már más szemmel nézte.

— És a többi titokzatos kaland? — kérdezte az anyakönyvvezető.

— A többi kalandba már van valami, ami igaz. De ezeket a kalandokat Nyék a színésznő jóakarataának köszönheti, mert azóta valami Don Juan színben ragyog a nők előtt és azok be is ugranak neki. Hogy különben az én következtetésem mennyire helyes, bizonyítja az is, hogy Nyék Tamásné teljesen megváltozott. A világról rá nem néz most más férfira, imádja férjét, dédelgeti, cirógatja — sőt félti is. Ha Nyék hazulról elmegy, az asszony mindig duzzog és kitör belőle a szemrehányás, hogy őt most megint magára hagyja, hogy bizonyosan megint valami kalandra indul.

A társaság nagy figyelemmel hallgatta a főjegyzőt és most már mindenben igazat adtak neki. A főjegyző még mosolyogva megjegyezte:

— Annyi azonban tény, hogy ez a Nyék szerencsés ember. Egészen jól beleélte magát ebbe a helyzetbe és most már amellett, hogy hivatalos nőcsábítót, a kit nehezen lehet kiűzni a nyeregből, még egyuttal a legboldogabb család életét is éli.

A külföldi csomag.

(Egy asszonynak csomagot kellett küldenie Romániába. Miután a délelőttöt azzal töltötte, hogy szépen, gondosan elkészítette a csomagot, délután két órakor boldogan a postára siet. A csomagosztálynál egy torzonborz bajszu bácsi áll és hivatalos komolysággal hatalmas enyves pemzlit tart kezében.)

Az asszony: Ezt a kis csomagot akarom feladni.

A postás (elveszi a csomagot és szakértően megbirálja): Ezt a kis csomagot nem lehet feladni.

Az asszony: Miért?

A postás: Azért, mert a cím kék ceruzával van ráírva. Tessék a másik oldalára tintával ráírni a címet.

Az asszony: Jó van. Ráírom tintával (Miután ezt megette, megint átadja a csomagot.)

A postás: Hova megy ez a csomag?

Az asszony: Romániába.

A postás: Akkor megint nem vehetem fel. Tessék két árnyilatkozatot és egy bevallást hozzá kiállítani és a szállítólevélhez csatolni.

Az asszony: Hol lehet azokat kapni?

A postás: Akármelyik tiszt urnál.

(Az asszony kér három uralpot, kiállítja azokat és most már ezekkel tetszerelve adja át a csomagot.)

Az asszony: Na, most már talán jó lesz.

A postás: Fenét. Minek tetszett a nyilatkozatokat magyarul kiállítani? Hisz' ott áll, hogy azokat németül vagy franciául kell kitölteni.

Az asszony: De én nem tudok sem németül, sem franciául.

A postás: Hja, én arról nem tehetek. Tessék megkérni a tiszt urat, ő talán kiállítja.

(A tiszt, miután huszonkét ajánlott-levelet felvett, kiállítja a nyilatkozatokat.)

Az asszony: Azt hiszem, most már rendben lesz ez a csomag.

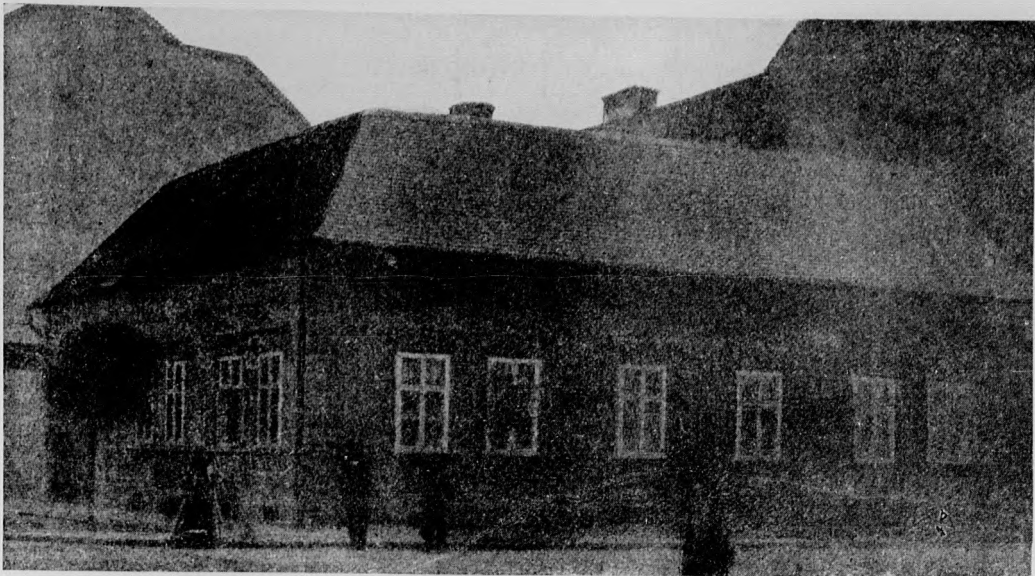
A postás: Hova is megy ez a csomag?

Az asszony: Romániába.

A postás: Nincs szerencséje kegyednek. Ezt a csomagot nem lehet felvenni.

Az asszony (kezd kétségbeesni): Miért, oh, miért?

A postás: Most jut eszembe, a romániai szónokokat vászonba kell varrni.

A szabadkai bünügy. *Birkáss István fé.v.*
A meggyilkolt özv. Haverda Boldizsárné háza a szabadkai Wesselényi-ut és Damjanich-utca sarkán.

A szabadkai bünügy. *Birkáss István felvétele.*
A szabadkai Park-kávészákház, melynek keresztlél jelzett könyök ablakában ülve Jánosy és Vojtha leselkedtek özv. Haverdánéra. A Szegedi-ut, melyen Haverdáné a szőlőjébe kijárt.

Az asszony: De hiszen ez jó erősen van becsomagolva.

A postás: Menjen be a főnök urhoz, ha nem hiszi kegyed! Én nem merem így felvenni.

(A asszony bemegy a főnökhöz.)

Krausz Cecília
a „Naeter Lujza“ budapesti élővirág-kereskedő cég tulajdonosa, kit a király az udv. szállítói címmel tüntetett ki.

A főnök: Az embernek odakint igaza van, nagysád. A csomagot csak vászonba varrva lehet felvenni. Tessék hazamenni és a csomagot bevarrni.

(Az asszony kinosan mosolyog és csomagjával hazarohan. Egy óra múlva megint megjelenik a postán.)

A postás (meggyőző hangon): Na, lássa, most már jó a csomag. Most már felveszem.

Az asszony: A menykő üssön ebbe a csomagba, már alig állok a lábamon.

A postás: Hja, a szabályokat be kell tartani. Most már föl lehet venni. Aztán a tiszt urnál kitetszik fizetni a vámot, az illetéket meg a portóköltiséget.

Az asszony (rémülten): De hiszen én nem akarok ezért a csomagért fizetni! Ott, Romániában fognak érte fizetni.

A postás: Akkor nem vehetem fel a csomagot. Külföldi csomagért itt kell fizetni. Vám, illeték, portó, összesen öt korona nyolcvan fillér.

Az asszony (elfuló lélegzettel): Az egész csomag nem ér meg három koronát... Egy rongyos női ruha van benne...

A postás (most már ideges lesz): Fizet vagy nem fizet érte a nagysága? Mindjárt hat óra és bezárjuk a hivatalt.

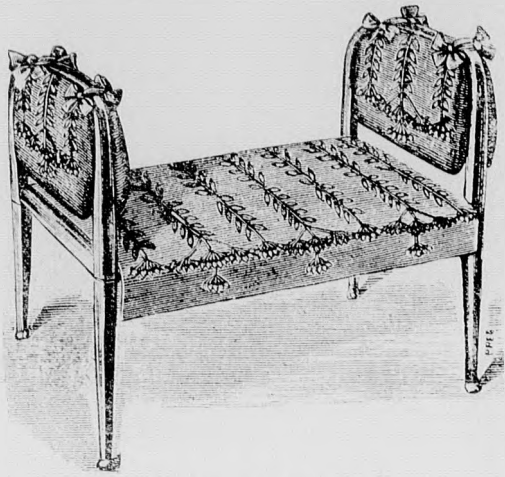
Az asszony (szédülve, lecsukott szempillákkal): Az ég szakadjon erre a csomagra!...

(A csomaggal együtt a földre roskad, elájul. A postás barátságosan felloccsolja és csomagostul kivezeti az utcára. Este hat óra. A postahivatalt bezárják.)

Piny urfi.

TARKA MOZAIK.

Három nyári ruha (képpel). I. Az első princesse szabásu ruha zöld vászonzól készül

Kettős párna és széktakaró.

és durvább vászonzól való applikációval, zsinórzattal és zöld gombokkal van díszítve. Még a krémszínű csipkenyakbetéten is néhány sor zöld sujtás látható. II. A második ruha, melynek anyaga világoskék Pussor-krepp szintén zsinórhímzéssel van ellátva. A derékbélés a háton csukódik és a nyaknál tüll- és csipkebetéttel egészítődik ki. Oldalt bevan borítva krepp szövettel, aztán bevarrják az ujjakat, melyek csipkekézeldővel végződnek. A felső bluz zsinórhímzéssel díszítve, a baloldalon kapcsolódik és a hón alatt gombolódik. A 350 cm. bő szoknya béleletlen, a derékbéléshez van varrva és jobboldalt részatos tunikarészt mutat, mely alatt ráncokba van a szoknya rakva. A csipőkön szegélybevarrások 24 cm. széles, részatos fekete selyemből, hímzéssel készül a ráncolt öv, mely a ruhára van varrva. III. A szegélyekbe rakott csipőrész csakis igen karcsu alaknak való. A szegélyek bélésre vannak varrva és a legsó alatt kezdődik a szoknya. A bő derék fehér hímzéssel van ellátva, a fehér tüll ujjak a vállnál sűrűre össze vannak ráncolva. A ruha kelmeje sárgás tsingtan, egy puha kínai selyemfajta.

Kettős párna és széktakaró (képekkal). Mintánk egy egyszerű padot mutat, mely hímzéssel van takarva. A kettős párna 22—27 cm. nagyságú. Szürkés-zöld posztóra kell a növény- és bogymintát himezni. A minta a takaró közepén megfordítva folytatódik, azaz a levelek lefelé hajolnak, hogy a szélre ismét bogyószegély jusson. Vörös, pávakék és sötétzöld filofloss-selyemmel történik a hímzés, keretbe feszítve. Az apró bogyófürtök kékek, az egyes lecsüngők vörösek és a levelek zöldek. A körvonalak ugyanolyan színnel történnek. A hímzés egyszerű szár- és tömő öltéssel történik. Ez utóbbihoz a szálakat a körvonal belsejében, egyenlő távolságban jól ki kell feszíteni, aztán keresztben áttönni. A sima párnákat pehelylyel kell bélelni és zöld selyemszalaggal, a rajz szerint ellátva összekötni és a csokrot levarni, hogy ki ne nyílhasse. Egyenlő hosszúságra kell vágni a szalagokat, hogy egyenesen lógjon a párna. A takaró szélét díszszögekkel le lehet szögezni, vagy ha csak rá van borítva a padra, zöld szatinnal bebélelni. Lehet e takarótés párnát mosókélméből is készíteni, hogy könnyen tisztán lehessen tartani.

Három nyári ruha.

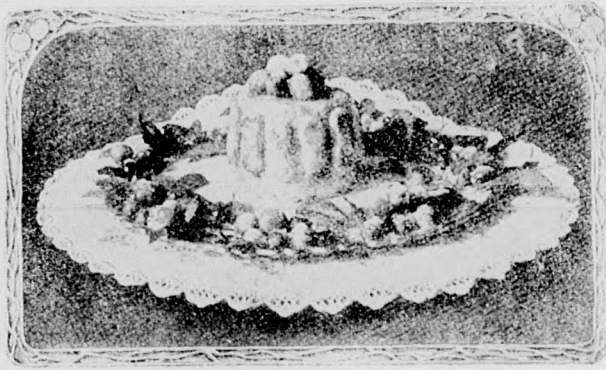
A hímzés mintája.

Husogácsa. Vágjunk finomra egy darab sült húst és pároljuk meg zsírban. Adjunk hozzá sót, tört borsot és vágott petrezselyemzöldjét, hintsünk rá egy kanál lisztet s öntsük le egy kanál levessel, ha az elfőtt, vegyük el a tűztől és kavarjuk el jól 2 tojássárgájával. Vágjunk teljes szarvasokat (kifliket) vékony karikákra, a vagdalt hússal kenjük meg egy karikát s egy másikkal takarjuk be. Készítsük így

el a húst a többi karikákkal is, mártsuk meg fölvert tojássárgájában, azután zsemlyemorzsában, süssük ki forró zsírban és tálaljuk fel a levessel. Nagyszerű.

Ribizkeszörp. E szörp még finomabb ízű, ha egy kis málnát is kevernek hozzá, pl. 10 kiló ribizskéhez, 1 kiló málnát. A ribizkét szétnyomkodjuk, szitán átszűrjük és éjjele a pincében tartjuk, ahol a tetejére száll minden hab a és pizka. 20—24 óráig kell állni hagyni. Asztalkendőn átszűrjük rézüstbe, 2 liter léhez 3 kiló darabos cukrot veszünk és erős tűznél főzzük. Cukormérővel mérve 33 fokosnak kell lennie. Palackokba töltjük, de csak akkor dugaszoljuk be, ha kihült.

Cseresznye fagyalt. Egy liternyi szép fekete cseresznyéből kiszedjük a magot, szitán áttörjük és 56 deka cukorból főtt szörpöt, s 1½ deci friss vizet adunk hozzá. A cseresznye mag egy részét feltörve vagy néhány apróra tört keserű mandulát is beletesszük és egy óráig hűvös helyen tartjuk. Azután az egészet újra átszűrjük, egy citrom levét belenyomjuk és a gépben megfagyasztjuk. A fagyaltot szép formában tálra téve cukrozott cseresznyével és egyéb befőtt gyümölcsessel díszítve adjuk vendégeink elé.

Karliolos tojás. A karliolt sós vízben megfőzve szitán lecsurgatjuk és gerezdekre vágjuk. 3—4 tojást elhabarva forró vajba öntünk s ha már keményedni kezd, a karlioldarabokat rárakjuk és parmezánsajttal meghintve betálaljuk.

A deszkapadló hézagai A puha deszkapadló hézagait a következő kitt-tel lehet bekenni: Öt rész friss tehénturót vegytsen 1 rész oltatlan mézszel és ha a kitt-tet színezni akarja, vegyen hozzá sárga okkert, terra di Sienat vagy más földfestéket. Ez a kitt a hézagokban kökeménynyé válik, vízben nem oldódik és a síkálaskor nem válik ki.

Szó-rejtvény.

Abczug! ző „Egyetértés“.

Megfejtését július 8-án közöljük. A megfejtők közt Papp Zoltán költeményeit sorsoljuk ki.

Kínai pellengér.